

VÝVOJ OBYVATELSTVA ČESKÉ REPUBLIKY

2023

Obyvatelstvo

Praha, 2. 10. 2023

Kód publikace: 130069-23

Č. j.: CSU-011534/2023-61

Zpracoval: Odbor statistiky obyvatelstva

Ředitel odboru: Mgr. Robert Šanda

Kontaktní osoba: Mgr. Magdaléna Baštecká, e-mail: magdalena.bastecka@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 052 673, 274 054 223
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10, tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice, tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň, tel.: 377 612 108, 377 612 145
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Závodní 360/94, 360 06 Karlovy Vary, tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem, tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | Nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1, tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3, tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservishk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice, tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava, tel.: 567 109 062, 567 109 073
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno, tel.: 542 528 115, 542 528 200
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc, tel.: 585 731 516, 585 731 511
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín, tel.: 577 004 932, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava, tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

Obsah

1	Obyvatelstvo podle věku a rodinného stavu.....	4
2	Sňatečnost.....	16
3	Rozvodovost.....	26
4	Porodnost	34
5	Úmrtnost	51
6	Migrace	67

Tabulková příloha – krajské srovnání

1	Obyvatelstvo podle věku a rodinného stavu
2	Sňatečnost
3	Rozvodovost
4	Porodnost
5	Úmrtnost
6	Migrace

1 Obyvatelstvo podle věku a rodinného stavu

Počet obyvatel České republiky se v průběhu roku 2022 zvýšil o 310,8 tisíc z 10,517 milionu na 10,828 milionu, a to zejména v souvislosti s přílivem osob z válkou zasažené Ukrajiny. Vzhledem k tomu, že z Ukrajiny k nám přišly zejména ženy v produktivním věku s dětmi, poprvé od poloviny 80. let došlo k meziročnímu poklesu podílu seniorské části populace (65letých a starších), zatímco zastoupení dětské populace (0–14 let) a populace v produktivním věku (15–64 let) mírně vzrostlo. Nejpočetnější pětiletou věkovou skupinou byla již druhým rokem věková skupina 45–49letých osob tvořená populačně silnými ročníky 70. let 20. století. Průměrný i mediánový věk se snížil, a to jak u žen, tak u mužů. Index stáří se meziročně snížil, zatímco index ekonomické závislosti vlivem zvýšeného podílu dětské složky i nadále rostl.

Na konci roku 2022 měla Česká republika 10 827 529 obyvatel, což byl nejvyšší koncový stav (k 31. 12.) od konce druhé světové války. Oproti stavu k 31. 12. 2021 se populace během roku 2022 rozrostla o 310,8 tisíc osob, což představovalo absolutně i relativně (o 3,0 %) největší meziroční nárůst v historii. K tomuto přírůstku došlo vlivem masivní imigrační vlny v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na Ukrajině. Kromě úbytku v roce 2013 (o 3,7 tisíce osob) obyvatelstvo v posledním desetiletém období (mezi počátkem roku 2013¹ a koncem roku 2022) meziročně rostlo, a to i v průběhu roku 2021, kdy se od stavu 1. 1. 2021 velikost populace do konce roku zvětšila o 21 871 osob (o 0,2 %). Změna početního stavu populace mezi roky 2020 a 2021 je odrazem nasazení nových stavů (počtů obyvatel podle pohlaví, věku a rodinného stavu) k 1. 1. 2021 vycházejících ze sčítání 2021 do intercenzální bilance.

Tab. 1.1 Obyvatelstvo podle pohlaví a věku, 2013 (k 1. 1.) a 2017–2022 (k 31. 12.)

Věková skupina, pohlaví	2013	2017	2018	2019	2020	2021*	2022
Celkem (tis.)	10 516,1	10 610,1	10 649,8	10 693,9	10 701,8	10 516,7	10 827,5
v tom: - muži	5 164,3	5 219,8	5 244,2	5 272,0	5 275,1	5 183,8	5 308,5
- ženy	5 351,8	5 390,3	5 405,6	5 421,9	5 426,7	5 332,9	5 519,0
Muži (tis.) ve věku: 0–14	800,5	856,5	867,7	876,3	880,9	866,9	895,9
15–64	3 640,3	3 508,8	3 499,6	3 497,7	3 484,7	3 404,1	3 483,3
65+	723,6	854,4	876,9	898,0	909,5	912,8	929,3
Ženy (tis.) ve věku: 0–14	759,8	814,1	825,4	833,9	838,8	826,5	854,9
15–64	3 547,9	3 390,4	3 370,5	3 354,4	3 339,0	3 250,1	3 385,5
65+	1 044,1	1 185,8	1 209,8	1 233,7	1 248,9	1 256,3	1 278,5
Počet mužů na 100 žen: celkem	96	97	97	97	97	97	96
ve věku: 0–14	105	105	105	105	105	105	105
15–64	103	103	104	104	104	105	103
65+	69	72	72	73	73	73	73
Převaha žen nad muži od věku	54	58	59 ¹⁾	58	58	59	59

* Stav a struktura obyvatel od roku 2021 vychází z výsledků SLDB 2021; údaje za předchozí roky navazují na výsledky SLDB 2011.

¹⁾ Ženy početně převyšovaly muže nepřetržitě od věku 59 let, mírně více žen než mužů bylo ale i ve věku 57 let.

Podíl mužů a žen se v populaci České republiky v průběhu času podstatně nemění. Tradičně mírně převažují ženy, na konci roku 2022 představovala ženská část populace 51,0 % (5,52 milionu obyvatel), zatímco mužská 49,0 % (5,31 milionu osob). V absolutním vyjádření bylo žen o 210,5 tisíc více než mužů. Index maskulinity, který vyjadřuje, kolik mužů připadá na sto žen, meziročně poklesl na hodnotu 96,2, což byla nejnižší hodnota v celém předcházejícím desetiletí (důvodem bylo vyšší zastoupení žen v extrémně

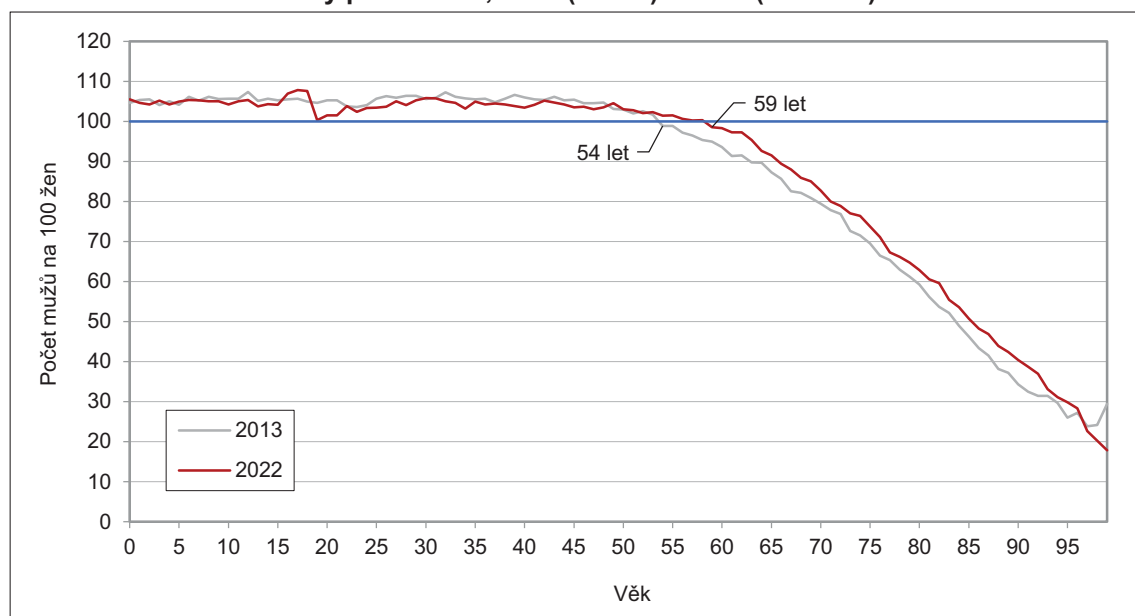
¹ Aby bylo pokryto celé analyzované desetileté období 2013–2022, byl jako výchozí bod v textu i tabulkách používán počáteční stav roku 2013.

silném proudu migrace z Ukrajiny v roce 2022). Na počátku roku 2013 činil index maskulinity 96,5 mužů na 100 žen a každoročně se mírně zvyšoval až na hodnotu 97,2 mužů, na které se držel v letech 2019–2021.

Převaha žen však neplatí ve všech věkových skupinách, v mladších naopak převažují muži. Při narození se poměr pohlaví (tzv. sekundární index maskulinity) v Česku v období 2013–2022, podobě jako obecně ve vyspělých zemích, pohyboval v rozmezí od 104,3 (2020) do 105,5 (v letech 2014 a 2022). S narůstajícím věkem se v důsledku vyšší úrovně úmrtnosti mužů početní rozdíl mezi pohlavími stírá a ve starších věcích již převládají ženy (obr. 1.1). Na začátku roku 2013 bylo více žen než mužů od věku 54 let, v průběhu posledního desetiletí se tento bod obratu posunul do staršího věku, přičemž rychlejší byl nárůst v první polovině dekády, zatímco v posledních letech spíše stagnoval (tab. 1.1). Na konci roku 2022 převyšovaly ženy početně muže až od věku 59 let. Posun početní převahy žen do vyššího věku a zvyšování indexu maskulinity ve starších věcích v čase je výsledkem zejména mírně rychlejšího snižování úmrtnosti u mužů oproti ženám. Ve věkové skupině 65–74 let mezi začátkem roku 2013 a koncem roku 2022 vzrostl tento index z 81 na 84 mužů na sto žen, ve věku 75–84 let z 60 na 65, u 85–94letých ze 40 na 44. Mírně rostoucí trend měl index v letech 2013–2020 i v nejstarší věkové skupině 95letých a starších (nárůst z 26 na 28), ovšem na konci roku 2021 byl poměr mužů a žen tohoto věku nižší (24) než v roce 2013 (26), a to vlivem zpřesnění počtu obyvatel sčítáním z roku 2021 a v roce 2022 vzrostl na 25 mužů na 100 žen.

Obr. 1.1 Index maskulinity podle věku, 2013 (k 1. 1.) a 2022 (k 31. 12.)

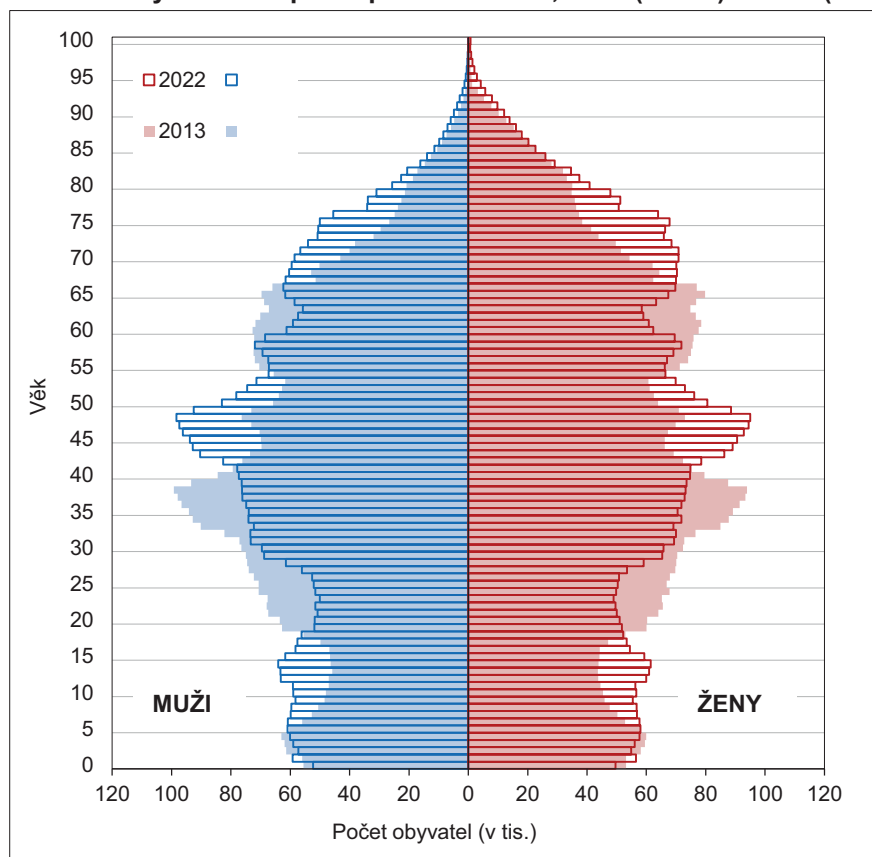

Věkové složení obyvatel

Věková struktura populace je tvořena nestejně početnými generacemi osob jednotlivých ročníků narození, které odrážejí zejména kolísavý vývoj porodnosti, což ovlivňuje následně i její další vývoj, ve vyšších a vysokých věcích je pak početnost generací silně ovlivňována úrovní úmrtnosti. Početně nejsilnější generace v ČR aktuálně představují osoby narozené v 70. letech 20. století, konkrétně v letech 1973 až 1979. Na začátku sledovaného desetiletí byly tyto osoby ve věku 33–39 let (obr. 1.2), v roce 2022 pak ve věku 43 až 49 let (s maximem ve věku 48 let – 193,4 tis. osob). Další ve srovnání se sousedními věkovými kohortami početnou skupinu populace představují osoby narozené v letech bezprostředně po skončení druhé světové války až do poloviny 50. let 20. století, které v průběhu analyzovaného desetiletí postupně vstupovaly do seniorské kategorie (v demografickém pojetí) a na konci roku 2022 dosahovaly 66 až 76 let. Naopak početně nejslabší generace (pomineme-li nejstarší seniory) zahrnují osoby narozené v 2. polovině 90. let 20. století a na počátku století 21., které v roce 2022 dosahovaly věku 19 až 24 let. Ročník 1999, kdy se v ČR narodilo historicky nejméně dětí, představovaly osoby 23leté (99,0 tis. osob). Ve srovnání se sousedními ročníky byly v roce 2022 početně slabší i osoby 60–64leté (v roce 2013 šlo o osoby 50–54leté),

přičemž v pozadí tohoto „zářezu“ ve věkové pyramidě je snížení porodnosti po přijetí zákona o umělém přerušení těhotenství v roce 1957.

Obr. 1.2 Obyvatelstvo podle pohlaví a věku, 2013 (k 1. 1.) a 2022 (k 31. 12.)

V demografické statistice je populace v zpravidla dělena do tří hlavních věkových skupin – dětské (0–14 let), produktivní (15–64 let) a seniorské (65 a více let), popř. je místo věkové hranice 14/15 let použita hranice 19/20 let (s ohledem na delší dobu studia). Početnost všech tří složek obyvatelstva v čase ovlivňuje zejména velikost jednotlivých generací a přesouvání osob různě silných, resp. slabých ročníků do vyššího věku a další demografické procesy. U dětské složky skládající se pouze z patnácti kohort je vliv velikosti populace (nově) narozených dětí největší. V případě produktivní složky působí na její velikost více i saldo zahraniční migrace a částečně také již úmrtnost. Ta pak hraje klíčovou roli pro složku seniorskou.

Dětská složka populace (0–14 let) nepřerušeně početně přibývá od roku 2008², přesto však zůstává z hlavních věkových skupin nejméně početnou (tab. 1.2). Na konci roku 2022 bylo dětí mladších 15 let celkem 1 750 808 a tvořily 16,2 % všech obyvatel (o 1,3 p. b. více než na počátku roku 2013). V posledním desetiletí rostla dětská složka meziročně nejvíce v letech 2014–2017 (průměrně o 1,4 %), od roku 2018 však meziroční přírůstky klesaly a 0,5% navýšení v průběhu roku 2021 představovalo nejmenší přírůstek za sledované období. Naopak 3,4% přírůstek (57,4 tisíce dětí) v roce 2022 byl nejvyšší nejen v posledním desetiletí, ale také od konce druhé světové války. Meziroční růst dětské složky se k hodnotě 3 % přiblížil také v polovině 70. let. Zatímco v případech po skončení druhé světové války i v polovině 70. let, byl růst způsoben zvýšenou úrovní porodnosti, tak v roce 2022, za nárůstem dětské složky stála imigrační vlna z Ukrajiny, která eliminovala i meziroční pokles živě narozených dětí o 10,5 tisíce dětí.

² Snížení početního stavu osob ve věku 0–14 let mezi 31. 12. 2020 a 31. 12. 2021 o 26,3 tisíce (viz tab. 1.2) bylo způsobeno aktualizací stavu obyvatel v návaznosti na výsledky sčítání 2021. V průběhu roku 2021 (mezi stavem k 1. 1. a 31. 12.) rostoucí trend pokračoval.

Tab. 1.2 Věkové složení obyvatel, 2013 (k 1. 1.) a 2017–2022 (k 31. 12.)

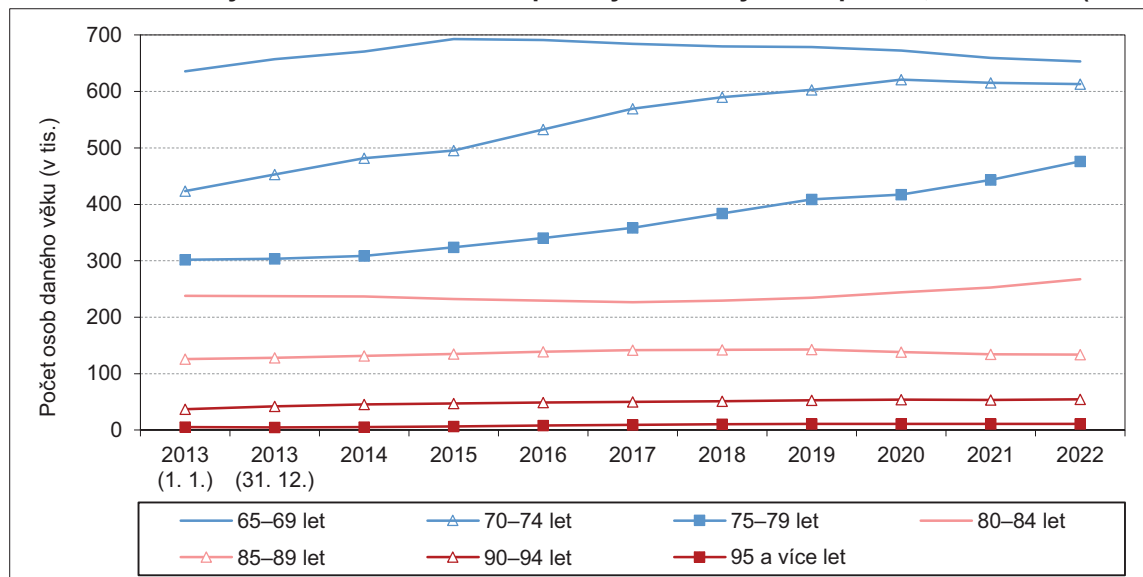
Věková skupina	2013	2017	2018	2019	2020	2021*	2022
Počet obyvatel (tis.) celkem	10 516,1	10 610,1	10 649,8	10 693,9	10 701,8	10 516,7	10 827,5
v tom ve věku: 0–9	1 104,5	1 145,9	1 139,1	1 132,2	1 124,2	1 111,2	1 146,8
10–19	966,0	987,0	1 021,3	1 056,0	1 086,0	1 085,5	1 160,7
20–29	1 371,6	1 202,8	1 167,0	1 134,9	1 098,8	1 049,6	1 075,3
30–39	1 749,9	1 541,8	1 512,2	1 485,1	1 472,2	1 400,0	1 448,2
40–49	1 456,1	1 676,0	1 724,4	1 762,7	1 775,9	1 730,1	1 764,3
50–59	1 365,2	1 317,9	1 320,2	1 339,7	1 360,8	1 371,7	1 428,4
60–69	1 371,0	1 383,1	1 358,9	1 330,5	1 297,9	1 259,2	1 249,0
70–79	725,6	928,2	973,8	1 011,6	1 038,4	1 058,3	1 088,8
80–89	364,1	368,4	371,4	377,1	382,6	386,8	400,7
90+	42,1	59,0	61,5	64,0	64,9	64,3	65,3
Počet obyvatel (tis.) ve věku: 0–14	1 560,3	1 670,7	1 693,1	1 710,2	1 719,7	1 693,4	1 750,8
15–64	7 188,2	6 899,2	6 870,1	6 852,1	6 823,7	6 654,2	6 868,9
65+	1 767,6	2 040,2	2 086,6	2 131,6	2 158,3	2 169,1	2 207,8
Podíl věkové skupiny (%) ¹⁾ : 0–14	14,8	15,7	15,9	16,0	16,1	16,1	16,2
15–64	68,4	65,0	64,5	64,1	63,8	63,3	63,4
65+	16,8	19,2	19,6	19,9	20,2	20,6	20,4

* Stav a struktura obyvatel od roku 2021 vychází z výsledků SLDB 2021, zatímco údaje za předchozí roky navazují na výsledky SLDB 2011.

¹⁾ Z důvodu číselného zaokrouhlení jednotlivých podílů věkových skupin na jedno desetinné číslo nemusí součet dávat 100,0 %.

Pozn.: Podrobná věková struktura obyvatel ČR je dostupná v tabulce Věkové složení obyvatel ve Veřejné databázi na <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=statistiky#katalog=33156>.

Obr. 1.3 Počet obyvatel mladších 15 let v pětiletých věkových skupinách, 2013–2022 (k 31. 12.)

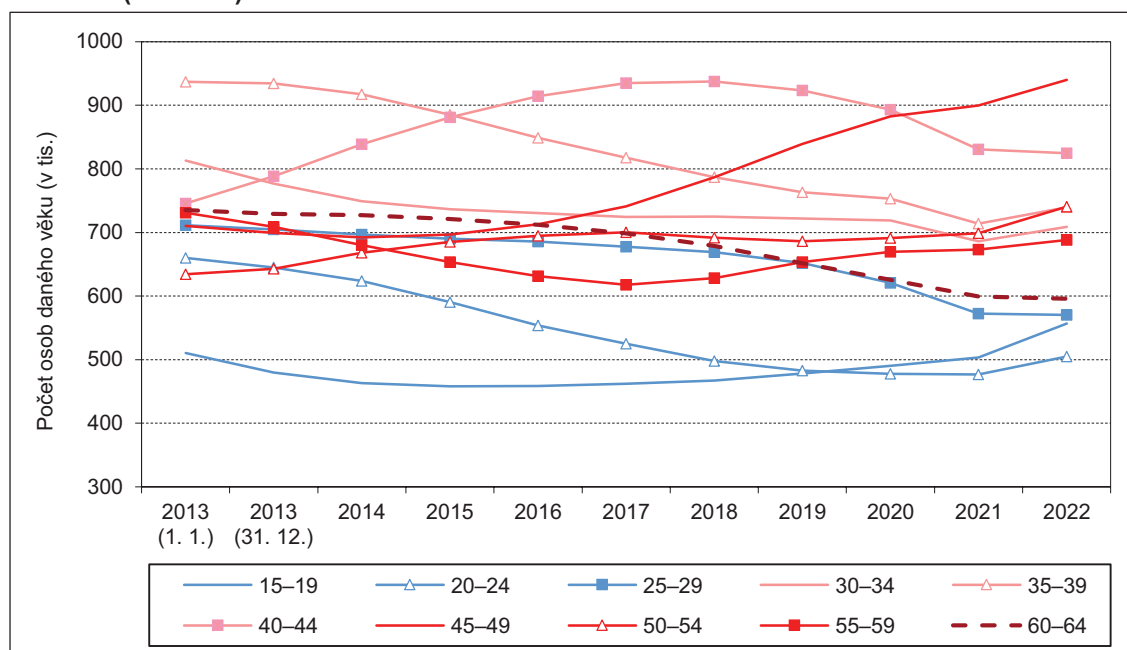
Vlivem vývoje porodnosti³ se v čase dětská složka, rozložená do pětiletých věkových skupin, postupně ve své struktuře měnila. Na počátku roku 2013 byla početně výrazně nejsilnější nejmladší skupina 0–4letých dětí (581,7 tisíce), zahrnující tři nejsilnější generace 21. století, ročníky 2008–2010 a slabší ročník

³ Od počátku století rostoucí počet živě narozených dětí vrcholil v období let 2007–2010 (maximum 119 570 v roce 2008), poté se skokově snížil, když mezi lety 2010 a 2011 poklesl ze 117 tis. na 109 tis. Pokles trval ještě další dva roky. V letech 2014–2017 počty živě narozených rostly, a to až na 114 405. V dalších třech letech byl zaznamenán meziroční pokles v počtu živě narozených dětí, následovaný zvýšením v roce 2021 na 111,8 tisíc a propadem na 101,3 tisíce v roce 2022.

narozených v roce 2011. Děti mladších 5 let bylo tehdy o 58,9 tisíce více než 5–9letých a o 125,9 tisíce více než 10–14letých. Od roku 2014 do roku 2018 představovaly nejsilnější věkovou skupinu děti ve věku 5–9 let, od roku 2019 pak děti 10–14leté s tím, jak se nejsilnější ročníky narozených postupně přesouvaly do staršího věku (obr. 1.3). Od roku 2018 se počty dětí v jednotlivých pětiletých skupinách přiblížily. Na konci roku 2022 bylo v populaci Česka 562,5 tisíce dětí ve věku 0–4 let, 584,2 tisíce dětí ve věku 5–9 let a 604,0 tisíce 10–14letých dětí. Meziročně nejvíce přibýlo dětí ve věkové kategorii 5–9 let, a to o 31,3 tisíce dětí; 10–14letých dětí přibýlo 21,8 tisíce a dětí ve věku 0–4 roky 4,4 tisíce.

Produktivní složka obyvatelstva vymezená věkovým rozpětím 15–64 let představovala v roce 2022 celkem 63,4 % populace ČR, a meziročně došlo k jejímu nárůstu o 0,1 p. b., a bylo to poprvé od roku 2006, kdy došlo k nárůstu podílu této složky populace. Absolutně spadalo k 31. 12. 2022 do této věkové kategorie 6 868 872 osob, oproti stavu k 31. 12. 2021 o 214,7 tisíc více. Počet obyvatel ve věku 15–64 let v období posledních deseti let 2013–2022 každoročně klesal (klesal dokonce již od roku 2009) do roku 2021, což souviselo s přesouváním jednotlivých generací do vyššího věku, kdy tuto hlavní věkovou skupinu opouštěly početně silné generace narozených v době druhé světové války a krátce po jejím skončení, a naopak ji doplňovaly populačně slabé generace narozených v 90. letech 20. století a prvních letech nového tisíciletí. Za poklesem osob v produktivním věku mezi lety 2020 a 2021 stálo také zpřesnění údajů o početním stavu obyvatel v rámci sčítání. Za výrazným početním nárůstem v roce 2022 stojí imigrační vlna osob z válkou zasažené Ukrajiny.

Obr. 1.4 Počet obyvatel v produktivní složce 15–64 let v pětiletých věkových skupinách, 2013–2022 (k 31. 12.)

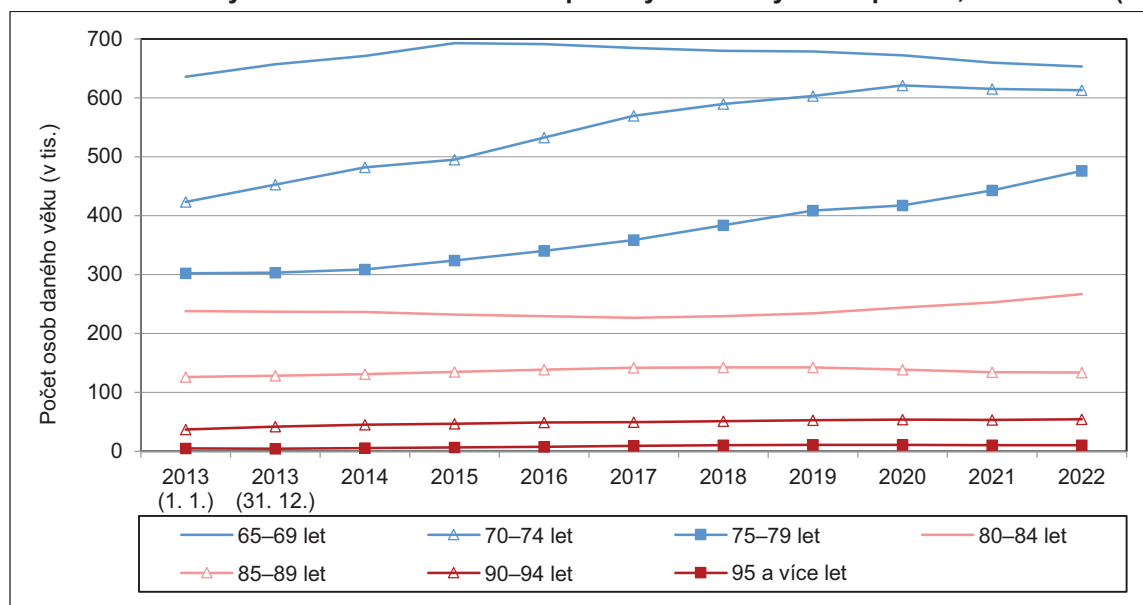
Z pohledu pětiletých věkových skupin byla v roce 2022 nejpočetněji zastoupenou (nejen v rámci věkové skupiny 15–64 let, ale i celé populace) věková skupina osob 45–49 letých, do níž na konci roku spadalo 939,7 tisíc osob, tedy o 40,2 tisíce více než na konci předchozího roku. Velikostně tato skupina rostla od roku 2015 a poprvé nejčetnější se stala na konci roku 2021, kdy vystřídala skupinu osob ve věku 40–44 let, která dominovala v letech 2016 až 2020. Hlavní roli sehrály populačně silné generace ze 70. let 20. století, které se přesunuly z věkové skupiny 40–44letých do věku 45–49 let. Populace 40–44letých početně klesla čtvrtým rokem v řadě, na konci roku 2022 se v ní nacházelo 824,6 tisíc osob. Jako nejslabší věková skupina produktivního věku zůstala třetím rokem skupina 20–24letých (505,0 tisíc osob), zatímco v letech 2013–2019 jí byla skupina 15–19letých. Věkovou skupinu 15–19letých výrazněji posílila imigrační vlna osob zasažených válkou v Ukrajině než skupinu 20–24letých.

Během roku 2022 relativně nejvíce početně vzrostla skupina 15–19letých (o 11 %), druhý nejvyšší (6%) byl přírůstek obyvatel ve věkových skupinách 50–54 let a 20–24 let. Naopak ke snížení došlo u osob ve věku 25–29 let (o 0,4 %, absolutně o 2,3 tisíce), dále ve věku 40–44 let (o 0,7 %, absolutně o 5,9 tisíc) a 60–64 let (o 0,6 %, absolutně o 3,6 tisíc); ve všech těchto skupinách klesal počet obyvatel i v předchozích letech (obr. 1.4). V rámci posledního desetiletí zaznamenala největší relativní i absolutní růst již zmiňovaná věková skupina 45–49letých (o 32 %, absolutně o 229,5 tisíc). V případě početně ubývajících věkových skupin byla situace různorodější. Relativně nejvíce poklesla věková skupina 20–24letých o 23 % (absolutně o 155,1 tisíc), která zahrnovala početně slabé generace z přelomu tisíciletí a absolutně věková skupina 35–39letých o 197,4 tisíce (21 % relativně).

Seniorská složka populace (osoby ve věku 65 let a více) se v průběhu posledního desetiletí měnila ze všech tří hlavních věkových skupin nejdynamičtěji. V roce 2022 představovala pětinu – 20,4 % všech obyvatel, ve srovnání s počátkem roku 2013 to bylo o 3,6 p. b. více (tab. 1.2). Meziročně došlo k poklesu zastoupení této věkové skupiny o 0,2 p. b, oproti ostatním hlavním věkovým skupinám, jejichž zastoupení vzrostlo. Celkem bylo ve věku 65 let a více na konci roku 2022 podle bilance ČSÚ 2 207 849 obyvatel ČR, ve srovnání se stavem k 1. 1. 2022 o 38,7 tisíce více a o 440,2 tisíc více než na počátku roku 2013. Za posledních deset let zaznamenala tato složka největší meziroční navýšení (o 3,3 %) v roce 2013, kdy do seniorského věku vstoupila poslední z nejsilnějších válečných a poválečných generací, generace narozených v roce 1948 (197,8 tisíc živě narozených v tomto roce). Následně se její meziroční tempo růstu mírně snižovalo (v letech 2014–2017 rostla o 2,6–3,0 % ročně, v letech 2018–2019 o 2,2–2,3 % ročně), výrazněji pak pokleslo v letech 2020 a 2021 v důsledku epidemie covidu-19 a jeho negativního vlivu na úmrtnost. Meziroční 0,8% nárůst seniorské populace v průběhu roku 2021 (rozdíl stavů k 1. 1. a 31. 12.) byl nejnižší za celou dekádu. V posledním sledovaném roce (2022) se seniorská populace zvýšila o 1,8 % – z 2,17 milionů na 2,21 milionů.

Obr. 1.5 Počet obyvatel seniorského věku v pětiletých věkových skupinách, 2013–2022 (k 31. 12.)

Z hlediska pětiletých věkových skupin zůstává tou nejsilnější nejmladší seniorská skupina 65–69letých osob, přestože její početnost po výrazném růstu v letech 2005–2015 naopak od roku 2016 klesá (obr. 1.5). Zatímco na počátku roku 2013 činilo zastoupení této věkové skupiny 36,0 % z celkového počtu 65letých a starších osob, ke konci roku 2022 byl její podíl již jen 29,6 %. Absolutně žilo na konci roku 2022 seniorů ve věku 65–69 let 653,0 tisíc, o 17,2 tisíc více než na počátku roku 2013. V každé další starší věkové skupině je pak počet obyvatel, vlivem s věkem rostoucí úmrtnosti, nižší. Rozdíl mezi počtem osob v sousedních pětiletých věkových skupinách však i zde odráží historický vývoj porodnosti a souvisí s přeléváním jednotlivých ročníků do vyšších věkových skupin. A tak zatímco silné válečné a poválečné ročníky se

postupně posouvají do vyššího seniorského věku, do nejmladší seniorské skupiny vstupují populačně slabší ročníky a rozdíl mezi těmito věkovými skupinami se v čase snižuje. Na počátku roku 2013 byl rozdíl mezi věkovými skupinami 65–69letých a 70–74letých seniorů 212,3 tisíce, zatímco na konci roku 2022 byl tento rozdíl pouze 40,1 tisíc. U obou těchto skupin však v průběhu roku 2022 došlo k početnímu poklesu (absolutnímu i relativnímu). Naopak věkové skupiny 75–79letých a 80–84letých početně vzrostly, a to ze 443,1 tisíce na 475,9 tisíc (tj. o 7,4%), respektive z 252,7 tisíc na 267,1 tisíc (o 5,7 %). Vyšší počet obyvatel zaznamenaly na konci roku 2022 (oproti počátku roku) také věkové skupiny 90–94letých a 95letých a starších (o 1,0 tis. (1,9 %), resp. 8 osob), naopak počet osob poklesl, kromě dvou nejmladších seniorských skupin, také ve věku 85–89 let (o 0,6 tisíce (0,5 %)).

Z pohledu celého sledovaného desetiletí relativně nejvýrazněji v rámci pětiletých věkových skupin seniorů posílila skupina osob ve věku 95 let a více, a to více než dvojnásobně (z 5,1 tis. na počátku roku 2013 na 10,7 tis. na konci roku 2022). Slabé ročníky narozených za 1. světové války postupně nahradily následující silnější poválečné generace z 20. let 20. století, navíc se díky zlepšování úmrtnostních poměrů dožívá vyššího věku stále větší část obyvatelstva. Procentuální zastoupení skupiny 95letých a starších v seniorské populaci však zůstává nízké (0,5 % v roce 2022). Druhý nejvyšší relativní přírůstek za posledních deset let zaznamenala věková skupina 74–79letých (o 58 %, absolutně o 174,0 tisíc) a dále senioři ve věku 90–94 let (o 48 %, absolutně o 17,7 tisíc osob) a ve věku 70–74 let (o 45 %, absolutně o 189,3 tisíce). Ostatní seniorské věkové skupiny během uplynulé dekády narostly výrazně méně (o 3–12 %).

Vývoj ukazatelů věkového složení

Migrační vlna z Ukrajiny, která zahrnovala zejména děti a ženy v produktivním věku, lehce zbrzdila stárnutí populace, které je možné dokumentovat i ukazateli věkového složení (tab. 1.3). Průměrný věk obyvatel České republiky, plynule rostoucí od počátku 80. let 20. století, se v roce 2022 meziročně snížil o dvě desetiny roku na 42,6 let. Během posledních deseti let, od počátku roku 2013, narostl o 1,3 roky. Rozdíl mezi průměrným věkem mužů a žen se ve sledovaném období pohyboval v rozmezí 2,8 až 2,9 roku. V roce 2022 činil průměrný věk mužů 41,2 let a žen 44,0 let (rozdíl 2,8 roku).

Tab. 1.3 Ukazatele věkového složení, 2013 (k 1. 1.) a 2017–2022 (k 31. 12.)

Ukazatel	2013	2017	2018	2019	2020	2021*	2022
Průměrný věk - celkem	41,3	42,2	42,3	42,5	42,6	42,8	42,6
- muži	39,8	40,8	40,9	41,1	41,1	41,3	41,2
- ženy	42,7	43,6	43,7	43,9	44,0	44,2	44,0
Věkový medián - celkem	40,4	42,3	42,6	43,0	43,3	43,8	43,7
- muži	39,1	41,1	41,4	41,8	42,0	42,5	42,4
- ženy	41,9	43,5	43,9	44,2	44,5	45,1	44,9
Index stáří ¹⁾	113,3	122,1	123,2	124,6	125,5	128,1	126,1
Index ekonomické závislosti ²⁾	57,5	64,8	66,3	67,8	69,0	71,0	71,5
z toho: 65+ let / 20–64 let	26,5	31,7	32,6	33,4	34,1	35,3	35,0
0–19 let / 20–64 let	31,0	33,1	33,7	34,3	34,9	35,7	36,6

* Stav a struktura obyvatel od roku 2021 vychází z výsledků SLDB 2021; údaje za předchozí roky navazují na výsledky SLDB 2011.

¹⁾ Počet osob ve věku 65 a více let na 100 dětí ve věku 0–14 let.

²⁾ Počet osob ve věku 0–19 let a osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 20–64 let.

Věkový medián, který rozděluje populaci na dvě stejně početné části, se během let 2013–2022 zvýšil více než průměrný věk obyvatel, a to ze 40,4 na 43,7 let, tj. o 3,3 roku. Meziročně v roce 2022 však podobně jako průměrný věk poklesl, a to o jednu desetinu roku. Od roku 2017 věkový medián převyšuje průměrný věk obyvatel (v roce 2022 o 1,1 roku). Rozdíl mediánového věku u mužů a žen se v letech 2013–2022 pohyboval od 2,4 let do 2,8 let. Na konci roku 2022 byla polovina mužů mladších, resp. starších, než 42,4 let, zatímco populaci žen rozděloval na polovinu věk 44,9 let.

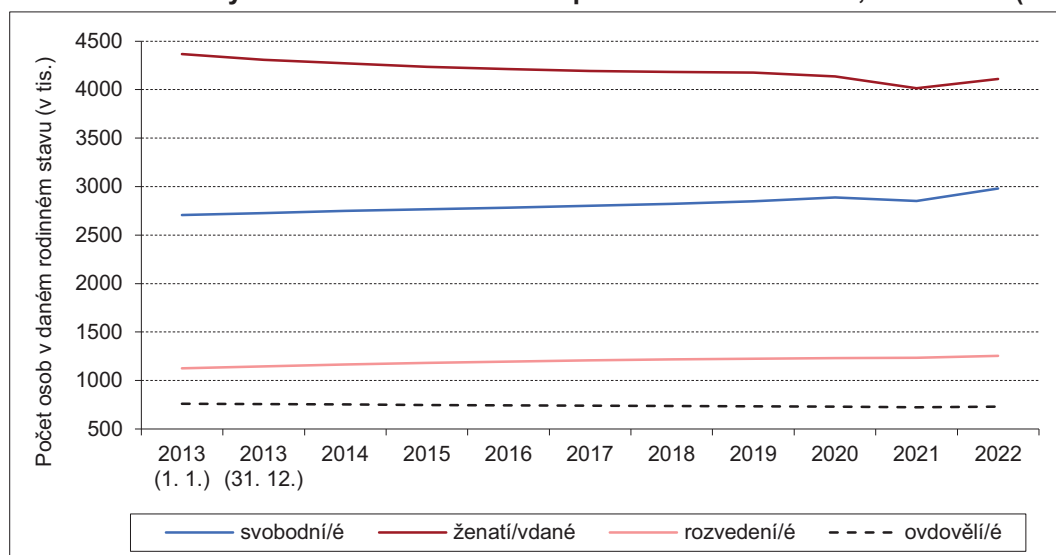
Index stáří, který porovnává početnost obou závislých složek obyvatelstva (seniorské a dětské) nepřetržitě rostl již od poloviny 80. let 20. století, kdy byl na úrovni 50 seniorů na 100 dětí. Hranici sto seniorů na sto dětí překročil ukazatel poprvé v roce 2006. Poté se zvyšoval až do roku 2021, kdy dosáhl úrovně 128 seniorů ve věku 65 let a více připadajících na 100 dětí ve věku 0–14 let. Vlivem vyššího nárůstu počtu dětí ve věku 0–14 let, zapříčiněného imigrační vlnou z Ukrajiny, došlo k meziročnímu drobnému poklesu indexu stáří, a to na 126 seniorů na 100 dětí ke konci roku 2022.

Indexu ekonomické závislosti, který porovnává početní vztah složek populace obecně označovaných jako neproduktivní (0–19 a 65+ let) a ekonomicky produktivní (20–64 let)⁴, v letech 2013 až 2022 plynule rostl, a to z 57 na 72 osob mimo produktivní věk na 100 osob v produktivním věku (tab. 1.3). Růst indexu závislosti byl odrazem zejména vývoje početnosti seniorské složky, jež v relaci k počtu osob v produktivním věku významně rostla, mezi roky 2013 a 2022 z 26 na 35 osob ve věku 65 a více let na sto osob 20–64letých (relativně o 32 %). Počet 0–19letých na 100 osob v produktivním věku se v tomto období zvýšil o 5,6 osob, předproduktivní složka obyvatelstva tak přispívala k růstu ekonomického zatížení pomaleji než seniorská. Výjimkou byl rok 2022, v němž byl celý nárůst indexu ekonomického zatížení způsoben osobami v předproduktivním věku, relativní pokles seniorské populace naopak toto zatížení zmírnil.

Složení obyvatel podle rodinného stavu

I přes významné události posledních let – epidemie covid-19 či imigrační vlna z válkou zasažené Ukrajiny mající nezpochybnitelný vliv na dění v české společnosti, dlouhodobé trendy v oblasti složení populace podle rodinného stavu⁵ i v roce 2022 nebyly významně překonány. Ačkoli po roce 2013 úroveň sňatečnosti rostla (s výjimkou specifických let 2020 a 2021, kdy byla v důsledku protiepidemických opatření na nízké úrovni), její propad v předcházejících dvou desetiletích, dlouhodobě vysoká úroveň rozvodovosti, pokles úmrtnosti a změny věkového složení stojí za zvyšováním zastoupení (absolutního i relativního) svobodných a rozvedených osob v populaci. Naopak podíl osob sezdaných, mírně i ovdovělých, klesá, přestože absolutní počet sezdaných v roce 2022 vzrostl (obr. 1.6).

Obr. 1.6 Počet obyvatel ve věku 15 a více let podle rodinného stavu, 2013–2022 (k 31. 12.)

Na konci roku 2022 bylo v populaci osob ve věku 15 let a více celkem 32,8 % osob (de iure) svobodných, v absolutním počtu 2 980 560. Mužů bylo svobodných 38,3 % a žen 27,7 %. Rozdíl v zastoupení svobodných mezi pohlavími se dlouhodobě pohybuje na úrovni zhruba deseti procentních bodů (11 p. b. v roce 2022). V čase se podíl svobodných v populaci 15letých a starších zvyšoval, oproti počátku roku 2013

⁴ Oproti tradičně vymezené hlavní věkové skupině 15–64 let bere toto věkové rozpětí v potaz delší dobu studia.

⁵ Podrobnou bilanci obyvatel podle rodinného stavu a pohlaví lze najít v publikacích Věkové složení obyvatelstva (dostupné na <https://www.czso.cz/csu/czso/publikace-o-obyvatelstvu>).

byl v roce 2022 celkem o 2,6 p. b. vyšší, v případě mužů o 2,8 p. b. a u žen o 2,5 p. b. Mezi počátkem a koncem roku 2022 vzrostly podíly svobodných osob o 0,5 p. b. (u žen o 0,6 p. b.), jednalo se o největší meziroční přírůstek za sledované desetiletí. V letech 2013–2014 se meziroční přírůstky všech svobodných pohybovaly na úrovni 0,3 p. b., v letech 2015–2019 se snížily na 0,2 p. b., v roce 2020 činil přírůstek 0,4 p. b. a v letech 2021⁶ a 2022 byl shodně 0,5 p. b. V letech 2020 a 2021 byla důvodem restriktivní proticovidová opatření, která upravovala podmínky pořádání hromadných akcí včetně svatebních obřadů, a v roce 2022 měla vliv imigrace osob z Ukrajiny, které zahrnovaly osoby z velké části svobodné.

Majoritní skupinu obyvatel z hlediska rodinného stavu, nikoli však již nadpoloviční, tvoří v Česku osoby žijící v manželství, nicméně jejich podíl od počátku 80. let 20. století (resp. výrazněji od počátku 90. let 20. století) klesá. Pod úroveň 50 % v obyvatelstvu 15letých a starších se poprvé dostal v roce 2010⁷. Na konci roku 2022 bylo ženatých či vdaných 45,3 % všech obyvatel 15letých a starších (tj. 4 111 526 osob), mezi muži bylo 46,5 % ženatých a mezi ženami 44,2 % vdaných. Od počátku roku 2013 do konce roku 2022 pokleslo jejich zastoupení o 3,5 p. b. v úhrnném pohledu, u mužů o 3,7 p. b. a u žen o 3,2 p. b. V posledním meziročním srovnání klesly podíly sezdaných osob o 0,2 p. b. (v úhrnu a u mužů) a o 0,1 p. b. u žen (tab. 1. 4).

Tab. 1.4 Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle pohlaví a rodinného stavu, 2013 (k 1. 1.) a 2017–2022 (k 31. 12.)

Pohlaví, rodinný stav	Počet obyvatel (tis.)			Podíl obyvatel daného rodinného stavu (%) ¹⁾						
	2013	2017	2022*	2013	2017	2018	2019	2020	2021*	2022
Celkem - svobodní/é	2 706,5	2 801,3	2 980,6	30,2	31,3	31,5	31,7	32,1	32,3	32,8
- ženatí/vdané	4 366,2	4 191,8	4 111,5	48,8	46,9	46,7	46,5	46,1	45,5	45,3
- rozvedení/é	1 123,8	1 206,6	1 254,5	12,5	13,5	13,6	13,6	13,7	14,0	13,8
- ovdovělí/é	759,3	739,8	730,1	8,5	8,3	8,2	8,2	8,1	8,2	8,0
Muži - svobodní	1 548,3	1 599,0	1 689,8	35,5	36,6	36,8	37,0	37,5	37,8	38,3
- ženatí	2 191,3	2 103,9	2 051,1	50,2	48,2	48,0	47,8	47,3	46,7	46,5
- rozvedení	495,8	532,0	544,4	11,4	12,2	12,2	12,3	12,3	12,6	12,3
- ovdovělí	128,4	128,4	127,3	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9	2,9
Ženy - svobodné	1 158,2	1 202,2	1 290,8	25,2	26,3	26,4	26,6	27,0	27,1	27,7
- vdané	2 174,9	2 087,9	2 060,4	47,4	45,6	45,4	45,3	44,8	44,3	44,2
- rozvedené	628,0	674,6	710,1	13,7	14,7	14,9	15,0	15,0	15,3	15,2
- ovdovělé	630,9	611,4	602,8	13,7	13,4	13,3	13,2	13,1	13,2	12,9

* Stav a struktura obyvatel od roku 2021 vychází z výsledků SLDB 2021; údaje za předchozí roky navazují na výsledky SLDB 2011.

¹⁾ Z důvodu číselného zaokrouhlení jednotlivých podílů věkových skupin na jedno desetinné číslo nemusí součet dávat 100,0 %.

Zastoupení rozvedených osob v populaci vykazuje dlouhodobý rostoucí trend (již od 60. let 20. století), v roce 2022 však došlo k mírnému meziročnímu snížení, a to jak u mužů, tak u žen. Na konci roku 2022 představovali rozvedení 13,8 % populace 15letých a starších (absolutně 1 254 509 osob), v případě mužů 12,3 % a žen 15,2 %. V uplynulém desetiletí vzrostl podíl rozvedených v úhrnu o 1,3 p. b., u mužů o 0,9 p. b. a u žen o 1,5 p. b. (tab. 1.4). Meziroční přírůstky se v čase snižovaly a v roce 2022 došlo dokonce k poklesu podílu rozvedených osob v populaci. Vyšší podíl rozvedených mezi ženami než mezi muži dlouhodobým trendem, jedním z podstatných faktorů je skutečnost častějšího uzavírání dalšího manželství po rozvodu u mužů.

⁶ Jedná se o rozdíl v podílech osob podle pohlaví a rodinného stavu mezi 1. 1. 2021 a 31. 12. 2021, přičemž obě struktury vychází z nových stavů zjištěných při SLDB 2021, zatímco údaj v tabulce 1.4 k 31. 12. 2020 je založen na výsledcích SLDB 2011 a následných bilancí, a tudíž údaje k 31. 12. 2020 se nerovnjí struktuře k 1. 1. 2021.

⁷ U žen ve věku 15 let a více se podíl vdaných snížil pod úroveň jedné poloviny v roce 2007, u mužů se podíl ženatých snížil pod polovinu poprvé v roce 2013.

Podíl ovdovělých v čase se v obyvatelstvu ve věku 15 a více let mění nejméně. Mezi počátkem roku 2013 a koncem roku 2022 se jejich zastoupení snížilo celkem z 8,5 na 8,0 % (tab. 1.4). K celkovému snížení přispěl zejména pokles podílu ovdovělých mezi ženami (z 13,7 % na 12,9 %), a to v důsledku o něco rychlejšího zlepšování úmrtnosti mužů než žen. Zastoupení ovdovělých mezi muži je oproti ženám dlouhodobě výrazně nižší a v období let 2013–2022 se pohybovalo na úrovni 2,9–3,0 % a meziroční změny v jejich podílu jsou minimální.

Tab. 1.5 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a rodinného stavu (%), 2013 (k 1. 1.), 2017 a 2022 (k 31. 12.)

Věková skupina	Svobodní/é			Ženatí/vdané			Rozvedení/é			Ovdovělí/é		
	2013	2017	2022*	2013	2017	2022*	2013	2017	2022*	2013	2017	2022*
Muži: 15–19	99,9	100,0	100,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
20–24	98,1	97,9	98,0	1,8	2,0	1,9	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
25–29	84,7	86,6	83,9	14,1	12,6	15,3	1,2	0,8	0,8	0,0	0,0	0,0
30–34	57,0	65,8	64,6	38,0	30,9	32,8	4,9	3,3	2,6	0,1	0,1	0,0
35–39	34,1	46,0	51,2	54,3	45,8	43,0	11,4	8,1	5,6	0,2	0,1	0,1
40–44	20,5	30,0	39,8	60,5	54,4	49,2	18,7	15,3	10,8	0,3	0,3	0,2
45–49	14,1	19,1	27,8	62,6	57,9	53,8	22,6	22,5	17,9	0,7	0,5	0,4
50–54	11,2	13,4	17,9	65,8	60,5	57,2	21,8	25,0	24,2	1,1	1,0	0,7
55–59	8,6	10,6	12,4	69,5	64,4	60,0	19,7	23,1	26,1	2,2	1,8	1,4
60–64	6,2	8,0	9,5	73,7	68,9	64,7	16,1	19,8	23,3	3,9	3,4	2,6
65–69	4,3	5,6	6,9	76,9	73,0	68,8	12,3	15,5	19,3	6,4	5,8	4,9
70–74	3,3	3,8	4,8	77,8	75,4	71,8	8,8	11,5	14,9	10,1	9,2	8,5
75–79	2,7	2,8	3,1	75,1	74,8	72,2	6,1	8,1	10,9	16,1	14,3	13,8
80–84	2,4	2,1	2,2	67,2	69,8	68,6	4,6	5,4	7,6	25,8	22,7	21,6
85–89	2,3	2,0	1,6	54,2	59,7	60,2	3,6	4,0	5,1	39,8	34,2	33,0
90–94	2,3	1,9	1,7	40,4	46,2	45,2	3,2	2,9	3,9	54,2	49,0	49,2
95+	4,6	3,2	1,4	24,6	31,2	27,5	3,4	1,5	3,1	67,5	64,0	67,9
Ženy: 15–19	99,7	99,8	99,8	0,3	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
20–24	93,9	94,2	93,6	5,7	5,5	6,1	0,4	0,3	0,3	0,0	0,0	0,0
25–29	69,0	74,3	70,5	28,0	23,8	27,6	3,0	1,9	1,9	0,1	0,0	0,1
30–34	38,6	48,9	49,6	52,7	44,8	45,4	8,4	6,1	4,8	0,3	0,2	0,2
35–39	20,3	31,3	36,9	62,7	55,9	53,1	16,3	12,3	9,6	0,8	0,5	0,4
40–44	10,1	18,2	26,9	64,0	59,9	56,2	24,2	20,7	15,9	1,7	1,1	0,9
45–49	6,3	9,6	16,8	64,5	60,3	57,6	26,3	27,8	23,7	3,0	2,3	1,8
50–54	4,6	6,0	9,1	66,4	61,5	58,5	23,6	28,3	29,0	5,3	4,1	3,4
55–59	3,7	4,5	5,7	66,5	63,3	59,2	20,7	24,6	28,7	9,2	7,6	6,3
60–64	3,1	3,5	4,1	63,8	62,5	60,0	17,6	20,9	24,5	15,6	13,1	11,4
65–69	2,7	2,9	3,2	57,4	57,8	56,7	14,5	17,6	20,8	25,4	21,7	19,3
70–74	2,4	2,6	2,7	46,6	49,3	49,4	10,9	14,3	17,4	40,0	33,8	30,6
75–79	2,1	2,3	2,4	33,0	36,3	38,3	8,7	10,6	14,1	56,2	50,8	45,3
80–84	2,1	2,0	2,1	18,8	22,1	23,7	7,5	8,3	10,4	71,5	67,6	63,7
85–89	2,7	2,0	1,8	8,2	10,3	11,2	6,7	7,0	8,3	82,3	80,7	78,7
90–94	3,3	2,5	1,8	3,2	4,1	3,8	5,7	5,9	7,4	87,9	87,5	87,0
95+	4,0	3,3	2,7	1,9	3,2	1,1	4,4	3,3	6,7	89,7	90,1	89,5

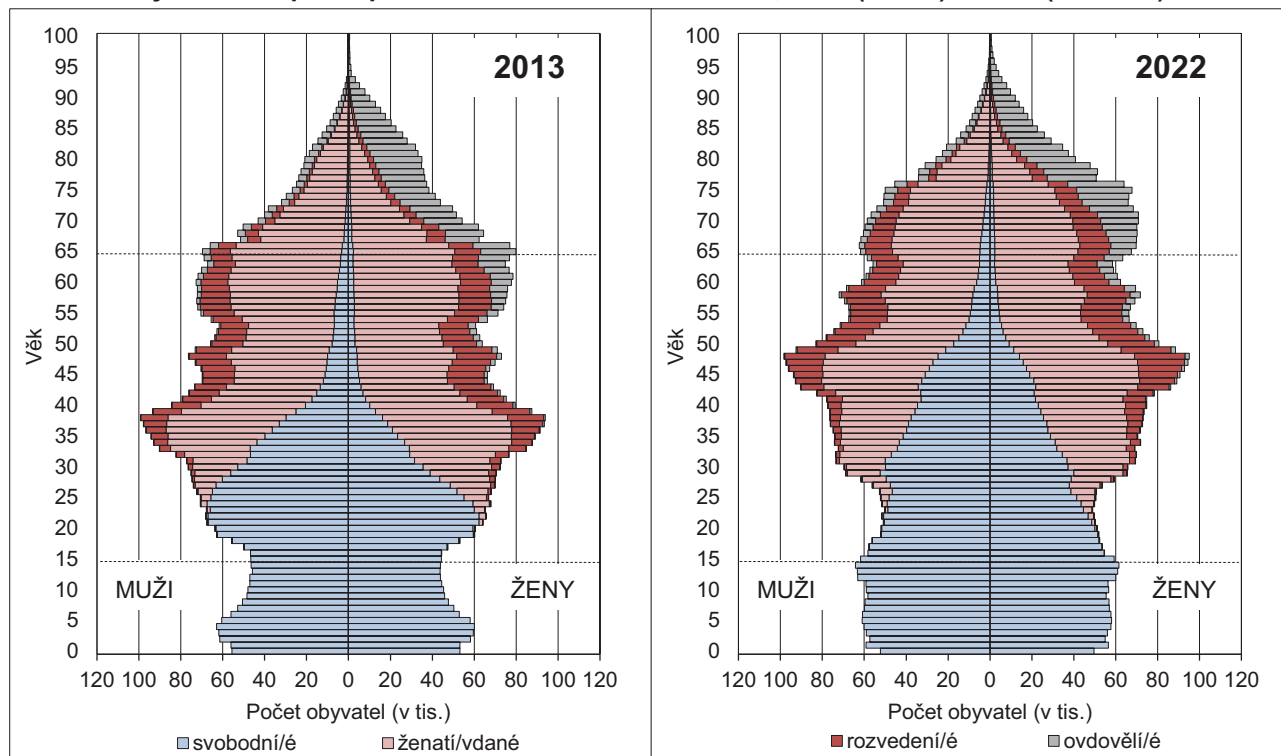
* Stav a struktura obyvatel od roku 2021 vychází z výsledků SLDB 2021; údaje za předchozí roky navazují na výsledky SLDB 2011.
Pozn.: Barvou a tučně označeny nejvyšší podíly v rámci roku, daného pohlaví a rodinného stavu.

Struktura osob podle rodinného stavu se v čase měnila nejen v pohledu na celkové zastoupení jednotlivých kategorií rodinného stavu v populaci 15letých a starších, ale i z pohledu dílčích (pětilekých) věkových skupin,

a to s různou mírou intenzity a různými směry. Nejvíce se během posledního desetiletí proměnilo složení obyvatel ve věkových skupinách 35–39 let, 40–44 let a 45–49 let, neboť těmito věky procházely populačně silné generace osob narozených v 70. letech 20. století, které byly klíčovými nositeli změn demografického chování po roce 1989, a další generace v těchto trendech pokračovaly, popř. je ještě prohlubovaly. V těchto věkových kategoriích nejvíce vzrostly podíly svobodných a současně nejvíce poklesly podíly osob v rodinném stavu ženatých/vdaných jakožto důsledek snížení intenzity sňatečnosti a odkládání vstupu do manželství do pozdějšího věku. Konkrétně ve věkové skupině 35–39 let mezi počátkem roku 2013 a koncem roku 2022 zastoupení svobodných vzrostlo u mužů i žen o 17 p. b., a to na 51,2 % u mužů a 36,9 % u žen; u 40–44letých pak u mužů o 19 p. b. na 39,8 % a u žen o 17 p. b. na 26,9 % a ve věkové skupině 45–49letých o 14 p. b. u mužů, a to na 27,8 % a o 11 p. b. na 16,8 % u žen. Naopak váha osob žijících v manželství v horizontu desetiletí poklesla u 35–39letých o 11 p. b. na 43,0 % (muži), resp. o 10 p. b. na 53,1 % (ženy), u 40–44letých pak o 11 p. b. na 49,2 % (muži), resp. o 8 p. b. na 56,2 % (ženy) a ve věkové skupině 45–49letých o 9 p. b. na 53,8 % (muži) a o 7 p. b. na 57,6 % (ženy).

Osoby žijící v manželství v roce 2022 tvořily majoritní skupinu poprvé u 33letých žen (zatímco na počátku roku 2013 již u 31letých) a u 44letých mužů (v roce 2013 již u 35letých). Z pohledu pětiletých věkových skupin pak u 40–44letých mužů (k 1. 1. 2013 ve věkové skupině 35–39letých mužů), resp. ve věkové skupině 35–39letých žen (v roce 2013 již ve věku 30–34 let). Od tohoto věku si ženatí muži a vdané ženy ve starších pětiletých věkových skupinách dlouho udržují převahu, podle údajů k 31. 12. 2022 až do skupiny 85–89 let v případě mužů a 70–74 let v případě žen včetně. U nejstarších věkových kategoriích pak převládají osoby ovdovělé.

Obr. 1.7 Obyvatelstvo podle pohlaví, věku a rodinného stavu, 2013 (k 1. 1.) a 2022 (k 31. 12.)

Po cca 45. roce věku obecně dlouhodobě roste zastoupení rozvedených osob, a to vlivem vysoké úrovně rozvodovosti, prodlužující se průměrné délky manželství při rozvodu a posunu sňatku (i rozvodů) do vyššího věku. Na konci roku 2022 měli rozvedení muži nejvyšší zastoupení v pětileté věkové skupině 55–59 let (26,1 %), rozvedené ženy ve věku 50–54 let (29,0 %). Na počátku roku 2013 bylo rozvedených mužů i žen nejvíce ve věku 45–49 let (22,6 %, resp. 26,3 %). Ve starších věcích pak podíl rozvedených opět klesá, přičemž v každé věkové skupině zůstává mírně vyšší podíl rozvedených žen než mužů.

Ve věkové skupině seniorů (65 a více let) se rozložení mužů a žen podle rodinného stavu odlišuje mnohem výrazněji, a to zejména v důsledku jejich odlišné úmrtnosti. U mužů-seniorů jednoznačně dominují ženatí (69,5 % v roce 2022, 74,0 % na počátku roku 2013), zatímco u žen-seniorek je zastoupení ovdovělých a vdaných mnohem bližší. V průběhu uplynulé dekády se přitom rozdíl těchto dvou skupin seniorek díky postupně klesající nadúmrtnosti mužů snižoval. Na počátku roku 2013 bylo mezi ženami ve věku 65 a více let ještě nejvíce ovdovělých (47,7 % oproti 39,1 % vdaných), od roku 2019 však již převažují ženy vdané, i když velmi mírně (rozdíl menší než 1 p. b.). V roce 2022 bylo vdaných seniorek 41,1 % a 40,7 % jich bylo ovdovělých. S rostoucím věkem se struktura obyvatel v seniorském věku přirozeně vyvíjí ve směru vzrůstajícího podílu ovdovělých. V roce 2022 v rámci pětiletých věkových skupin převažovaly mezi ženami ovdovělé od věkové skupiny 75–79 let, u mužů bylo více ovdovělých než ženatých až u 90–94letých a starších (v obou případech srovnatelná situace s počátkem roku 2013).

2 Sňatečnost

V roce 2022 uzavřeli obyvatelé České republiky 54,8 tisíce manželství, o 8,0 tisíce resp. o 17,2 % více než v předchozím roce. K výraznému navýšení počtu sňatků došlo jak v pořadí prvních, tak i u druhých či vyšších pořadí. Při setrvání měr sňatečnosti z roku 2022 by před 50. rokem věku vstoupilo do prvního manželství 60,4 % mužů a 70,2 % žen, nejvíce od roku 2008. Průměrný věk ženichů a nevěst při prvním sňatku stagnoval na 32,5 resp. 30,3 letech. Další sňatek by uzavřelo 51,3 % rozvedených mužů a 48,9 % žen, nejvíce od roku 1993. Průměrná doba mezi rozvodem a dalším sňatkem se zvýšila na rekordních 9,7 let u mužů a 10,1 let u žen. U 12 % párů uzavírajících v roce 2022 manželství měl alespoň jeden ze snoubenců jiné než české státní občanství.

Po vyvrcholení dlouholetého trendu úbytku sňatků v roce 2013, kdy uzavřelo manželství historicky nejméně párů, a to 43 499, následovalo šestileté období růstu s průměrným meziročním přírůstkem 4 % ukončené v roce 2019 počtem 54 870 sňatků. Další roky 2020 a 2021 se nesly v duchu omezování svatebních obřadů vlivem vládních opatření reagujících na výskyt onemocnění covid-19, která upravovala podmínky možného uspořádání hromadných akcí. V prvním pandemickém roce bylo meziročně uzavřeno o 17,2 % méně manželství, tedy jen 45 415, v roce následujícím došlo sice k mírnému meziročnímu nárůstu o 3,0 % na 46 778 sňatků, nicméně bylo jich méně než v letech 2015–2019 (48,1–54,9 tisíce). Podstatná část roku 2022 již nebyla ovlivněna proticovidovými nařízeními, a tak se úhrn sňatků téměř vrátil počtem 54 820 (meziroční nárůst o 17,2 %) na úroveň z roku 2019, kdy bylo uzavřeno jen o 50 sňatků více.

Sezónnost

V roce 2022 se z celkového ročního úhrnu uskutečnilo 65,3 % sňatků v tradičně nejvíce frekventovaným období červen–září, kdy hned v červnu bylo uzavřeno nejvíce manželství, a to 9 821. Poté v pořadí následoval měsíc červenec (9 081 sňatků), září (8 517) a srpen (8 354). Naopak nejméně na sňatky oblíbeným měsícem byl tradičně leden, kdy se sezdalo pouze 840 párů (i přes stále trvající vládní omezení⁸ vzrostl meziročně počet sňatků o 10,8 %, ale pořád byl nižší o 6,5 % než v průměru posledních tří předcovidových let 2017–2019). Druhý na sňatky nejméně početný byl měsíc březen (1 377) a třetí měsíc prosinec (1218).

V roce 2022 meziročně na sňatky posílil měsíc únor (o 102,7 %), který vlivem atraktivních dat s kombinací dvojek v kalendáři zaznamenal 2 307 obřadů a vystřídal tak únorový úhrn z roku 2020. Dalším meziročně na sňatky bohatším měsícem byl květen (o 50,6 %), kdy stanulo před oltářem 4 212 svatebčanů, což byl historicky druhý nejvyšší květnový úhrn po květnu 2019. Po odeznění vládních opatření proti šíření onemocnění covid-19, které v posledních dvou letech 2020⁹ a 2021¹⁰ nejvíce poznamenaly březnový a dubnový počet, se v roce 2022 v těchto měsících meziročně navýšil počet sňatků o 33,9 % resp. 69,3 %. V případě dubna se dokonce vrátil na téměř stejnou úroveň z předcovidových let, v březnu zůstal počet nově uzavřených manželství v porovnání s průměrem let 2017–2019 nižší o 18,1 %. K meziročnímu navýšení počtu sňatku došlo i v červnu (o 29,5 %) a v dalších měsících roku (6–12 %) vyjma měsíce srpna a října (pokles o 3,6 % resp. 1,7 %).

⁸ Maximálně možný počet svatebčanů byl v období 1.1.2022–9.2.2022 limitován, a to v různých variantách podle místa konání (vnitřní či venkovní prostor) a v návaznosti na testování/očkování/ochranné lhůtě osob po prodělání nemoci covid-19.

⁹ Od 16. 3. do 20. 4. 2020 platil úplný zákaz hromadných akcí včetně svateb s výjimkou těch, které se mohly konat pouze v případě ohrožení života snoubence. V dalších dnech až do konce roku pak vládní nařízení stanovovala maximálně možný počet svatebčanů.

¹⁰ Nejprůšnější ustanovení roku platila od 1. 3. do 11. 4. 2021, kdy bylo možné mj. svatební obřad uskutečnit jen v rámci okresu, ve kterém měl jeden ze snoubenců trvalé bydliště (to samé platilo pro svatebčany – účast svatebčanů tedy byla možná, jen pokud se obřad konal v okrese jejich bydliště).

Tab. 2.1 Sezónnost sňatečnosti, 2013 a 2017–2022

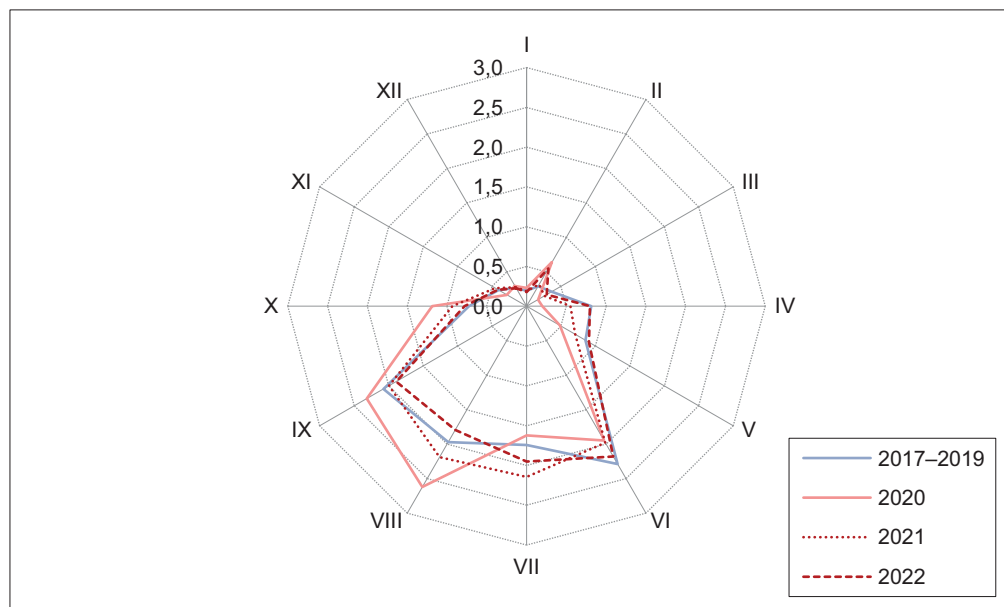
Měsíc	Absolutní počet sňatků						Měsíční index*						
	2013	2017	2019	2020	2021	2022	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Leden	704	884	985	889	758	840	0,19	0,20	0,18	0,21	0,23	0,19	0,18
Únor	980	1 125	1 241	2 306	1 138	2 307	0,29	0,28	0,30	0,30	0,64	0,32	0,55
Březen	1 661	1 514	1 913	647	1 028	1 377	0,45	0,34	0,35	0,41	0,17	0,26	0,30
Duben	3 264	3 656	3 522	742	2 120	3 589	0,91	0,85	0,81	0,78	0,20	0,55	0,80
Květen	2 464	3 367	4 578	1 856	2 797	4 212	0,67	0,76	0,83	0,98	0,48	0,71	0,90
Červen	8 320	8 925	10 808	7 253	7 585	9 821	2,33	2,07	2,40	2,40	1,95	1,98	2,18
Červenec	5 990	9 932	6 699	6 240	8 493	9 081	1,62	2,23	1,56	1,44	1,62	2,14	1,95
Srpen	7 797	7 325	9 151	10 084	8 664	8 354	2,11	1,64	2,30	1,97	2,62	2,19	1,79
Září	6 786	9 610	8 876	8 629	7 649	8 517	1,90	2,23	2,03	1,97	2,32	2,00	1,89
Říjen	2 761	3 117	4 030	4 561	3 695	3 634	0,75	0,70	0,60	0,87	1,19	0,93	0,78
Listopad	1 632	1 866	1 947	1 068	1 756	1 870	0,46	0,43	0,36	0,43	0,29	0,46	0,42
Prosinec	1 140	1 246	1 120	1 140	1 095	1 218	0,31	0,28	0,28	0,24	0,30	0,28	0,26

*Měsíční index vypovídá o vztahu měsíčního počtu sňatků k průměrnému měsíci daného roku. Jedná se o očištěný index (přepočet na stejný počet dnů v měsíci).

Pozn.: Tučně a barvou označeny nejvyšší počty/indexy v daném roce, pouze barvou nejnižší počty/indexy v daném roce.

Měřeno hodnotou měsíčního indexu, který eliminuje vliv různého počtu dnů v měsíci a vypovídá o vztahu měsíčního počtu sňatků k průměrnému měsíci daného roku, bylo v červnu uzavřeno 2,2krát více sňatků, než byl průměr roku, v červenci 2,0krát, v září 1,9krát a srpnu 1,8krát. Ostatních osm kalendářních měsíců bylo na sňatky podprůměrných. Nejnižší index vykazoval první měsíc roku (0,18), za ním následoval měsíc prosinec (0,26) a březen (0,30). Netradičně vysokým byl v roce 2022 měsíční index v případě února (0,55) a května (0,90). V meziročním srovnání zaznamenal největší změnu srpnový index, který poklesl z 2,19 v roce 2021 (nejvyšší měsíční počet sňatků v roce 2021) na 1,79 v roce 2022 (až 4. nejvyšší).

Obr. 2.1 Měsíční indexy* sňatků, 2017–2022

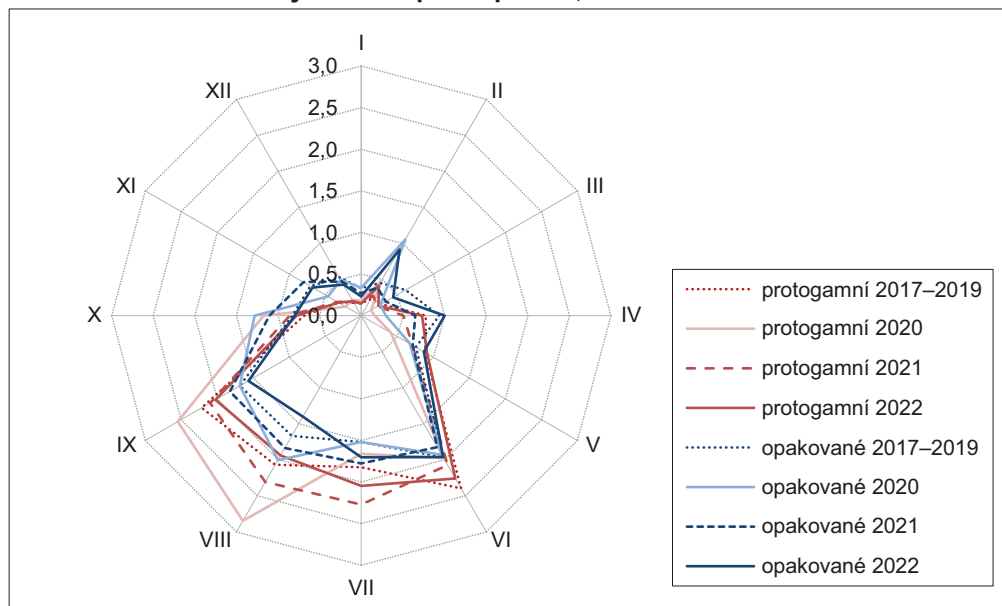

* Měsíční index vypovídá o vztahu měsíčního počtu sňatků k průměrnému měsíci daného roku. Jedná se o očištěný index (přepočet na stejný počet dnů v měsíci).

V průběhu kalendářního roku jsou mnohem výrazněji nepravidelně rozloženy sňatky, kdy se jedná pro oba snoubence o jejich první manželství (variační koeficient 62,6 % v roce 2022), než sňatky z tohoto pohledu heterogenní (pro jednoho ze snoubenců se jedná o první sňatek, pro druhého již o druhý či další sňatek) a

zejména pak než sňatky, kde jde pro oba snoubence o manželství vyššího než prvního pořadí (var. koef. 27,5 %). U obou skupin bylo v roce 2022 rozložení měsíců na podprůměrné a nadprůměrné sice téměř shodné až na měsíc duben, který byl u protogamních sňatků podprůměrný (0,73) a u opakovaných sňatků průměrný (1,0), avšak protogamní sňatky se více soustředí do letních měsíců. Nejvyšší index vykazoval měsíc červen, přičemž u protogamních sňatků dosáhl úrovně 2,26násobku průměrného měsíčního počtu a u opakovaných sňatků 1,96násobku. Naopak nejnižší měsíční index příslušel u obou skupin měsíci lednu, ale v případě opakovaných sňatků byl index vyšší (protogamní sňatky 0,14; opakované sňatky 0,23).

Obr. 2.2 Měsíční indexy* sňatků podle pořadí, 2017–2022

* Měsíční index vypovídá o vztahu měsíčního počtu sňatků k průměrnému měsíci daného roku. Jedná se o očištěný index (přepočet na stejný počet dnů v měsíci).

Pozn.: Opakované sňatky zahrnují sňatky, kdy oba snoubenci vstupují do manželství minimálně podruhé.

Rozložení sňatků do jednotlivých dnů týdne se v roce 2022 nijak zásadně nelišilo od předchozích let, když 63,6 % všech manželství bylo uzavřeno v sobotu a 23,3 % v pátek. Nejvíce svateb se uskutečnilo v sobotu 18. 6. 2022, kdy bylo sezdáno 1 778 párů. Druhá v pořadí byla sobota 20. 8. 2022 (1 756 svateb), třetí sobota 11. 6. 2022 (1 729 svateb) a čtvrtá sobota 25. 6. 2022 (1 720 svateb). Všechny uvedené červnové soboty (+ na 6. místě sobota 4. 6. 2022 s 1 553 sňatky) přispěly značnou měrou k vítězství června jako nejsilnějšího měsíce co do počtu sňatků. Velmi atraktivním dnem pro sňatky v roce 2022 bylo palindromické datum 22. 02. 2022 připadající na jinak méně oblíbené úterý (průměrný počet úterních sňatků činil 23 bez uvedeného data v roce 2022), kdy si své „ano“ řeklo 1 106 párů. Jednalo se o skoro polovinu všech uzavřených manželství ve druhém měsíci roku (47,9 % z 2 307 sňatků) a všech úterních svateb v roce 2022 (48,2 % z 2 294 sňatků). Atraktivní data sehrála svou roli i v maximech u ostatních dnů v týdnu, kdy pátku vévodilo datum 9. 9. 2022 (882 sňatků), čtvrtku – 7. 7. 2022 (184), středě – 22. 6. 2022 (99), pondělí – 8. 8. 2022 (96) a neděli – 28. 8. 2022 (40).

Sňatky podle pořadí a podle rodinného stavu snoubenců

V roce 2022 vstoupilo poprvé do manželského svazku 40 847 mužů (74,5 % z celkového počtu ženichů) a 41 138 žen (75,0 % z celkového počtu nevěst), do druhého či v pořadí vyššího manželství pak 13 973 mužů a 13 682 žen. Oproti předchozímu roku se počet v obou skupinách u ženichů a nevěst výrazně navýšil, u první zmíněné o 16,9 % (o 5 917 více svobodných mužů) resp. 18,0 % (o 6 282 více svobodných žen) a u druhé o 17,9 % (o 2 125 více opakovaných sňatků u mužů) resp. o 14,8 % (o 1 760 více opakovaných sňatků u žen). Pokud muži či ženy neuzavírali své první manželství, tak se nejčastěji jednalo o jejich druhé

(11 366 ženichů a 11 063 nevěst; 88,6 % resp. 87,6 % ze všech opakovaných sňatků známé výše) či třetí (9,9 % resp. 10,9 %).

Tab. 2.2 Sňatky podle pohlaví a pořadí, 2013 a 2017–2022

	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Sňatky celkem	43 499	52 567	54 470	54 870	45 415	46 778	54 820
Pořadí sňatku muže: 1.	32 743	40 038	41 316	41 606	33 814	34 930	40 847
vyšší (2. +)	10 756	12 529	13 154	13 264	11 601	11 848	13 973
v tom 2.	8 452	10 326	10 815	10 749	9 513	9 671	11 366
3.	969	1 173	1 202	1 285	1 039	1 066	1 272
4.+	147	163	157	156	146	137	192
neznámé vyšší	1 188	867	980	1 074	903	974	1 143
Pořadí sňatku ženy: 1.	33 029	40 336	41 592	41 724	33 974	34 856	41 138
vyšší (2. +)	10 470	12 231	12 878	13 146	11 441	11 922	13 682
v tom 2.	8 265	10 126	10 552	10 693	9 236	9 690	11 063
3.	1 052	1 144	1 313	1 336	1 189	1 167	1 375
4.+	153	181	157	183	169	149	195
neznámé vyšší	1 000	780	856	934	847	916	1 049
Podíl opakovaných sňatků (%): muži	24,7	23,8	24,1	24,2	25,5	25,3	25,5
ženy	24,1	23,3	23,6	24,0	25,2	25,5	25,0

Pozn.: V roce 2013 došlo k úpravě Dotazníku k uzavření manželství (slouží jako jeden z podkladů pro vyplnění Hlášení o uzavření manželství), kdy byla Ministerstvem vnitra ČR vypuštěna mj. otázka na pořadí manželství. Nejistěné údaje tak od roku 2013 ČSÚ uvádí jako samostatnou kategorii.

V 80 % vstupovaly do manželství v roce 2022 osoby stejného rodinného stavu. Největší zastoupení měly sňatky dvou svobodných osob, s počtem 35 869 (65,4 % z celkového počtu sňatků), a dále sňatky dvou rozvedených snoubenců, kterých bylo 7 913 (14,4 % z úhrnu). Další v pořadí byly již svazky z pohledu rodinného stavu snoubenců heterogenní, mezi nimiž převažovaly sňatky jedné rozvedené a jedné svobodné osoby. V kombinaci rozvedený ženich a svobodná nevěsta jich bylo 5 183 (9,5 % z úhrnu), svobodný ženich a rozvedená nevěsta 4 794 (8,7 % z úhrnu). Ostatní sňatky, kde byl minimálně jeden snoubec ovdovělý, čítaly 1 061 (1,9 % z úhrnu).

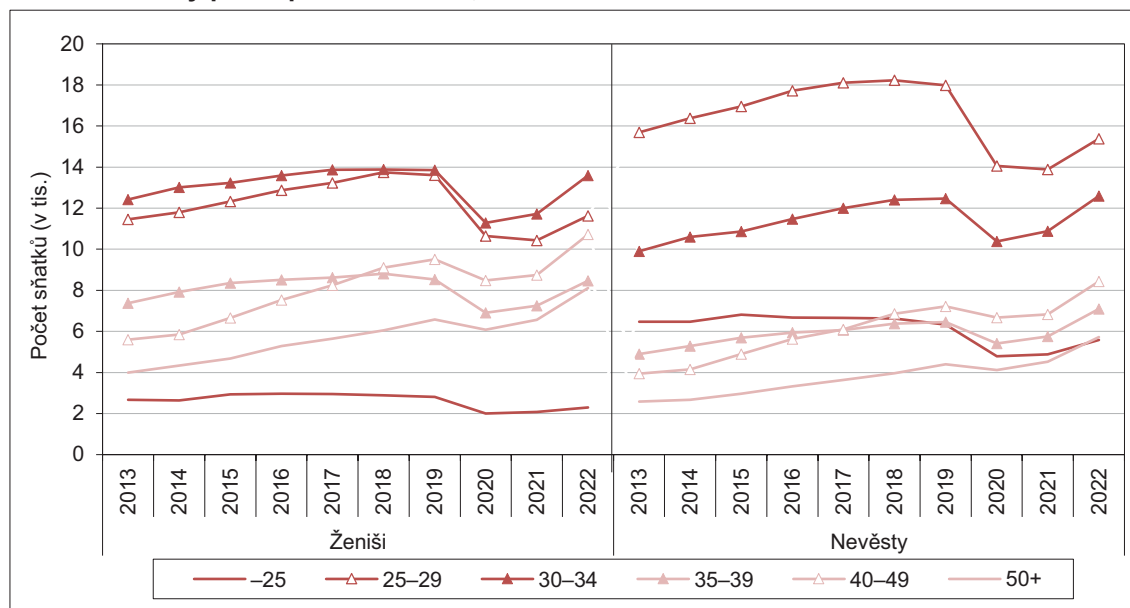
Tab. 2.3 Sňatky podle rodinného stavu snoubenců, 2013 a 2017–2022

	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Rodinný stav ženicha: svobodný	32 743	40 038	41 316	41 606	33 814	34 930	40 847
rozvedený	10 339	12 080	12 702	12 802	11 192	11 412	13 550
ovdovělý	417	449	452	462	409	436	423
Rodinný stav nevěsty: svobodná	33 029	40 336	41 592	41 724	33 974	34 856	41 138
rozvedená	10 005	11 672	12 275	12 443	10 866	11 303	12 983
ovdovělá	465	559	603	703	575	619	699
Svobodný ženich a nevěsta (protogamní s.)	28 877	35 574	36 593	36 690	29 694	30 519	35 869
Rozvedený ženich i nevěsta	5 964	7 003	7 362	7 411	6 611	6 748	7 913
Svobodný ženich a rozvedená nevěsta	3 743	4 333	4 591	4 723	3 976	4 260	4 794
Rozvedený ženich a svobodná nevěsta	4 080	4 698	4 922	4 943	4 194	4 258	5 183
Ostatní	835	959	1 002	1 103	940	993	1 061
	% z úhrnu						
Svobodný ženich a nevěsta (protogamní s.)	66,4	67,7	67,2	66,9	65,4	65,2	65,4
Rozvedený ženich i nevěsta	13,7	13,3	13,5	13,5	14,6	14,4	14,4
Svobodný ženich a rozvedená nevěsta	8,6	8,2	8,4	8,6	8,8	9,1	8,7
Rozvedený ženich a svobodná nevěsta	9,4	8,9	9,0	9,0	9,2	9,1	9,5
Ostatní	1,9	1,8	1,8	2,0	2,1	2,1	1,9

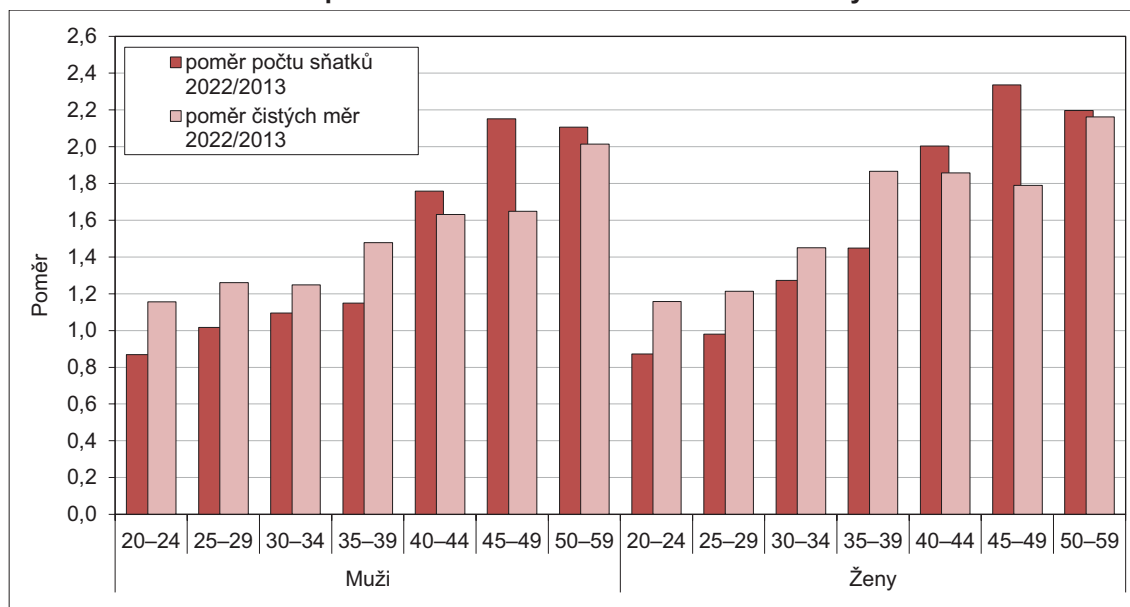
Sňatky podle věku snoubenců

V roce 2022 i v předchozích deseti letech 2013–2021 vstupovali do manželství nejvíce ženiši 30–34letí (13 589, tj. 24,8 % z úhrnu) a nevěsty 25–29leté (15 385, tj. 28,1 % z úhrnu). Jako druzí v pořadí následovali ženiši 25–29letí (11 633; tj. 21,2 %) a nevěsty 30–34leté (12 596; tj. 23,0 %). Ve věku 25 až 34 let tak byla necelá polovina osob uzavírající manželství, nicméně jejich podíl se během let postupně snížil z 56,9 % v roce 2013 na 48,5 % v roce 2022. K úbytku sňatků také docházelo u ženichů a nevěst mladších 25 let, kde se jejich zastoupení na všech sňatcích snížilo z 10,5 % (6,1 % ženichů resp. 14,9 % nevěst) v roce 2013 na 7,2 % (4,2 % ženichů resp. 10,2 % nevěst) v roce 2022. Na své váze naopak získávaly sňatky uzavřené po 35. roce věku, kdy se jejich podíl navýšil z 32,6 % (39,0 % ženichů resp. 26,3 % nevěst) v roce 2013 na 44,3 % (49,8 % ženichů resp. 38,8 % nevěst) v roce 2022.

Obr. 2.3 Sňatky podle pohlaví a věku, 2013–2022

Obr. 2.4 Relativní změna počtu sňatků a měr sňatečnosti* mezi roky 2013 a 2022

* Čistá míra sňatečnosti vyjadřuje počet uzavřených manželství na 1 000 sňatkuschopných osob ke střednímu stavu (1. 7.) v daném roce. Střední stav vypočítán jako průměr počátečního a koncového stavu populace.

Na četnost sňatků v jednotlivých věkových kategoriích snoubenců má vliv věková struktura obyvatel a úroveň sňatečnosti, což lze demonstrovat porovnáním relativních změn počtu sňatků a jejich měr v jednotlivých skupinách mezi vybranými lety 2013 a 2022 (obr. 2.4). U 20–24letých a 25–29letých ženichů a nevěst byl v roce 2022 sice zaznamenán nižší či skoro stejný počet sňatků jak v roce 2013, nicméně jejich intenzita sňatečnosti byla mírně vyšší. U dalších dvou pětiletých věkových kategorií 30–34 let a 35–39 let došlo v porovnání let 2013 a 2022 k o něco většímu navýšení intenzity sňatečnosti než absolutního počtu sňatků – např. ve věkové kategorii 35–39 let byla v roce 2022 zaznamenána 1,5násobně u mužů a 1,9násobně u žen vyšší intenzita sňatečnosti než v roce 2013, ale počet sňatků byl jen 1,1x resp. 1,4x vyšší. Naopak tomu bylo u věkových kategorií nad 39 let, přičemž obě navýšení byla značně výrazná – např. ve věkové kategorii 45–49 let bylo v roce 2022 zaznamenáno 2,2x více u mužů a 2,3x více u žen sňatků než v roce 2013 a intenzita sňatečnosti byla zvýšená 1,6násobně resp. 1,8násobně.

Sňatečnost svobodných

Intenzitu vstupu svobodných do prvního manželství popisuje ukazatel úhrnné sňatečnosti svobodných neboli prvosňatečnost, který vyjadřuje, jaký podíl osob by při zachování řádu sňatečnosti, úmrtnosti a zahraničního stěhování svobodných z daného roku uzavřel před dovršením 50. roku věku první sňatek. Po historicky nejnižší zaznamenané úhrnné sňatečnosti svobodných v roce 2013, která činila 51,4 % u mužů a 59,0 % u žen, následovalo šestileté období jejího růstu na 59,0 % resp. 67,5 % v roce 2019. Nepříznivá epidemická situace v roce 2020 a 2021 vedla k poklesu prvosňatečnosti, v prvním roce pandemie covidu-19 u mužů na 51,9 % resp. 60,8 % u žen a ve druhém roce se sice mírně navýšila na 54,4 % resp. 63,7 %, nicméně zůstala pořád nižší v porovnání s průměrem let 2017–2019. V roce 2022 došlo k oživení prvosňatečnosti, kdy se u mužů meziročně navýšila o 5,9 p. b. na 60,4 % a u žen o 6,5 p. b. na 70,2 %, což bylo nejvíce od roku 2008.

Tab. 2.4 Sňatečnost svobodných, 2013 a 2017–2022

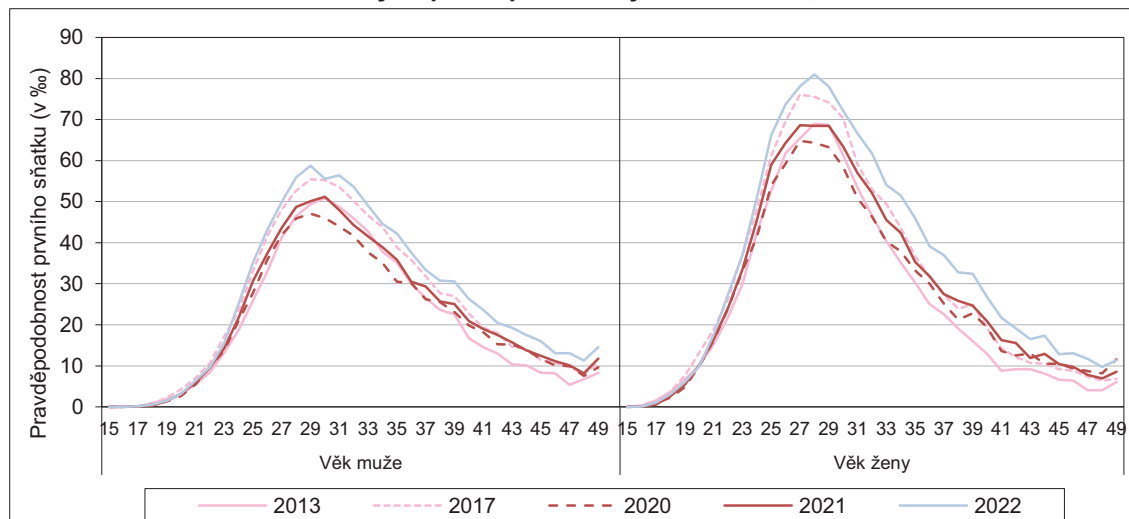
Ukazatel	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Prvosňatečnost (%): muži	51,4	57,6	58,8	59,0	51,9	54,4	60,4
ženy	59,0	65,4	66,9	67,5	60,8	63,7	70,2
Průměrný věk při 1. sňatku: muži	32,3	32,2	32,2	32,1	32,6	32,6	32,5
ženy	29,8	29,8	29,8	29,8	30,4	30,3	30,3
Podíl svobodných mužů (%) ve věku: 25	94,9	93,6	93,3	93,0	94,6	94,5	93,9
30	77,7	73,9	72,8	72,5	77,3	76,2	73,2
35	61,6	57,2	56,4	56,0	62,7	60,6	56,1
40	53,6	48,5	47,5	47,4	54,7	52,2	47,0
45	50,2	44,4	43,3	43,1	50,3	47,8	42,1
Podíl svobodných žen (%) ve věku: 25	87,5	85,3	84,4	84,2	87,4	86,9	85,5
30	63,0	58,9	57,9	57,5	63,7	61,8	57,8
35	49,4	44,3	43,3	42,9	50,2	47,3	42,1
40	44,1	38,3	37,1	36,6	43,8	40,8	34,8
45	42,0	35,8	34,4	33,7	40,9	37,7	31,4

Pozn.: Údaje vychází z jednovýchodných tabulek sňatečnosti svobodných.

Věk, kdy sňatečnost svobodných kulminovala, se v období let 2013–2021 střídal u mužů mezi věky 29 a 30 let, u žen kolísal v rozmezí 27–29 let. Nebylo tomu jinak v roce 2022, kdy s největší intenzitou vstupovali do prvního manželství muži ve věku 29 let (59 z 1 000 svobodných mužů) a ženy ve věku 28 let (81 z 1 000 svobodných žen). Nejvyšší zaznamenaná intenzita se oproti roku 2021 výrazně navýšila u mužů a žen o 7,6 resp. 12,4 promilových bodů. K meziročnímu nárůstu sňatečnosti svobodných došlo i v ostatních věcích, nejméně v nejmladších věcích a nejvíce právě kolem maxima.

Po faktické stagnaci průměrného věku¹¹ mužů a žen vstupujících do prvního manželství v období let 2013–2019 došlo v roce 2020 k výraznému meziročnímu navýšení o 0,5 roku u mužů a o 0,6 roku u žen na 32,6 resp. 30,4 roku. Jednalo se o vůbec nejvyšší průměrný věk při uzavření prvního manželství (u žen poprvé překročil hranici 30 let). V následujících dvou letech 2021 a 2022 zůstal průměrný věk v případě svobodných ženichů neměnný a u svobodných nevěst se v prvním roce snížil o 0,1 let na 30,3 let a ve druhém roce stagnoval.

Obr. 2.5 Sňatečnost svobodných podle pohlaví a jednotek věku, 2013–2022

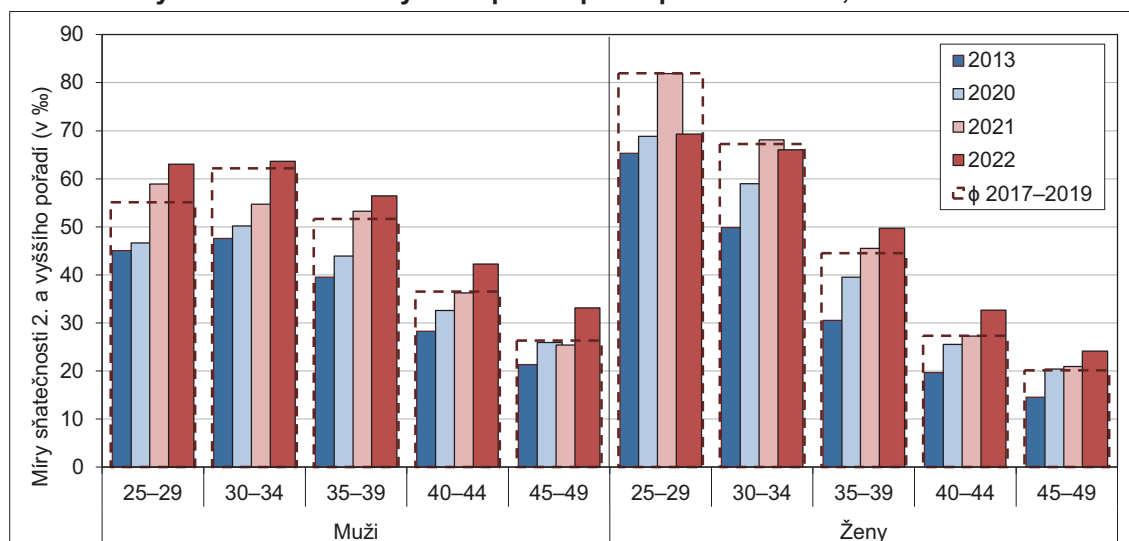

Pozn.: Údaje vychází z jednovýchodných tabulek sňatečnosti svobodných.

Sňatečnost vyšších pořadí

Míra sňatečnosti pro opakované sňatky vyjadřuje počet uzavřených manželství 2. či vyššího pořadí (včetně neznámých vyšších) na tisíc rozvedených a ovdovělých osob středního stavu (k 1. 7.). Oproti roku 2021 vzrostla u mužů ve všech věkových kategoriích v rozpětí 25–49 let, kdežto u žen jen ve věkových skupinách nad 34 let. Největší meziroční nárůst opakované sňatečnosti byl zaznamenán u mužů i žen 45–49letých (30,5 % resp. 15,2 %) a 40–44letých (o 16,5 % resp. 20,0 %). V ostatních věkových kategoriích došlo k mírnému vzestupu v rozmezí 6–9 % (výraznější nárůst ještě u 30–34letých mužů o 16,3 %).

Obr. 2.6 Míry sňatečnosti 2. a vyššího pořadí podle pohlaví a věku, 2013–2022

¹¹ Počítán z tabulkového rozložení počtů sňatků podle věku, které vychází z pravděpodobností uzavření prvního sňatku (vstupní funkce tabulek sňatečnosti).

opakované sňatečnosti klesá a zároveň se stírá rozdíl mezi pohlavím (tab. 2.5, obr. 2.7). V roce 2022 vstoupili muži znovu do manželství průměrně po 9,7 letech od rozvodu a ženy po 10,1 letech (výrazný meziroční nárůst u obou pohlaví o 0,4 let), kdy šlo o dosud rekordní hodnoty ukazatele. K nárůstu průměrné doby mezi rozvodem a dalším sňatkem dochází v posledních letech pravidelně zejména v důsledku růstu sňatečnosti rozvedených v delších intervalech od rozvodu. Mezi lety 2013 a 2022 vzrostla u mužů o 1,7 let a u žen o 1,9 let.

Sňatky cizinců

Zhruba jedna desetina manželství (9,4–12,3 % v letech 2013–2022) bývá uzavírána snoubenci, z nichž alespoň jeden má cizí, jiné než české, státní občanství (tab. 2.6). Po historicky zaznamenaném nejvyšším podílu v roce 2021, který činil 12,1 % (absolutně 5 653 sňatků), došlo ještě v roce 2022 k jeho dalšímu mírnému navýšení o 0,2 p. b. na 12,3 % (absolutně 6 723 sňatků – meziroční nárůst o 18,9 %).

Tab. 2.6 Sňatky podle státního občanství snoubenců, 2013 a 2017–2022

	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Sňatky alespoň s 1 cizincem	4 086	5 093	5 371	6 159	4 337	5 653	6 723
- podíl na všech sňatcích (%)	9,4	9,7	9,9	11,2	9,5	12,1	12,3
Podíl cizinek u nevěst (%)	3,9	4,6	4,9	5,8	5,0	6,6	6,8
Podíl cizinců u ženichů (%)	6,0	5,9	5,9	6,6	5,6	7,0	7,5
Sňatky - žena ČR + muž cizinec	2 370	2 654	2 680	2 996	2 046	2 584	2 969
státní občanství muže: Slovensko	667	893	940	987	768	965	1 031
Německo	238	252	234	319	213	243	254
Velká Británie	182	180	176	201	95	96	176
Sňatky - muž ČR + žena cizinka	1 473	1 994	2 183	2 514	1 796	2 400	2 607
státní občanství ženy: Slovensko	710	889	899	1 015	687	950	1 058
Ukrajina	240	361	475	572	456	604	521
Rusko	108	160	171	190	136	183	254
Sňatky - oba cizinci	243	445	508	649	495	669	1 147
z toho: oba Ukrajinci	51	90	103	150	101	175	569
oba Slováci	20	51	100	102	68	94	102
oba Rusové	28	44	43	30	30	34	47

Pozn.: Výběr a řazení občanství podle četnosti v roce 2022.

Zastoupení sňatků dvou cizinců¹³ na svazcích s cizinci se v posledních letech postupně zvyšovalo, z 5,9 % v roce 2013 na 11,8 % v roce 2021, absolutně z 243 na 669 sňatků. V následujícím roce 2022 došlo k jak výraznému zvýšení absolutního počtu (o 71,4 % na 1 147 sňatků) tak i relativního zastoupení (o 5,2 p. b. na 17,1 %) sňatků dvou cizinců mezi svazky s cizinci (ve zbylé většině, 82,9 %, se jednalo o smíšený sňatek občanem/občankou České republiky¹⁴ a občankou/občanem jiné než české státní příslušnosti), za čímž stál z větší části příliv osob z válkou zmítaného území Ukrajiny. Výrazně tak narostl počet sňatků u tradičně nejčetnější skupiny svazku dvou cizinců, a to u dvou občanů z Ukrajiny, kterých bylo evidováno 569 (3,3x více než v předchozím roce), z toho 186¹⁵ sňatků se týkalo snoubenců, kterým byla Českou republikou udělena dočasná ochrana. Dalším nejčetnějším sňatkem dvou cizinců byl svazek občanů ze Slovenska (102) a Ruska (47).

V roce 2022 bylo mezi ženichy 7,5 % cizinců (abs. 4 116) a mezi nevěstami 6,8 % cizinek (abs. 3 754). Žena s českým státním občanstvím se nejčastěji sezdala s ženichem-cizincem s občanstvím Slovenska (1 031),

¹³ Alespoň jeden ze snoubenců měl v ČR registrovaný trvalý či přechodný pobyt, nebo udělenou dočasnou ochranu s obvyklým pobytem, proto byl sňatek zahrnut mezi sňatky obyvatel ČR.

¹⁴ Statistika ale již neumožňuje sledovat, zda jde o občana ČR, který nikdy neměl jiné státní občanství, či zda jde o občana, který získal občanství ČR až v průběhu svého života.

¹⁵ Na území ČR se v roce 2022 sezdalo celkem 194 párů-cizinců, kde alespoň jeden ze snoubenců měl udělenou dočasnou ochranu v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny.

Německa (254) a Velké Británie (176). V předchozích dvou letech byl místo občana z Velké Británie třetím nejčetnějším občanem Ukrajiny. Pokud před oltářem stál ženich s českým a nevěsta s cizím státním občanstvím, šlo nejčastěji o ženu s občanstvím Slovenska (1 058 sňatků), dále Ukrajiny (521) a Ruska (254), přičemž toto pořadí platilo v celé poslední dekádě.

Uvedené první tři nejčetnější skupiny snoubenců/snoubenek cizího státního občanství tvořily v roce 2022 u svazku Češky s cizincem 49,2 % ze všech daných sňatků a v případě Čecha s cizinkou 70,3 %. Skladba ženichů-cizinců podle státní příslušnosti tak byla mnohem pestřejší než nevěst-cizinek.

3 Rozvodovost

Podle údajů Ministerstva spravedlnosti ČR bylo v roce 2022 rozvedeno 19,8 tisíce manželství, o 6 % méně než v předchozím roce. Pokračoval tak trend poklesu počtu rozvodů z předchozího desetiletí. Ve čtyřech pětinach se jednalo o první rozvod muže, resp. ženy. Při setrvání měř rozvodovosti z roku 2022 by rozvodem skončilo 37,7 % manželství, nejméně od počátku století. Průměrná délka trvání manželství do jeho ukončení rozvodem se posledních pět let mění jen minimálně a v roce 2022 činila 13,5 roku. Z úhrnu rozvedených manželských svazků bylo 57,8 % s vlastními nezletilými dětmi, kterých bylo v rozvedených rodinách celkem 18,4 tisíce, nejméně v historii samostatné České republiky. U 9,7 % rozvádějících se manželství v roce 2022 měl alespoň jeden z partnerů jiné než české státní občanství.

V roce 2022 stanulo před rozvodovým soudem celkem 19 846 manželských dvojic/párů, nejméně od roku 1969. Meziročně se jejich počet snížil o 6 %, oproti roku 2013 téměř o třetinu. Pokračoval tak trend poklesu počtu rozvodů, kdy se mezi lety 2013–2022 snižoval ročně průměrně o 4,5 % s výjimkou mírného nárůstu v roce 2013 a 2017 (o 6 % resp. 3 %).

Rozvody podle navrhovatele, pořadí a příčiny rozvratu

Rozvody manželství ukončené v roce 2022 byly zahájeny v 53,8 % na základě společného návrhu obou manželů (absolutně 10 679 manželství), v dalších 30,0 % (abs. 5 960) na návrh ženy a ve zbylých 16,1 % na návrh muže (abs. 3 202). Společný návrh na rozvod manželství je možné podávat¹⁶ od 1. 1. 2014, statisticky je však toto třídění zachyceno až od roku 2015, kdy bylo takto iniciováno 31 % rozvodů. V dalších letech jejich podíl každoročně rostl, přičemž hned v roce 2016 se stal nově převažujícím typem návrhu.

Tab. 3.1 Rozvody podle druhu návrhu a pořadí, 2013 a 2017–2022

	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Rozvody celkem	27 895	25 755	24 313	24 141	21 734	21 107	19 846
navrhovatel*: muž	9 850	5 115	4 517	4 246	3 758	3 445	3 202
žena	18 045	9 368	8 121	7 667	6 572	6 211	5 960
společný návrh	x	11 272	11 675	12 228	11 404	11 451	10 679
Pořadí rozvodu muže: 1.	22 317	20 787	19 677	19 506	17 612	17 120	15 985
2.	4 908	4 388	4 094	4 098	3 625	3 563	3 420
3.+	670	580	542	537	497	424	441
Pořadí rozvodu ženy: 1.	22 565	20 957	19 774	19 797	17 685	17 215	16 028
2.	4 782	4 236	4 053	3 840	3 607	3 458	3 413
3.+	548	562	486	504	442	434	405
1. pořadí muže i ženy	19 962	18 592	17 561	17 482	15 746	15 282	14 203
Vyšší pořadí muže i ženy	2 975	2 603	2 423	2 320	2 183	2 054	2 036
Vyšší pořadí muže a 1. pořadí ženy	2 603	2 365	2 213	2 315	1 939	1 933	1 825
1. pořadí muže a vyšší pořadí ženy	2 355	2 195	2 116	2 024	1 866	1 838	1 782
Opakované rozvody (%) - muži	20,0	19,3	19,1	19,2	19,0	18,9	19,5
- ženy	19,1	18,6	18,7	18,0	18,6	18,4	19,2
	% z úhrnu						
1. pořadí muže i ženy	71,6	72,2	72,2	72,4	72,4	72,4	71,6
Vyšší pořadí muže i ženy	10,7	10,1	10,0	9,6	10,0	9,7	10,3
Vyšší pořadí muže a 1. pořadí ženy	9,3	9,2	9,1	9,6	8,9	9,2	9,2
1. pořadí muže a vyšší pořadí ženy	8,4	8,5	8,7	8,4	8,6	8,7	9,0

*Od 1. 1. 2022 se nově zjišťuje podle druhu návrhu způsob zahájení řízení o rozvodu a výsledek řízení o rozvodu manželství, přičemž se jejich zastoupení na začátku a na konci procesu početně liší (před rokem 2022 byly k dispozici pouze údaje o osobě/osobách podávajících návrh na rozvod). V roce 2022 bylo nakonec rozvedeno 4 152 manželství na návrh ženy, 2 088 na návrh muže a 13 606 na společný návrh. V roce 2022 se 5 rozvodů zahájilo jinak.

¹⁶ Podle nového občanského zákoníku (§755–758).

Dlouhodobě se přes 80 % rozvodů týká mužů a žen, kteří ukončují své první manželství. V roce 2022 se jednalo o 15 985 mužů a 16 028 žen. Zbývá jedna pětina pak absolvuje svůj druhý či v pořadí vyšší rozvod (opakovaný rozvod), v roce 2022 se nejméně podruhé rozvedlo 3 861 mužů a 3 818 žen. Meziroční úbytek rozvodů se v roce 2022 výrazněji projevil u prvních rozvodů, u mužů i žen o 7 %, než u rozvodů vyšších pořadí, kde došlo k poklesu jen o 3 % resp. 2 %.

Tab. 3.2 Rozvody podle příčiny rozvratu manželství, 2022

Příčiny zjištěny na straně	celkem	v %
Nezjištěvány	13 527	68,2
Zjišťovány celkem	6 319	31,8
zjištěny pouze na straně muže	841	13,3
uvedena jedna příčina*	786	93,5
nevěra	250	31,8
alkoholismus, drogová závislost	169	21,5
rozdíl povah, názorů, zájmů a postojů, vzájemné odcizení	101	12,8
ostatní	266	33,8
kombinace dvou až tří příčin	55	6,5
zjištěny pouze na straně ženy	295	4,7
uvedena jedna příčina*	287	97,3
nevěra	129	44,9
rozdíl povah, názorů, zájmů a postojů, vzájemné odcizení	48	16,7
nezájem o rodinu a/nebo partnera vč. opuštění soužití	41	14,3
ostatní	69	24,0
kombinace dvou až tří příčin	8	2,7
zjištěny na straně obou	5 183	82,0
uvedena jedna příčina u muže i ženy*	4 988	96,2
rozdíl povah, názorů, zájmů a postojů, vzájemné odcizení x rozdíl povah, názorů, zájmů a postojů, vzájemné odcizení	4 234	84,9
ostatní důvody x ostatní důvody	252	5,1
rozdíl povah, názorů, zájmů a postojů, vzájemné odcizení x nevěra	53	1,1
ostatní kombinace	449	9,0
kombinace až tří příčin u muže či ženy	195	3,8

* Vybrány hlavní příčiny rozvratu manželství podle tří nejčastějších u mužů a žen v roce 2022.

V roce 2022 byla zjišťována příčina rozvratu zhruba u třetiny rozvádějících se manželství, přesněji u 6 319 párů. Z toho u 5 183 (82,0 %) z nich byla evidována na straně obou partnerů, u dalších 841 (13,3 %) jen na straně muže a ve zbylých 295 (4,7 %) jen na straně ženy. Od roku 2022 je možné uvést až tři příčiny rozpadu manželství, přičemž tato možnost byla využita jen u 258 rozvodů, kde se nejvíce vyskytla kombinace příčin nevěra s rozdílem povah, názorů, zájmů a postojů, vzájemné odcizení (abs. 78 rozvodů). Pokud byla uvedena jen jedna příčina rozpadu manželství a zjištěna na straně obou, tak se jednalo o rozdíl povah, názorů, zájmů a postojů, vzájemné odcizení (abs. 4 234), v případě zjištěné příčiny pouze na straně muže či ženy šlo nejčastěji o nevěru (abs. 250 resp. 129). V předchozích letech 2013–2021 byla rovněž soudem nejčastěji shledána příčina rozvratu u obou manželů (v 91–95 % rozvodů se zjišťovanou příčinou), přičemž s velkým náskokem dominovala příčina rozdíl povah, názorů a zájmů. U rozvedených manželství se zjištěnou příčinou pouze na straně muže byla nejčastěji uváděna nevěra či rozdíl povah, názorů a zájmů, pokud byla příčina rozvratu nalezena jen na straně ženy, tak téměř po většinu času převládala kategorie ostatní příčiny.

Rozvody podle počtu nezletilých dětí

V roce 2022 bylo rozvedeno 11 468 manželství s nezletilými dětmi (meziročně o 10,8 % méně) a 8 378 bez nezletilých dětí (naopak více o 1,5 %). Podíl rozvodů s nezletilými dětmi z celkového počtu rozvodů se meziročně mírně snížil o 3,1 p. b. na 57,8 % a byl sice nejvyšší od roku 2015, nicméně jeho výši z období let

2013–2021 (56,8–60,9 %) se nevymykal (tab. 3.3). Celkem se v roce 2022 rozvod dotkl 18 369 nezletilých dětí, o 10,1 % méně než v předchozím roce a nejméně v historii samostatné České republiky.

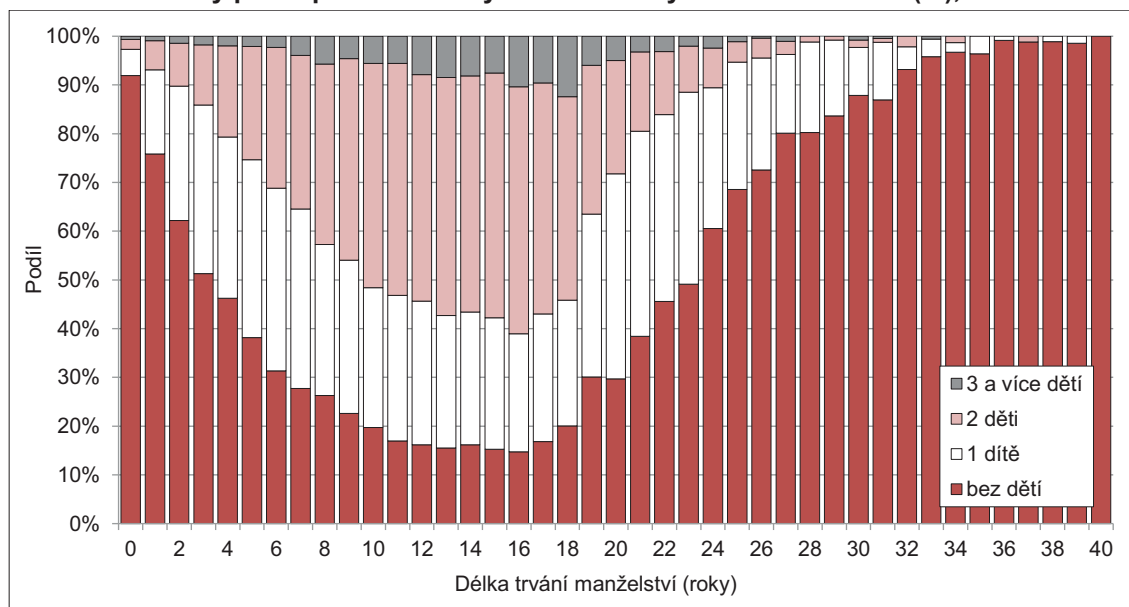
Mezi roky 2013 a 2022 došlo s určitými nepravidelnostmi mezi rozvody s nezletilými dětmi k nárůstu podílu rodin se dvěma dětmi (ze 40,4 % na 44,7 %, s vrcholem v roce 2020 – 45,7 %) na úkor rodin s jedním dítětem (pokles z 54,0 % na 48,3 %). Naopak zastoupení rozdělených rodin rozvodem s třemi a více nezletilými dětmi zůstávalo dlouhodobě stabilní na úrovni 5–6 %. Zlom nastal v roce 2021, kdy se jejich podíl významně zvýšil o 0,8 p.b. na 6,8 % a v dalším roce 2022 ještě o 0,2 p.b. na 7,0 % a byl tak největší od roku 1989. Průměrný počet dětí připadající na jedno rozvedené manželství s dětmi narostl z 1,53 v roce 2013 na 1,60 dítěte v roce 2022.

Tab. 3.3 Rozvody podle počtu nezletilých dětí, 2013 a 2017–2022

	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Rozvody bez nezletilých dětí	11 974	10 559	10 120	9 905	9 015	8 253	8 378
Rozvody s nezletilými dětmi	15 921	15 196	14 193	14 236	12 719	12 854	11 468
v tom s 1 dítětem	8 591	7 680	7 114	6 866	6 138	6 294	5 534
s 2 dětmi	6 436	6 635	6 211	6 489	5 817	5 687	5 127
s 3 a více dětmi	894	881	868	881	764	873	807
Počet nezletilých dětí při rozvodu	24 335	23 752	22 294	22 644	20 187	20 444	18 369
Prům. počet dětí v manželstvích s dětmi	1,53	1,56	1,57	1,59	1,59	1,59	1,60
Prům. počet dětí v manželství při rozvodu	0,87	0,92	0,92	0,94	0,93	0,97	0,93
Rozvody s nezletilými dětmi (%)	57,1	59,0	58,4	59,0	58,5	60,9	57,8
v tom s 1 dítětem (%)	54,0	50,5	50,1	48,2	48,3	49,0	48,3
s 2 dětmi (%)	40,4	43,7	43,8	45,6	45,7	44,2	44,7
s 3 a více dětmi (%)	5,6	5,8	6,1	6,2	6,0	6,8	7,0

Struktura rozvodů podle počtu nezletilých dětí se významně liší podle délky trvání manželství, přičemž koresponduje s časováním rození dětí do manželství a s jejich nabýváním zletilosti (obr. 3.1). Manželské páry bez nezletilých dětí u rozvodu v roce 2022 převažovaly v nejkratších (0–5 let) a nejdelších délkách trvání manželství (po 22 a více letech), se dvěma vlastními nezletilými dětmi v délce 8–18 let a s jedním dítětem pouze v délkách 6–7 let a 19–21 let. Rozvody manželů s rodinou tvořenou třemi a více nezletilými dětmi nedominovaly v žádné délce trvání manželství a nejvíce jich bylo zastoupeno v délce 16 (10,3 %) a 18 let (12,4 %).

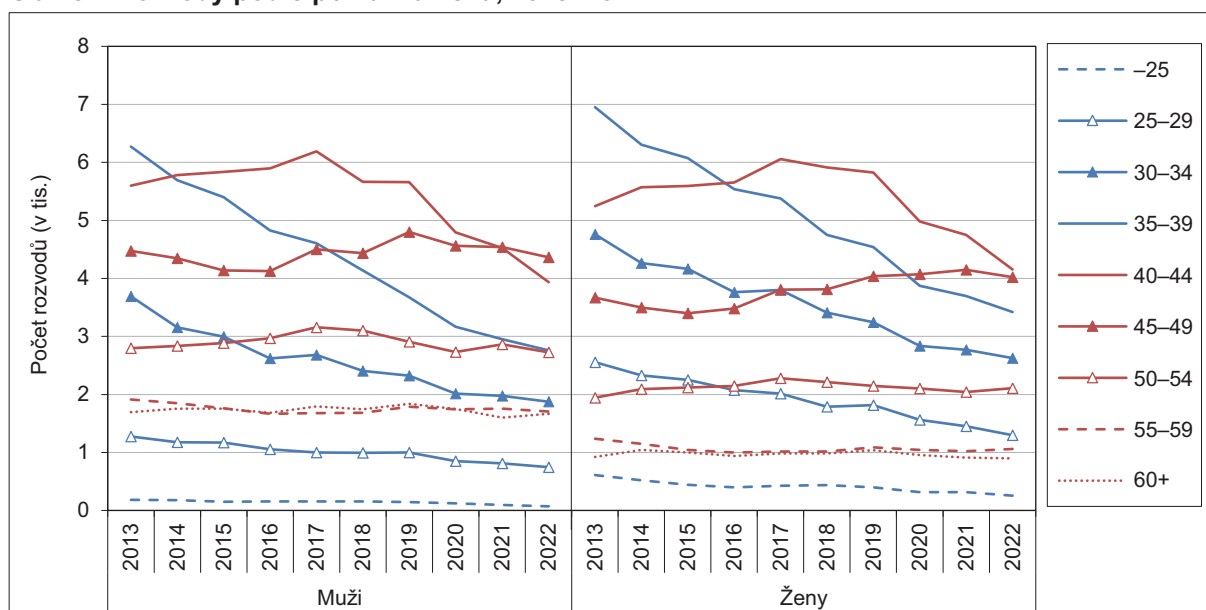
Obr. 3.1 Rozvody podle počtu nezletilých dětí a délky trvání manželství (%), 2022

Rozvody podle věku muže/ženy

Na věkovou strukturu rozvádějících se osob měla mezi lety 2013 až 2022 vliv nejen změna věkové skladby obyvatelstva, ale i posun vstupu manželství do vyššího věku a prodlužující se délka trvání manželství při rozvodu (obr. 3.2). V porovnání pětiletých věkových skupin se ještě v roce 2013 nejvíce rozvádělo mužů 35–39letých, od roku 2014 mužů 40–44letých a v roce 2021 se jejich nejvyšší počet posunul do věkové kategorie 45–49 let, kde setrval i v následujícím roce 2022 (abs. 4 364 mužů, 22,0 % ze všech rozvedených). Mezi rozvádějícími se ženami bylo do roku 2015 nejvíce 35–39letých, v dalších letech již 40–44letých (v roce 2022 abs. 4 156, 20,9 % ze všech rozvedených), přičemž jejich převaha nad druhou nejčetnější věkovou skupinou 45–49letých žen se postupně snižovala a v roce 2022 byla již minimální (abs. 4 024, 20,3 % ze všech rozvedených). V souhrnu se tak v posledních deseti letech snížil počet rozvodů osob mladších 40 let a naopak vzrostl počet osob rozvádějících se ve věku 45–54 let, za čímž stálo zejména posouvání nejsilnějších generací narozených v 70. letech 20. století do vyšších věků (jejich míra rozvodovosti manželství se příliš neměnila).

Obr. 3.2 Rozvody podle pohlaví a věku, 2013–2022

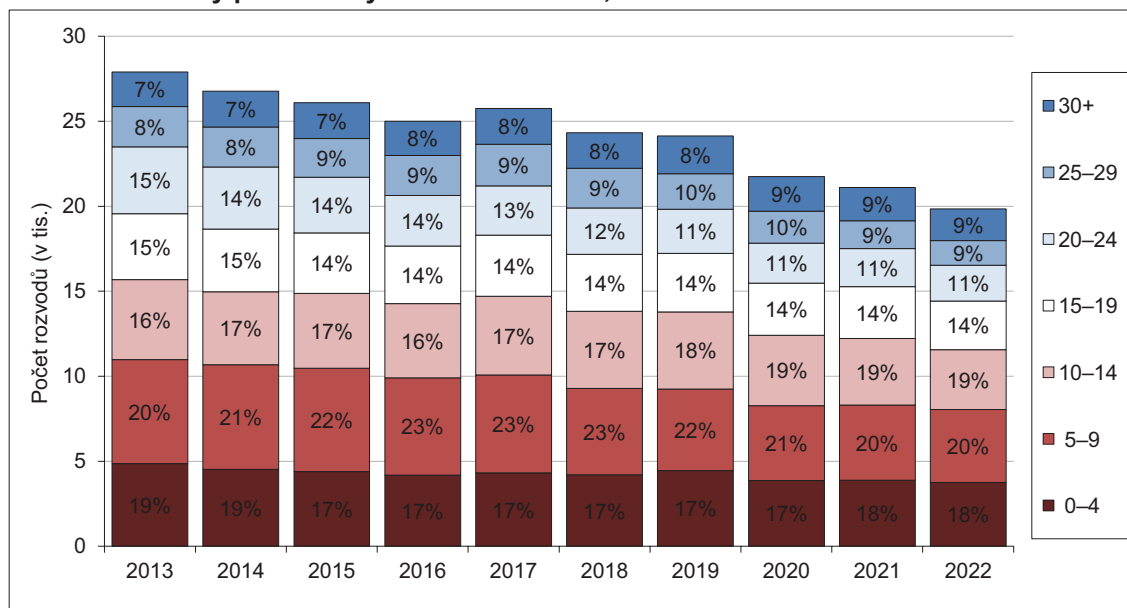
Rozvody podle délky trvání manželství

Z pohledu pětiletých intervalů trvání manželství při rozvodu byly v roce 2022 nejpočetnější tradičně rozvody po 5–9 letech manželství (abs. 4 284) a svým podílem (22 %) se nijak nevymykaly jejich 20–23% zastoupení z předešlého období 2013–2021 (tab. 3.4). Druhou nejčetnější skupinou se po šesti letech (na druhé pozici v letech 2013–2015) staly rozvody do 5 let trvání manželství (abs. 3 753), u kterých se podíl oproti roku 2021 navýšil o 0,6 p.b. na 18,9 % a byl nejvyšší za posledních deset let (mezi lety 2013–2021 se pohyboval mezi 16,8–18,4 %). Na třetí pozici byla posunuta rozvádějící se manželství po 10–14 letech trvání (abs. 3 530), jejichž podíl se meziročně snížil o 0,8 p. b., ale byl v porovnání s rokem 2013 pořád vyšší o 1,8 procentního bodu.

V porovnání s rokem 2021 se absolutní počet rozvodů v roce 2022 snížil ve všech délkách trvání manželství, nejvýrazněji u rozvádějících se po 25–29 letech (o 12,0 %) a 10–14 letech (o 10,1 %), naopak nejméně v nejkratších délkách po 0–4 letech a 5–9 letech (o 3,1 % resp. 3,2 %). V ostatních délkách trvání manželství se meziroční pokles počtu rozvodů pohyboval mezi 4–7 %.

Tab. 3.4 Rozvody podle délky trvání manželství, 2013 a 2017–2022

Délka trvání manželství (roky)	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
0–4	4 866	4 315	4 195	4 450	3 870	3 873	3 753
5–9	6 106	5 751	5 091	4 800	4 396	4 424	4 284
10–14	4 702	4 633	4 532	4 534	4 146	3 927	3 530
15–19	3 890	3 600	3 343	3 444	3 057	3 052	2 853
20–24	3 921	2 903	2 734	2 590	2 368	2 226	2 106
25–29	2 374	2 449	2 328	2 097	1 869	1 641	1 444
30+	2 036	2 104	2 090	2 226	2 028	1 964	1 876
Celkem	27 895	25 755	24 313	24 141	21 734	21 107	19 846

Obr. 3.3 Rozvody podle délky trvání manželství, 2013–2022

Úroveň rozvodovosti

Při setrvání intenzit v jednotlivých délkách trvání manželství na úrovni roku 2022 by rozvodem skončilo 37,7 % manželství, o 2,0 p. b. méně než o rok předtím. Třetím rokem v řadě se tak snížila úroveň rozvodovosti a byla současně nejnižší od počátku století. Přitom mezi lety 2013–2019 se její intenzita pohybovala mezi 44,8 %–47,8 %, nicméně v roce 2020 se výrazně meziročně snížila o 4,2 p. b. na 40,6 % a v následujícím roce ještě o dalších 0,8 p. b. na 39,7 %. Průměrná délka trvání manželství do jeho zániku rozvodem se již více jak dvě desetiletí s menšími výkyvy prodlužuje, mezi lety 2013 a 2022 se navýšila z 13,0 let na 13,5 let.

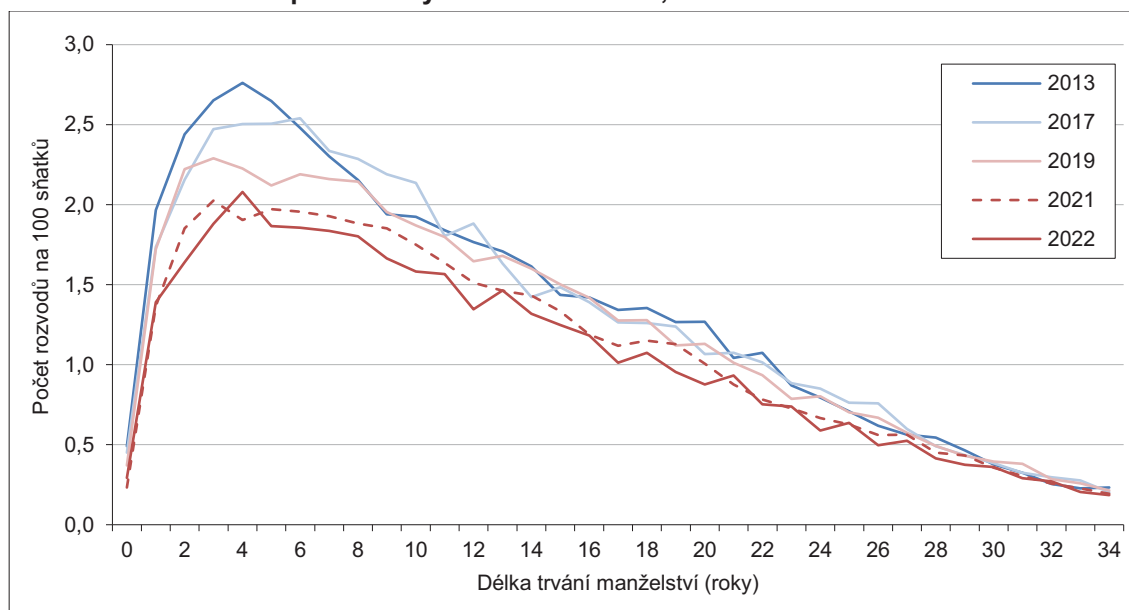
Z pohledu pětiletých intervalů docházelo v posledních deseti letech (období 2013–2022) k téměř pravidelnému snižování úrovně rozvodovosti skoro ve všech délkách trvání manželství (počet rozvodů v jednotlivých délkách intervalu trvání manželství vztažený k počtu sňatků uzavřených před daným počtem let vyjádřený jako průměrná míra pro jednu délku/rok trvání daného intervalu). V porovnání krajních let desetiletého období let 2013–2021 proběhla nejvýraznější změna intenzity rozvodovosti v nejkratších délkách trvání manželství, a to u délek 0–4 let (z 2,09 na 1,47; relativně o 30 %) a 5–9 let (z 2,31 na 1,81; relativně o 22 %), a také u délky 20–24 let (z 1,00 na 0,78; relativně o 22 %). Výrazné snížení úrovně rozvodovosti bylo rovněž zaznamenáno v porovnání let 2013 a 2022 ve zbylých délkách trvání manželství (v intervalu 15–19 let pokles o 19 %, 10–14 let o 18 % a v délce 25–29 let o 17 %) až na rozvodovost po 30 a více letech, která spíše stagnovala a v průběhu celého období kolísala v pásmu 0,23–0,28 %. Meziročně se intenzita rozvodovosti v roce 2022 snížila ve všech pětiletých intervalech, a to o 3–7 %.

Tab. 3.5 Rozvodovost podle délky trvání manželství, 2013 a 2017–2022

Délka trvání manželství (roky)	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
0	0,49	0,45	0,37	0,37	0,31	0,23	0,29
1	1,97	1,74	1,77	1,72	1,40	1,37	1,39
2	2,44	2,16	2,07	2,22	1,81	1,85	1,64
3	2,65	2,47	2,18	2,29	1,98	2,03	1,88
4	2,76	2,50	2,32	2,23	1,94	1,90	2,08
5	2,65	2,51	2,39	2,12	2,04	1,97	1,87
6	2,48	2,54	2,27	2,19	1,99	1,96	1,86
7	2,30	2,34	2,05	2,16	1,97	1,93	1,84
8	2,15	2,29	2,10	2,14	1,85	1,88	1,80
9	1,94	2,19	2,14	1,95	1,83	1,85	1,66
0–4	2,09	1,82	1,70	1,74	1,49	1,51	1,47
5–9	2,31	2,36	2,19	2,11	1,94	1,92	1,81
10–14	1,77	1,78	1,72	1,72	1,60	1,55	1,45
15–19	1,36	1,33	1,26	1,32	1,18	1,18	1,10
20–24	1,00	0,97	0,96	0,93	0,86	0,81	0,78
25–29	0,58	0,61	0,59	0,56	0,54	0,52	0,48
30+	0,23	0,26	0,26	0,28	0,25	0,24	0,23
Úhrnná rozvodovost (%)	47,8	47,2	44,8	44,8	40,6	39,7	37,7
Průměrná délka trvání manželství	13,0	13,2	13,4	13,5	13,7	13,6	13,5

Pozn.: Počet rozvodů dané délky trvání manželství na sto sňatků uzavřených před daným počtem let. U pětiletých intervalů délky trvání manželství průměrná rozvodovost v daném intervalu. U intervalu 30+ let počet rozvodů vztahován k 10 příslušným sňatkovým kohortám.

Obr. 3.4 Rozvodovost podle délky trvání manželství, 2013–2022

Míra rozvodovosti je dlouhodobě nejvyšší mezi 3 až 6 lety po sňatku a s prodlužující se délkou manželství klesá (obr. 3.4.). V letech 2013–2017 se její maximální výše pohybovala mezi 2,5–2,8 %, v letech 2017–2022 pak mezi 2,0–2,4 %. V roce 2022 se vrchol rozvodovosti meziročně nepatrně navýšil o 0,05 p.b. na 2,1 % a byl dosažen v délce 4 dokončených let od sňatku. U ostatních délek došlo mezi lety 2021 a 2022 k nárůstu/poklesu většinou o několik jednotek procent.

Rozvody cizinců

V roce 2022 bylo v ČR rozvedeno 1 916 manželství, kde alespoň jeden z manželů měl jiné než české státní občanství. Bylo to o 62 rozvodů (o 3,3 %) více než o rok předtím. Podíl těchto rozvodů na celkovém počtu se

mezi lety 2013 a 2020 kolísavě zvýšil z 6,6 % na 8,1 %, v roce 2021 pak zaznamenal své historické maximum na 8,8 %, které předčil rok 2022 s 9,7 % (meziroční nárůst o 0,9 procentních bodů).

Vyšší počet rozvádějících se cizinců je podobně jako u sňatků mezi muži. V roce 2022 stanulo před českým rozvodovým soudem 1 286 mužů-cizinců (6,5 % ze všech rozvedených mužů) a 1 130 žen-cizinek (5,7 % ze všech rozvedených žen), dohromady tak 2 416 cizinců. V porovnání s rokem 2021 se počet mužů-cizinců zvýšil o 2,8 %, žen-cizinek o 11,3 % a všech cizinců dohromady o 6,6 %. Za posledních deset let byl úhrn cizinců u rozvodu v roce 2022 druhým nejvyšším po roce 2017, kdy činil 2 466 cizinců.

V roce 2022 se ze všech rozvodů s cizinci v 41,0 % jednalo o ukončení manželství mezi Češkou a mužem-cizincem, v 32,9 % mezi Čechem a ženou-cizinkou a ve zbylých 26,1 %, šlo o rozvod dvou cizích státních občanů¹⁷. Podíl posledně zmíněné skupiny se meziročně zvýšil o 3,9 p. b., přičemž v předchozích pěti letech 2017–2021 se držel v rozmezí 20–22 %, poté co mezi lety 2013 a 2016 vzrostl z 14 % na 19 %.

Tab. 3.6 Rozvody podle státního občanství manželů, 2013 a 2017–2022

	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Rozvody alespoň s 1 cizincem	1 842	2 041	1 978	1 930	1 765	1 854	1 916
- podíl na všech rozvodech (%)	6,6	7,9	8,1	8,0	8,1	8,8	9,7
Počet cizinců u rozvodů	2 101	2 466	2 365	2 348	2 134	2 266	2 416
Rozvody - žena ČR + muž cizinec	935	949	914	883	837	839	786
z toho státní občanství: Slovensko	212	247	273	213	258	267	235
Ukrajina	70	78	71	77	70	54	55
Tunisko	40	51	45	34	44	28	36
Rozvody - muž ČR + žena cizinka	648	667	677	629	559	603	630
z toho státní občanství: Slovensko	211	238	256	239	238	232	239
Ukrajina	172	175	152	150	119	134	155
Rusko	61	46	50	57	44	56	64
Rozvody - oba cizinci	259	425	387	418	369	412	500
z toho: oba občané Vietnamu	66	134	102	98	77	81	109
oba občané Ukrajiny	24	57	59	60	63	83	101
oba občané Slovenska	63	88	87	91	68	91	94
Průměrná délka trvání manželství při rozvodu							
Rozvody dvou občanů ČR	15,1	15,2	15,3	15,3	15,3	15,1	15,0
Rozvody Češky s cizincem	9,9	10,4	10,7	10,8	11,2	11,1	11,5
Rozvody Čecha s cizinkou	10,1	10,5	11,2	10,4	10,9	10,9	10,4
Rozvody dvou cizinců	11,6	11,1	11,2	11,7	11,7	11,9	12,2

Pozn.: Výběr a řazení občanství podle četnosti v roce 2022.

Žena s českým státním občanstvím se v roce 2022 nejčastěji rozváděla s mužem-občanem Slovenska (abs. 235), dále s občanem Ukrajiny (abs. 55) a Tuniska (abs. 36). První dvě pozice byly v posledních deseti letech neměnné, na třetí se ještě objevil občan Německa (2014, 2016, 2019 a 2021) a Vietnamu (2013 a 2015). Muž s českým státním občanstvím stanul v roce 2022 před rozvodovým soudem nejčastěji s ženou-občankou Slovenska (abs. 239), dále Ukrajiny (abs. 155) a Ruska (abs. 64), přičemž dané pořadí od roku 2013 nedoznalo změn. Rozvádějící se manželství v ČR, ve kterém ani jeden z partnerů neměl české státní občanství, se nejčastěji týkalo v roce 2022 dvou Vietnamců (abs. 109), dále dvou Ukrajinců (abs. 101) a

¹⁷ Na základě Nařízení Rady č. 2201/2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti obou manželů k dětem, je možné rozvést v České republice manželství dvou manželů – cizinců, a to v případě, kdy mají manželé obvyklé bydliště v České republice, nebo měli manželé poslední společné obvyklé bydliště v České republice, pokud zde jeden z nich ještě bydlí, nebo zde má odpůrce bydliště, nebo v případě společného návrhu na zahájení řízení má alespoň jeden z manželů obvyklé bydliště v České republice, nebo má v České republice navrhovatel obvyklé bydliště, v němž bydlel nejméně jeden rok bezprostředně před podáním návrhu na zahájení řízení. Rozvedeno v ČR může být jen takové manželství, které bylo uzavřeno v ČR anebo v ČR uznáno.

Slováků (abs. 94). Nejčtenějším párem u rozvodu dvou cizinců byly po celé období 2013–2022 zmíněné dvě osoby vietnamského státního občanství až na rok 2021, kdy se jednalo o dva občany Slovenska.

Manželství dvou cizinců bylo v roce 2022 při rozvodu v průměru¹⁸ o 2,8 roku kratší (12,2leté) než v případě rozvedeného manželství dvou občanů ČR (15,0leté). O něco kratší byla ještě rozvádějící se smíšená manželství muže/ženy českého státního občanství s cizinkou/cizincem ve srovnání s rozvody dvou občanů ČR, a to průměrně o 4,6 (10,4leté) resp. 3,5 roku (11,5leté).

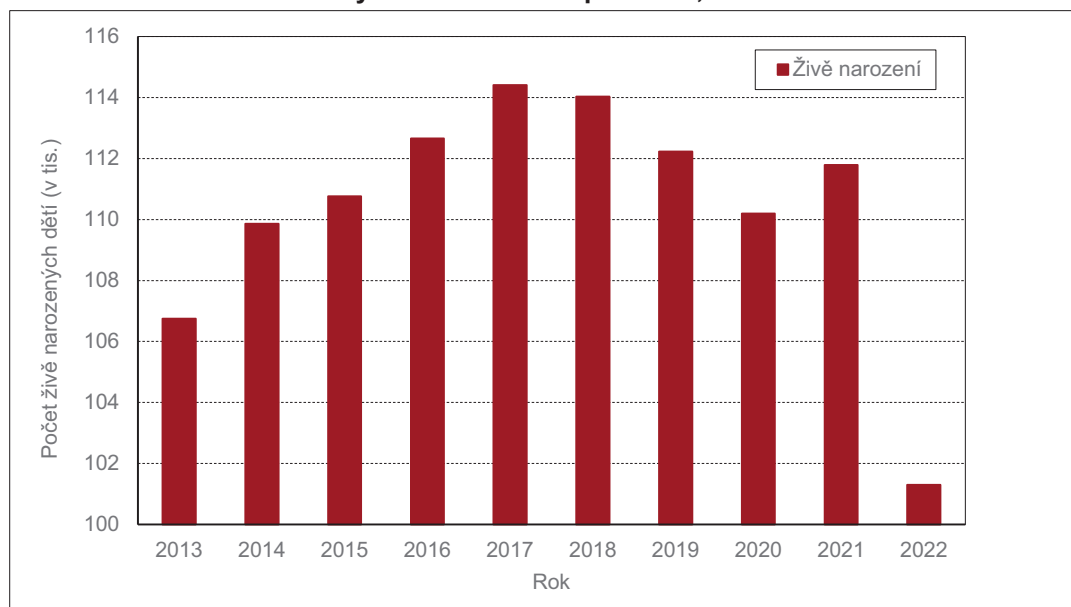
¹⁸ Výpočet z absolutních počtů rozvodů podle délky trvání manželství (takto vypočtená průměrná délka trvání všech manželství byla ve sledovaném období v průměru o 1,5 roku vyšší než údaj uvedená v tab. 3.5, vycházející z rozložení měr rozvodovosti podle délky trvání manželství).

4 Porodnost

V roce 2022 se v České republice živě narodilo 101,3 tisíce dětí, o 10,5 tisíce méně než v roce 2021. Tento počet byl nejnižší od roku 2004. Poklesla i hodnota ukazatele úhrnné plodnosti, a to na 1,62 dítěte na jednu ženu. Průměrný věk matky při narození dítěte zůstal stejný jako v předchozím roce – 30,4 let. Podíl živě narozených dětí mimo manželství se oproti úrovni v předchozích dvou letech mírně snížil (o 0,3 p. b.) a vrátil se na úroveň z roku 2019, kdy dosáhl 48,2 %.

V roce 2022 bylo evidováno celkem 101 299 živě narozených dětí, což bylo o 10 494 dětí (tedy o 9,4 %) méně než v předchozím roce (tab. 4.1). Podobný meziroční pokles byl naposledy zaznamenán v polovině 90. let, kdy se v roce 1994 živě narodilo 106 579 dětí a o rok později 96 097 dětí (tzn. pokles o 10 482 dětí, tj. o 9,8 %; ještě k většímu meziročnímu poklesu však došlo mezi roky 1993 a 1994, o 12 %). Od lokálního minima v počtu živě narozených dětí se jejich počet v dalších čtyřech letech (2014 až 2017) každoročně zvyšoval až na 114 405 dětí v roce 2017, poté klesal až do roku 2020, kdy dosáhl 110 200 dětí. V roce 2021 došlo k mírnému nárůstu (na 111 793 dětí) a rok 2022 navázal na klesající trend z let 2018–2020 (obr. 4.1).

Obr. 4.1 Počet živě narozených dětí a úhrnná plodnost, 2013–2022

Mezi živě narozenými převažují chlapci, kterých se v roce 2022 narodilo 51 987, zatímco dívek bylo 49 312. To odpovídalo poměru 105,4 chlapců na 100 dívek. Tento ukazatel (sekundární index maskulinity) se mezi roky 2013 a 2022 pohyboval v rozmezí 104,4 až 105,5 chlapců na 100 dívek a průměrná hodnota za celé období posledních deseti let činila 105,1.

Mrtvě se v roce 2022 narodilo 377 dětí, o 27 méně než o rok dříve (tab. 4.1). V průměru se v období 2013 až 2022 mrtvě narodilo 396 dětí ročně, respektive 3,6 dětí z tisíce narozených. Nejvyšší úroveň mrtvorozenosti (3,9 ‰) byla v rámci posledního desetiletí zaznamenána v roce 2020, naopak nejnižší v letech 2017 a 2018 (3,3 ‰).

Počet porodů se meziročně snížil o 10,8 tisíc na 100 035 v roce 2022 – 98 779 z nich bylo jednočetných, což stejně jako v předchozích čtyřech letech představovalo 98,7 % všech porodů. Zbýlých 1 256 porodů (1,3 %) bylo vícečetných – ve 1 248 případech se narodila dvojčata, v 8 případech trojčata. Od roku 2013, kdy byl podíl vícečetných porodů 1,7 %, se jejich podíl plynule snižoval a posledních pět let se drží na úrovni 1,3 %.

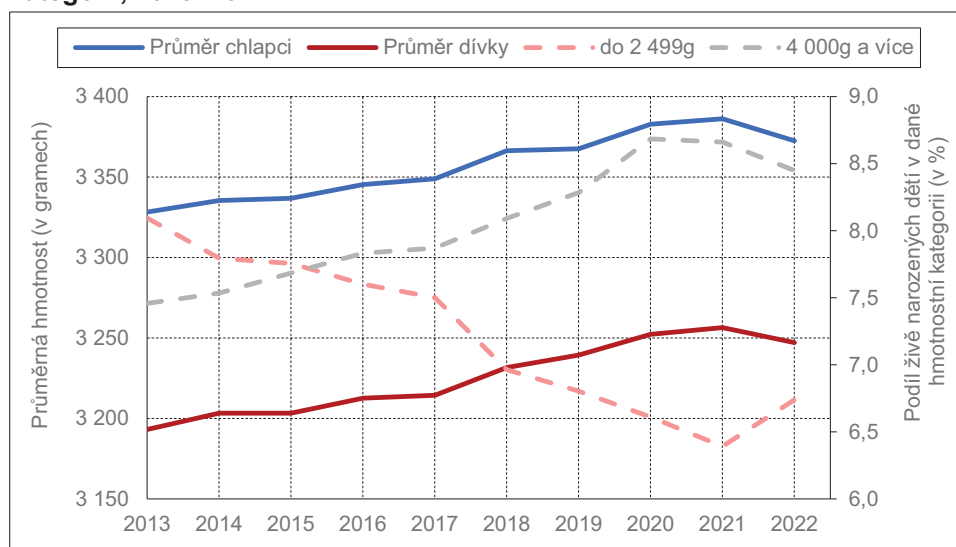
Tab. 4.1 Narození a porody, 2013, 2017–2022

	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Narození celkem	107 117	114 789	114 419	112 633	110 631	112 197	101 676
Živě narození	106 751	114 405	114 036	112 231	110 200	111 793	101 299
v tom: chlapci	54 702	58 671	58 256	57 585	56 276	57 179	51 987
dívky	52 049	55 734	55 780	54 646	53 924	54 614	49 312
Mrtvě narození	366	384	383	402	431	404	377
Mrtvorozenost (‰)	3,4	3,3	3,3	3,6	3,9	3,6	3,7
Porody celkem	105 310	113 181	112 903	111 166	109 161	110 793	100 403
v tom: jednočetné	103 518	111 585	111 398	109 705	107 696	109 395	99 138
dvojčat	1 779	1 584	1 495	1 455	1 460	1 392	1 257
trojčat	12	12	9	6	5	6	8
čtyřčat	-	-	1	-	-	-	-
paterčat	1	-	-	-	-	-	-
Podíl vícečetných porodů (%)	1,7	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3	1,3

Narození podle porodní hmotnosti a délky trvání těhotenství

Průměrná porodní hmotnost dětí, které se narodily (a u kterých byla porodní váha zjištěna) v roce 2022, dosáhla 3 312 g (o 11 gramů méně než v předchozím roce) a poprvé od roku 2013 došlo k meziročnímu poklesu průměrné hmotnosti živě narozených dětí (obr. 4.2). Srovnání průměrné hmotnosti živě narozených dětí na počátku a na konci uplynulého desetiletí ukázalo na její nárůst o 49 g, o 44 g u chlapců a o 54 g u dívek. Průměrná hmotnost živě narozených chlapců v roce 2022 byla 3 373 g (tedy o 14 g méně ve srovnání s předchozím rokem), dívky se rodily v průměru s hmotností 3 247 g (tj. v průměru o 9 g méně než o rok dříve). Rozdíl v hmotnosti chlapců a dívek byl v letech 2013 až 2022 stabilní, pohyboval se v rozmezí 125 g (v roce 2022) a 135 g (v letech 2013, 2017 a 2018).

Obr. 4.2 Průměrná hmotnost chlapců a dívek a podíl živě narozených dětí podle hmotnostních kategorií, 2013–2022

Pozn.: Pouze ze živě narozených se zjištěnou porodní hmotností.

Struktura živě narozených dětí se zjištěnou hmotností se podle intervalů porodní hmotnosti v průběhu let výrazně neměnila. Nejčastěji se rodily děti s hmotností 3 000–3 499 g (38,9 % ze všech živě narozených dětí se zjištěnou porodní hmotností v roce 2022), následovaly děti o váze 3 500–3 999 g (29,4 % v roce 2022) a 2 500–2 999 g (16,6 % v roce 2022). Novorozenců vážících 4 000 g a více bylo 8,4 % v roce 2022, zatímco těch s nízkou porodní hmotností pod 2 500 g 6,7 %. Před deseti lety si byly podíly těchto dvou skupin

hmotnostních kategorií bližší – v roce 2013 se 8,1 % dětí narodilo s hmotností do 2 500 g a 7,5 % dětí s porodní hmotností 4 000 g a více. V letech 2013 až 2015 se narodilo více dětí s porodní hmotností do 2 500 g oproti dětem, které při narození vážily alespoň 4 000 g. Od roku 2016 převažovaly děti s vyšší porodní hmotností a rozdíl mezi těmito dvěma hmotnostními kategoriemi novorozenců se až do roku 2021 zvyšoval (z 0,2 p. b. v roce 2016 na 2,3 p. b. v roce 2021). V roce 2022 se podíl dětí s porodní hmotností do 2 500 g zvýšil a zároveň došlo ke snížení podílu 4kilových a těžších dětí, a rozdíl poklesl (obr. 4.2).

Porodní hmotnost úzce souvisí s délkou trvání těhotenství. Nejčastěji se děti rodily ve 41. týdnu těhotenství (tj. přesná délka těhotenství 40 týdnů + 0 dní až 40 týdnů + 6 dní, tzn. 40 dokončených týdnů těhotenství), a to necelých 30 % z živě narozených dětí v celém uplynulém desetiletí (tab. 4.2). Zhruba čtvrtina dětí se narodila ve 40. týdnu těhotenství (39 dokončených týdnů), kolem 16 % ve 42. týdnu (41 dokončených týdnů) a zhruba 14 % ve 39. týdnu (38 dokončených týdnů).

Tab. 4.2 Podíly živě narozených dětí podle délky trvání těhotenství (%) a průměrná porodní hmotnost (v gramech) živě narozených dětí podle délky trvání těhotenství, 2013, 2017 a 2022

Dokončený týden	Délka trvání (dokončené týdny a dny)	Podíl živě nar. dětí podle délky těhotenství (%)			Průměrná hmotnost (v gramech)		
		2013	2017	2022	2013	2017	2022
-36	do 36+6	8,4	7,3	6,9	2 272	2 204	2 265
37	37+0 až 37+6	5,9	5,7	5,9	2 911	2 903	2 896
38	38+0 až 38+6	14,1	13,6	14,4	3 144	3 136	3 172
39	39+0 až 39+6	24,7	25,1	26,1	3 320	3 327	3 360
40	40+0 až 40+6	29,6	29,3	29,0	3 450	3 468	3 501
41	41+0 až 41+6	14,9	16,3	15,5	3 554	3 576	3 603
42+	42+0 a déle	2,4	2,7	2,3	3 580	3 614	3 599

Pozn.: Pouze ze živě narozených dětí se zjištěnou délkou trvání těhotenství a zjištěnou porodní hmotností.

Předčasný porod je definován jako narození dítěte před 37. dokončeným týdnem těhotenství (tzn. do 36 týdnů a 6 dnů)¹⁹. Počet předčasně narozených dětí se v průběhu poslední dekády snížil z 8 821 živě narozených v roce 2013 na 6 746 v roce 2022 (tj. o 2 075 dětí). Podíl předčasně narozených dětí plynule klesal mezi lety 2013 a 2021 (z 8,4 % na 6,6 %), v roce 2022 došlo k mírnému nárůstu podílu předčasně narozených dětí, a to na 6,9 %. Riziko předčasného porodu se mimo jiné liší v závislosti na věku rodičky – vyšší riziko mají velmi mladé ženy nebo naopak ty starší, přičemž věk hraje roli zejména u prvorodiček. Byly to právě nejmladší ženy, u nichž byl podíl předčasných porodů ve většině let uplynulé dekády nejvyšší. Výjimkou byl rok 2014, kdy byl tento podíl nejvyšší u rodiček 40letých a starších. Zatímco u nejstarších žen došlo v uplynulém desetiletí k největšímu poklesu podílu předčasných porodů (z 10,5 % v roce 2013 na 8,2 % v roce 2022), u žen nejmladších se tento podíl pohyboval od 9,7 % (v letech 2017 a 2021) do 11,7 % (v roce 2013).

Tab. 4.3 Podíly (%) předčasně* narozených dětí podle věku rodičky, 2013–2022

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
-19	11,7	10,2	10,6	10,6	9,7	10,4	10,4	10,0	9,7	10,9
20–24	8,6	7,8	7,9	8,0	8,3	7,5	7,4	7,3	7,0	7,0
25–29	7,7	7,4	7,0	7,4	6,9	6,6	6,6	5,9	6,1	6,7
30–34	8,0	7,3	7,3	6,9	6,8	6,6	6,2	6,2	5,9	6,4
35–39	9,3	8,4	7,8	7,8	7,9	7,1	7,6	6,9	7,0	7,4
40+	10,5	10,8	9,5	10,0	8,0	8,5	8,6	8,2	8,4	8,2
Celkem	8,4	7,8	7,5	7,5	7,3	6,9	6,9	6,7	6,6	6,9

* Za předčasně narozené je považováno dítě narozené před dokončeným 37. týdnem těhotenství

¹⁹ Dle definice Světové zdravotnické organizace viz: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/preterm-birth>.

Pozn.: Pouze ze živě narozených dětí se zjištěnou délkou trvání těhotenství

Průměrná porodní hmotnost předčasně narozených dětí se v poslední dekádě pohybovala mezi 2 204 g (v roce 2017) a 2 275 g (v roce 2021). S délkou těhotenství roste i porodní hmotnost dítěte (tab. 4.2). Zatímco děti narozené ve 38. týdnu těhotenství (37 dokončených týdnů) mají v průměru porodní hmotnost kolem 2 900 g, ve 39. týdnu (38 dokončených týdnů) průměrná porodní hmotnost překračuje 3 100 g, ve 40. týdnu (39 dokončených týdnů) 3 300 g, ve 41. týdnu (40 dokončených týdnů) už porodní hmotnost šplhá k 3 500 g a děti narozené ve 42. týdnu (41 dokončených týdnů) a později tuto hranici v průměru překračují.

Narození podle rodinného stavu ženy a pořadí narozeného dítěte

Z pohledu rodinného stavu rodičky dlouhodobě převažují děti narozené vdaným ženám a nejinak tomu bylo i v roce 2022 (tab. 4.4), kdy se vdaným ženám narodila více než polovina (51,8 %) všech živě narozených dětí v tomto roce. Za posledních deset let se podíl dětí narozených vdaným ženám postupně snižoval z 55,0 % v roce 2013 až na historické minimum (51,0 %) v roce 2017. Od té doby se udržuje na necelých 52 %. Mimo manželství se tak aktuálně rodí bezmála polovina dětí. Většina z nich má matku rodinného stavu svobodná²⁰, přičemž dominance svobodných žen v rámci skupiny nevdaných se v čase zvýšila. V roce 2013 bylo svobodných 87 ze sta neprovdaných rodiček, v roce 2022 již 92 ze sta.

Tab. 4.4 Živě narození podle rodinného stavu matky, 2013 a 2017–2022

Rodinný stav matky	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Svobodná	41 655	50 379	49 956	49 137	48 799	49 950	45 091
Vdaná	58 751	58 314	58 698	58 138	56 792	57 590	52 427
Rozvedená	6 134	5 539	5 227	4 818	4 482	4 140	3 678
Ovdovělá	211	173	155	138	127	113	103
	% ¹⁾						
Svobodná	39,0	44,0	43,8	43,8	44,3	44,7	44,5
Vdaná	55,0	51,0	51,5	51,8	51,5	51,5	51,8
Rozvedená	5,7	4,8	4,6	4,3	4,1	3,7	3,6
Ovdovělá	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1

Pozn.: ¹⁾ Z důvodu číselného zaokrouhlení jednotlivých podílů věkových skupin na jedno desetinné číslo nemusí součet dávat 100,0 %

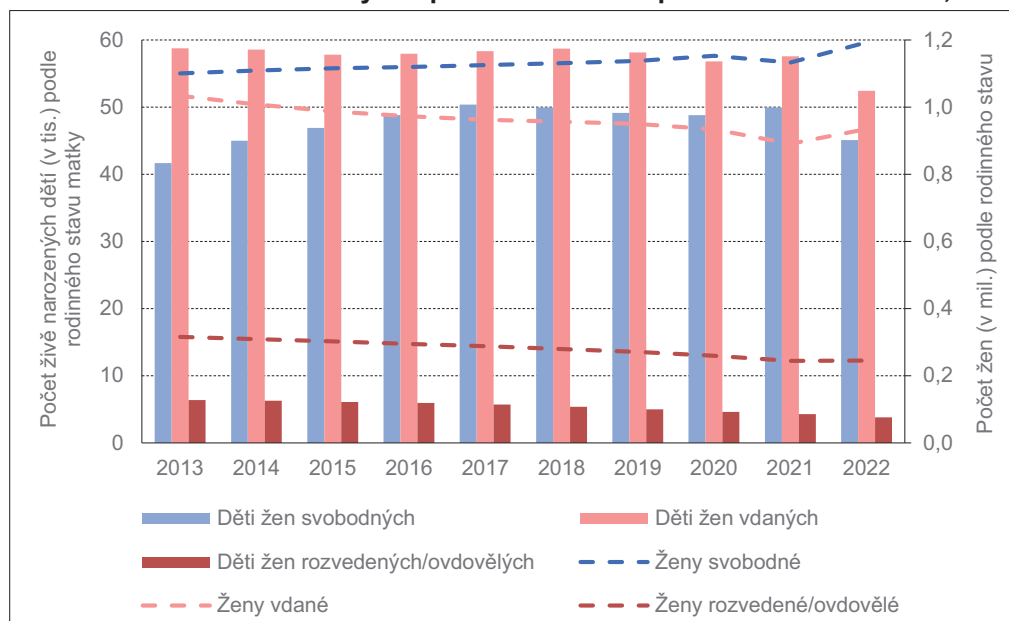
Absolutně se v roce 2022 narodilo vdaným ženám 52 427 dětí, ženám svobodným 45 091 (44,5 %), rozvedenou matku mělo 3 678 dětí (3,6 %) a ovdovělou 103 dětí (0,1 %). Vzhledem k výraznému poklesu celkového počtu živě narozených dětí, absolutně meziročně nedošlo k nárůstu ani u jedné kategorie rodinného stavu matky. Relativně nejvíce se snížil počet dětí narozených rozvedeným matkám (o 11 %), o 10 % se snížil počet dětí narozených svobodným matkám, a o 9 % shodně počet dětí narozených vdaným a ovdovělým ženám.

Oproti roku 2013 došlo ke zvýšení počtu a podílu dětí narozených svobodným matkám (o 3,4 tisíce dětí, resp. 5,5 p. b.), a to i přes pokles celkového počtu živě narozených dětí – ze 106 751 dětí v roce 2013 na 101 299 dětí v roce 2022. Z části je to dáno zvýšením zastoupení svobodných žen v populaci žen v reprodukčním věku (15–49 let), jež v průběhu uplynulé dekády postupně rostl, a to ze 44,9 % v roce 2013 na 50,3 % v roce 2022. U rodiček ostatních rodinných stavů naopak došlo k absolutnímu i relativnímu poklesu. Počet vdaných rodiček se v letech 2013–2021 pohyboval mezi 56 792 (v roce 2020) a 58 751 (v roce 2013), v roce 2022 se snížil na 52 427, zatímco jejich podíl mezi lety 2013 a 2017 klesal a poté stagnoval na úrovni 51,5–51,8 % všech rodiček. Početní stav vdaných žen v reprodukčním věku také postupně klesal, a to až do roku 2021. V roce 2022 došlo vlivem nárůstu celkového počtu obyvatel také ke zvýšení počtu vdaných žen (obr. 4.3). V případě dětí narozených rozvedeným a ovdovělým ženám byl úbytek jejich počtu v uplynulém desetiletí nepřetržitý (v roce 2022 dohromady o 472, resp. o 11 %) a v souladu s klesajícím počtem žen daných rodinných stavů v reprodukčním věku (v roce 2022 došlo

²⁰ Rodinný stav de iure. Ze statistického hlášení nelze zhodnotit reálné rodinné zázemí narozeného dítěte (může jít jak o dítě samoživitelky, tak o dítě rodičovského páru tvořícího rodinu, kdy však nedošlo k právnímu uzavření manželství).

k mírnému nárůstu počtu ovdovělých žen z 12,6 tisíc na 14,1 tisíc, podíl rozvedených a ovdovělých žen v populaci žen v reprodukčním věku však i v tomto roce poklesl).

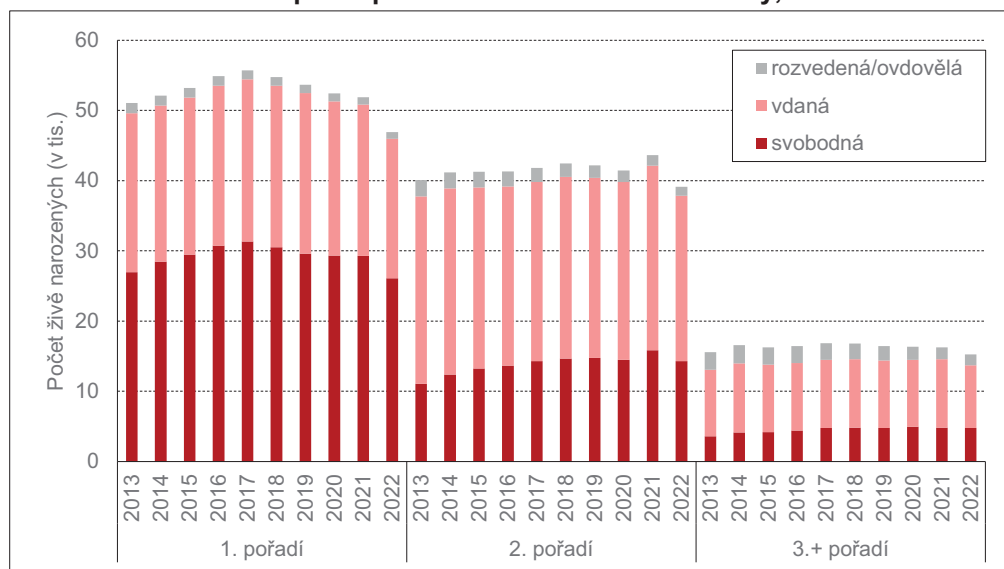
Obr. 4.3 Živě narození a ženy v reprodukčním věku podle rodinného stavu, 2013–2022

Struktura živě narozených dětí podle pořadí narození byla v posledních deseti letech relativně stabilní (tab. 4.5). Prvorozené děti představovaly 46,3 % (v roce 2022) až 48,7 % (v letech 2016 a 2017) všech živě narozených dětí, děti narozené jako druhé se podílely na úhrnu všech dětí z 36,6 % (v roce 2017) až 39,0 % (v roce 2021) a živě narozené děti třetího a vyšší pořadí tvořily 14,6 % (v letech 2013, 2016, 2019 a 2021) až 15,1 % (v letech 2014 a 2022) z celku. Meziročně došlo v roce 2022 k poklesu absolutního počtu živě narozených dětí všech pořadí (o 10 % u prvorozených a druhorozených, u dětí vyšších pořadích o 6 %).

Struktura dětí podle pořadí se liší podle toho, zda se narodily v manželství či mimo něj. Z celkového počtu živě narozených v manželství jich v roce 2022 bylo 38,0 % prvního pořadí, 45,0 % druhého pořadí a 17,0 % třetího a vyššího pořadí. Zatímco u dětí narozených v manželství tak převažují děti druhého pořadí, u dětí narozených mimo manželství připadá nejvyšší podíl na děti prvního pořadí – 55,2 % v roce 2022. Děti druhého pořadí se mimo manželství narodilo výrazně méně, a to 31,8 %, a třetího a vyššího pořadí 13,0 %.

Obr. 4.4 Živě narození podle pořadí a rodinného stavu matky, 2013–2022

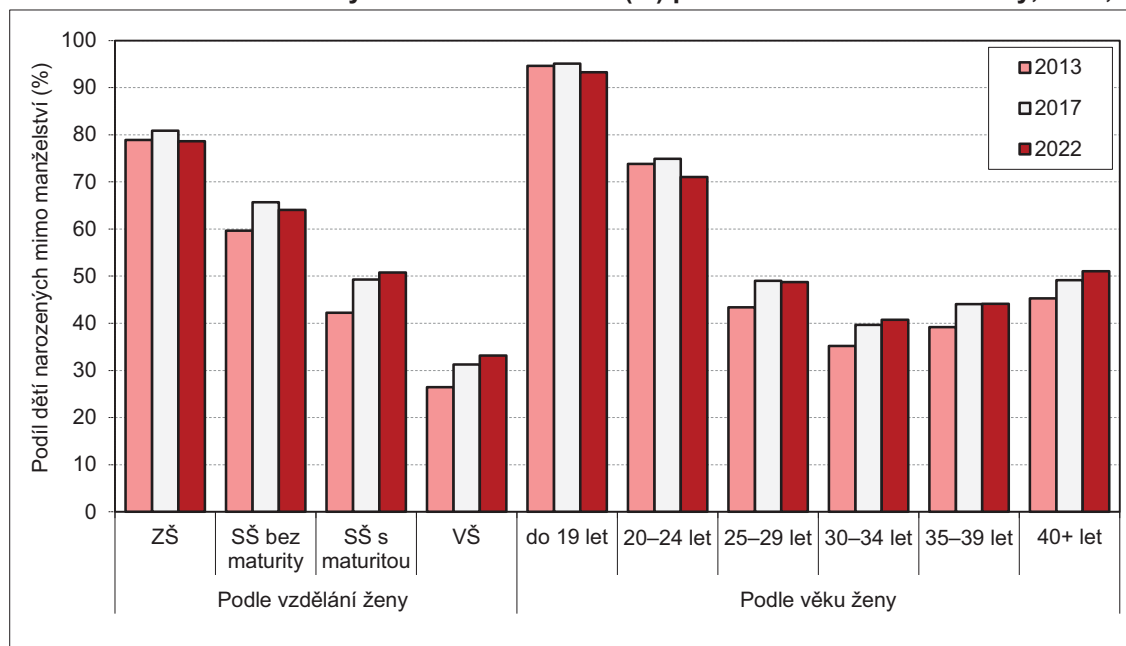

Uvedené rozdíly se odráží také v hodnotách podílu dětí narozených mimo manželství podle pořadí. Tradičně nejvyšší je u prvorozených dětí, kde od roku 2010 převyšuje jednu polovinu. V roce 2013 činil podíl dětí narozených mimo manželství mezi prvorozenými 55,7 % a do roku 2017, kdy se zastavil jeho rostoucí trend, vystoupal na 58,6 % (tab.4.5). V dalších letech, resp. již od roku 2014, se pohyboval mezi 57 a 59 %; v roce 2022 se mimo manželství narodilo 57,6 % dětí 1. pořadí (o 0,9 p. b. méně než v roce 2021). V případě druhorozených dětí hovoří údaj z roku 2022 o 39,7 % dětí narozených mimo manželství, stejně jako v předcházejícím roce. O deset let dříve, v roce 2013, byl příslušný podíl 33,4 %, do roku 2017 vzrostl na 39 procent a na této úrovni se udržoval i v následujících třech letech. Zastoupení dětí narozených ve třetím či vyšším pořadí mimo manželství se v posledních deseti letech pohybovalo na úrovni 39–42 %, v roce 2022 dosáhlo 41,5 % (oproti roku 2021 vzrostlo o 1,3 p. b.). Při srovnání let 2013 a 2022 podíl dětí narozených mimo manželství vzrostl ve všech pořadích, nejméně (o 1,9 p. b.) u prvorozených dětí, dále u dětí třetího či vyššího pořadí (o 2,2 p. b.) a nejvíce (o 6,3 p. b.) u druhorozených dětí. Zastoupení dětí narozených mimo manželství mezi druhorozenými tak sice zůstává (z pohledu pořadí dítěte) nejnižší, v čase se však výrazně přiblížilo příslušnému podílu u dětí narozených ve třetím a vyšším pořadím.

Tab. 4.5 Živě narození podle pořadí a legitimacy, 2013 a 2017–2022

	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Děti 1. pořadí celkem	51 092	55 726	54 755	53 647	52 414	51 900	46 905
z toho v manželství	22 619	23 090	23 032	22 890	21 964	21 531	19 910
mimo manželství	28 473	32 636	31 723	30 757	30 450	30 369	26 995
Podíl dětí narozených mimo manželství (%)	55,7	58,6	57,9	57,3	58,1	58,5	57,6
Děti 2. pořadí celkem	40 078	41 832	42 462	42 173	41 432	43 623	39 130
z toho v manželství	26 676	25 505	25 905	25 653	25 326	26 322	23 585
mimo manželství	13 402	16 327	16 557	16 520	16 106	17 301	15 545
Podíl dětí narozených mimo manželství (%)	33,4	39,0	39,0	39,2	38,9	39,7	39,7
Děti 3. a vyššího pořadí celkem	15 581	16 847	16 819	16 411	16 354	16 270	15 264
z toho v manželství	9 456	9 719	9 761	9 595	9 502	9 737	8 932
mimo manželství	6 125	7 128	7 058	6 816	6 852	6 533	6 332
Podíl dětí narozených mimo manželství (%)	39,3	42,3	42,0	41,5	41,9	40,2	41,5

Podíl dětí narozených mimo manželství je významně ovlivněn mimo jiné faktorem nejvyššího dokončeného vzdělání ženy. Úrovni vzdělání je podíl dětí narozených mimo manželství nepřímo úměrný – čím vyšší úroveň dosaženého vzdělání ženy, tím nižší zastoupení nevdaných žen mezi rodičkami. V roce 2022 dosahoval podíl dětí narozených mimo manželství u vysokoškolsky vzdělaných žen 33,1 %, u žen se středním vzděláním s maturitou 50,8 %, bez maturity 64,1 % a u žen s pouze základním vzděláním 78,6 %. Ve srovnání s rokem 2013 došlo ke zvýšení podílu mimomanželsky narozených dětí u všech vzdělanostních kategorií, s výjimkou žen se základním vzděláním (pokles o 0,3 p. b.). Podíl dětí narozených mimo manželství v této vzdělanostní skupině žen klesá již třetím rokem v řadě. Naopak relativně nejvíce se zvýšilo zastoupení dětí narozených mimo manželství u žen s vysokoškolským vzděláním (o jednu čtvrtinu, resp. o 6,7 p. b. z 26,4 % v roce 2013) a dále u žen se středním vzděláním s maturitou (o 20 %, resp. o 8,5 p. b. z 42,2 % v roce 2013). U žen se středním vzděláním bez maturity byl nárůst váhy mimomanželských dětí nižší (o 7 %, resp. o 4,4 p. b. z 59,7 % o deset let dříve), ale podobně jako u skupiny žen se základním vzděláním klesá (od roku 2021).

Obr. 4.5 Podíl živě narozených mimo manželství (%) podle vzdělání a věku matky, 2013, 2017 a 2022

Pozn.: Od roku 2015 se na hlášení o narození rozlišuje i vyšší odborné vzdělání; z důvodu srovnatelnosti delší časové řady je zde skupina matek s touto úrovní vzdělání zařazena k ženám se středoškolským vzděláním s maturitou.

Dalším významným faktorem diferenciacie podílu dětí narozených mimo manželství je věk matky (obr. 4.5). U nejmladších žen do 20 let je podíl dětí narozených mimo manželství zdaleka nejvyšší. Ve všech letech uplynulého desetiletí přesahoval 90,0 %, nejvyšší byl v roce 2021, kdy dosáhl 96,7 %. Výrazně nadprůměrný byl i u žen-matek ve věku 20–24 let, u nichž se pohyboval na úrovni necelých tří čtvrtin (71,0 % v roce 2022). Mírně nadprůměrný byl ještě u žen 40letých a starších (poslední údaj 51,1 %) a 25–29letých (48,7 %), naopak mírně podprůměrný u 35–39letých (44,1 %) a vůbec nejnižší u 30–34letých (40,7 %). Ze srovnání příslušných podílů z let 2013 a 2022 vyplývá, že u dvou nejmladších skupin rodiček došlo ke snížení podílu mimomanželsky narozených dětí (u žen mladších 20 let se jednalo o 1% pokles, u 20–24letých o 4%). Naopak nejvyšší nárůst zaznamenaly ženy ve věku 30–34 let, a to o 16 %. U ostatních věkových skupin byl nárůst poměrně jednotný, a to o 12–13 %. Meziročně se v roce 2022 snížil u 15–19letých (o 3,4 p. b.), 20–24letých (o 2,9 p. b.) a u 25–29letých žen (o 1,0 p. b.), u žen ve věku 35–39 let zůstal na stejné úrovni jako předchozí rok a k nárůstu došlo u žen ve věku 30–34 let (o 0,4 p. b.) a 40 let a více (o 1,6 p. b.)

Úhrnná plodnost a míry plodnosti podle věku ženy

Do úrovně úhrnné plodnosti v roce 2022 ve výši 1,62, udávající průměrný počet dětí na jednu ženu při zachování měr plodnosti tohoto roku, se promítlo výrazné meziroční snížení počtu živě narozených dětí (o 10,5 tis.). Meziročně došlo k jejímu poklesu o 0,21 dítěte na jednu ženu²¹ z hodnoty 1,83. Poslední předchozí meziroční pokles úrovně úhrnné plodnosti byl naposledy zaznamenán mezi lety 2010 a 2011, kdy se úhrnná plodnost snížila z 1,49 na 1,43 dítěte na ženu. Od té doby plodnost rostla až do roku 2021, kdy došlo k jejímu nejvyššímu relativnímu nárůstu po roce 2007, a to o 7 %. Meziroční nárůst v letech 2014–2018 činil 1–5 %, zatímco v letech 2019 a 2020 úhrnná plodnost v podstatě stagnovala. Obdobně se v posledních deseti letech vyvíjel i ukazatel čisté míry reprodukce²². Ta mezi roky 2013 a 2018 vrostla z

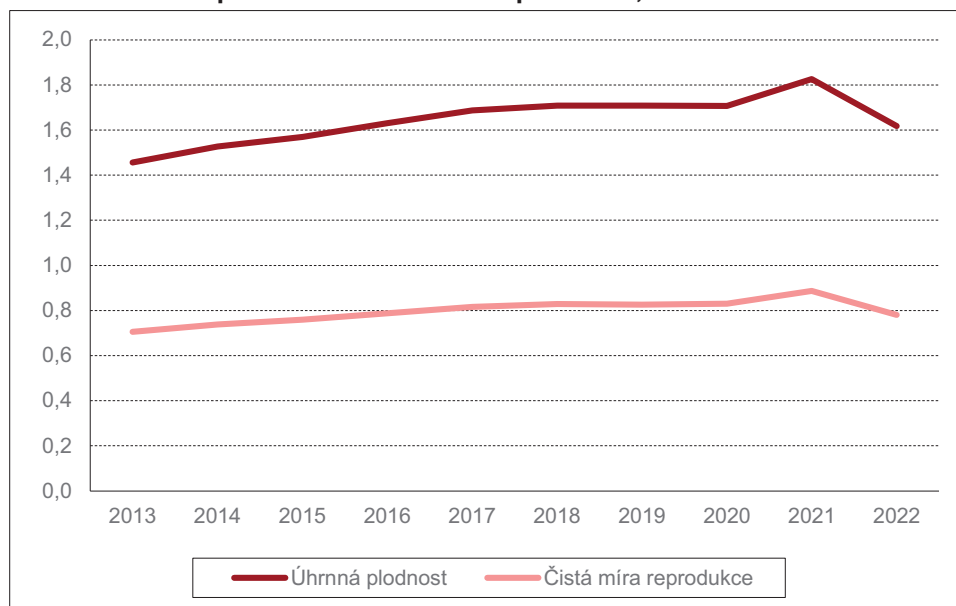
²¹ Byl to největší pokles zaznamenaný od poloviny 90. let, kdy se úhrnná plodnost snížila z 1,67 v roce 1993 na 1,44 (tj. o 0,23 dítěte) v roce 1994.

²² Čistá míra reprodukce vyjadřuje průměrný počet dívek narozených jedné ženě, které se zároveň dožijí věku své matky při porodu při zachování měr plodnosti a úmrtnosti daného roku. Úroveň 1,0 přitom znamená, že se ženě narodí v průměru jedna dcera, jež se zároveň dožije věku své matky při porodu, a je tak zajištěna alespoň prostá reprodukce populace. Hodnoty 1,0 nebo vyšší bylo naposledy dosaženo v roce 1979 (1,08).

hodnoty 0,71 na hodnotu 0,83 (obr. 4.6), na které se držela do roku 2020, v roce 2021 se skokově zvýšila až na 0,89, ze které spadla na úroveň 0,78 narozené dívky jedné ženě v roce 2022²³.

Obr. 4.6 Úhrnná plodnost a čistá míra reprodukce, 2013-2022

Tab. 4.6 Ukazatele plodnosti, 2013 a 2017–2022

	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Úhrnná plodnost*	1,46	1,69	1,71	1,71	1,71	1,83	1,62
Čistá míra reprodukce**	0,71	0,82	0,83	0,83	0,83	0,89	0,78
Míry plodnosti*** podle věku žen							
15–19	11,7	11,9	10,8	9,9	9,3	8,1	7,2
20–24	41,9	50,8	51,3	49,7	49,7	47,6	42,7
25–29	92,4	103,7	105,4	107,9	108,8	117,6	105,0
30–34	98,2	111,9	112,6	111,4	110,4	122,5	106,2
35–39	40,0	49,8	51,6	52,5	53,3	58,7	51,5
40–44	7,1	9,1	9,8	9,9	10,2	10,9	10,7
45–49	0,3	0,5	0,7	0,8	0,7	0,8	0,8
Průměrný věk žen při narození dítěte	29,9	30,0	30,1	30,2	30,2	30,4	30,4

* Průměrný počet živě narozených dětí jedné ženě reprodukčního věku (15–49 let) za předpokladu zachování měř plodnosti daného roku po celé reprodukční období ženy.

** Průměrný počet živě narozených dívek jedné ženě reprodukčního věku (15–49 let), které by se při úrovni plodnosti a úmrtnosti daného roku dožily věku svých matek při porodu.

*** Poměr počtu živě narozených dětí ženám daného věku a počtu žen v daném věku, vyjádřeno na tisíc žen středního stavu.

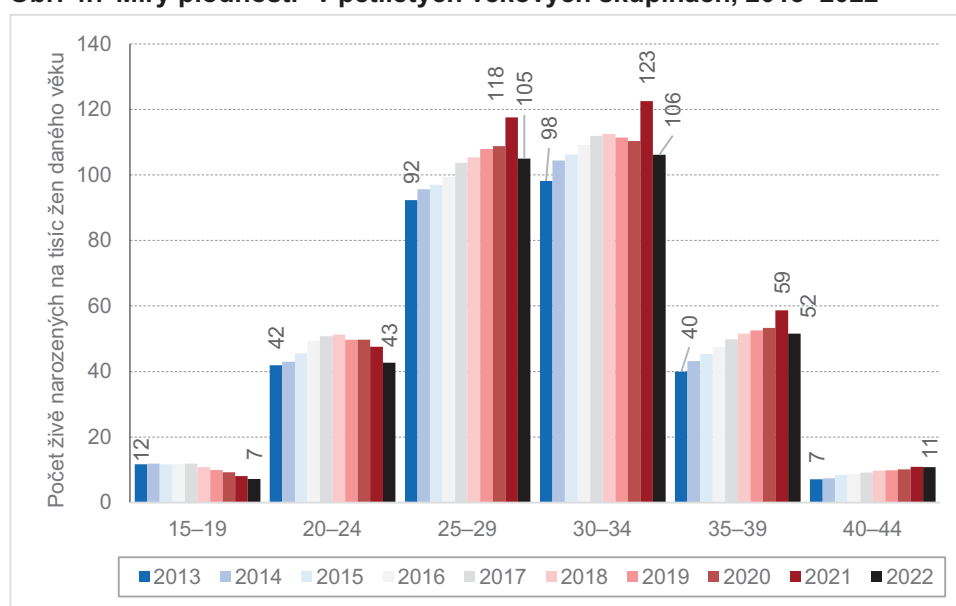
Dvě třetiny celkové plodnosti připadá na ženy ve věku 25–34 let a na zbývající jedné třetině plodnosti se společně podílí ženy do 25 let věku a ve věku 35 let a více. V celém posledním desetiletí byla v rámci pětiletých věkových skupin nejvyšší intenzita plodnosti 30–34letých žen, která však jen mírně převyšovala úroveň plodnosti žen ve věku 25–29 let. V roce 2022 připadlo v průměru na tisíc žen ve věku 30–34 let 106 živě narozených dětí a na tisíc žen ve věku 25–29 let 105 narozených. Vzájemně poměrně blízké si byly i míry plodnosti ve skupinách žen 20–24letých a 35–39letých. Avšak zatímco před deseti lety byla mírně vyšší plodnost žen 20–24letých, od roku 2018 je to naopak a v posledních dvou letech se rozdíl mezi oběma věkovými skupinami navíc mírně zvýšil (11, resp. 9 dětí na tisíc žen). Obdobná situace se týkala i měř plodnosti na obou krajích věkového spektra rodiček, když až do roku 2018 (včetně) měly vyšší plodnost

²³ K takto výraznému meziročnímu snížení došlo naposledy mezi lety 1993 a 1994, kdy se čistá míra reprodukce snížila z 0,80 na 0,69.

dívky 15–19leté než ženy 40–44leté, v roce 2019 se plodnost těchto dvou skupin žen vyrovnala a od roku 2020 převyšovala plodnost starších žen plodnost náctiletých dívek.

Srovnání měr plodnosti pro pětileté věkové skupiny v čase ukazuje, že mezi počátkem a koncem poslední dekády došlo ke snížení plodnosti pouze u žen ve věku 15–19 let (o 39 %), zatímco ve všech ostatních věkových skupinách plodnost žen vzrostla, přičemž u 25–29letých, 35–39letých a 40–44letých rostla nepřetržitě až do roku 2021. Ve věkové skupině 20–24letých byla v roce 2022 o 2 % vyšší než v roce 2013 (avšak v letech 2019–2022 klesala). U 25–29letých se plodnost mezi lety 2013 a 2022 zvýšila o 14 %, u 30–34letých vzrostla o 29 % a ve vyšších věkových skupinách dokonce o více než polovinu. Nejvýrazněji, na téměř 2,3násobek, se navýšila u žen 45–49letých, ale jejich plodnost je v rámci úhrnu minoritní. V posledním roce poslední dekády však došlo k poklesu plodnosti u všech pětiletých věkových skupin. Nejméně poklesla u starších rodiček – ve věku 40–44 let o 1 %, u 45letých a starších o 8 %. Ve věkových skupinách 15–19, 20–24 a 25–29letých žen došlo ke snížení plodnosti o 10–11 %, ženy ve věku 30–34 let a 35–39 let měly plodnost nižší o 12–13 % ve srovnání s předchozím rokem.

Obr. 4.7 Míry plodnosti* v pětiletých věkových skupinách, 2013–2022

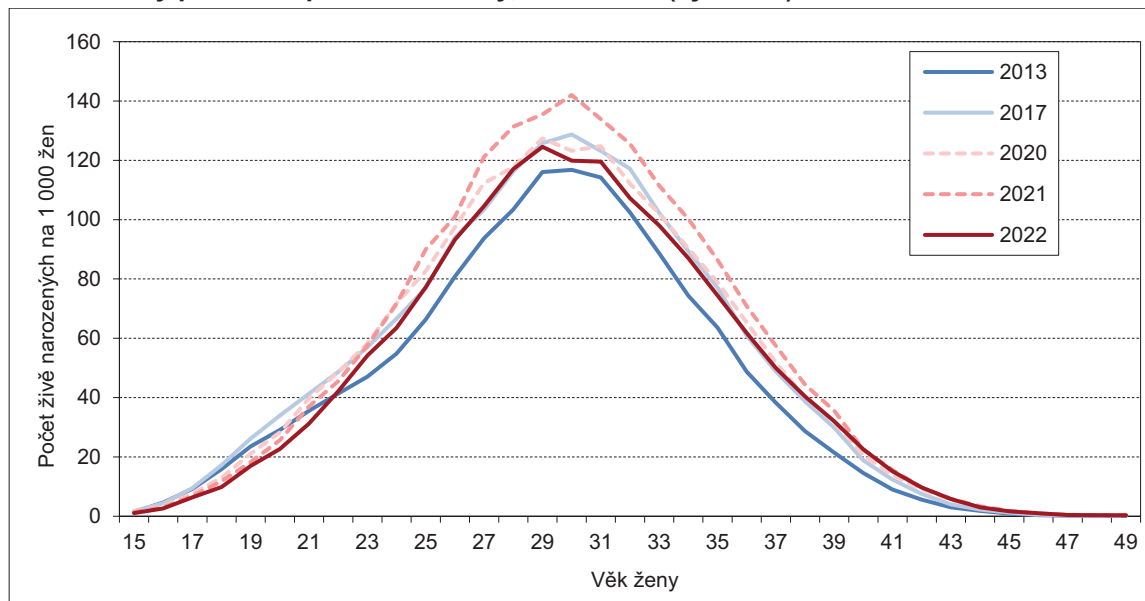

* Míra plodnosti ve věkové skupině je vypočtena jako poměr celkového počtu živě narozených dětí ženám daného věku a celkového počtu žen v daném věku (na tisíc žen).

V jednoletém detailu věku byla v posledním desetiletí míra plodnosti s výjimkou let 2020 a 2022 vždy nejvyšší u žen ve věku 30 let, v letech 2020 a 2022 to bylo ve věku 29 let. Tyto nejvyšší míry plodnosti se pohybovaly mezi 117 (v roce 2013) a 142 (v roce 2021) narozených dětí na tisíc žen daného věku, přičemž v letech 2014–2020 a v roce 2022 to bylo v rozmezí 124 až 129 dětí. Oproti roku 2013 došlo v roce 2022 ke zvýšení plodnosti od věku 22 let, nejvýrazněji ve vyšších věcích (od 40 let o více než 50 %), naopak v mladším věku se plodnost snížila. Meziročně se v roce 2022 plodnost snížila ve všech věcích s výjimkou věků 40, 42, 46 a 48 let, u nichž byla zaznamenáno mírné zvýšení (o 0,03 až 0,09 promilových bodů, tj. o 0,3–12 %).

Nárůst plodnosti ve vyšším věku přispěl ke zvýšení průměrného věku matek při narození dítěte (tab. 4.6), jeho tempo růstu v druhé dekádě 21. století však znatelně zpomalilo²⁴ ve srovnání s první dekádou. Celkově se mezi roky 2013 a 2022 zvýšil o 0,6 roku z 29,9 na 30,4 let, přičemž meziročně zůstala jeho hodnota zachována.

²⁴ V letech 2000–2009 průměrný věk žen při narození dítěte průměrně meziročně rostl o 0,26 roku, v letech 2010–2019 již jen v průměru o 0,07 roku (s přírůstky od –0,01 do 0,16 roku). V roce 2021 byl přírůstek 0,23, nejvyšší za předchozích 14 let a v roce 2022 zůstal na hodnotě předchozího roku.

Obr. 4.8 Míry plodnosti podle věku ženy, 2013–2022 (výběr let)

Průměrný věk otce při narození dítěte²⁵ se v období 2013–2022 neměnil a pohyboval na úrovni 33,5–33,6 roku. Nejvíce zastoupenou věkovou skupinou byla po celých deset let skupina otců ve věku 30–34 let, aktuálně se třetinovým podílem, který však v čase mírně poklesl. Druhou nejčastější věkovou kategorií otců byli otcové ve věku 35–39 let, jejichž podíl se pohyboval okolo jedné čtvrtiny. Zhruba pětinu tvořili otcové ve věku 25–29 let a desetinu pak otcové 40–44letí, jejichž zastoupení mezi lety 2013 a 2022 vzrostlo z 8,7 % na 11,5 %. Podíl otců 45letých a starších postupně v průběhu poslední dekády rostl, a to ze 4,0 % v roce 2013 na 5,8 % v roce 2022. Od roku 2019 převyšoval podíl dětí narozených 45letých a starších otcům podíl dětí narozených otcům ve věku 20–24 let. Ten se v roce 2022 oproti roku 2013 mírně snížil z 5,1 % na 4,2 %. Podíl dětí narozených otcům mladších 20ti let se v minulém desetiletí se udržoval na nízké úrovni mezi 0,3 a 0,5 %.

Tab. 4.7 Průměrný věk otce při narození dítěte, průměrný věkový rozdíl rodičů a podíly živě narozených podle věkového rozdílu rodičů, 2013–2022

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Průměrný věk otce ¹⁾	33,5	33,6	33,6	33,5	33,5	33,5	33,5	33,5	33,6	33,6
Průměrný věkový rozdíl mezi otcem a matkou	4,2	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,3	4,2	4,2	4,2
Podíly živě narozených podle věku rodičů (%) ²⁾										
Otec mladší	18,4	18,3	18,4	18,6	18,8	18,8	19,2	19,0	19,1	18,8
Stejně staří rodiče	10,3	10,2	10,3	10,2	10,4	10,5	10,6	10,8	10,9	10,8
Otec starší	71,3	71,4	71,3	71,2	70,8	70,7	70,2	70,2	70,0	70,4

¹⁾ Vypočítaný z rozložení specifických měř (očištěn od vlivu změn věkového složení).

²⁾ Pouze ze živě narozených dětí s uvedeným otcem.

Zhruba desetina rodičů byla při narození jejich potomka stejně stará, u 70 % narozených byl otec starší než matka a necelá jedna pětina dětí měla otce mladšího než matku (tab. 4.7). Nejvyšší věkový rozdíl mezi rodiči byl ve všech kalendářních letech zaznamenán v případě staršího otce a pohyboval se od 44 let (v roce 2020) do 55 let (v roce 2017).

²⁵ Počítaný stejně jako průměrný věk matky z rozložení věkově specifických měř (počet živě narozených v daném věku otce ke střednímu stavu mužů v daném věku). Tato metoda je očištěna od vlivu velikosti kohorty.

Plodnost žen podle pořadí narozeného dítěte

Ve srovnání s rokem 2013 byly v roce 2022 vyšší úhrnné plodnosti všech pořadí, relativně nejvíce pak úhrnná plodnost třetího a vyššího pořadí (z 0,20 na 0,23 dítěte v roce 2022, tj. o 16 %). Druhý nejvyšší vzestup se týkal úhrnné plodnosti u druhorozených dětí (z 0,53 na 0,61, tj. o 15 %) a nejméně vzrostla intenzita plodnosti dětí prvního pořadí (z 0,73 na 0,78, tj. o 7 %). Úhrnná plodnost prvního pořadí rostla zejména v první polovině uplynulé dekády – v roce 2013 byla na úrovni 0,73 dítěte na jednu ženu a v roce 2017 již 0,86. Na úrovni 0,85–0,86 pak v následujících třech letech zůstala, v roce 2021 vzrostla na 0,88 a v roce 2022 poklesla na 0,78, tj. meziročně o 12 %.

Tab. 4.8 Ukazatele plodnosti podle pořadí dítěte a věku ženy, 2013–2022

Ukazatel, pořadí	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Úhrnná plodnost: 1. pořadí	0,73	0,76	0,79	0,83	0,86	0,86	0,85	0,85	0,88	0,78
2. pořadí	0,53	0,56	0,57	0,58	0,60	0,62	0,62	0,62	0,69	0,61
3.+ pořadí	0,20	0,21	0,21	0,22	0,23	0,23	0,23	0,24	0,25	0,23
Průměrný věk matek při narození dítěte: 1. pořadí	28,1	28,1	28,2	28,2	28,2	28,4	28,5	28,5	28,8	28,8
2. pořadí	31,0	31,1	31,2	31,2	31,3	31,3	31,3	31,3	31,4	31,4
3.+ pořadí	33,2	33,3	33,4	33,3	33,4	33,4	33,4	33,3	33,4	33,4
Pořadí, věk	Míry plodnosti v pětiletých věkových skupinách (na tisíc žen)									
1. pořadí: 15–19	10,0	10,1	9,8	9,9	10,0	9,1	8,2	7,7	6,7	5,9
20–24	29,0	29,6	31,5	34,6	35,8	35,4	34,1	34,2	32,4	28,8
25–29	55,8	57,6	59,1	61,6	64,3	64,4	65,6	65,3	69,2	60,8
30–34	39,2	42,2	43,9	45,7	46,2	46,2	45,5	45,3	49,3	42,8
35–39	10,1	10,6	11,7	12,6	13,4	14,1	14,7	15,1	16,6	15,0
40–44	1,4	1,4	1,7	1,7	1,9	2,1	2,3	2,3	2,6	2,8
45–49	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2
2. pořadí: 15–19	1,5	1,6	1,7	1,7	1,6	1,5	1,6	1,3	1,2	1,1
20–24	10,0	10,1	10,7	11,2	11,3	11,9	11,8	11,8	11,6	10,6
25–29	29,4	30,4	30,5	30,2	31,2	32,8	34,2	34,8	39,5	35,3
30–34	45,6	47,8	48,5	49,2	50,9	51,2	50,9	49,9	56,8	48,7
35–39	17,7	19,2	20,2	21,1	21,8	22,8	23,0	23,5	26,2	22,6
40–44	2,1	2,3	2,6	2,8	3,0	3,3	3,4	3,5	3,9	3,6
45–49	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
3.+ pořadí: 15–19	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
20–24	3,0	3,3	3,3	3,6	3,6	3,9	3,8	3,7	3,6	3,3
25–29	7,2	7,6	7,4	7,6	8,2	8,2	8,2	8,8	8,9	8,9
30–34	13,3	14,4	13,9	14,3	14,8	15,1	15,0	15,1	16,5	14,7
35–39	12,2	13,4	13,5	13,9	14,7	14,7	14,8	14,8	15,8	13,9
40–44	3,6	3,7	4,1	4,1	4,1	4,3	4,2	4,3	4,4	4,3
45–49	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,3

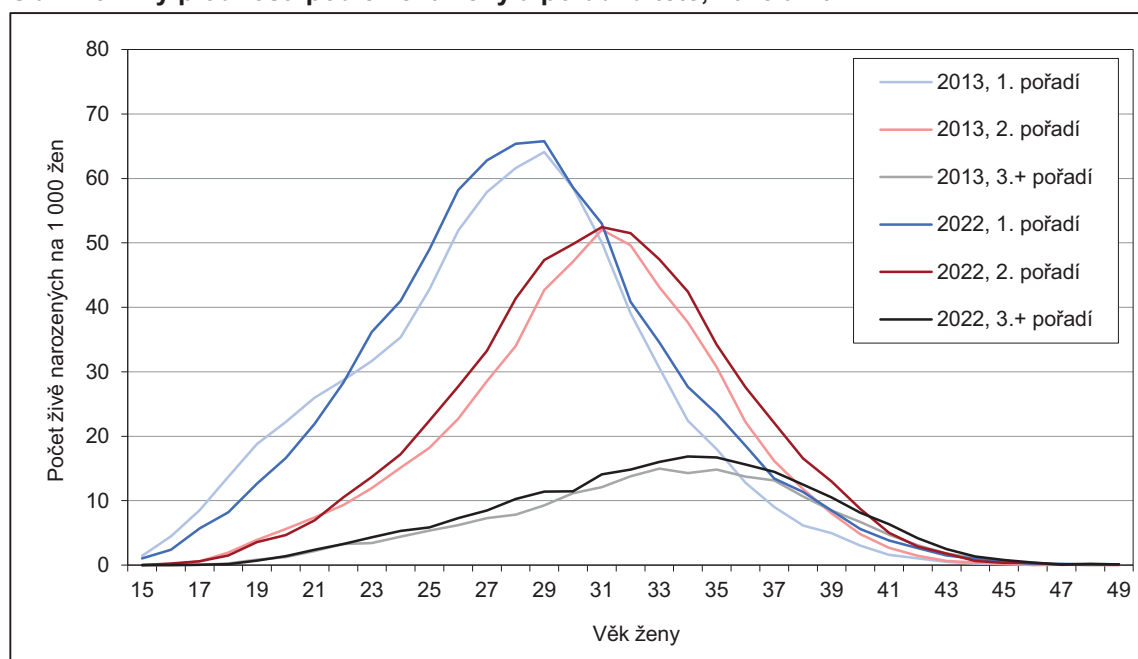
Pozn.: Barevně označeny nejvyšší míry plodnosti pro dané pořadí v daném roce.

Úhrnná plodnost druhého pořadí se postupně zvyšovala z 0,53 v roce 2013 na 0,62 v roce 2018, na kterých se držela i v letech 2019–2020. V roce 2021 vzrostla na 0,69 dítěte na jednu ženu a následně poklesla na hodnotu 0,61, tedy obdobně jako u úhrnné plodnosti prvního pořadí o 12 %. Úhrnná plodnost třetího a vyššího pořadí v období let 2013–2021 průběžně rostla, a to z 0,20 dítěte na jednu ženu v roce 2013 na 0,25 v roce 2021, a stejně jako u přechodných pořadí v roce 2022 meziročně poklesla, a to na 0,23, tj. o 8 %.

Z pohledu pětiletých věkových skupin (tab. 4.8) je plodnost prvního pořadí nejvyšší u žen ve věkové skupině 25–29 let, u ostatních pořadí pak ve skupině 30–34 let, a tato situace se po celé poslední desetiletí neměnila. V jednoletém věkovém detailu (obr. 4.9) byla míra plodnosti prvního pořadí maximální u žen ve věku 28 nebo 29 let (v roce 2022 šlo o 66 prvorozených dětí na tisíc žen ve věku 29 let) s jedinou výjimkou roku 2020, kdy maximum připadlo již na ženy 27leté. Nejvyšší úroveň plodnosti druhého pořadí byla zaznamenávána ve věku 31 nebo 32 let (v roce 2022 šlo o 52 druhorozených na tisíc žen ve věku 31 let), u třetího či vyššího pořadí pak ve věku 34 nebo 35 let (v roce 2022 šlo o 17 dětí daného pořadí na tisíc žen ve věku 34 let) s výjimkou roku 2013, kdy vrcholila již ve věku 33 let. K poklesu plodnosti mezi roky 2013 a 2022 došlo pouze ve věkové skupině 15–19 let, a to ve všech pořadích a ve věkové skupině 20–24letých žen v případě plodnosti prvního pořadí. V ostatních případech úroveň plodnosti za posledních 10 let více či méně vzrostla. Nárůst plodnosti byl přitom relativně vyšší ve věkových kategoriích nad 35 let než u 20–34letých (pro všechna pořadí).

Obr. 4.9 Míry plodnosti podle věku ženy a pořadí dítěte, 2013 a 2022

Průměrný věk žen při narození dítěte (tab. 4.8) mezi roky 2013 a 2022 absolutně i relativně nejvíce vzrostl u prvorodiček, a to o 0,7 roku z 28,1 na 28,8 let. Průměrný věk matek-druhorodiček se ve stejném období zvýšil o 0,4 roku z 31,0 na 31,4 let, zatímco průměrný věk matek při narození dítěte třetího a vyššího pořadí se po celé desetiletí pohyboval na úrovni 33,2–33,4 let. V posledním průměrný věk žen při narození dítěte jakéhokoliv pořadí stagnoval.

Plodnost žen podle rodinného stavu

Profil věkově specifických měr plodnosti se tradičně liší také podle rodinného stavu ženy²⁶. Specifické míry plodnosti svobodných žen nejprve od nejmladších věků postupně rostou, maximálních hodnot dosahují ve věcích 29–32 let (v roce 2022 87 dětí na tisíc žen ve věku 29 let) a teprve poté mají s věkem klesající tendenci. U vdaných žen je typická vyšší intenzita plodnosti u mladších žen – do cca 20 let věku, neboť vstup do manželství (pokud k němu dojde) bývá v nízkém věku často spjat s těhotenstvím ženy²⁷. Až zhruba

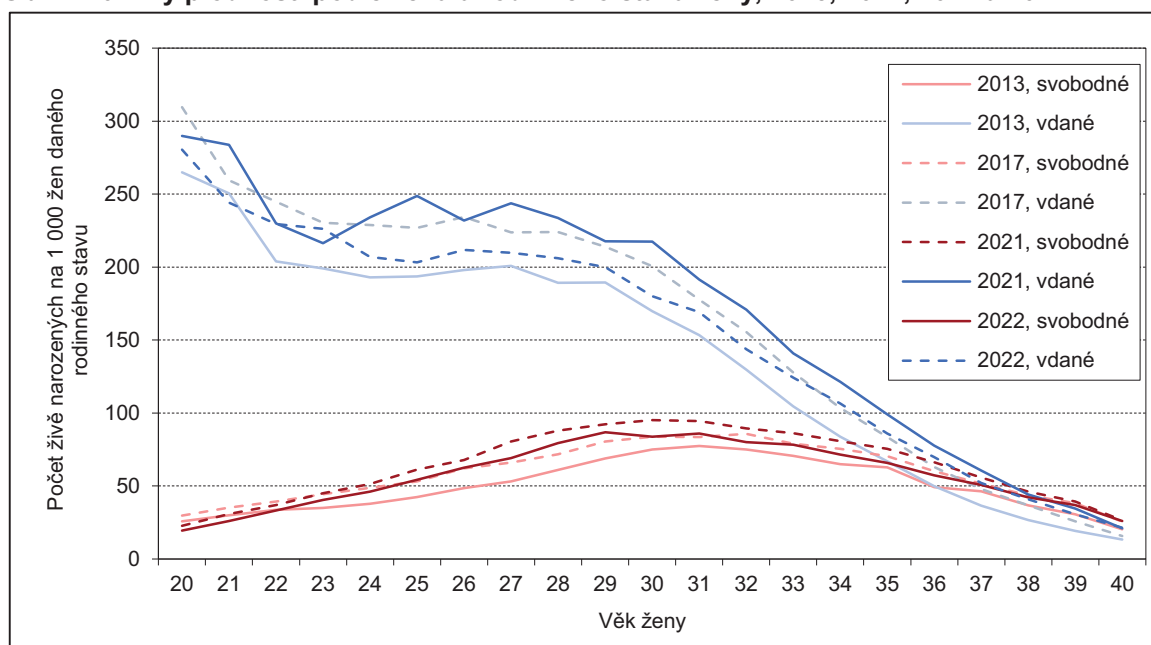
²⁶ Věkově specifické míry plodnosti podle rodinného stavu ženy byly vypočítány jako poměr živě narozených dětí ženám daného věku a rodinného stavu a středního stavu žen daného věku a rodinného stavu, přičemž střední stav žen odpovídal průměru z počátečního a koncového stavu žen v referenčním roce. Vzhledem k minoritnímu zastoupení rozvedených a ovdovělých žen na reprodukci je hodnocena pouze plodnost vdaných a svobodných.

²⁷ V důsledku nízkých počtů narozených dětí a vdaných žen v tomto věku však míry plodnosti výrazně kolísají.

od věku 27–28 let mají míry plodnosti s rostoucím věkem klesající tendenci. Po věku 33 let se plodnost žen vdaných a svobodných sblíží a po 35. roce věku je již rozdíl v jejich intenzitě malý (obr. 4.10).

Srovnání měr plodnosti v čase ukazuje, že mezi lety 2013 a 2022 byl evidován růst plodnosti u vdaných v celém věkovém spektru (s výjimkou věku 21 let, ve kterém došlo k mírnému poklesu), u svobodných žen také rostl s výjimkou nejmladších žen (do 22 let věku včetně). Z pětiletých věkových skupin, když opomineme okrajové věkové skupiny, jejichž podíl na celkové plodnosti je marginální a podléhá výkyvům z důvodu malých počtů, relativně nejvíce vzrostla míra plodnosti vdaných žen starších 35 let věku (ve skupině 40–44 let o 53 % a ve skupině 35–39 let o 40,4 %) a svobodných žen ve věku 25–29 let (o 31,2 %). Meziroční pokles plodnosti mezi roky 2021 a 2022 zaznamenaly všechny věkové skupiny svobodných žen. Ve věkových skupinách, které mají největší vliv na celkovou úroveň plodnosti mezi 25. a 39. rokem věku, se míry plodnosti snížily mezi 7 % (30–34 let) až 9 % (35–39 let). U vdaných žen se snížení intenzit měr plodnosti projevilo mezi 20letými až 39letými ženami a u žen ve věku 45 a více let. Oproti svobodným ženám, míry plodnosti vdaných žen mezi 25. a 39. rokem věku poklesly výrazněji – o 9 % (35–39 let) až 12 % (30–34 let).

Obr. 4.10 Míry plodnosti podle věku a rodinného stavu ženy, 2013, 2017, 2021 a 2022

Předmanželské koncepce

Předmanželské koncepce neboli podíl narozených v 1. pořadí do 8 měsíců po sňatku z celkového počtu narozených v 1. pořadí v nynějším manželství se v posledních deseti letech pohyboval mezi 20,2 % a 25,3 % (tab. 4.9). V letech 2013 až 2017 se do 8 měsíců po sňatku rodila zhruba čtvrtina dětí narozených v nynějším manželství v 1. pořadí, poté se jejich podíl snižoval až do roku 2020, kdy ovlivněn protiepidemickými opatřeními, která omezila konání větších společenských akcí včetně svateb.

V následujících dvou letech pak došlo k nárůstu podílu předmanželských koncepcí, nejprve na 22,0 % v roce 2021 a poté na 23,8 % v roce 2022 (tj. 6,9 tis dětí z 28,9 tis. dětí narozených v prvním pořadí v nynějším manželství).

Podíl předmanželských koncepcí se liší podle věku ženy. U nejmladších žen je podíl vyšší – u žen mladších 20 let v roce 2022 činil 70,9 %, u žen ve věku 20–24 let 39,5 %. Naopak nejnižší hodnota byla zaznamenána ve věkové skupině 30–34letých žen, a to 19,8 %, následovala skupina 35–39letých rodiček s podílem 23,3 %. O něco více bylo předmanželských koncepcí mezi 45letými a staršími rodičkami (23,6 %) a mezi ženami ve věku 25–29 let (23,7 %).

Tab. 4.9 Předmanželské koncepce podle věku matky, (%), 2013–2022

Věk	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
–19	73,9	81,4	74,1	75,2	78,8	76,8	70,9
20–24	41,8	44,1	41,1	40,1	36,7	37,7	39,5
25–29	23,5	24,2	23,6	23,1	19,5	22,3	23,7
30–34	21,5	21,0	19,2	19,2	16,8	18,3	19,8
35–39	24,3	25,3	24,8	23,2	20,0	21,0	23,3
40–44	25,9	30,0	28,8	26,1	23,3	25,7	26,9
45+	26,1	25,0	24,6	24,3	16,3	25,3	23,6
Celkem	24,8	25,3	23,9	23,3	20,2	22,0	23,8

Nejvyšší dokončené vzdělání matky hraje také významnou roli v úrovni předmanželských koncepcí. Nejčastěji se děti prvního pořadí rodí do 8 měsíců po uzavření manželství ženám se základním vzděláním, a to zhruba ve třetině všech případů prvních dětí narozených vdaným ženám v nynějším manželství (tab. 4.10). S rostoucím vzděláním předmanželských koncepcí ubývá. V roce 2022 se vdaným ženám se středním vzděláním bez maturity narodilo do 8 měsíců po svatbě 30,2 % dětí 1. pořadí, ženám se středním vzděláním s maturitou více než čtvrtina (26,7 %) a téměř pětina (19,8 %) dětí prvního pořadí ženám s vysokoškolským vzděláním.

Tab. 4.10 Předmanželské koncepce (%) podle vzdělání matky, 2013–2022

Vzdělání	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ZŠ	33,8	33,4	33,2	32,9	28,1	31,6	32,6
SŠ bez maturity	29,2	31,2	31,4	28,6	25,7	26,9	30,2
SŠ s maturitou	25,5	27,8	26,0	25,9	21,6	24,0	26,7
VŠ	21,9	21,0	20,2	19,7	17,2	18,9	19,8

Meziporodní intervaly²⁸

Průměrná doba mezi prvním a druhým porodem se v průběhu posledních deseti let snížila ze 4,4 let v roce 2013 na 4,1 let v letech 2019–2022. Nejčastější byl mezi 1. a 2. porodem dvouletý interval, jehož podíl vzrostl z 29,2 % v roce 2013 na 32,8 % v roce 2022 (tab. 4.11). Maxima bylo nicméně dosaženo v roce 2018 (33,2 %), od té doby se podíl dvouletého odstupů od prvního dítěte pohyboval mezi 32,3 % a 32,8 %. I podíl jednoletého intervalu byl nejvyšší v roce 2018 (15,1 %), následoval pokles až na současnou úroveň (13,9 % v roce 2022), která je již jen o 0,2 p. b. vyšší než v roce 2013. Podíl 3letého intervalu nejprve klesal, a to až do roku 2015, kdy dosáhl 17,3 %, od té doby se zvyšoval až do roku 2021, kdy činil 21,1 %. V posledním roce desetiletí ohraničeném roky 2013–2022 se však mírně snížil, a to na 20,9 %. Zastoupení dalších a méně častých meziporodních intervalů se oproti roku 2013 snížilo, avšak v průběhu desetiletí nemělo jednoznačně klesající trend.

Průměrný počet let mezi uplynulých 2. a 3. porodem se snížil z 5,9 let v roce 2013 na 5,3 let v roce 2022. Obdobně jako v případě meziporodních intervalů mezi prvním a druhým porodem, tak i mezi druhým a třetím uběhly nejčastěji dva roky (tab. 4.11). Zastoupení tohoto intervalu vzrostlo z 16,9 % v roce 2013 na 20,5 % o deset let později. I v případě tříletých intervalů došlo k nárůstu podílu, a to z 14,1 % na 16,5 %, zastoupení jednoletého intervalu se pohybovalo mezi 12,2 % (v roce 2021) a 12,9 % (v letech 2014 a 2020). V období let 2013 až 2022 došlo k významnému snížení podílů delších (10 let a více) rozestupů mezi narozením druhého a třetího dítěte – z 16,5 % na 11,8 %.

²⁸ Pro zjednodušení výpočtu počítáno pouze z jednočetných porodů.

Tab. 4.11 Meziporodní intervaly, 2013 a 2017–2022

Meziporodní interval (dokončené roky)	Interval mezi 1. a 2. porodem (%)							Interval mezi 2. a 3. porodem (%)						
	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
0	0,4	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,7	0,7	0,5	0,5	0,7	0,5	0,7
1	13,7	14,5	15,1	15,0	14,5	14,0	13,9	12,5	12,7	12,7	12,6	12,9	12,2	12,3
2	29,2	31,5	33,2	32,9	32,3	32,5	32,8	16,9	18,8	19,8	19,9	19,9	20,5	20,5
3	18,9	17,8	17,8	18,7	19,9	21,1	20,9	14,1	13,5	13,5	14,6	15,5	15,9	16,5
4	10,2	9,0	8,5	9,0	9,4	9,8	9,3	9,7	8,9	9,4	9,6	10,1	10,6	9,9
5	7,4	6,6	6,2	6,2	6,4	6,3	6,3	8,4	7,9	8,3	7,8	7,8	8,3	8,0
6	5,1	5,1	4,6	4,6	4,5	4,3	4,5	7,0	7,3	7,1	7,0	6,9	7,0	6,9
7	3,7	3,9	3,5	3,3	3,3	3,0	3,1	5,5	6,2	5,9	6,1	5,6	5,6	5,3
8	2,4	3,1	2,8	2,4	2,2	2,1	2,2	4,5	5,3	5,4	5,1	4,5	4,6	4,4
9	1,9	2,0	2,0	1,9	1,7	1,6	1,7	4,1	4,6	4,0	4,3	3,5	3,4	3,6
0–4	72,5	73,1	74,9	76,0	76,4	77,6	77,2	54,0	54,5	55,9	57,3	59,1	59,8	59,9
5–9	20,5	20,8	19,2	18,4	18,1	17,2	17,8	29,6	31,3	30,7	30,3	28,3	28,8	28,3
10–14	5,0	4,6	4,5	4,4	4,2	4,0	3,9	12,0	10,7	10,3	9,8	10,1	8,9	9,5
15–19	1,7	1,1	1,1	1,0	1,0	0,9	0,9	3,9	2,8	2,6	2,1	2,1	2,2	2,0
20+	0,6	0,3	0,3	0,2	0,4	0,2	0,2	0,6	0,7	0,5	0,5	0,4	0,4	0,3
Průměrná délka (roky)	4,4	4,3	4,2	4,1	4,1	4,1	4,1	5,9	5,7	5,6	5,5	5,4	5,3	5,3

Pozn.: Výpočet z absolutních počtů živě narozených z jednočetných porodů.

Narození rodičům s migračním původem

Podíl živě narozených dětí s jiným než českým státním občanstvím²⁹ na všech živě narozených vrostl mezi roky 2013 a 2022 z 3,1 % na 6,4 % (tab. 4.12), přičemž poslední meziroční růst byl o 1,9 p. b. Absolutně se jednalo o růst z 3 345 dětí v roce 2013 na 6 526 dětí v roce 2022 (tj. o 3 181 dětí), poslední meziroční nárůst činil 1 451 živě narozených dětí s jiným než českým státním občanstvím. Z celkového počtu živě narozených dětí s cizím státním občanstvím se v roce 2022 nejčastěji jednalo o děti s ukrajinským státním občanstvím (stejně jako v letech 2016, 2020 a 2021), jichž bylo 3 145 a tvořily 48,2 % z celkového počtu živě narozených dětí s jiným než českým státním občanstvím. Na druhém místě se s velkým odstupem umístily děti se slovenským státním občanstvím (993, tj. 15,2 %) a třetí nejčastější cizí státní občanství bylo občanství vietnamské (693, tzn. 10,6 %). V letech 2013 až 2015 se narodilo nejvíce dětí s vietnamským státním občanstvím, v letech 2017–2019 se státním občanstvím slovenským³⁰.

Tab. 4.12 Živě narození podle státního občanství*, 2013 a 2017–2022

	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Živě narození s cizím státním občanstvím	3 345	4 313	4 425	4 717	4 940	5 075	6 526
- podíl na úhrnu (%)	3,1	3,8	3,9	4,2	4,5	4,5	6,4
z toho státní občanství: Ukrajina	781	957	981	1 103	1 238	1 382	3 145
Slovensko	459	1 018	1 082	1 121	1 137	1 118	993
Vietnam	965	931	868	897	856	762	693
Mongolsko	178	126	139	196	228	236	229
Rusko	225	289	254	270	277	290	216

* Výběr a řazení občanství podle četnosti v roce 2022.

Živě narozených dětí s rodinnou vazbou do zahraničí je však mnohem více. Zhruba o polovinu vyšší je například zastoupení živě narozených, jejichž matka/otec má jiné než české státní občanství (tab. 4.13). V roce 2022 bylo narozených s matkou-občankou cizího státu 9 567, resp. s otcem-občanem cizího státu

²⁹ Státní občanství dítěte se na statistickém hlášení přímo nesleduje, je odvozováno od občanství rodičů. Cizí státní občanství ČSÚ udává pouze u dětí, u nichž ani jeden z rodičů neměl v době narození dítěte státní občanství ČR

³⁰ Výrazně vyšší počty narozených dětí slovenského státního občanství od roku 2017 jsou z velké části důsledkem zavedení kontroly adresy pobytu s využitím administrativních datových zdrojů.

9 431, a tyto děti představovaly 9,4 %, resp. 9,3 % úhrnného počtu živě narozených. Také v případě tohoto podílu byl jeho trend v uplynulém desetiletí jednoznačně rostoucí; před deseti lety v roce 2013 bylo zastoupení matek s cizím státním občanstvím u živě narozených 5,5 %, v případě otců 5,8 %. Ve všech letech uplynulého desetiletí byly nejpočetnějšími rodičkami Slovenky, s výjimkou roku 2022, kdy převládly Ukrajinky (3 608 živě narozených, tj. 38 % z matek-cizinek), které v ostatních letech figurovaly na druhém místě. Třetí nejpočetnější skupinou matek s cizím státním občanstvím představovaly v celém období let 2013–2022 Vietnamky.

Tab. 4.13 Živě narození s cizím státním občanstvím matky/otce, 2013, 2017, 2022

	Otec ČR + matka cizinka			Matka ČR + otec cizinec ¹⁾		
	2013	2017	2022	2013	2017	2022
Živě narození	5 909	7 199	9 567	6 240	7 532	9 431
- podíl na úhrnu (%)	5,5	6,3	9,4	5,8	6,6	9,3
z toho stát narození: Ukrajina	1 095	1 299	3 608	779	926	2 825
Slovensko	2 030	2 764	2 674	1 751	2 585	2 559
Vietnam	1 033	991	760	814	907	681
Rusko	323	437	373	207	248	188
Mongolsko	196	127	239	145	111	216
Rumunsko	85	172	202	112	223	294

Pozn.: Výběr a řazení státu narození podle četnosti v roce 2022.

¹⁾ U dětí narozených mimo manželství nejsou údaje o otci povinné. V roce 2013 nebyly zjištěny u 8,8 tisíc dětí, v roce 2017 u 8,2 tisíc a v roce 2022 u 6,7 tisíc živě narozených.

Stejná občanství na prvních třech místech dominovala i u otců – na prvním místě šlo pravidelně o Slováky, opět s výjimkou roku 2022, kdy je na prvním místě vystřídali Ukrajinci (2 825 živě narozených, tj. 30 % z otců-cizinců), kteří byli v letech 2013–2015 na třetím místě a v letech 2016–2021 na místě druhém. Třetí nejpočetnější skupinou otců-cizinců představovali od roku 2016 Vietnamci, kteří byli na počátku uplynulé dekády (v letech 2013–2015) na druhém místě. Oproti pořadí u matek se na čtvrtém místě od roku 2018 začali umisťovat otcové s rumunským občanstvím.

Dalším možným ukazatelem vazby migračního původu dítěte je údaj o státu narození matky, resp. otce (dostupný od roku 2012). Zastoupení živě narozených dětí matkám, resp. otcům narozeným v cizině se mezi roky 2013 a 2022 zvýšilo z 6,3 % na 10,7 %, resp. z 6,6 % na 10,5 % (tab. 4.14), v absolutním pohledu jejich počet vzrostl z 6 693 na 10 833, resp. 6 993 na 10 615. Největší skupinu matek tvořily ženy narozené na Ukrajině, kterých bylo 3 927 (36 %), následovaly ženy narozené na Slovensku (3 158; 29 %) a ženy narozené ve Vietnamu (819, 8 %). U otců dětí narozených v zahraničí se jednalo nejčastěji o muže narozené na Slovensku (3 100; 29 %) a na Ukrajině (3 075; 29 %) a dále ve Vietnamu (754; 7 %).

Tab. 4.14 Živě narození s cizím státním občanstvím matky/otce, 2013, 2017 a 2022

	Otec narozen v ČR + matka v cizině			Matka narozena v ČR + otec v cizině ¹⁾		
	2013	2017	2022	2013	2017	2022
Živě narození	6 693	8 304	10 833	6 993	8 743	10 615
- podíl na úhrnu (%)	6,3	7,3	10,7	6,6	7,6	10,5
z toho stát narození: Ukrajina	1 170	1 479	3 927	815	1 071	3 075
Slovensko	2 541	3 340	3 158	2 279	3 259	3 100
Vietnam	1 046	1 058	819	827	953	754
Rusko	347	477	483	220	306	287
Mongolsko	198	132	250	146	112	222

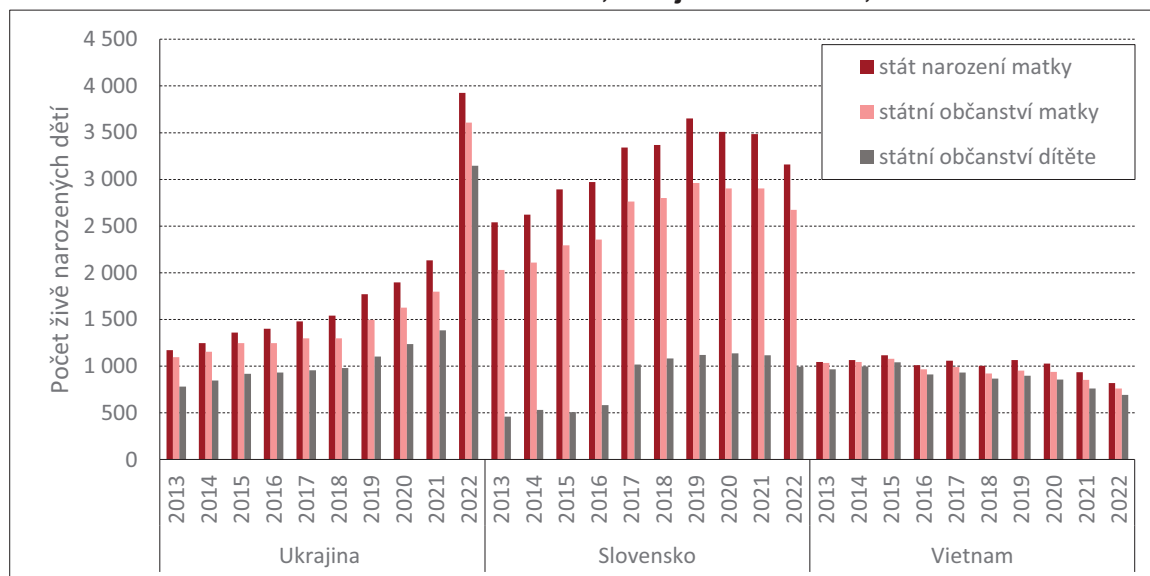
Pozn.: Výběr a řazení státu narození podle četnosti v roce 2022.

¹⁾ U dětí narozených mimo manželství nejsou údaje o otci povinné. V roce 2013 nebyly zjištěny u 8,8 tisíc dětí, v roce 2017 u 8,2 tisíc a v roce 2022 u 6,7 tisíc živě narozených.

Porovnání dat z tabulek 4.12 a 4.14 ukazuje, že děti s matkou/otcem narozených v zahraničí je výrazně více než děti s odvozeným cizím státním občanstvím. Největší rozdíl je patrný u Slovenska: 3 158 dětí se v roce 2022 narodilo matkám narozeným na Slovensku, ale pouze 993 dětí mělo slovenské státní občanství (tzn. oba rodiče měli jiné než české státní občanství a matka slovenské). To značí, že v mnohých případech měl

otec dítěte (a tedy i dítě samotné při narození) české státní občanství. Naopak u žen narozených na Ukrajině nebo ve Vietnamu není rozdíl oproti počtu živě narozených dětí s odvozeným státním občanstvím tak výrazný (3 927 vs. 3 145 u Ukrajinek, 819 vs. 693 u Vietnamek), z čehož vyplývá, že si ženy s ukrajinským, resp. vietnamským původem často berou partnera se stejným státním občanstvím.

Obr. 4.11 Živě narození s vazbou na Slovensko, Ukrajinu či Vietnam, 2013–2022

5 Úmrtnost

V roce 2022 zemřelo přes 120 tisíc osob a meziroční pokles o 14,1 % po dvou letech významného nárůstu vytvářel hlavně pokles úmrtnosti na covid-19. Naděje dožití při narození stoupla u mužů o 2,1 roku na 76,1 let, u žen o 1,5 roku na 82,0 let. Kojenecká úmrtnost se meziročně nepatrně zvýšila na 2,3 promile. Ve třídění podle kapitol Mezinárodní klasifikace nemocí byly nejčastější příčinou smrti tradičně nemoci oběhové soustavy (46,3 tisíce zemřelých) a druhé novotvary (28,2 tisíce). Na třetí pozici se po dvou letech vrátily nemoci dýchací soustavy (8,5 tisíce) a covid-19 byl čtvrtou nejčastější příčinou úmrtí (6,0 tisíc).

Rok 2022 přinesl změnu ve vývoji počtu úmrtí. Zatímco v předcházejících pěti letech 2017–2021 počet zemřelých vlivem změn věkové struktury populace a poslední dva roky zejména díky pandemii covidu-19 rostl (v roce 2019 stagnoval), v roce 2022 došlo k meziročnímu poklesu o 19 672 (relativně o 14,1 %) na 120 219 zemřelých, přičemž žijící populace dále stárnula. V dlouhodobějším pohledu odpovídal rok 2022 roku 1992 se 120,3 tisíci zemřelými. Vývoj v posledním desetiletí 2013–2022 pak ukazuje nárůst počtu zemřelých mezi krajními roky o 11 059 (relativně o 10,1 %), v tom při porovnání roku 2022 s posledním předcovidovým rokem 2019 došlo k nárůstu o 7 857 (o 7,0 %) úmrtí.

Větší část zemřelých dlouhodobě tvoří muži, konkrétně v roce 2022 byl jejich podíl 51,1 %, tedy 61 404 úmrtí mužů, žen zemřelo 58 815. Zastoupení mužů mezi zemřelými se po dvou letech, kdy dosahovalo vyšších hodnot (52–53 %) než dlouhodobý průměr, přiblížilo k běžné úrovni (50–51 %). Přitom změny v počtu úmrtí byly v případě mužů markantnější než u žen – jak nárůsty mezi roky 2013 a 2019³¹, 2019 a 2020 i 2020 a 2021, tak i pokles mezi roky 2021 a 2022 – ten v případě mužů o 12 118 osob (o 16,5 %), u žen o 7 554 (o 11,4 %).

Sezónnost úmrtnosti

Tab. 5.1 Zemřelí podle měsíce úmrtí, 2013–2022

Měsíc úmrtí	2013	2017	2019	2021	2022	Průměr let 2015-2019	Rozdíl 2022 a průměr 2015-2019	Rozdíl 2022 a 2021
Zemřelí celkem	109 160	111 443	112 362	139 891	120 219	111 130	9 089	-19 672
Leden	10 357	12 359	10 448	16 211	11 034	10 571	463	-5 177
Únor	9 600	10 009	9 833	13 818	10 388	9 945	443	-3 430
Březen	10 280	9 649	9 917	16 790	10 695	10 272	423	-6 095
Duben	9 566	8 751	9 086	11 700	9 963	9 059	904	-1 737
Květen	8 762	8 921	9 035	9 557	9 236	8 887	349	-321
Červen	8 565	8 399	8 821	8 628	8 748	8 402	346	120
Červenec	8 954	8 367	9 104	8 815	9 219	8 845	374	404
Srpen	8 377	8 655	9 017	8 712	9 477	8 924	553	765
Září	8 213	8 583	8 673	8 931	9 564	8 457	1 107	633
Říjen	8 818	9 410	9 445	10 102	10 232	9 253	979	130
Listopad	8 506	8 857	9 238	12 816	9 491	8 876	615	-3 325
Prosinec	9 162	9 483	9 745	13 811	12 172	9 637	2 535	-1 639

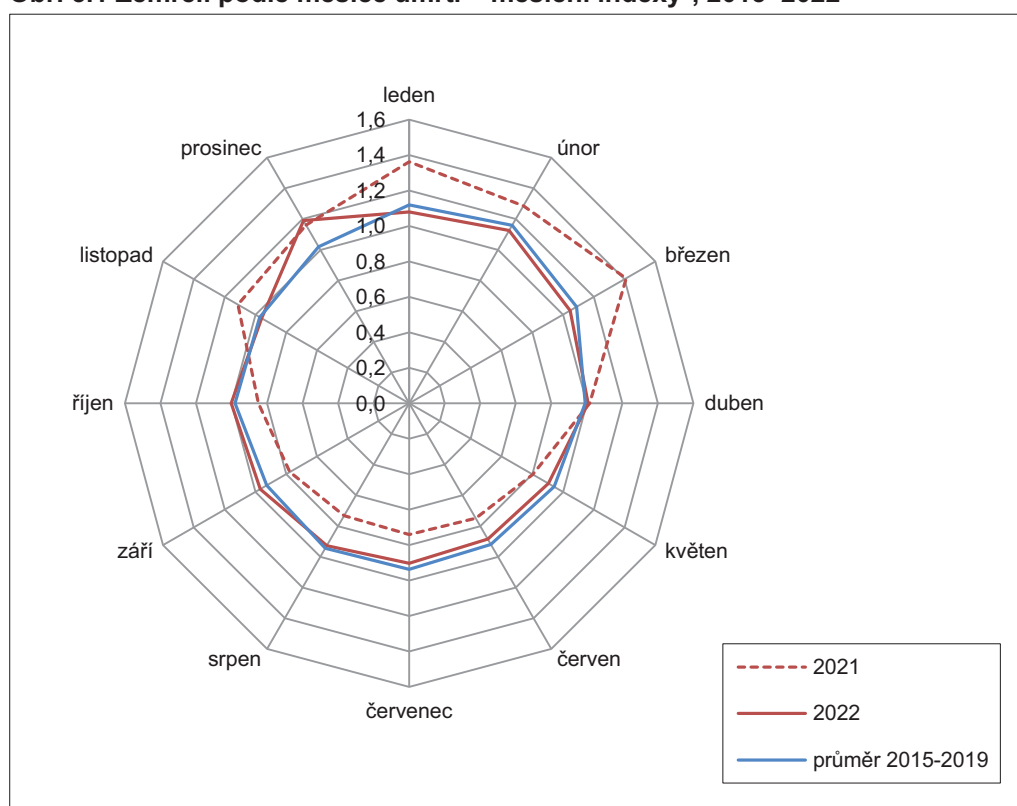
Počty zemřelých v jednotlivých měsících roku jsou v Česku provázány s ročními obdobími, respektive výskytem respiračních onemocnění v zimní sezóně, popřípadě v menší míře také s vlnami veder v letních měsících. Standardně tak k nejvyšším počtům úmrtí dochází v zimních měsících roku a březnu, méně se umírá od května do září. I počty úmrtí v měsících roku 2022 zachovaly tento základní profil, ovšem s dřívějším a razantnějším zvýšením počtu úmrtí na podzim již od měsíce září (o 13,1 % více úmrtí než průměr

³¹ Ve vymezeném období se sedmdesátíky stávají silné ročníky narozených ze čtyřicátých let 20. století, přičemž míra úmrtnosti mužů je vyšší než míra úmrtnosti žen i v tomto seniorském věku.

let 2015–2019, při celkovém zvýšení o 8,2 %), což vyvrcholilo v prosinci s vlnou respiračních onemocnění (tyto mívají běžně svůj vrchol v únoru či březnu), kdy počet úmrtí oproti průměru let 2015–2019 vzrostl o 26,3 % (tj. o 2,5 tisíce úmrtí). V porovnání s rokem 2021, kdy vrcholila epidemie covid-19, se v roce 2022 ukazuje značné snížení počtu zemřelých v březnu a lednu (o 36,3 % a 31,9 %, tj. o 6,1 tisíce a 5,2 tisíce; úhrnné meziroční snížení o 14,1 %), dále poklesl počet úmrtí i v únoru, dubnu, květnu, listopadu a prosinci, oproti tomu v červnu až říjnu úmrtí meziročně přibýlo (nejvíce v srpnu o 8,8 %, tj. o 0,8 tisíce). V roce 2022 tedy nejvíce osob zemřelo v prosinci (12 172) a dále v lednu (11 034), nejméně v červnu (8 748).

Měsíční index očištěný o nestejný počet dní v kalendářních měsících vypovídající o vztahu měsíčního počtu zemřelých k průměrnému měsíci daného roku byl v roce 2022 v souladu s absolutními počty zemřelých nejvyšší v prosinci (1,19), druhý nejvyšší ale v únoru (1,13) a třetí v lednu (1,08). Nejnižší měsíční index evidujeme v souladu s absolutními počty úmrtí v červnu (0,88) a celkově nižší indexy od května do srpna. Rok 2022 tak oproti roku 2021 vyrovnal výrazné extrémy maxim i minim (měsíčních počtů i indexů) a s výjimkou prosince se sezónní profil křivky měsíčních úmrtí vrátil k průměrnému tvaru.

Obr. 5.1 Zemřelí podle měsíce úmrtí – měsíční indexy*, 2015–2022

* Měsíční index vypovídá o vztahu měsíčního počtu zemřelých k průměrnému měsíci daného roku. Jedná se o očištěný index (přepočten na stejný počet dnů v měsíci).

Věkové složení zemřelých

Většinou více než čtyři pětiny zemřelých (79,3 % – 84,5 % v letech 2013–2022) tvoří senioři ve věku 65 a více let. Jejich dominance je ještě markantněji vidět u žen – v roce 2022 bylo ve věku 65 a více let 89,6 % zemřelých žen a 79,0 % zemřelých mužů (84,2 % obou pohlaví dohromady). Senioři ve věku 80 a více let představovali v posledním desetiletí téměř polovinu všech úmrtí (42,7 % – 46,2 %), častěji byli zastoupeni opět mezi ženami – v roce 2022 bylo mezi ženami takto starých zemřelých 57,4 %, mezi muži 34,0 %, v úhrnu obou pohlaví pak 45,4 %. Nezanedbatelnou skupinou mezi zemřelými jsou už i obyvatelé 90let a starší, jejichž zastoupení v dekadě 2013–2022 pravidelně mírně meziročně stoupalo (s jedinou výjimkou v roce 2021) a dostalo se tak z 10,4 % na 14,8 %. I váha úmrtí ve věku 90 a více let je větší u žen než u mužů (21,5 % versus 8,2 % v roce 2022). Ač v celé seniorské věkové skupině zemřelých i v jejich dílčích

složkách v letech 2013–2022 převažovala úmrtí na straně žen, u mužů evidujeme mezi krajními roky dekády jejich relativní nárůst výraznější.

Úmrtí ve věkové skupině 15–64 let bývá v Česku kolem pětiny až šestiny z úhrnu (15,2 % – 20,3 %) s tím, že během uplynulé dekády jejich zastoupení spolu se stárnutím populace a zlepšováním úmrtnostních poměrů postupně klesalo (s výjimkou roku 2021 s vrcholící covidovou pandemií). Úmrtí osob v tzv. produktivním věku je častější u mužů než u žen, v roce 2022 v tomto věku zemřelo 20,6 % (27,4 % v roce 2013) mužů a 10,1 % žen (13,0 % v roce 2013). Stejně tak úmrtí dětí do 14 let je více mezi chlapci než děvčaty, i když u obou tvoří necelé jedno procento z celku zemřelých daného pohlaví a tento podíl byl v minulé dekádě stabilní (v roce 2022 se podíl u obou pohlaví vyrovnal na 0,3 %).

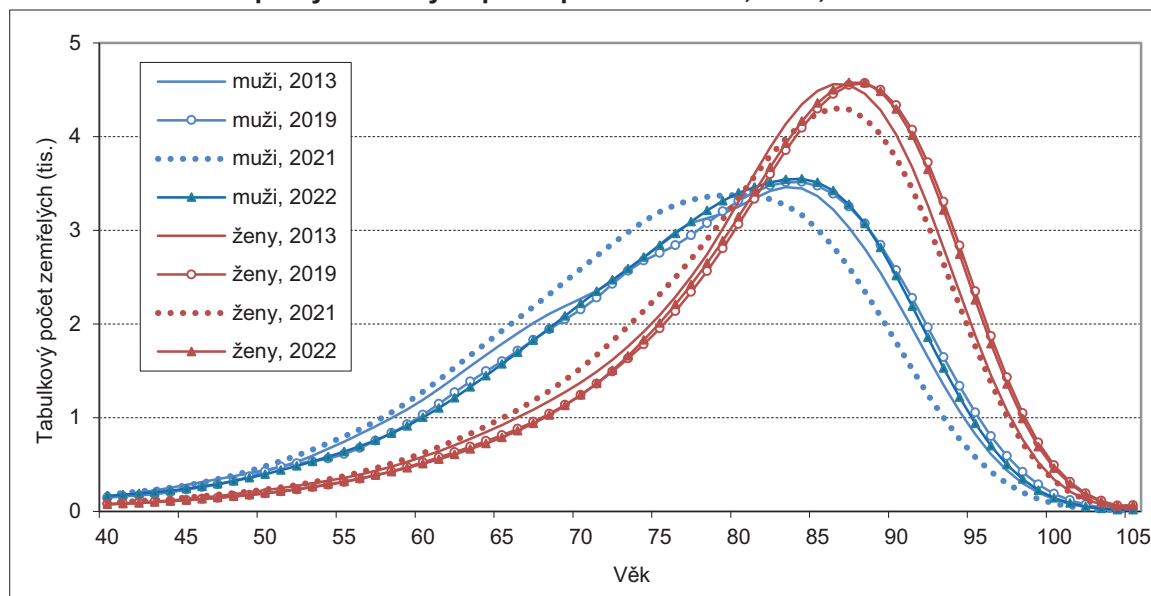
Tab. 5.2 Zemřelí, 2013–2022

	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Zemřelí celkem	109 160	111 443	112 920	112 362	129 289	139 891	120 219
v tom ve věku: 0–14	419	465	454	463	397	406	397
15–64	22 141	19 481	19 280	18 793	19 648	22 493	18 567
65+	86 600	91 494	93 186	93 106	109 244	116 992	101 255
Zemřelí muži	55 098	56 442	57 273	57 339	66 599	73 522	61 404
v tom ve věku: 0–14	252	279	246	262	236	239	209
15–64	15 113	13 366	13 169	12 750	13 428	15 426	12 656
65+	39 733	42 797	43 858	44 327	52 935	57 857	48 539
z toho 80+	17 631	18 707	18 714	19 001	23 034	23 422	20 855
z toho 90+	3 039	4 125	4 122	4 402	5 328	5 431	5 063
Zemřelé ženy	54 062	55 001	55 647	55 023	62 690	66 369	58 815
v tom ve věku: 0–14	167	186	208	201	161	167	188
15–64	7 028	6 115	6 111	6 043	6 220	7 067	5 911
65+	46 867	48 697	49 328	48 779	56 309	59 135	52 716
z toho 80+	31 118	31 976	32 142	31 463	36 642	36 354	33 762
z toho 90+	8 332	10 818	11 191	11 286	13 365	12 919	12 673

Vliv věkové struktury populace, zejména posun početně slabších/silnějších generací do vyššího věku, který vedle úrovně úmrtnosti také ovlivňuje věkovou strukturu zemřelých (hlavně její vývoj v čase) eliminují například ukazatele úmrtnostních tabulek. Tabulkové počty zemřelých uvádí, kolik by v jednotlivých věcích při zachování pravděpodobností úmrtí daného roku zemřelo osob, pokud by počáteční velikost generace byla vždy stejná.

Tabulkové počty zemřelých žen byly v poslední dekádě v porovnání s mužskou částí populace soustředěny do užšího intervalu ve vyšším věku, v korespondenci se situací reálných počtů zemřelých. Mezi roky 2013 a 2019 přitom docházelo k poměrně plynulému posunu křivky tabulkových počtů zemřelých úměrně se zvyšováním tabulkového počtu úmrtí ve vysokém a velmi vysokém věku při jeho snižování v nižším a středním seniorském věku. Změna od snižování ke zvyšování nastala u žen v modálním věku (věk s nejvyšším počtem úmrtí) roku 2019 (88 let), u mužů ve věku o 4 až 5 let nižším (79 let) než modální věk. V důsledku nepříznivé epidemické situace let 2020 a 2021 se mezi roky 2019 a 2021 vývoj obrátil – křivka tabulkových úmrtí žen i mužů se zploštila a posunula vlevo, tedy k vyššímu počtu úmrtí v nižších věcích a nižšímu ve vyšších věcích. Následné zlepšení úmrtnostních podmínek v roce 2022 přineslo návrat k vývoji pozorovanému před rokem 2020, přičemž křivka tabulkových úmrtí žen roku 2022 se svým průběhem velmi blíží tvaru roku 2019, ale modální věk zůstal dosud o rok nižší (87 let). U mužů byl vývoj mezi roky 2019 a 2022 obdobný vývoji u žen, jen ještě ve věcích 76 až 79 let (nižších než modální věk) docházelo v roce 2022 k výrazněji vyšším počtům úmrtí. Modální věk mužů roku 2022 dosáhl hodnoty 84 let, obdobně roku 2019. Vývoj věku s nejvyšším počtem úmrtí mezi krajními roky dekády zaznamenal u obou pohlaví zvýšení o jeden rok.

Obr. 5.2 Tabulkové počty* zemřelých podle pohlaví a věku, 2013, 2019 a 2022

* Ukazatel úmrtnostních tabulek udávající počet zemřelých podle věku při standardizované věkové struktuře.

Míry úmrtnosti podle věku

Tab. 5.3 Míry úmrtnosti podle pětiletých věkových skupin a pohlaví (na 1 000 obyvatel), 2013–2022

Věková skupina	Muži							Ženy						
	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
0	2,9	3,1	2,7	2,9	2,7	2,6	2,3	2,0	2,2	2,4	2,2	1,8	1,8	2,0
1–4	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
5–9	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
10–14	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
15–19	0,5	0,4	0,5	0,4	0,3	0,4	0,4	0,2	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2
20–24	0,8	0,7	0,7	0,7	0,6	0,6	0,7	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,3
25–29	0,8	0,8	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2
30–34	0,9	1,0	0,9	0,9	0,9	1,0	1,1	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,4
35–39	1,2	1,1	1,3	1,2	1,3	1,5	1,4	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,7	0,6
40–44	2,0	1,8	1,9	1,8	1,9	2,1	1,9	0,9	0,9	0,8	0,9	0,9	1,1	0,9
45–49	3,6	3,0	3,0	3,0	3,0	3,6	3,1	1,7	1,5	1,5	1,5	1,6	1,8	1,5
50–54	5,6	5,4	5,6	5,3	5,5	6,5	5,1	2,9	2,5	2,4	2,3	2,6	2,9	2,5
55–59	10,2	9,0	8,6	8,3	9,0	10,7	8,4	4,6	4,2	4,0	4,0	4,3	4,9	4,0
60–64	17,0	15,7	15,1	14,9	16,0	18,9	14,2	7,6	6,9	7,2	7,0	7,0	8,4	6,7
65–69	26,2	23,8	24,0	23,2	25,6	29,3	23,1	12,5	11,3	11,2	10,7	11,5	13,7	10,5
70–74	37,8	36,7	36,7	35,5	40,7	46,5	36,7	19,8	18,9	18,9	18,0	20,0	23,2	18,3
75–79	60,2	54,2	54,5	53,6	64,3	72,5	56,7	35,3	32,1	31,6	31,7	35,5	39,0	32,8
80–84	97,1	92,3	90,6	88,1	106,3	108,6	91,1	70,4	63,5	61,7	59,3	69,1	69,8	61,5
85–89	169,6	156,1	154,8	154,4	182,9	184,9	164,5	134,2	124,6	124,5	119,1	135,0	135,5	120,9
90+	281,8	285,7	269,9	271,2	313,9	328,3	301,8	248,0	248,6	248,8	242,5	281,3	271,6	263,9
Celkem*	10,7	10,8	11,0	10,9	12,6	14,2	11,6	10,1	10,2	10,3	10,2	11,6	12,5	10,7

* Tzv. hrubá míra úmrtnosti uvedená v řádce „celkem“ je definovaná jako podíl zemřelých ke střednímu stavu obyvatelstva daného roku (v promile) a z nemalé části je ovlivněna věkovou strukturou žijící populace, takže při pokračujícím populačním stárnutí nemá pro porovnání vývoje úmrtnosti v delším časovém horizontu (i místně) dobrou vypovídací schopnost.

Rok 2022 přinesl po dvou letech opět pozitivní vývoj měr úmrtnosti podle věku, a sice ve smyslu jejich poklesu, obdobně jako se snížil i absolutní počet zemřelých. Míry úmrtnosti pro pětileté věkové skupiny³² se

³² Míry úmrtnosti pro věkové skupiny jsou definované jako počet zemřelých v dané věkové skupině na 1 000 obyvatel stejného věku.

mezi roky 2021 a 2022, podobně jako mezi roky 2013 a 2019, snížily u mužů i žen, pouze s výjimkami některých věkových skupin v dětském a mladém dospělém věku, které se však vyznačují velmi nízkou intenzitou úmrtnosti. Nejvýraznější meziroční pokles pozorujeme u mužů u věkové skupiny 60–64 let (o 24,6 %), ale i v dalších věkových skupinách mezi 50 a 79 roky se relativní pokles míry úmrtnosti pohyboval nad dvaceti procenty. U žen došlo mezi roky 2021 a 2022 k relativně nejvýraznějšímu poklesu míry úmrtnosti mezi 65–69letými (z věkových skupin s relevantní výší úmrtnosti) o 23,2 %, více než pětina snížení (21 %) bylo zaznamenáno rovněž v dalších věkových skupinách mezi 60 a 74 roky.

Zhoršení úmrtnosti během dvou covidových let ale ještě rok 2022 zcela neeliminovat, srovnání roků 2019 a 2022 ukazuje vyšší míru úmrtnosti u seniorských věkových skupin od 70letých výše u obou pohlaví (v průměru o 6 % u mužů a 4 % u žen). U šedesátníků naopak intenzita úmrtnosti po roce 2019 lehce poklesla, u mladších věkových skupin byl vývoj u mužů i žen kolísavý. Porovnání krajních roků celé minulé dekády pak ukazuje pokles měr úmrtnosti u obou pohlaví a všech věkových skupin mezi 40 a 89 roky (relativně o 3–18 % u mužů a 7–16 % u žen), nárůst o 6–7 % u 90letých a starších a mezi mladšími do 39 let s velmi nízkou intenzitou úmrtnosti převažovalo u mužů snížení měr, u žen naopak nárůst.

Kojenecká úmrtnost

Počet úmrtí kojenců, tj. dětí do jednoho roku věku, v roce 2022 po šesté v řadě klesl, a to na 230. Kojenecká úmrtnost roku 2022 ale meziročně o jednu desetinu promile stoupla na hodnotu 2,3 ‰³³ (odpovídající roku 2020), značně se totiž snížil počet živě narozených dětí. Meziroční pokles kojeneckých úmrtí byl způsoben pouze nižším počtem úmrtí novorozenců (do 28 dnů věku), ponovorozeneckých úmrtí (dětí starší čtyř týdnů) naopak přibýlo. Stejně tak i novorozenecká úmrtnost klesla (z 1,4 ‰ na 1,2 ‰), mezi roky 2021 a 2022 se zvýšila jen ponovorozenecká úmrtnost (z 0,8 ‰ na 1,0 ‰). Mezi krajními roky desetiletí 2013–2022 bylo méně jak kojeneckých úmrtí (o 35) tak se snížila i kojenecká úmrtnost (o 0,2 promilového bodu) v obou svých složkách.

Tab. 5.4 Zemřelí kojenci a kojenecká úmrtnost, 2013–2022

	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Zemřelí kojenci do 1 roku věku	265	304	292	288	249	246	230
v tom ve věku: 0 dnů	38	62	58	48	63	54	36
0–6 dokončených dnů	105	137	123	109	134	109	87
7–27 dokončených dnů	46	66	64	66	38	43	38
0–27 dokončených dnů	151	203	187	175	172	152	125
28–364 dokončených dnů	114	101	105	113	77	94	105
Kojenecká úmrtnost* celkem	2,5	2,7	2,6	2,6	2,3	2,2	2,3
v tom ve věku: 0 dnů	0,4	0,5	0,5	0,4	0,6	0,5	0,4
0–6 dokončených dnů	1,0	1,2	1,1	1,0	1,2	1,0	0,9
7–27 dokončených dnů	0,4	0,6	0,6	0,6	0,3	0,4	0,4
0–27 dokončených dnů (novorozenecká úmrtnost)	1,4	1,8	1,6	1,6	1,6	1,4	1,2
28–364 dokončených dnů (ponovorozenecká úmrt.)	1,1	0,9	0,9	1,0	0,7	0,8	1,0

* Počet zemřelých v daném věku na 1 000 živě narozených dětí.

Naděje dožití (střední délka života)

Muži narození v roce 2022 měli při zachování měr úmrtnosti tohoto roku naději dožít se 76,1 let, ženy 82,0 let. Oproti předchozímu roku 2021 se jedná o značný nárůst naděje dožití při narození, o 2,1 roku pro muže a 1,5 roku pro ženy. I v případě střední délky života tedy příznivý vývoj úmrtnostních podmínek roku 2022 do velké míry vyrovnal negativní dopad covidových let 2020 a 2021 – u mužů dosáhla loni naděje dožití při narození úrovně roku 2018, u žen úrovně mezi roky 2018 a 2019. Spolu s převážně rostoucími hodnotami střední délky života v období 2013–2019, byl její vývoj mezi krajními roky poslední dekády příznivý – u mužů

³³ Kojenecká úmrtnost bývá standardně vyšší u chlapců než dívek, v roce 2022 dosáhla hodnot 2,4 ‰ a 2,1 ‰.

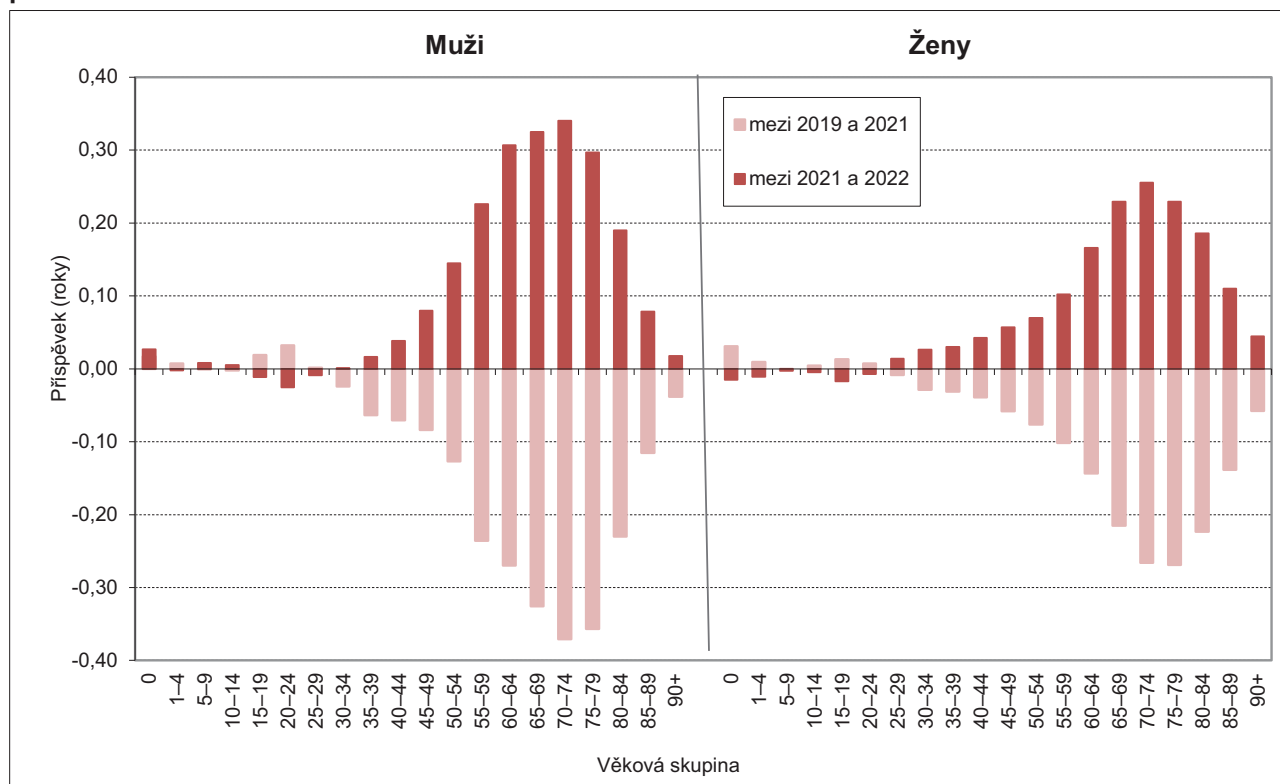
nárůst o téměř 1 rok (z 75,2 let na 76,1 let), u žen nárůst o necelého 0,9 roku (z 81,2 let na 82,0), když vyšší než v roce 2022 byla naděje dožití obou pohlaví jen v roce 2019. Rozdíl ve střední délce života mužů a žen činil v minulém roce 5,9 roku, o půl roku tedy poklesl v porovnání s jemu předcházejícím rokem 2021 a prakticky odpovídal hodnotě předcovidové (5,8–6,0 roku).

Tab. 5.5 Naděje dožití ve vybraných věcích podle pohlaví, 2013–2022

Věk	Muži							Ženy						
	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
0	75,2	76,0	76,1	76,3	75,3	74,1	76,1	81,2	81,8	81,9	82,1	81,4	80,5	82,0
20	55,6	56,5	56,5	56,8	55,7	54,5	56,5	61,5	62,2	62,2	62,5	61,7	60,8	62,4
30	46,0	46,9	46,9	47,2	46,0	44,8	46,9	51,6	52,3	52,4	52,6	51,8	51,0	52,5
40	36,5	37,3	37,4	37,6	36,5	35,3	37,4	41,8	42,5	42,6	42,8	42,0	41,2	42,7
50	27,3	28,1	28,2	28,4	27,3	26,2	28,2	32,3	33,0	33,0	33,3	32,5	31,8	33,2
60	19,1	19,7	19,8	20,0	18,9	18,0	19,8	23,3	23,9	23,9	24,2	23,4	22,8	24,1
65	15,6	16,1	16,1	16,3	15,2	14,5	16,1	19,1	19,6	19,7	19,9	19,2	18,6	19,8
70	12,4	12,8	12,9	13,0	12,0	11,4	12,7	15,2	15,6	15,7	15,9	15,1	14,8	15,8
80	7,0	7,3	7,4	7,4	6,6	6,5	7,2	8,2	8,6	8,6	8,8	8,2	8,2	8,7

K nárůstu naděje dožití při narození mezi posledními dvěma roky 2021 a 2022 přispěl u mužů i žen nejvíc pokles úmrtnosti ve věkové skupině 70–74 let, díky němuž naděje dožití vzrostla u mužů o 0,34 roku a u žen o 0,26 roku (tj. u obou pohlaví 17 % z celkového meziročního zvýšení). V širším pojetí se u mužů jednalo o úmrtnost ve věkovém rozmezí 60 až 79 let, jejíž změna zajistila nárůst střední délky života mužů o 1,27 roku, tj. 62 % z celkového meziročního zvýšení o 2,1 roku. U žen za prodloužením naděje dožití stálo nejvíce snížení úmrtnosti ve věkovém intervalu 65 až 84 let, které vedlo ke zvýšení naděje dožití při narození o 0,9 roku, tedy 60 % z meziročního nárůstu o 1,5 roku. U obou pohlaví tak mezi roky 2021 a 2022 ke zvýšení naděje dožití při narození nejvýrazněji přispěl vývoj úmrtnosti stejných věkových skupin, jenž měly největší podíl naopak na snížení naděje dožití při narození v předchozích dvou pandemických letech 2020 a 2021.

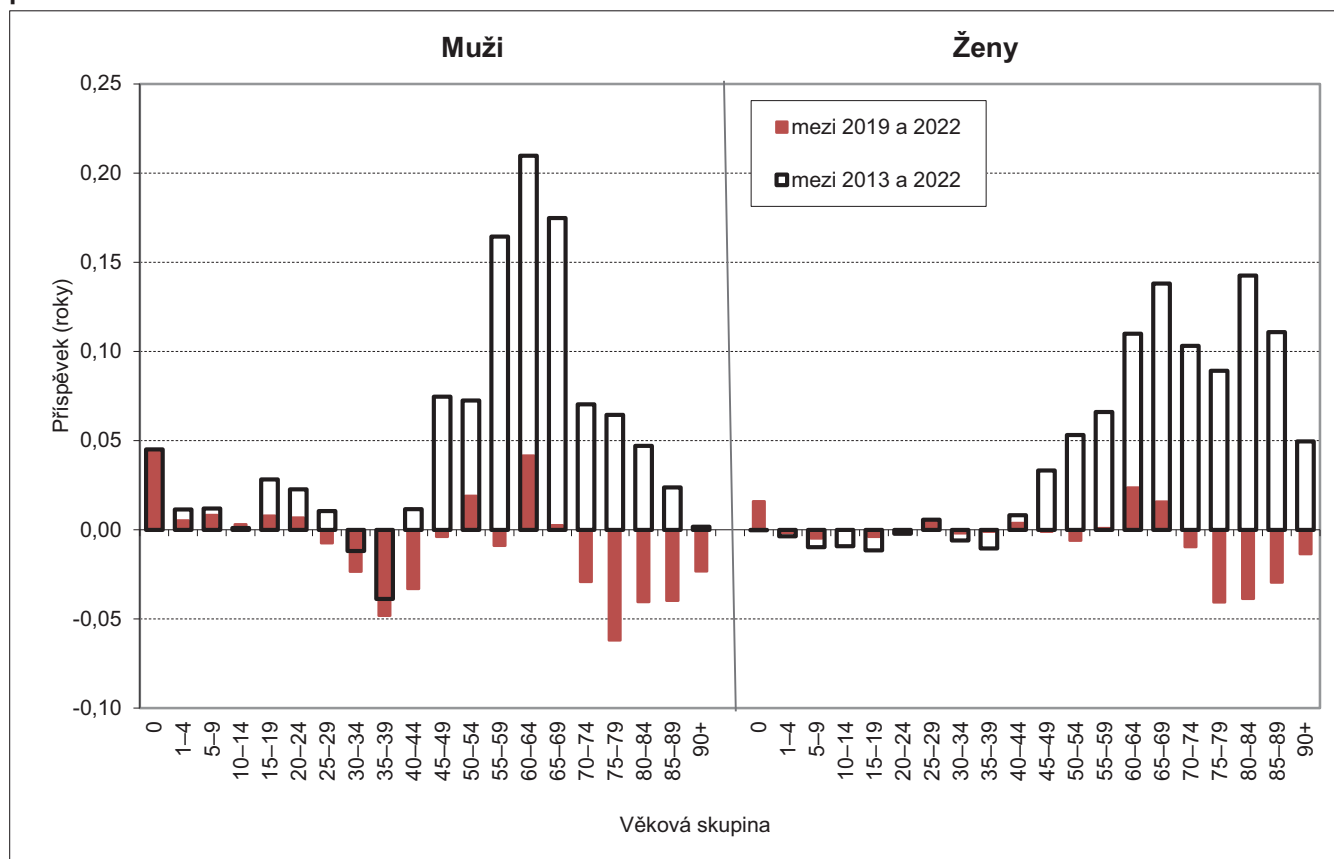
Obr. 5.3a Příspěvky věkových skupin k rozdílu naděje dožití mezi roky 2019, 2021 a 2022 podle pohlaví

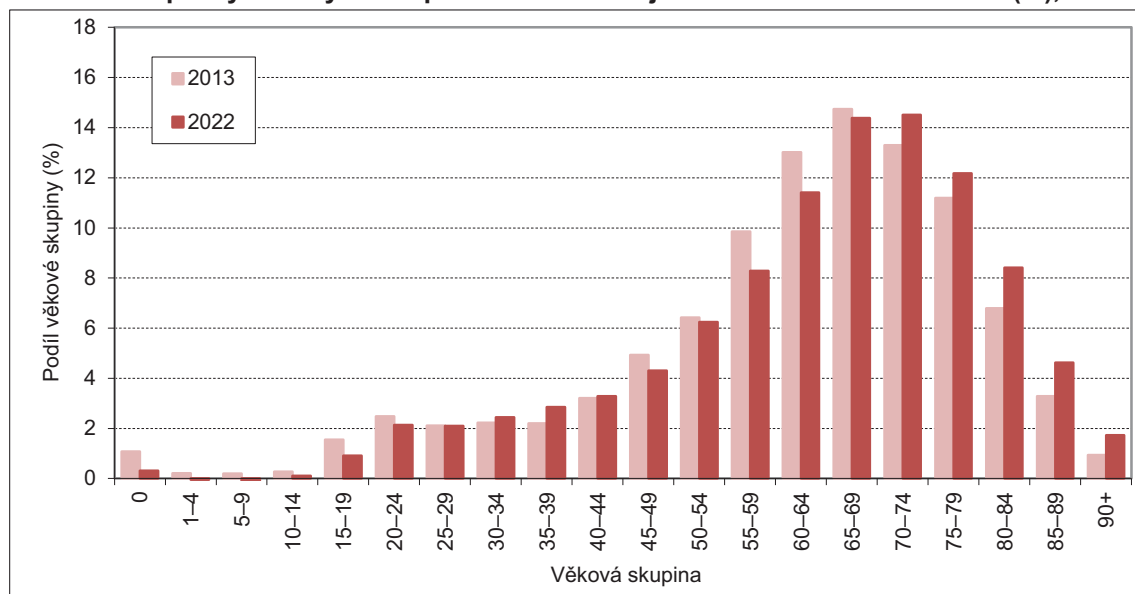

Pohled na celé uplynulé desetiletí 2013–2022 přináší více různorodý vývoj ve výši příspěvku k růstu / poklesu střední délky života v jednotlivých věkových skupinách. U mužů se na celkovém zvýšení naděje dožití při narození mezi roky 2013 a 2022 nejmarkantněji podílelo zlepšení úmrtnosti ve věkové skupině 60–64 let (zajistila zvýšení naděje dožití o pětinu roku, tj. 21 % z celkového nárůstu) a změny úmrtnosti ve věkových skupinách v rozmezí 55 až 69 let stály za nárůstem naděje dožití o 0,5 roku z celkového jednoho roku, tedy z 55 %. U žen přispěl mezi krajními roky dekády 2013–2022 k růstu střední délky života nejvíc vývoj úmrtnosti ve dvou pětiletých věkových skupinách, 80–84 let a 65–69 let, dohromady o 0,3 roku z celkového 0,9 roku, tedy z jedné třetiny. Přitom těžiště zvýšení střední délky života žen bylo oproti mužům posunuto do vyšších věkových skupin v širším intervalu – zlepšení úmrtnosti ve věkovém rozmezí 60 až 89 let zajistilo přes čtyři pětiny celkového nárůstu naděje dožití při narození. U obou pohlaví se ukazuje významný příspěvek starších sedmdesátníků a osmdesátníků ke snížení naděje dožití při narození od počátku covidové pandemie, tedy mezi roky 2019 a 2022, potvrdil se tak stav zjištěný již v rámci analýzy měř úmrtnosti podle věku u reálné populace (zde tabulková, eliminující vliv změn věkového složení populace).

Obr. 5.3b Příspěvky věkových skupin k rozdílu naděje dožití mezi roky 2013, 2019 a 2022 podle pohlaví

V roce 2022 byl rozdíl v naději dožití při narození mezi muži a ženami, 5,9 roku, obdobný hodnotě pozorované po většinu minulé dekády (v rozmezí 5,8 až 6 roku) s výjimkou let 2020 a 2021, kdy vlivem pandemie výraznější zhoršení úmrtnostních poměrů na straně mužů než žen způsobilo zvýšení rozdílu mezi pohlavími až na 6,4 roku (rok 2021). V roce 2013 přispívala k diferenci naděje dožití při narození mužů a žen z více než dvou pětín rozdílná úmrtnost pětiletých věkových skupin v rozmezí 60 až 74 let, v roce 2022 se těžiště rozdílnosti podílející se stejnou měrou jako v roce 2013 přesunulo do věkového rozmezí 65 až 79 let. Absolutně nejvyšší příspěvek v pětiletce dosáhl hodnoty 0,9 roku (tj. 15 % na celkovém rozdílu střední délky života mužů a žen), a to v obou krajních rocích dekády, s tím rozdílem, že v počátečním roce šlo o věkovou skupinu 65–69 let a v závěrečném 70–74 let.

Obr. 5.4 Příspěvky věkových skupin k rozdílu naděje dožití mezi muži a ženami (%), 2013 a 2022

Zemřelí podle základní příčiny smrti

Statistika zemřelých podle příčin smrti není v čase plně srovnatelná, a to z důvodu průběžných (větších či menších) aktualizací Mezinárodní klasifikace nemocí (v ČR je od roku 1994 v platnosti její desátá revize, dále MKN-10). Zásadními mezníky byly v posledních deseti letech roky 2018 a 2021. Od roku 2018 se ve výsledné statistice příčin smrti (v detailním pohledu) projevilo přijetí aktualizace MKN-10 platné k 1. 1. 2018³⁴. Krom toho, v jarních měsících roku 2020 byla MKN-10 operativně aktualizována o onemocnění covid-19, kterému byl přiřazen kód U07 z kapitoly XXII. Kódy pro speciální účely. Od 1. 1. 2021 došlo opět k výraznější aktualizaci MKN-10, kterou se upravila některá konkrétní pravidla pro výběr základní příčiny³⁵ či byly zavedeny tři nové stavy související s onemocněním covid-19, jež ve stupni detailu příčin smrti v této analýze ale nejsou diferencovány³⁶ a upraveny jeho vazby s jinými onemocněními. Nejvýraznější změnu s dopadem na statistiku příčin smrti vyvolalo nově zavedené pravidlo o nemožnosti určení srdeční zástavy s úspěšnou resuscitací (I460) a nespecifikované srdeční zástavy (I469) jako základní příčiny smrti. Na základě tzv. bridge-coding studie provedené ČSÚ téměř dvě třetiny těchto případů nově spadají do kapitoly XVIII. Příznaky, znaky a abnormální klinické a laboratorní nálezy nezařazené jinde (Rkódy) a zbytek do různých kapitol včetně jiných příčin ze skupiny nemocí oběhové soustavy³⁷. Nepřípustnost diagnóz srdeční zástava s úspěšnou resuscitací a nespecifikovaná srdeční zástava jako základní příčiny smrti tak přispěla ke snížení počtu úmrtí na příčiny z kapitoly nemoci oběhové soustavy (v letech 2018–2020 dosahoval počet úmrtí na tyto srdeční zástavy okolo 900 případů ročně).

³⁴ Podrobněji v publikaci *Vývoj obyvatelstva České republiky v roce 2018* (Kód publikace: 130069-19, <https://www.czso.cz/csu/vyvoj-obyvatelstva-ceske-republiky-2018>).

³⁵ Modifikační pravidla kdy v případě více stavů ve vazbě jsou preferovány stavy uvedené co nejnižší v části I Listu o prohlídce zemřelého (dříve byly preferovány stavy na co nejvyšším řádku) – tato změna zasáhla do mnoha diagnóz z různých kapitol a to oběma směry.

³⁶ U089 Onemocnění covid-19 v osobní anamnéze a U099 Stav následující po covid-19 nemohou být základní příčinou smrti; U109 Multisystémový zánětlivý syndrom související s onemocněním covid-19 může být vybrán jako základní příčina smrti, zemřelí na tuto příčinu jsou uvedeni společně s úmrtími na covid-19 (kód U07)

³⁷ Podle nového pravidla se má na Listu o prohlídce zemřelého jako základní příčina smrti hledat jiná vhodná diagnóza, ke které lze dle mechanismů výběru dojít a pokud taková není uvedena, má se jako základní příčina smrti uvést stav R99 Jiné nepřesně určené a neurčené příčiny smrti.

Tab. 5.6 Zemřelí podle pohlaví a vybraných příčin smrti, 2013–2022³⁸

Základní příčina smrti (kód dle MKN-10)	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Celkem	109 160	111 443	112 920	112 362	129 289	139 891	120 219
Novotvary (C00-D48)	27 449	27 852	28 266	28 869	28 716	27 717	28 170
ZN tlustého střeva, konečniku a řiti (C18-C21)	3 572	3 560	3 481	3 532	3 435	3 351	3 402
ZN slinivky břišní (C25)	1 994	2 084	2 159	2 266	2 327	2 343	2 312
ZN průdušnice, průdušky a plíce (C33-C34)	5 426	5 463	5 275	5 334	5 304	4 898	4 973
ZN prostaty (C61)	3 114	2 992	2 993	3 183	3 234	3 213	3 182
Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00-E90)	4 286	4 497	5 137	5 160	5 897	6 091	5 756
Diabetes mellitus (E10-E14)	3 748	3 725	4 280	4 268	4 993	5 092	4 839
Poruchy duševní a poruchy chování (F00-F99)	1 186	1 733	1 674	1 822	2 023	1 996	1 908
Vaskulární a neurčená demence (F01, F03)	1 008	1 536	1 486	1 594	1 749	1 684	1 608
Nemoci nervové soustavy (G00-G99)	2 601	3 269	3 636	3 719	4 184	3 986	4 246
Alzheimerova nemoc (G30)	1 271	1 864	2 098	2 182	2 601	2 294	2 561
Nemoci oběhové soustavy (I00-I99)	51 731	49 346	48 792	47 393	51 299	47 873	46 286
Ischemické nemoci srdeční (I20-I25)	27 936	24 387	23 291	22 336	23 353	21 866	19 829
Akutní infarkt myokardu (I21-I22*)	6 389	4 707	3 989	3 793	3 642	3 392	2 969
Selhání srdce (I50)	3 137	5 123	5 499	5 477	6 728	6 543	7 290
Cévní nemoci mozku (I60-I69)	10 316	8 504	7 985	7 419	7 552	7 112	6 884
Ateroskleróza (I70)	1 905	1 585	1 601	1 535	1 611	1 442	1 429
Nemoci dýchací soustavy (J00-J99)	6 833	8 067	8 315	8 192	8 290	7 735	8 504
Zánět plic (pneumonie) (J12-J18)	2 241	3 274	3 400	3 451	3 796	3 552	3 772
Nemoci trávicí soustavy (K00-K93)	4 607	4 769	4 926	5 023	5 087	5 362	5 429
Vnější příčiny nemocnosti a úmrtnosti (V01-Y98)	5 598	5 608	5 845	5 685	5 633	5 300	5 448
Dopravní nehody (V01–V99, Y85)	771	689	736	720	666	598	604
Sebevraždy (X60–X84, Y870)	1 577	1 397	1 352	1 191	1 224	1 221	1 302
Covid-19 (U07, U10)	-	-	-	-	10 539	25 455	6 035
Ostatní	4 869	6 302	6 329	6 499	7 621	8 376	8 437

Pozn.: K větším aktualizacím MKN-10 došlo v letech 2018 a 2021.

ZN = zhoubný novotvar

* Kód I22 Pokračující infarkt myokardu od roku 2018 nepoužíván pro základní příčinu smrti, místo něho určena akutní forma I21.

Podle základního třídění příčin smrti do kapitol desáté revize Mezinárodní klasifikace nemocí došlo v roce 2022 k nejvyššímu počtu úmrtí na některou z nemocí oběhové soustavy – 46,3 tisíce, tj. 38,5 % všech úmrtí, přičemž nejčastější z nich byly ischemické nemoci srdeční (19,8 tisíce, tj. 16,5 % z úhrnu zemřelých), dále pak selhání srdce (6,1 %) a cévní nemoci mozku (5,7 %). Na druhé pozici figurovaly novotvary s 28,2 tisíci zemřelými (23,4 %), mezi kterými byl nejčetnější zhoubný novotvar průdušnice, průdušky a plíce (4,1 % všech úmrtí), dále zhoubný novotvar tlustého střeva, konečniku a řiti (2,8 %). Třetí příčka mezi kapitolami příčin patřila nemocem dýchací soustavy, když zapříčinily 8,5 tisíce úmrtí (tj. 7,1 %) a covid-19 (reprezentující kapitolu Kódy pro speciální účely) způsobil v roce 2022 čtvrtý nejvyšší počet úmrtí, 6,0 tisíc (5,0 %). V dalším pořadí podleli obyvatelé Česka nemocem a stavům z těchto skupin onemocnění (podle kapitol MKN): 5. nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (5,8 tisíce; 4,8 %) z 84 % plněny diabetem mellitus, 6. a 7. vnější příčiny a nemoci trávicí soustavy (každá 5,4 tisíce; 4,5 %), 8. nemoci nervové soustavy (4,2 tisíce; 3,5 %).

³⁸ Podrobnější informace o příčinách smrti v publikaci Zemřelí podle zkráceného seznamu příčin smrti v ČR, krajích a okresech 2012–2021 (Kód publikace: 130206-22, <https://www.czso.cz/csu/czso/zemreli-podle-zkraceneho-seznamu-pricin-smrti-v-cr-krajich-a-okresech-20122021>)

Tab. 5.6 Zemřelí podle pohlaví a vybraných příčin smrti, 2013–2022 (pokračování)

Základní příčina smrti (kód dle MKN-10)	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Muži celkem	55 098	56 442	57 273	57 339	66 599	73 522	61 404
Novotvary (C00-D48)	15 208	15 485	15 551	15 936	15 901	15 093	15 339
ZN tlustého střeva, konečniku a řiti (C18-C21)	2 101	2 142	2 049	2 138	2 013	1 975	2 004
ZN slinivky břišní (C25)	1 014	1 078	1 070	1 124	1 181	1 183	1 153
ZN průdušnice, průdušky a plíce (C33-C34)	3 741	3 639	3 404	3 481	3 421	3 080	3 102
ZN prostaty (C61)	1 422	1 372	1 372	1 443	1 524	1 427	1 488
Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00-E90)	1 914	2 025	2 307	2 386	2 679	2 932	2 690
Diabetes mellitus (E10-E14)	1 687	1 724	1 948	2 001	2 318	2 522	2 286
Poruchy duševní a poruchy chování (F00-F99)	478	686	685	740	816	775	765
Vaskulární a neurčená demence (F01, F03)	347	548	550	573	623	549	552
Nemoci nervové soustavy (G00-G99)	1 163	1 408	1 535	1 626	1 759	1 701	1 733
Alzheimerova nemoc (G30)	429	641	689	791	892	734	803
Nemoci oběhové soustavy (I00-I99)	23 701	22 840	22 925	22 328	24 289	22 977	21 763
Ischemické nemoci srdeční (I20-I25)	13 412	11 882	11 690	11 197	11 845	11 308	10 064
Akutní infarkt myokardu (I21-I22*)	3 627	2 673	2 353	2 259	2 270	2 143	1 793
Selhání srdce (I50)	1 454	2 315	2 483	2 514	3 083	2 997	3 214
Cévní nemoci mozku (I60-I69)	4 249	3 633	3 443	3 218	3 356	3 105	3 029
Ateroskleróza (I70)	809	680	702	684	721	615	634
Nemoci dýchací soustavy (J00-J99)	3 853	4 392	4 481	4 461	4 680	4 357	4 669
Zánět plic (pneumonie) (J12-J18)	1 164	1 675	1 705	1 787	2 081	1 947	2 038
Nemoci trávicí soustavy (K00-K93)	2 609	2 734	2 831	2 886	2 969	3 135	3 131
Vnější příčiny nemocnosti a úmrtnosti (V01-Y98)	3 848	3 809	3 890	3 809	3 795	3 592	3 723
Dopravní nehody (V01-V99, Y85)	600	515	551	552	506	456	463
Sebevraždy (X60-X84, Y870)	1 294	1 108	1 102	949	1 009	966	1 031
Covid-19 (U07, U10)	-	-	-	-	5 938	14 668	3 273
Ostatní	2 324	3 063	3 068	3 167	3 773	4 292	4 318
Ženy celkem	54 062	55 001	55 647	55 023	62 690	66 369	58 815
Novotvary (C00-D48)	12 241	12 367	12 715	12 933	12 815	12 624	12 831
ZN tlustého střeva, konečniku a řiti (C18-C21)	1 471	1 418	1 432	1 394	1 422	1 376	1 398
ZN slinivky břišní (C25)	980	1 006	1 089	1 142	1 146	1 160	1 159
ZN průdušnice, průdušky a plíce (C33-C34)	1 685	1 824	1 871	1 853	1 883	1 818	1 871
ZN prsu (C50)	1 692	1 620	1 621	1 740	1 710	1 786	1 694
Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00-E90)	2 372	2 472	2 830	2 774	3 218	3 159	3 066
Diabetes mellitus (E10-E14)	2 061	2 001	2 332	2 267	2 675	2 570	2 553
Poruchy duševní a poruchy chování (F00-F99)	708	1 047	989	1 082	1 207	1 221	1 143
Vaskulární a neurčená demence (F01, F03)	661	988	936	1 021	1 126	1 135	1 056
Nemoci nervové soustavy (G00-G99)	1 438	1 861	2 101	2 093	2 425	2 285	2 513
Alzheimerova nemoc (G30)	842	1 223	1 409	1 391	1 709	1 560	1 758
Nemoci oběhové soustavy (I00-I99)	28 030	26 506	25 867	25 065	27 010	24 896	24 523
Ischemické nemoci srdeční (I20-I25)	14 524	12 505	11 601	11 139	11 508	10 558	9 765
Akutní infarkt myokardu (I21-I22*)	2 762	2 034	1 636	1 534	1 372	1 249	1 176
Selhání srdce (I50)	1 683	2 808	3 016	2 963	3 645	3 546	4 076
Cévní nemoci mozku (I60-I69)	6 067	4 871	4 542	4 201	4 196	4 007	3 855
Ateroskleróza (I70)	1 096	905	899	851	890	827	795
Nemoci dýchací soustavy (J00-J99)	2 980	3 675	3 834	3 731	3 610	3 378	3 835
Zánět plic (pneumonie) (J12-J18)	1 077	1 599	1 695	1 664	1 715	1 605	1 734
Nemoci trávicí soustavy (K00-K93)	1 998	2 035	2 095	2 137	2 118	2 227	2 298
Vnější příčiny nemocnosti a úmrtnosti (V01-Y98)	1 750	1 799	1 955	1 876	1 838	1 708	1 725
Dopravní nehody (V01-V99, Y85)	171	174	185	168	160	142	141
Sebevraždy (X60-X84, Y870)	283	289	250	242	215	255	271
Covid-19 (U07, U10)	-	-	-	-	4 601	10 787	2 762
Ostatní	2 545	3 239	3 261	3 332	3 848	4 084	4 119

Poznámky k tabulce viz tab. 5.6a.

Meziroční pokles počtu zemřelých o 14,1 % (19,7 tisíce) byl největší měrou dán poklesem počtu zemřelých na covid-19 o 76,3 % (tj. o 19,4 tisíce). Méně osob zemřelo i na nemoci oběhové soustavy (mezi roky 2021 a 2022 o 3,3 %, tj. 1,6 tisíce), na které se počet úmrtí snižoval po většinu dekády a relativní celkový pokles mezi roky 2013 a 2022 byl o 10,5 %. Meziročně bylo méně úmrtí i na nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (o 5,5 %), tyto ale v dlouhodobém pohledu početně narůstají. U ostatních sledovaných skupin příčin (kapitol MKN) se počet úmrtí mezi roky 2021 a 2022 zvýšil, relativně nejvíce u nemoci dýchací soustavy o 9,9 % (tj. o 0,8 tisíce), s nevyrovnaným vývojem počtu úmrtí během dekády.

Pořadí kapitol příčin smrti se během let 2013–2022 na prvních třech místech neměnilo, s výjimkou let 2020 a 2021, kdy třetí příčku obsadil covid-19 a nemoci dýchací soustavy odsunul na místo čtvrté. Vnější příčinám smrti patřila během let 2013–2019 čtvrtá pozice, během posledních tří let ale jejich pozice oslabila až na šestou či sedmou příčku. K posílení postavení došlo u nemocí endokrinních, výživy a přeměny látek, které se z místa šestého v roce 2013 dostaly na páté místo v roce 2022 s relativním zvýšením počtu zemřelých o 34 % (při relativním nárůstu úhrnu úmrtí o 10 %).

Pořadí kapitol příčin smrti na prvních čtyřech příčkách (resp. prvních třech příčkách v předcovidových letech) bylo v uplynulé dekádě u mužů a žen většinou totožné, více či méně se však lišily jejich váhy. Skupina onemocnění oběhové soustavy má tradičně větší význam mezi úmrtími žen – konkrétně v roce 2022 na některé onemocnění oběhové soustavy zemřelo 41,7 % žen a 35,4 % mužů; naopak druhé novotvary mají dlouhodobě větší váhu u mužů s 25,0 % úmrtí v roce 2022 versus 21,8 % úmrtí žen. Stejně tak mírně četnější bývají u mužů než žen i, v pořadí většinou třetí, onemocnění dýchací soustavy (v posledním roce 7,6 % vs. 6,5 %). Covid-19, který v součtu úmrtí mužů a žen zaujal v roce 2022 čtvrté místo, toto umístění ale nepodřel, pokud hodnotíme zvlášť počty zemřelých podle pohlaví. U samotných mužů a stejně tak i u samotných žen figuroval až na páté pozici s tím, že mezi muži byly četnější úmrtí ze skupiny vnějších příčin (6,1 % úmrtí na vnější příčiny a 5,3 % na covid-19) a mezi ženami onemocnění endokrinní, výživy a přeměny látek (5,2 % a 4,7 %). Důvodem je výrazněji odlišná váha úmrtí na vnější příčiny smrti a nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek oproti covidu-19 mezi oběma pohlavími. Větší zastoupení vnějších příčin u mužů a naopak větší význam nemocí endokrinních, výživy a přeměny látek u žen ve struktuře úmrtnosti byly pravidlem po celou uplynulou dekádu. Neměnné najdeme u mužů po celé období 2013–2022 i pořadí dalších skupin onemocnění: nemoci trávicí soustavy (5,1 % úhrnu úmrtí mužů v roce 2022; 6. místo), nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (4,4 %; 7. místo) a onemocnění nervové soustavy (2,8 %; 8. místo). Pro ženy se v roce 2022 další skupiny onemocnění seřadily: onemocnění nervové soustavy (4,3 %; 6. místo), jejich význam během desetiletí převážně stoupal a dále nemoci trávicí soustavy (3,9 %; 7. místo) a vnější příčiny (2,9 %; 8. místo), jejichž zastoupení na úhrnu úmrtí žen kolísalo až klesalo.

Standardizované míry úmrtnosti na jednotlivé příčiny smrti umožňují oproti absolutním počtům zemřelých metodicky čistší srovnání úrovně úmrtnosti, a to v čase, místně i mezi pohlavími, neboť očišťují úmrtnost od vlivu rozdílů ve věkovém složení. V roce 2022 se pohledem tohoto ukazatele skupiny příčin smrti v mužské i ženské části populace seřadily stejně jako podle absolutního počtu zemřelých na dané skupiny příčin se dvěma výjimkami v mužské populaci. Dle standardizovaných měr úmrtnosti se u mužů covid-19 dostal na čtvrtou pozici (podle absolutních počtů byl pátý) a místo si tak prohodil s vnějšími příčinami úmrtí. Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek zaujaly šesté místo (podle absolutních počtů zemřelých byly sedmé) a naopak až sedmá nejvyšší byla úmrtnost mužů na nemoci trávicí soustavy (stejnou odlišnost v seřazení skupin příčin smrti mezi absolutními počty úmrtí a mírami úmrtnosti evidujeme u mužů u nemocí endokrinních, výživy a přeměny látek a nemocí trávicí soustavy již od roku 2018).

**Tab. 5.7 Standardizované míry úmrtnosti podle pohlaví a vybraných příčin smrti
(na 100 000 obyvatel), 2013–2022**

Základní příčina smrti (kód dle MKN-10)	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Muži celkem	1 647,3	1 543,3	1 519,8	1 493,2	1 718,8	1 873,8	1 569,4
Novotvary (C00-D48)	394,2	374,4	367,0	370,4	363,8	346,4	349,7
ZN tlustého střeva, konečniku a řiti (C18-C21)	56,5	53,2	49,5	50,7	47,2	46,0	46,6
ZN slinivky břišní (C25)	25,1	24,3	23,9	24,6	25,6	26,0	25,0
ZN průdušnice, průdušky a plíce (C33-C34)	90,2	82,8	74,7	75,6	73,4	66,2	66,3
ZN prostaty (C61)	44,7	39,8	37,8	39,7	40,0	38,0	39,1
Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00-E90)	59,0	58,8	64,1	65,1	70,5	76,5	69,6
Diabetes mellitus (E10-E14)	51,3	49,1	52,9	53,9	60,3	64,7	59,1
Poruchy duševní a poruchy chování (F00-F99)	16,8	23,1	21,9	22,7	24,0	23,0	22,4
Vaskulární a neurčená demence (F01, F03)	13,8	20,3	19,2	19,4	20,1	18,7	18,4
Nemoci nervové soustavy (G00-G99)	34,9	40,3	42,5	45,1	46,7	44,7	46,5
Alzheimerova nemoc (G30)	16,3	21,2	21,5	25,5	26,3	22,1	24,8
Nemoci oběhové soustavy (I00-I99)	798,3	689,2	668,3	636,8	682,5	648,7	610,1
Ischemické nemoci srdeční (I20-I25)	453,8	362,4	344,4	321,7	336,8	323,8	283,2
Akutní infarkt myokardu (I21-I22*)	104,4	69,7	58,2	55,5	54,1	49,8	41,2
Selhání srdce (I50)	48,8	69,8	73,3	72,5	87,6	86,5	92,7
Cévní nemoci mozku (I60-I69)	148,7	111,5	100,4	92,0	93,7	86,0	82,6
Ateroskleróza (I70)	31,1	21,4	21,9	20,8	21,0	18,3	19,2
Nemoci dýchací soustavy (J00-J99)	120,3	126,9	123,9	120,4	123,6	112,6	120,6
Zánět plic (pneumonie) (J12-J18)	39,9	53,9	51,9	53,6	60,1	53,9	57,3
Nemoci trávicí soustavy (K00-K93)	63,6	61,3	62,5	62,8	64,0	65,9	66,4
Vnější příčiny nemocnosti a úmrtnosti (V01-Y98)	90,4	86,4	87,4	86,2	83,9	79,5	81,4
Dopravní nehody (V01–V99, Y85)	12,0	10,3	11,0	10,9	9,9	9,2	9,1
Sebevraždy (X60–X84, Y870)	26,7	22,2	22,1	19,0	20,4	19,7	20,7
Covid-19 (U07, U10)	-	-	-	-	160,8	365,2	92,1
Ostatní	69,9	83,0	82,0	83,8	99,0	111,2	110,6
Ženy celkem	1 074,9	1 001,0	993,3	963,8	1 084,3	1 138,3	997,8
Novotvary (C00-D48)	227,0	215,0	217,6	217,8	213,2	209,1	207,9
ZN tlustého střeva, konečniku a řiti (C18-C21)	27,7	24,8	24,7	23,6	23,8	22,8	22,8
ZN slinivky břišní (C25)	17,9	17,4	18,5	19,1	18,8	19,0	18,6
ZN průdušnice, průdušky a plíce (C33-C34)	30,5	31,0	31,5	30,7	30,7	29,4	29,7
ZN prsu (C50)	31,8	28,5	28,1	29,6	29,0	30,1	28,0
Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00-E90)	46,7	44,6	50,5	48,3	55,3	53,9	51,6
Diabetes mellitus (E10-E14)	40,2	35,9	41,3	39,3	45,7	43,6	42,6
Poruchy duševní a poruchy chování (F00-F99)	15,0	19,9	18,3	19,6	21,6	21,8	20,1
Vaskulární a neurčená demence (F01, F03)	14,1	18,8	17,3	18,5	20,2	20,3	18,6
Nemoci nervové soustavy (G00-G99)	27,5	33,2	37,1	36,2	41,5	39,0	42,1
Alzheimerova nemoc (G30)	16,4	22,0	25,0	24,2	29,4	26,8	29,6
Nemoci oběhové soustavy (I00-I99)	577,7	493,6	471,4	447,9	476,6	437,5	426,6
Ischemické nemoci srdeční (I20-I25)	302,1	234,8	213,0	200,1	204,7	187,1	171,2
Akutní infarkt myokardu (I21-I22*)	54,6	36,9	29,2	26,7	23,5	21,3	19,5
Selhání srdce (I50)	35,3	52,6	55,0	53,3	64,5	62,5	71,5
Cévní nemoci mozku (I60-I69)	123,8	89,9	81,7	74,4	72,9	69,6	65,9
Ateroskleróza (I70)	23,4	17,2	16,8	15,5	15,9	14,8	14,1
Nemoci dýchací soustavy (J00-J99)	58,9	66,6	68,0	64,9	61,7	57,3	64,2
Zánět plic (pneumonie) (J12-J18)	22,0	29,7	31,0	29,8	29,9	27,9	30,0
Nemoci trávicí soustavy (K00-K93)	38,2	36,3	36,7	37,0	36,3	38,1	38,6
Vnější příčiny nemocnosti a úmrtnosti (V01-Y98)	34,1	33,1	35,5	33,5	32,4	30,4	30,1
Dopravní nehody (V01–V99, Y85)	3,2	3,2	3,4	3,1	2,9	2,6	2,5
Sebevraždy (X60–X84, Y870)	5,3	5,3	4,6	4,4	3,9	4,8	4,9
Covid-19 (U07, U10)	-	-	-	-	78,5	180,4	46,6
Ostatní	49,9	58,7	58,3	58,6	67,2	70,7	70,1

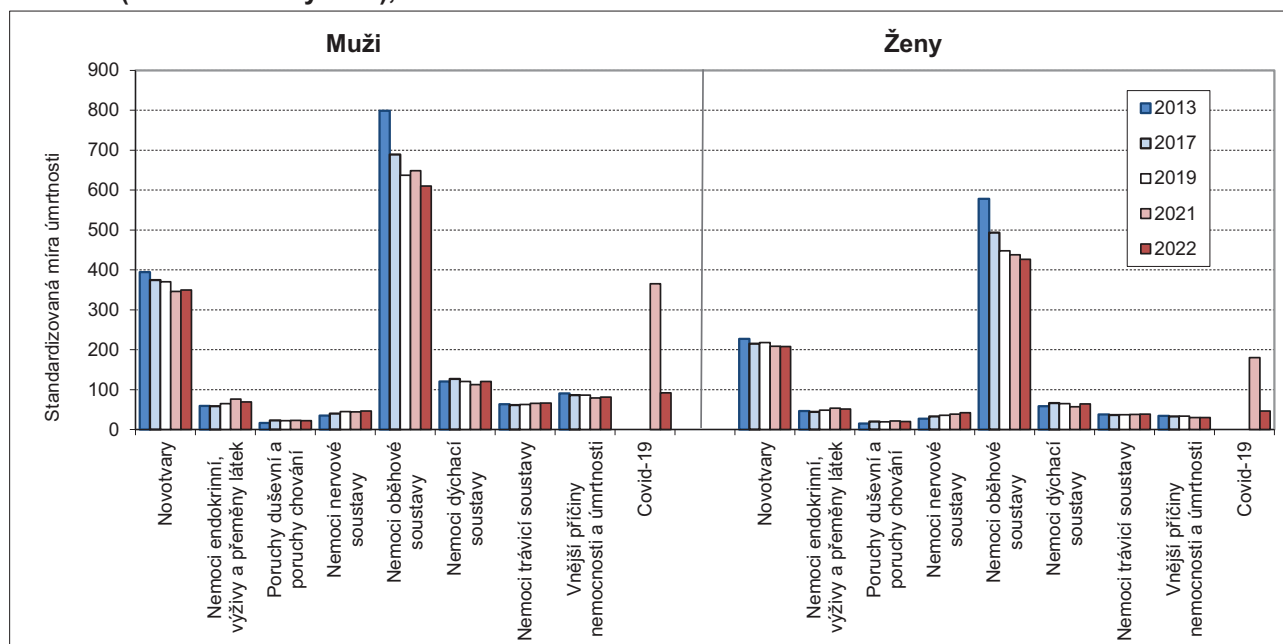
Pro standardizaci byl použit standard evropské populace, vydaný Eurostatem v roce 2013
(zdroj: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-RA-13-028>). Další poznámky viz tab. 5.6a.

Porovnáme-li standardizované míry úmrtnosti mužů a žen, ve všech nejčastějších skupinách příčin smrti dosahují vyšších hodnot u mužů. Skupinami příčin smrti, které se vyznačují nejvyšší mužskou nadúmrtností, jsou z těch více četných hlavně vnější příčiny (index míry úmrtnosti mužů k míře úmrtnosti žen 2,71 v roce 2022) a dále covid-19 (1,98) a nemoci dýchací soustavy (1,88); vyšší mužská míra úmrtnosti na ně existuje dlouhodobě (v případě covidu-19 po všechny tři roky jeho výskytu). Na opačné straně, s nízkým indexem mužské nadúmrtnosti, najdeme nemoci nervové soustavy (s indexem jen 1,11 v roce 2022), respektive skupinu Alzheimerova nemoc a jiné demence, na něž měly v posledních třech letech vyšší úmrtnost ženy (a dlouhodobě je úmrtnost na ně mezi pohlavími vyrovnaná, v absolutních počtech pak ženy vedou).

Standardizované míry úmrtnosti na jednotlivé skupiny příčin smrti (kapitoly MKN-10) se mezi roky 2021 a 2022 vyvíjely podobně jako absolutní počty. Zatímco celková standardizovaná míra úmrtnosti se meziročně snížila (o 16,2 % u mužů a 12,3 % u žen), u četnějších příčin smrti došlo u mužů i žen s podobnou frekvencí k poklesu, mírnému nárůstu či stagnaci měr úmrtnosti. Pokles celkové míry úmrtnosti mezi roky 2021 a 2022 sytilo hlavně snížení úmrtnosti na covid-19 (u mužů o 74,8 % %, u žen o 74,2 %), k výrazně menšímu poklesu pak došlo u nemocí endokrinních, výživy a přeměny látek (o 9,0 % u mužů a 4,4 % u žen) a u nemocí oběhové soustavy (muži o 6,0 %, ženy o 2,5 %). Nárůst úmrtnosti byl relativně nejvýraznější u nemocí dýchací soustavy (o 7,1 % u mužů a 12,2 % u žen) a nemocí nervové soustavy (o 4,1 % u mužů a 8,0 % u žen). Z hlediska vývoje celého desetiletí, respektive při porovnání krajních roků 2013 a 2022 čísla ukazují, že v roce 2022 pokračoval dlouhodobější trend poklesu míry úmrtnosti na nemoci oběhové soustavy, stejný trend v případě novotvarů a vnějších příčin se u mužů pozastavil (stagnace až mírný nárůst). U obou pohlaví se pozastavil také trend rostoucí úmrtnosti na nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek, zachován ale zůstal nepravidelný vývoj úmrtnosti na nemoci dýchací soustavy³⁹ i stagnace v případě nemocí trávicí soustavy a trend rostoucí úmrtnosti na nemoci nervové soustavy rok 2022 podpořil.

Obr. 5.5 Standardizované míry úmrtnosti podle pohlaví a vybraných skupin příčin smrti (na 100 000 obyvatel), 2013–2022

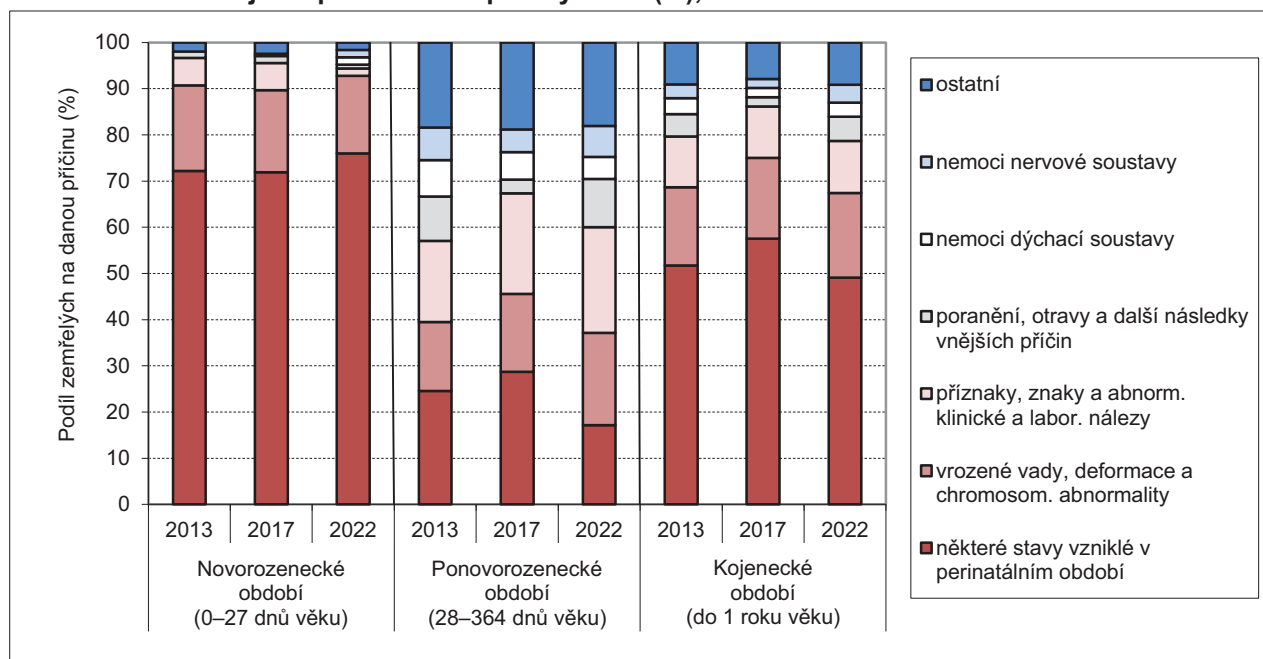

Pozn.: Pro standardizaci byl použit standard evropské populace, vydaný Eurostatem v roce 2013 (zdroj: <http://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-manuals-and-guidelines/-/KS-RA-13-028>).

³⁹ Nepravidelnosti u úmrtnosti na nemoci dýchací soustavy spoluvytváří také v různých letech různě načasovaný a silný výskyt epidemii infekčních virových onemocnění dýchací soustavy.

Úmrtí v kojeneckém věku jsou z hlediska příčin smrti specifická, neboť kojenci podléhají nejčastěji příčinám, které se ve vyšším věku již nevyskytují. Stav z kapitoly MKN-10 nazvané „Některé stavy vzniklé v perinatálním období“ zapříčinily v roce 2022 téměř polovinu, 49,1 %, kojeneckých úmrtí, absolutně 113 (z celkových 230 úmrtí dětí do jednoho roku věku). Dlouhodobě na „Některé stavy vzniklé v perinatálním období“ umírala více než polovina kojenců a ani zastoupení dalších příčin se v čase zásadně neměnilo. Druhou nejčastější příčinou úmrtí kojenců bývají „Vrozené vady, deformace a chromosomální abnormality“, v posledním roce zaujímající 18,3 % kojeneckých úmrtí (absolutně 42), třetí příčka běžně, včetně roku 2022, patří „Příznakům, znakům a abnormálním klinickým a laboratorním nálezům“ (11,3 %, tj. 26 v roce 2022). Čtvrté místo zaujímají vnější příčiny a o páté a šesté místo se dělí nemoci dýchací soustavy a nemoci nervové soustavy – poslední tři jmenované s podílem dosahujícím pro každou nejvýše 5,0 %⁴⁰ úmrtí dětí do jednoho roku. V případě novorozeneckého období (první čtyři týdny života) bývá převaha „Některých stavů vzniklých v perinatálním období“ ještě markantnější, zaujímají dlouhodobě kolem ¾ novorozeneckých úmrtí (76,0 % v roce 2022, tj. 95 z celkových 125 novorozeneckých úmrtí), druhou pozici si drží „Vrozené vady, deformace a chromosomální abnormality“ (16,8 %, tj. 21). Naopak v ponovorozeneckém období (od čtyř týdnů věku do jednoho roku) bývají podíly prvních třech skupin příčin úmrtí vyrovnanější a jejich pořadí se mění – v roce 2022 došlo k nejvíce ponovorozeneckým úmrtím na „Příznaky, znaky a abnormální klinické a laboratorní nálezy“ (22,9 % ponovorozeneckých úmrtí, tj. 24 z celkových 105), na druhém místě byly „Vrozené vady, deformace a chromosomální abnormality“ (20,0 %, tj. 21) a „Některé stavy vzniklé v perinatálním období“ (17,1 %, tj. 18) na třetím.

Obr. 5.6 Zemřelí kojenci podle věku a příčiny smrti (%), 2013–2022

Místo úmrtí

V ČR jsou dlouhodobě místem nejvyšších počtů úmrtí zdravotnická zařízení lůžkové péče – v roce 2022 v nich došlo k 60,0 % všech úmrtí, tj. 72 108. I domov na druhé pozici (24,9 %, tj. 29 949 úmrtí v roce 2022) a zařízení sociálních služeb na třetí (10,0 %, 11 997) se na svých místech drží stabilně, zatímco pořadí ostatních sledovaných míst úmrtí se v období 2013–2022 měnilo, avšak šlo o lokality s nízkým zastoupením na úhrnu úmrtí (maximální podíl každé 2,5 %). Význam jednotlivých míst úmrtí se ale částečně diferencuje spolu s pohlavím či věkem zemřelých (a také s příčinou smrti), přičemž tyto odlišnosti zůstávají v čase zachovány. Muži častěji než ženy umírají doma (v roce 2022 byl podíl úmrtí doma u mužů 27,2 %, u žen

⁴⁰ V období 2013–2022 pouze v roce 2019 zemřelo na vnější příčiny 5,6 % dětí do jednoho roku.

22,5 %) a ve venkovním a jiném veřejném prostoru (3,9 % versus 1,1 %), ženy naopak v zařízeních sociálních služeb (14,5 % úmrtí žen a 5,6 % úmrtí mužů).

Zdravotnická zařízení lůžkové péče jsou sice nejčastějším místem úmrtí v celém věkovém spektru zemřelých, ale u dětí bývá jejich podíl o ¼ až násobek vyšší než u mladých dospělých (v roce 2022 v nemocnicích 64,7 % úmrtí dětí do 15 let versus 33,6 % u věkové skupiny 15–39 let). Taktéž domov se stal v minulém desetiletí druhým nejčastějším místem úmrtí ve všech věkových skupinách, nejvýrazněji byl zastoupen u osob středního věku (34,0 % ve věkové skupině 40–59 let v roce 2022), zatímco u starších seniorů a dětí dosahoval podíl domácích úmrtí jen asi pětiny (u 80letých a starších 20,3 %, u 0–14letých v roce 2022 atypicky až 25,2 %). Zařízení sociálních služeb mají logicky nejvyšší zastoupení u starších seniorů (16,9 % v roce 2022), ale i u nich jsou až třetí v pořadí míst úmrtí. K úmrtím na ulicích a jiných veřejných místech či „jinde“ dochází relativně nejvíce u mladých dospělých – ve věku 15–39 let zde v uplynulém roce zemřelo 26,5 %, když v celé populaci byl podíl jen 2,5 %.

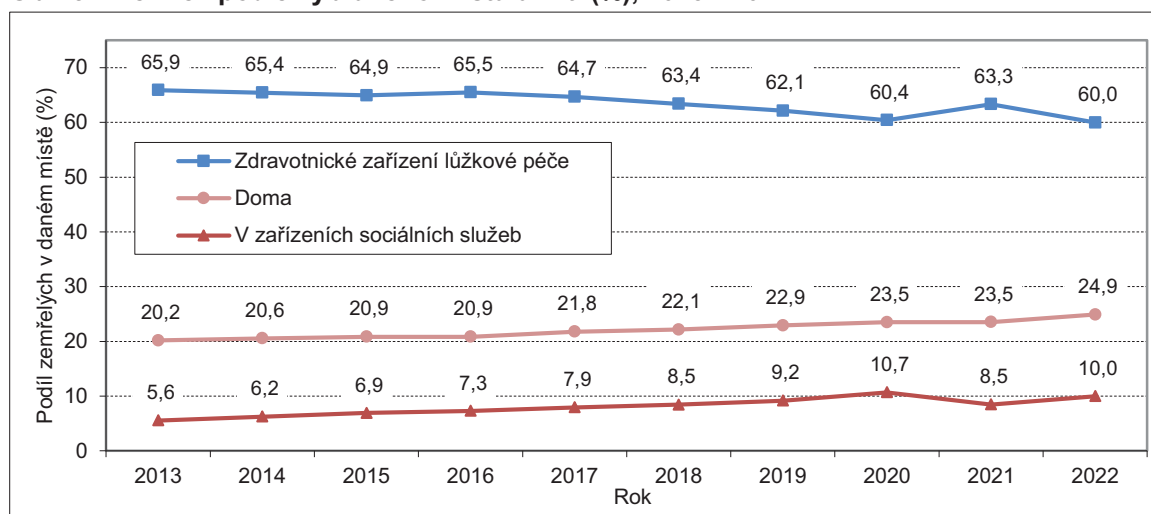
Tab. 5.8 Zemřelí podle místa úmrtí*, 2022

Místo úmrtí	Věková skupina					Pohlaví		Celkem
	0–14	15–39	40–59	60–79	80 a více	muži	ženy	
Absolutní počty								
Celkem	397	1 954	10 353	52 898	54 617	61 404	58 815	120 219
Doma	100	595	3 515	14 651	11 088	16 701	13 248	29 949
Zdravotnické zařízení lůžkové péče	257	657	5 078	33 150	32 966	37 050	35 058	72 108
Jiné zdravotnické zařízení	4	11	58	414	529	466	550	1 016
Na ulici, veřejném místě	8	343	624	664	144	1 441	342	1 783
Při převozu	4	23	91	313	159	347	243	590
V zařízení sociálních služeb	2	19	140	2 591	9 245	3 459	8 538	11 997
Jinde	6	175	454	500	121	958	298	1 256
Nezjištěno	16	131	393	615	365	982	538	1 520

* Číselník místa úmrtí je v současné podobě platný od roku 2013.

Zatímco zastoupení méně četných míst úmrtí po celé období 2013–2022 zůstávalo poměrně stabilní (jen s pozitivní výjimkou určitého poklesu kategorie „nezjištěno“), první tři nejčastější kategorie vykazovaly pravidelný trend, narušený jen v roce 2021. V případě zdravotnických zařízení lůžkové péče šlo o setrvalý pokles jejich významu (ještě s výjimkou roku 2016), vyčíslený mezi krajními roky dekády snížením podílu o 9,0 %, i když v absolutním vyjádření díky zvýšení celkového počtu úmrtí i v nemocnicích zemřelo více osob (o 170). V případě úmrtí doma a v zařízeních sociálních služeb dochází stabilně k nárůstu jejich zastoupení (mezi roky 2013 a 2022 o 23,4 % u úmrtí doma a o 79,3 % v zařízení sociálních služeb).

Obr. 5.7 Zemřelí podle vybraného místa úmrtí (%), 2013*–2022

* Číselník místa úmrtí je v současné podobě platný od roku 2013.

Zemřelí s migračním původem

Mezi zemřelými obyvateli Česka zaujímají zemřelí s cizím státním občanstvím dlouhodobě nepatrný podíl – v roce 2022 představovali 1,09 %, tj. 1 306 osob. Jejich podíl na všech úmrtích ale během poslední dekády mírně stoupal (mimo roku 2022) a stejně tak i jejich počet (mimo let 2016 a 2022)⁴¹ – mezi roky 2013 a 2022 o 772 úmrtí. Nejčteněji byla během let 2013–2022 zastoupena úmrtí Slováků s výjimkou let 2013 a 2016, kdy v Česku zemřelo víc Poláků, v roce 2016 i Ukrajinců. V roce 2022 byl podíl úmrtí Slováků na všech úmrtích cizích státních občanů 23,0 %, druhých Ukrajinců 22,7 % a třetích Poláků 13,4 %.

Tab. 5.9 Zemřelí podle státního občanství*, 2013–2022

Státní občanství	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Zemřelí cizí státní občané	534	835	956	985	1 189	1 575	1 306
- podíl na všech zemřelých (%)	0,49	0,75	0,85	0,88	0,92	1,13	1,09
Česko	108 626	110 608	111 964	111 377	128 100	138 316	118 913
Slovensko	96	187	244	260	321	385	300
Ukrajina	71	129	170	155	198	292	296
Polsko	100	126	149	145	145	159	175
Rusko	34	68	59	59	71	106	87
Německo	29	66	67	73	81	99	87

* Výběr a řazení občanství podle četnosti v roce 2022.

Zemřelí, kteří se narodili v jiném státě než v České republice, představují od roku 2012, kdy je stát narození ve statistice zemřelých sledován, podíl mezi 5 až 8 %. Tento podíl v letech 2013–2022 častěji mírně narůstal, mezitím ale naposledy došlo k poklesu na 6,2 %, tj. 7 512 zemřelých narozených jinde než v ČR. Slovensko⁴² bylo po celé sledované období suverénně nejčastějším místem, kde se tito zemřelí narodili, se zastoupením na hladině blízko dvou třetin (62,7 % v roce 2022). Druhé místo opakovaně zaujímají zemřelí narození na Ukrajině, třetí narození v Polsku.

Tab. 5.10 Zemřelí podle státu narození*, 2013–2022

Stát narození	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Zemřelí s cizím státem narození	6 079	6 650	6 798	8 560	8 054	9 076	7 512
- podíl na všech zemřelých (%)	5,57	5,97	6,02	7,62	6,23	6,49	6,25
Česko	103 081	104 793	106 122	103 802	121 235	130 815	112 707
Slovensko	3 845	4 171	4 328	5 686	5 187	5 901	4 713
Ukrajina	608	729	755	833	833	910	857
Polsko	377	353	395	462	443	423	434
Rumunsko	252	263	243	331	291	308	262
Německo	144	160	166	183	190	207	183

* Výběr a řazení států narození podle četnosti v roce 2022.

⁴¹ Výraznější nárůst mezi roky 2016 a 2017, zvláště zemřelých slovenského státního občanství, nastal do jisté míry i díky zavedení kontroly adresy pobytu s využitím administrativních datových zdrojů.

⁴² Výraznější nárůst počtu zemřelých narozených na Slovensku pro rok 2019 částečně odráží zavedení nové metodické kontroly dat.

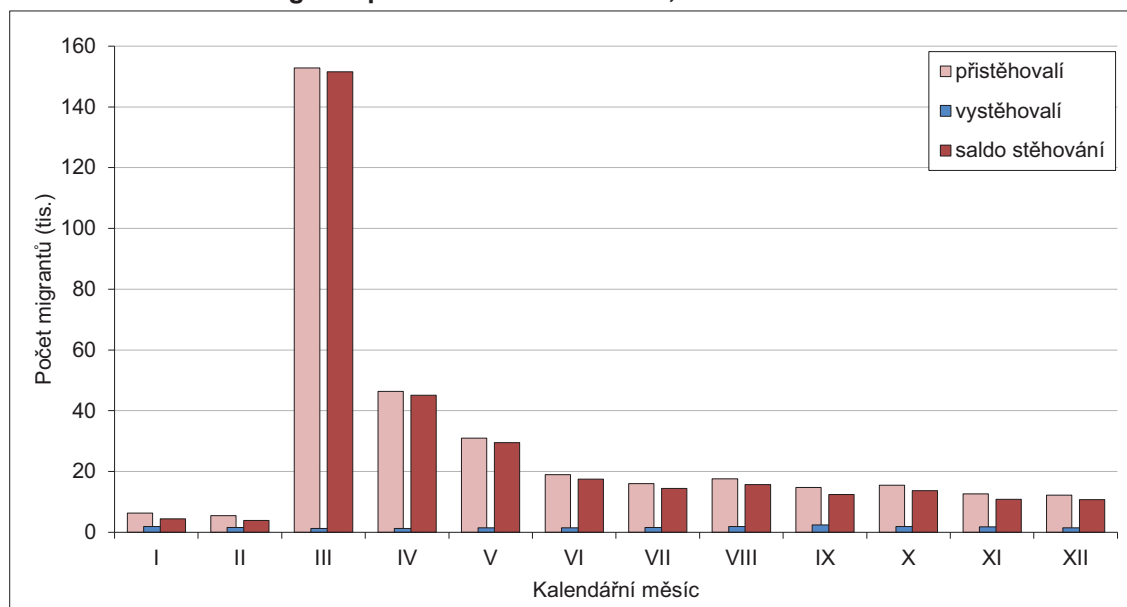

6 Migrace

Počet přistěhovalých i saldo zahraniční migrace v Česku dosáhly v roce 2022 rekordních hodnot v důsledku silné migrační vlny osob odcházejících z Ukrajiny po vypuknutí válečného konfliktu. Bezmála 330tisícový přírůstek obyvatel zahraniční migrací byl téměř čtyřnásobně vyšší než dosavadní poválečné maximum z roku 2007. Struktura přistěhovalých i salda migrace podle pohlaví a věku migrantů se od předchozích let odlišovala. Naopak celkový počet vystěhovalých (19,8 tisíce) a jejich složení se významně nezměnily. V saldu zahraniční migrace jednoznačně dominovali občané Ukrajiny (305,0 tisíce), druhou nejpočetnější skupinu představovali občané Slovenska (5,6 tisíce) a třetí občané Ruska (1,9 tisíce). V rámci vnitřní migrace bylo evidováno celkem 244,1 tisíce stěhování mezi obcemi ČR, obdobně jako v průměru za předchozích deset let.

Statistiku zahraniční migrace⁴³ v roce 2022 silně ovlivnila válka na Ukrajině⁴⁴ – Česká republika se stala jednou ze zemí, kam uprchlíci nejčastěji odcházeli. Do statistiky zahraniční migrace, resp. obecně do statistiky obyvatelstva, byli přitom zahrnuti pouze ti migranti, kteří naplnili statistickou definici obvykle bydlícího obyvatele Česka. V případě osob s dočasnou ochranou uprchlíka tím, že nepobývali v Česku pouze krátkodobě, resp. měli v ČR ke konci roku 2022 platnou dočasnou ochranu a zároveň do konce března 2023 požádali o její prodloužení.

Obr. 6.1 Zahraniční migrace podle měsíce stěhování, 2022

Největší byl nápor migrantů krátce po vypuknutí války. Zatímco v roce 2021 i v lednu a únoru 2022 se počet přistěhovalých ze zahraničí v jednotlivých měsících pohyboval v rozmezí 4,6–8,0 tisíce, v březnu 2022 se skokově zvýšil na 152,9 tisíce (obr. 6.1). Následující čtyři měsíce měl sice sestupnou tendenci (46,3 tisíce přistěhovalých v dubnu, 16,0 tisíce v červenci), na nadprůměrných číslech se ale udržel po celý zbytek roku (minimum 12,2 tisíce přistěhovalých během prosince). Celkem se v roce 2022 do České republiky přistěhovalo 349 548 osob⁴⁵, vůbec nejvíce za celou poválečnou historii Česka⁴⁶ a pětkrát více než o rok dříve (69,2 tisíce v roce 2021, což byl počet nejvyšší od roku 2009). Převážná část přistěhovalých přitom patřila mezi válečné uprchlíky (z celkem 349,5 tisíce přistěhovalých mělo 292,5 tisíce v datech CIS na konci

⁴³ Údaje o stěhování přebírá Český statistický úřad ze dvou informačních systémů spravovaných Ministerstvem vnitra. Zdrojem dat o stěhování českých občanů je Informační systém evidence obyvatel (ISEO), pro data o stěhování cizích státních občanů pak Cizinecký informační systém (CIS).

⁴⁴ Válku odstartoval ruský útok na Ukrajinu 24. 2. 2022 a do července 2023 (doba zpracování textu) nebyla ukončena.

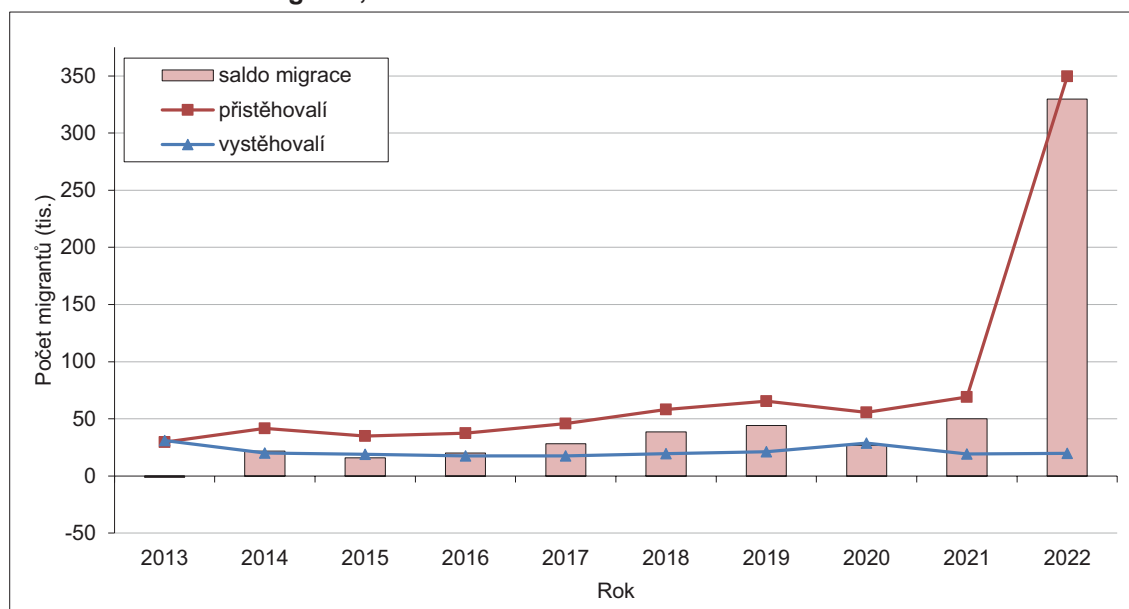
⁴⁵ Počet přistěhovalých, kteří byli zařazeni do statistiky obyvatelstva.

⁴⁶ Nejblíže mu byl 104,4tisícový počet přistěhovalých v roce 2007.

roku 2022 kategorii pobytu „dočasná ochrana uprchlíka“⁴⁷. Počet přistěhovalých měl obecně rostoucí tendenci i v rámci předchozího období let 2013–2021 (obr. 6.2, tab. 6.1)⁴⁸, když nejméně osob s nově získaným pobytem v Česku bylo zaznamenáno v roce 2013 (29,6 tisíce). Počet vystěhovalých, resp. osob, u kterých došlo k ukončení registrovaného pobytu v České republice, se v roce 2022 meziročně výrazně nezměnil a dosáhl 19 806 (tj. o 574 více než v roce 2021)⁴⁹. Na podobné úrovni byl i v letech 2014–2019 (obr. 6.2, tab. 6.1). V letech 2013 a 2020 byly počty evidovaných vystěhovalých dočasně vyšší (30,9 tisíce resp. 28,7 tisíce)⁵⁰.

Stejně jako v případě přistěhovalých bylo v roce 2022 suverénně nejvyšší v celé poválečné historii Česka i saldo zahraniční migrace, když dosáhlo poprvé šesticiferného počtu, a to 329 742 osob. Ve srovnání s 50tisícovým saldem z roku 2021, které představovalo nejvyšší hodnotu za předchozí desetiletí, resp. od roku 2009, byl přírůstek obyvatel zahraniční migrací v roce 2022 téměř sedminásobný. V letech 2014–2020 se bilance zahraničního stěhování pohybovala v rozmezí 16,0–44,3 tisíce (od roku 2016 obecně s rostoucím trendem, který byl v roce 2020 dočasně přerušen protiepidemickými opatřeními). V roce 2013 bylo výjimečně registrováno záporné saldo zahraničního stěhování (–1,3 tisíce), odrážející vyšší počet emigrantů.

Obr. 6.2 Zahraniční migrace, 2013–2022

Složení migrantů podle pohlaví a věku

V obou směrech zahraniční migrace (tj. „do“ i „z“ republiky) standardně převažují muži: v letech 2013–2021 bylo mužů mezi přistěhovalými každoročně 54,5–60,9 %, mezi vystěhovalými 54,0–67,8 %. Skladba osob přistěhovalých do Česka v roce 2022 se však díky uprchlíkům od běžného vzorce odlišovala. Muži představovali pouze 41,9 % přistěhovalých, naopak 58,1 % ženy (absolutně 146,5 tisíce mužů proti 203,1 tisíce žen). Převaha mužů nadále platila pro vystěhovalé, když 62,2 % vystěhovalých bylo mužů a 37,8 % žen (absolutně 12,3 tisíce mužů a 7,5 tisíce žen).

⁴⁷ Celkový počet osob příchozích z ciziny, kterým MV ČR udělilo dočasnou ochranu, byl vyšší (473 tisíc do konce roku 2022; zdroj: www.mvcr.cz/soubor/docasna-ochrana.aspx).

⁴⁸ Nižší počet imigrantů v roce 2020 z velké části souvisel s protiepidemickými opatřeními proti covidu-19.

⁴⁹ Osoby s dočasnou ochranou uprchlíka nebyly do vystěhovalých zahrnuty, neboť jejich délka pobytu nespĺnila statistickou definici obyvatele (tyto osoby, jejichž dočasná ochrana uprchlíka pozbyla platnosti ještě během roku 2022, či si nepožádaly do konce března 2023 o její prodloužení, nebyly zařazeny ani mezi přistěhovalé).

⁵⁰ V obou uvedených letech byla statistika vystěhovalých ovlivněna administrativními zásahy v CIS – ukončování platnosti pobytu cizincům.

Struktura salda zahraniční migrace podle pohlaví je v čase více variabilní než pouze v případě přistěhovalých či vystěhovalých, i zde však obvykle převažovali muži nad ženami. V letech 2014–2019 i 2021 dosahoval podíl mužů v saldu migrace 53,3–62,2 %, jinak tomu bylo v posledním desetiletí pouze v letech 2013⁵¹, 2020⁵² a právě v roce 2022. Výsledné 330tisícové saldo zahraniční migrace bylo tvořeno 134,2 tisíce muži a 195,6 tisíce ženami, zastoupení mužů tak bylo pouze 40,7% a naopak ženy naplnily 59,3 % salda.

Tab. 6.1 Zahraniční migrace podle pohlaví, 2013 a 2017–2022

	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Přistěhovalí	29 579	45 957	58 148	65 571	55 661	69 201	349 548
v tom: muži	16 467	26 839	34 621	39 904	32 914	41 414	146 480
ženy	13 112	19 118	23 527	25 667	22 747	27 787	203 068
Podíl (%) mužů	55,7	58,4	59,5	60,9	59,1	59,8	41,9
Vystěhovalí	30 876	17 684	19 519	21 301	28 734	19 232	19 806
v tom: muži	18 040	9 964	11 201	12 348	19 484	12 198	12 315
ženy	12 836	7 720	8 318	8 953	9 250	7 034	7 491
Podíl (%) mužů	58,4	56,3	57,4	58,0	67,8	63,4	62,2
Saldo zahraničního stěhování	-1 297	28 273	38 629	44 270	26 927	49 969	329 742
v tom: muži	-1 573	16 875	23 420	27 556	13 430	29 216	134 165
ženy	276	11 398	15 209	16 714	13 497	20 753	195 577
Podíl (%) mužů	x	59,7	60,6	62,2	49,9	58,5	40,7
Objem zahraničního stěhování	60 455	63 641	77 667	86 872	84 395	88 433	369 354

Z pohledu věkového složení (v pětiletých věkových skupinách) v letech 2013–2021 do České republiky každoročně přicházely ze zahraničí nejčastěji osoby ve věku 25–29 let, přičemž z celkového úhrnu tvořily necelou jednu pětinu (tab. 6.2). Na dalších místech v početnosti se střídaly skupiny 20–24 a 30–34letých osob, přičemž zastoupení skupiny 20–24 se od roku 2018 mírně snižovalo a naopak rostla váha 35–39letých přistěhovalých. Osoby ve věku 20–39 let tak tvořily společně pravidelně více než polovinu (52–60 %) všech přistěhovalých, celá skupina osob produktivního věku mezi 15 a 65 lety pak zahrnovala 82–90 % všech imigrantů. Podíl dětí do 15 let věku mezi přistěhovalými se pohyboval v rozmezí 8,0–15,7 %, zastoupení seniorů (65+ let) bylo pouze 1,3–2,5%.

Věkové složení osob přistěhovalých do Česka v průběhu roku 2022, jejichž převážnou část představovali uprchlíci, bylo oproti tomuto dosavadnímu „vzorci“ odlišné. Mezi přistěhovalými v roce 2022 byly početně nejsilnější, byť jen s velmi mírnou převahou, osoby ve věku 35–39 let (36,4 tisíce). Desetiprocentní podíl na přistěhovalých měla kromě této skupiny ale také skupina 15–19letých (35,6 tisíce), 30–34letých (35,3 tisíce) a 25–29letých (33,6 tisíce) osob. Zároveň meziročně výrazně poklesla váha celé skupiny produktivního věku 15–64 let z 90,4 na 74,7 %, když naopak výrazně vyšší zastoupení měly v roce 2022 mezi přistěhovalými jak děti do 15 let věku (22,1 %; absolutně 77,3 tisíce), tak seniori ve věku 65 a více let (3,2 %; absolutně 1,2 tisíce). Meziroční nárůst absolutního počtu přistěhovalých byl právě u dětí a seniorů nejvýraznější (na 14násobek resp. na 10násobek, když úhrn vzrostl na 5násobek).

Detailnější pohled na věkovou strukturu přistěhovalých (obr. 6.3) ukazuje, že stejně jako v předchozích letech se výrazný lokální vrchol objevuje okolo 18. roku věku. Zatímco v letech 2013–2021 byl lokálně nejvyšší počet přistěhovalých vždy právě u 18letých⁵³, v roce 2022 jej bylo možno pozorovat již ve věku 17 let, se zachováním vysokého počtu přistěhovalých i ve věku 18 let. K dalšímu skokovému nárůstu

⁵¹ V roce 2013 se specificky saldo zahraničního stěhování podle pohlaví diverzifikovalo – bilance stěhování mužů byla záporná, zatímco bilance stěhování žen kladná.

⁵² Podíl mužů v saldu zahraniční migrace 49,9 % v důsledku nebývale vysokého zastoupení mužů u vystěhovalých.

⁵³ Tento vrchol pravděpodobně odráží příchod studentů ze zahraničí na české vysoké školy, nicméně důvod přistěhování data nesledují.

imigrantů (oproti sousedním věkům) došlo specificky v roce 2022 i ve věku 60 let. Nezanedbatelné meziroční změny se ukázaly také v zastoupení jednotlivých věků dětí (zejm. od 4 let věku), které bylo oproti předcházejícím letům zhruba trojnásobně vyšší, a u mladších produktivních věků (cca do 35 let věku), které bylo naopak zhruba o třetinu nižší. Počty přistěhovalých v intervalu 20–39 let si totiž byly v roce 2022 podstatně bližší, než jak tomu bývalo v předešlých letech, kdy jejich věkový profil vykazoval klasický profil obráceného U s výrazným maximem, nejčastěji ve věku 26 či 27 let. V roce 2022 byly oproti tomu nejvyšší počty přistěhovalých ve věcích 35–38 let (v každém věku 7 300–7 400 přistěhovalých).

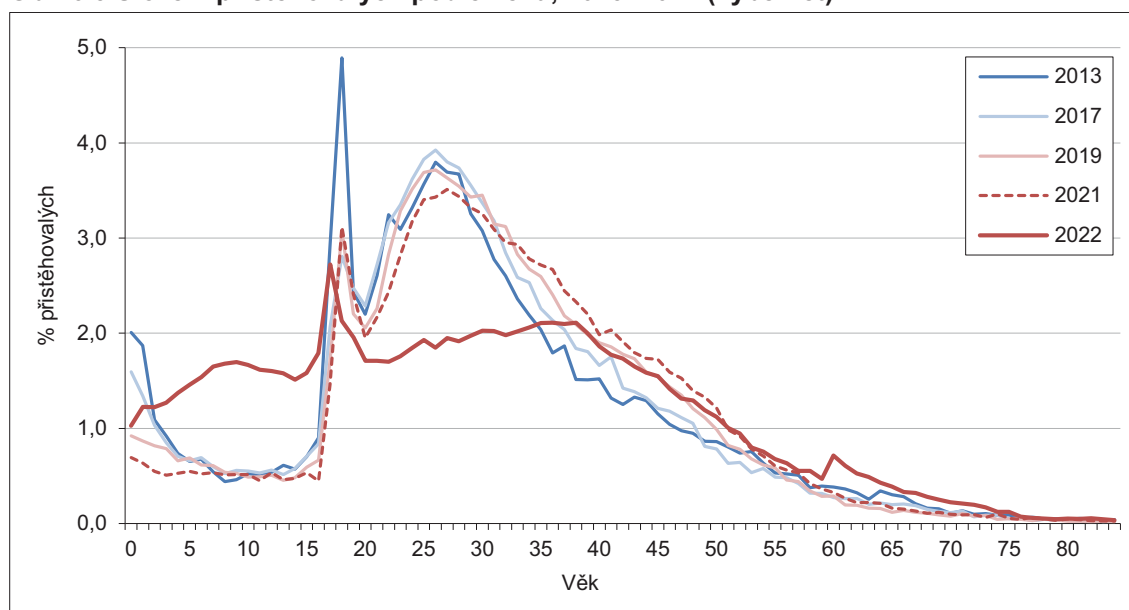
Tab. 6.2 Přistěhovalí podle věku, 2013 a 2017–2022

Věková skupina	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Celkem	29 579	45 957	58 148	65 571	55 661	69 201	349 548
v tom: 0–4	1 959	2 537	2 477	2 656	1 862	2 014	21 391
5–9	820	1 395	1 637	1 953	1 635	1 821	28 042
10–14	813	1 259	1 275	1 591	1 330	1 684	27 878
15–19	3 507	4 086	4 635	5 410	4 492	5 518	35 594
20–24	4 278	6 956	8 724	9 145	6 881	8 684	30 478
25–29	5 318	8 660	11 086	11 810	10 087	11 832	33 598
30–34	3 847	6 670	8 856	9 983	8 597	10 388	35 335
35–39	2 580	4 632	6 240	7 384	6 477	8 555	36 434
40–44	1 985	3 466	4 857	5 807	5 018	6 548	30 081
45–49	1 475	2 467	3 495	4 359	3 814	5 236	23 644
50–54	1 124	1 459	2 198	2 548	2 405	3 193	16 170
55–59	689	931	1 151	1 388	1 402	1 716	10 104
60–64	496	558	653	653	719	864	9 672
65–69	330	400	375	375	409	463	5 493
70–79	239	348	376	390	413	482	4 475
80+	119	133	113	119	120	203	1 159
Podíl (%) věkové skupiny: 0–14	11,2	11,3	9,3	9,5	8,7	8,0	22,1
15–64	86,9	86,8	89,2	89,2	89,6	90,4	74,7
65+	1,9	1,9	1,5	1,3	1,7	1,7	3,2
Průměrný věk přistěhovalých ¹⁾	30,5	30,1	30,9	31,1	32,0	32,5	30,3

Pozn.: Barvou a tučně označeny nejvyšší hodnoty v daném roce.

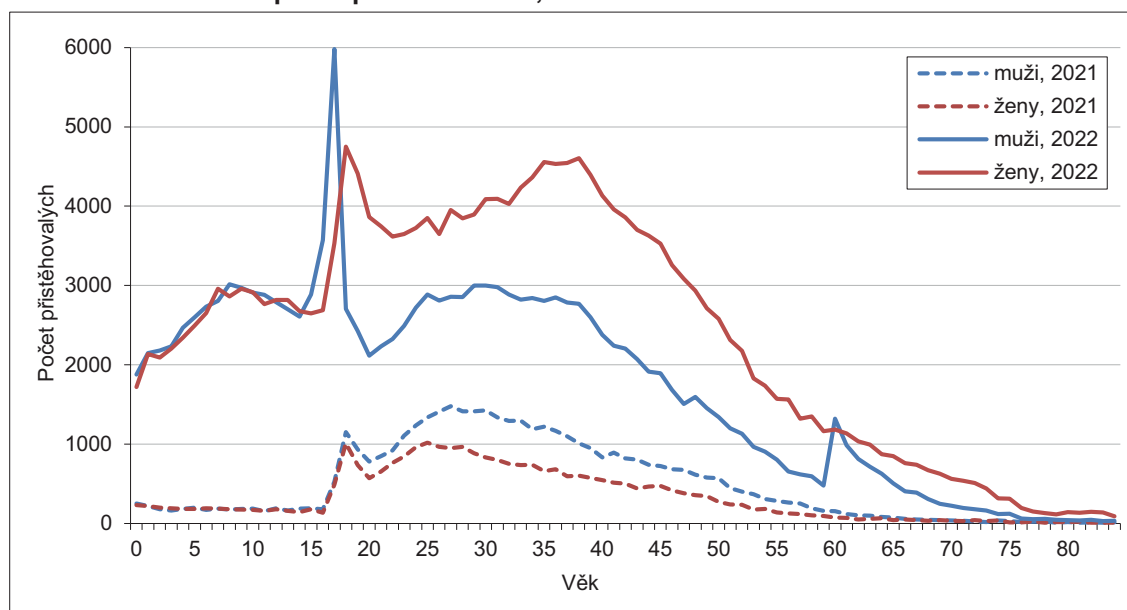
¹⁾ Výpočet z absolutních počtů přistěhovalých podle věku.

Obr. 6.3 Složení přistěhovalých podle věku, 2013–2022 (výběr let)

Z rozložení celkových počtů přistěhovaných na muže a ženy (obr. 6.4) je pak zřejmé, že dva nejvýraznější zářezy ve věkové struktuře pramenily primárně ze složení přistěhovaných mužů. Porovnáme-li počty přistěhovaných daného věku a pohlaví s průměrným počtem ve dvou sousedních věcích, pak zatímco u žen byl největší⁵⁴ skokový nárůst 20% (ve věku 18 let), u mužů byl mnohem výraznější – počet přistěhovaných 17letých mužů o 91 % a 60letých mužů o 81 %. V jednoletém detailu to byli právě sedmnáctiletí muži, kteří se do Česka v roce 2022 nejčastěji přistěhovali (abs. 6,0 tisíce). Na druhém místě pak šlo o 18leté ženy (4,8 tisíce). Posun skupiny s nejvyšším počtem přistěhovaných do věku 35–39 let pak zase primárně odráží rozložení přistěhovaných žen podle věku. Z grafu je jasně zřetelná i proměna celkové skladby přistěhovaných podle pohlaví (v roce 2022 převaha žen nad muži).

Obr. 6.4 Přistěhovaní podle pohlaví a věku, 2021 a 2022

V případě věkové skladby osob vystěhovaných z ČR do zahraničí k tak výrazným změnám jako u přistěhovaných v roce 2022 nedošlo. Větší meziroční rozdíly však znamenaly povětšinou přiblížení se zpět ke struktuře emigrantů obvyklé v dřívějších letech, když v letech 2021 a 2020 byla v určitém směru specifická (v důsledku implementace novely zákona o pobytu cizinců byly ukončovány pobyty občanů EU, jejichž povolení k přechodnému pobytu trvalo více než 10 let, tedy věkově spíše starším). Vystěhované osoby byly silně koncentrovány do skupiny produktivního věku každoročně v celém období od roku 2013, včetně roku 2022 (tab. 6.3). Mezi 15–64leté osoby v jednotlivých letech patřilo 85–91 % vystěhovaných, v roce 2022 konkrétně 89,7 %.

Z pohledu pětiletých věkových skupin nejvíce emigrantů obvykle pokrývala skupina 25–29letých, ale její převaha (či jiného maxima) nad ostatními skupinami v intervalu 20–39 let nebývala velká. V roce 2022 bylo vystěhovaných nejvíce ve věku 25–29 let (3,0 tisíce) a 30–34 let (2,9 tisíce), společně s dalšími skupinami v pořadí (20–24 a 35–39 let s počty 2,5 a 2,4 tisíce) zahrnoval interval 20–39letých 55 % všech vystěhovaných. Mírně nadpoloviční bylo zastoupení 20–39letých i v ostatních letech sledovaného desetiletí s výjimkou let 2020 a 2021, kdy bylo nižší (46 resp. 48 %) ⁵⁵. Naopak nejnižší jsou počty vystěhovaných obecně v nejmladších a nejstarších věkových skupinách, přičemž věková struktura vystěhovaných si je pro muže a ženy v základním profilu v podstatě podobná (obr. 6.6). K prudkému nárůstu počtu vystěhovaných

⁵⁴ Zkoumáno u osob do věku 75 let.

⁵⁵ V letech 2020 a 2021 bylo nejvíce vystěhovaných až ve věkové skupině 35–39 let. Společně s posunem vrcholu došlo v roce 2020 také k výraznému navýšení počtu vystěhovaných v ještě starších věkových skupinách (ve věku 50–59, 60–69, 70–79 i 80+ let se meziročně více než zdvojnásobily), přičemž na vyšších počtech zůstaly u osob staršího produktivního věku i v roce 2021.

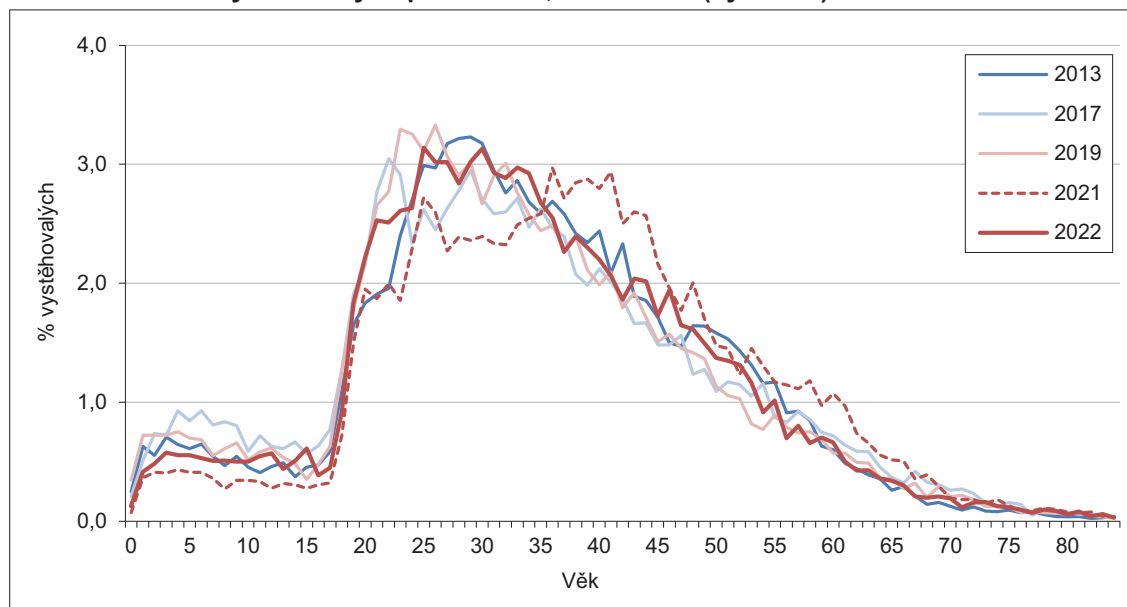
dochází mezi 15 a 20 lety věku, přičemž u mužů dosahuje maximum výrazně výše než u žen a také mírně později. V roce 2022 bylo vystěhovaných mužů nejvíce ve věkové skupině 30–34 let, zatímco nejvíce vystěhovaných žen již ve skupině 25–29 let. Také následný poměrně pozvolný pokles počtu vystěhovaných s narůstajícím věkem je společný mužům i ženám s tím, že počty vystěhovaných mužů převyšují počty vystěhovaných žen až do seniorského věku.

Tab. 6.3 Vystěhovaní podle věku, 2013 a 2017–2022

Věková skupina	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Celkem	30 876	17 684	19 519	21 301	28 734	19 232	19 806
v tom: 0–4	859	549	482	695	364	324	427
5–9	868	746	714	682	467	345	515
10–14	675	568	509	582	498	303	507
15–19	1 314	912	998	961	1 000	601	832
20–24	3 334	2 337	2 754	3 015	2 841	1 916	2 476
25–29	4 810	2 373	2 775	3 286	3 312	2 372	2 978
30–34	4 456	2 313	2 741	2 963	3 417	2 325	2 939
35–39	3 895	2 041	2 285	2 499	3 541	2 690	2 412
40–44	3 273	1 649	1 881	2 025	3 017	2 578	2 016
45–49	2 459	1 244	1 380	1 558	2 722	1 846	1 669
50–54	2 166	994	975	1 023	2 449	1 330	1 211
55–59	1 383	747	808	822	2 022	1 073	767
60–64	701	527	540	530	1 405	767	470
65–69	328	308	310	306	792	395	248
70–79	260	278	280	268	694	270	241
80+	95	98	87	86	193	97	98
Podíl (%) věkové skupiny: 0–14	7,8	10,5	8,7	9,2	4,6	5,1	7,3
15–64	90,0	85,6	87,8	87,7	89,5	91,0	89,7
65+	2,2	3,9	3,5	3,1	5,8	4,0	3,0
Průměrný věk vystěhovaných ¹⁾	35,0	34,3	34,3	33,9	39,6	38,2	35,1

Pozn.: Barvou a tučně označeny nejvyšší hodnoty v daném roce.

¹⁾ Výpočet z absolutních počtů vystěhovaných podle věku.

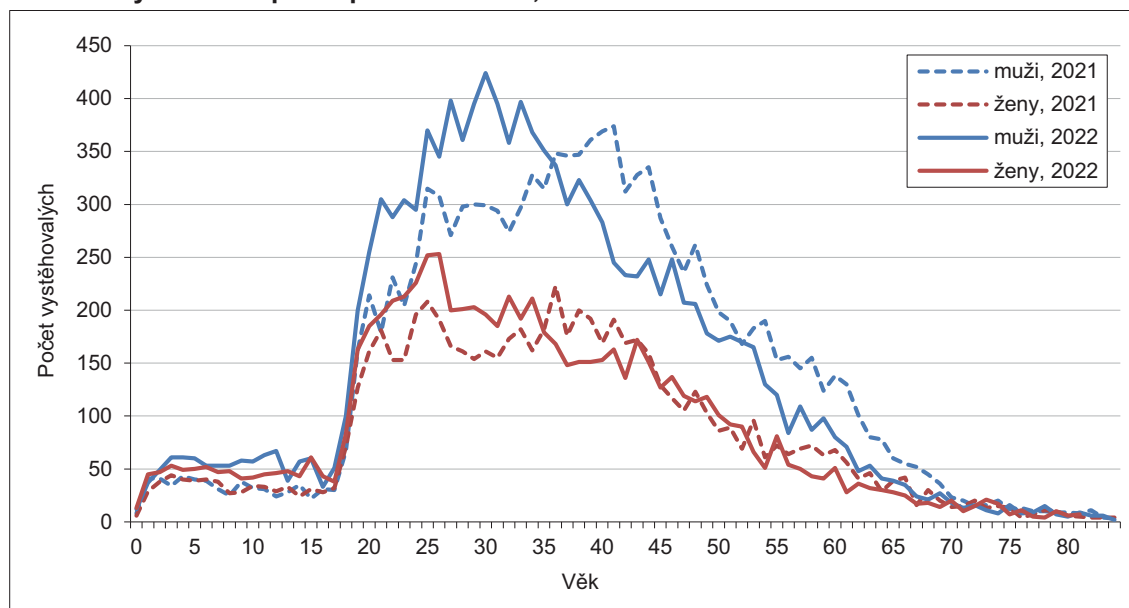
Obr. 6.5 Složení vystěhovaných podle věku, 2013–2022 (výběr let)

Meziročně se počet vystěhovaných v roce 2022 obecně ve skupinách do 35 let zvýšil, naopak ve skupinách nad 35 let snížil. Podíl seniorů (65 a více let) mezi vystěhovanými meziročně poklesl ze 4,0 na 3,0 % a byl tak

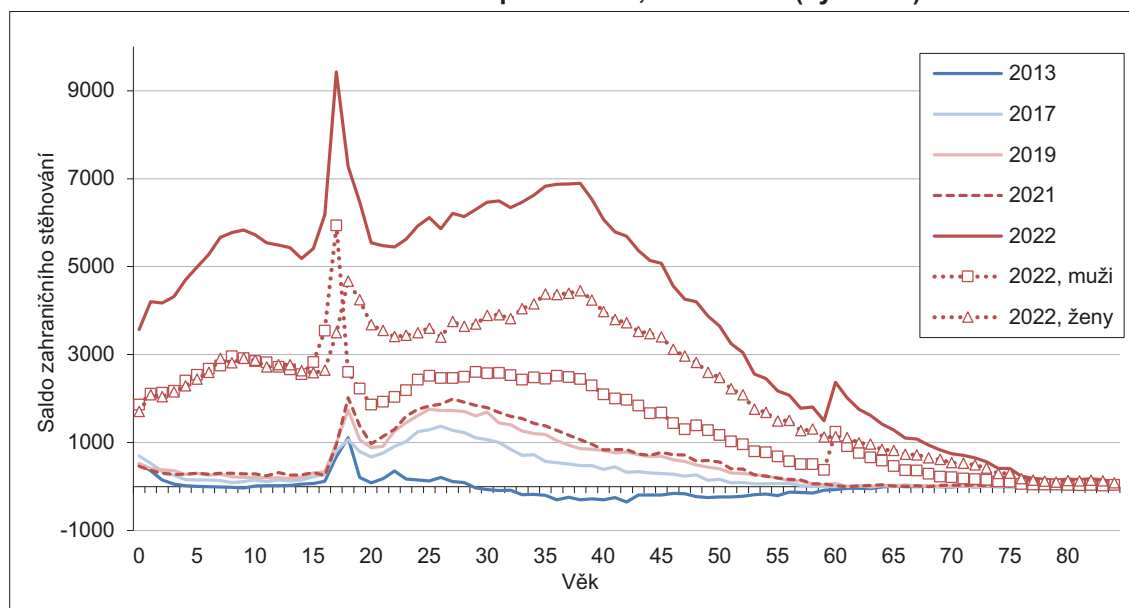
obdobný jako například v roce 2019. Podíl dětské složky (osob ve věku 0–14 let) naopak v roce 2022 meziročně vzrostl z 5,1⁵⁶ na 7,3 %, oproti letům 2013–2019, kdy dosahoval 9–12 %, však zůstal nižší.

Obr. 6.6 Vystěhovaní podle pohlaví a věku, 2021 a 2022

Skladba výsledného přírůstku zahraničním stěhováním (tab. 6.4) byla v roce 2022 silně poplatná složení přistěhovaných. Zatímco v předešlých letech se na přírůstku obvykle nejvíce podílela věková skupina 25–29 a následně skupiny 30–34 a 20–24 let, v roce 2022 byly nejvyšší přírůstky ve věkových skupinách 15–19 (34,8 tisíce) a 35–39 let (34,0 tisíce). V jednoletém detailu (obr. 6.7) tvořily v saldu nejpočetnější skupinu osoby ve věku 17 let (9,4 tisíce) a 18 let (7,3 tisíce) a dále pak 35 až 38 let (v každém věku 6,8–6,9 tisíce osob). Ve srovnání s rokem 2021 se saldo zahraniční migrace ve všech sledovaných věkových skupinách meziročně minimálně ztrojnásobilo, více jak desetinasobně bylo ve všech skupinách dětského věku a od věku 55 let.

Obr. 6.7 Saldo zahraničního stěhování podle věku, 2013–2022 (výběr let)

⁵⁶ Nižší váha i absolutní počty vystěhovaných dětí mladších 15 let věku v letech 2020 a 2021 mohly souviset s omezením možnosti migračního pohybu v době pandemie onemocnění covid-19.

Tab. 6.4 Saldo zahraničního stěhování podle věku, 2013 a 2017–2022

Věková skupina	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Celkem	-1 297	28 273	38 629	44 270	26 927	49 969	329 742
v tom: 0–4	1 100	1 988	1 995	1 961	1 498	1 690	20 964
5–9	-48	649	923	1 271	1 168	1 476	27 527
10–14	138	691	766	1 009	832	1 381	27 371
15–19	2 193	3 174	3 637	4 449	3 492	4 917	34 762
20–24	944	4 619	5 970	6 130	4 040	6 768	28 002
25–29	508	6 287	8 311	8 524	6 775	9 460	30 620
30–34	-609	4 357	6 115	7 020	5 180	8 063	32 396
35–39	-1 315	2 591	3 955	4 885	2 936	5 865	34 022
40–44	-1 288	1 817	2 976	3 782	2 001	3 970	28 065
45–49	-984	1 223	2 115	2 801	1 092	3 390	21 975
50–54	-1 042	465	1 223	1 525	-44	1 863	14 959
55–59	-694	184	343	566	-620	643	9 337
60–64	-205	31	113	123	-686	97	9 202
65–69	2	92	65	69	-383	68	5 245
70–79	-21	70	96	122	-281	212	4 234
80+	24	35	26	33	-73	106	1 061
Hlavní věkové skupiny: 0–14	1 190	3 328	3 684	4 241	3 498	4 547	75 862
15–64	-2 492	24 748	34 758	39 805	24 166	45 036	243 340
65+	5	197	187	224	-737	386	10 540

Pozn.: Barvou a tučně označeny nejvyšší hodnoty v daném roce.

Zahraníční migrace podle státního občanství migrantů

Skladba přistěhovalých a vystěhovalých v rámci migrace přes hranice republiky podle jejich státního občanství se v čase výrazně neměnila. Nejčetnější tři skupiny u přistěhovalých či vystěhovalých v celém sledovaném desetiletí pravidelně tvořili občané Ukrajiny, Slovenska, Ruska či Česka, příp. Vietnamu. Na dalších místech byly větší změny struktury dočasně sledovány v roce 2020 u vystěhovalých (a v důsledku toho částečně i v saldu migrace), když statistiku migrace ovlivnily administrativní zásahy vyvolané novelizací zákona o pobytu cizinců. Byl například zaznamenán nezvykle vysoký počet vystěhovalých občanů Slovenska (čímž se dočasně staly hned druhou nejpočetnější skupinou emigrantů), Velké Británie, Polska, Německa, Rakouska a Nizozemska, tedy občanů EU, kteří dominovali mezi ukončenými přechodnými pobyty trvajících více než 10 let.

U přistěhovalých v roce 2022 představovali pět nejčetnějších skupin občané Ukrajiny (311,0 tisíce), Slovenska (6,4 tisíce), Ruska (3,3 tisíce), Indie (2,0 tisíce) a Vietnamu (1,9 tisíce). Důsledkem silného zastoupení uprchlíků mezi přistěhovalými občané Ukrajiny v tomto proudu migrace již jednoznačně dominovali (89 % celkového počtu), nicméně jejich váha mezi imigranty významně rostla již v letech 2017–2021 (z 15 % v roce 2016 na 46 % v roce 2021). Občané Indie se v první pětici nejčetnějších skupin přistěhovalých objevili poprvé, když jejich počet meziročně vzrostl o více než polovinu (tab. 6.6), v první desítku se však umístili i v letech 2018, 2019 a 2021. K mírnému meziročnímu růstu přistěhovalých došlo i u občanů Vietnamu (i když oproti příslušnému maximu v rámci období 2013–2021 šlo o počet cca o 400 nižší), naopak přistěhovalých občanů Slovenska i Ruska meziročně ubylo.

Skladba nejčetnějších skupin přistěhovalých podle věku (obr. 6.8) ukazuje, že lokální vrchol před 20. rokem věku je společný Ukrajincům, Rusům, Vietnamcům i Indům. Nejvýrazněji se profiloval u přistěhovalých občanů Ruska a Vietnamu, kde 18ti a 19tiletí společně představovali celou jednu třetinu, resp. jednu šestinu přistěhovalých osob daného občanství. V případě přistěhovalých Indů byl jejich relativně vysoký počet ve věku 18 a 19 let pouze lokálním maximem a celkově nejčetnější byly mezi nimi osoby ve věku 25 let (resp. v rozmezí 24 až 30 let). Věkové složení občanů Slovenska s nově registrovaným pobytem v Česku pak bylo mírně odlišné, když kromě maxima v intervalu věku 25–31 let mělo druhý lokální vrchol u dětí ve věku 1–3 roky.

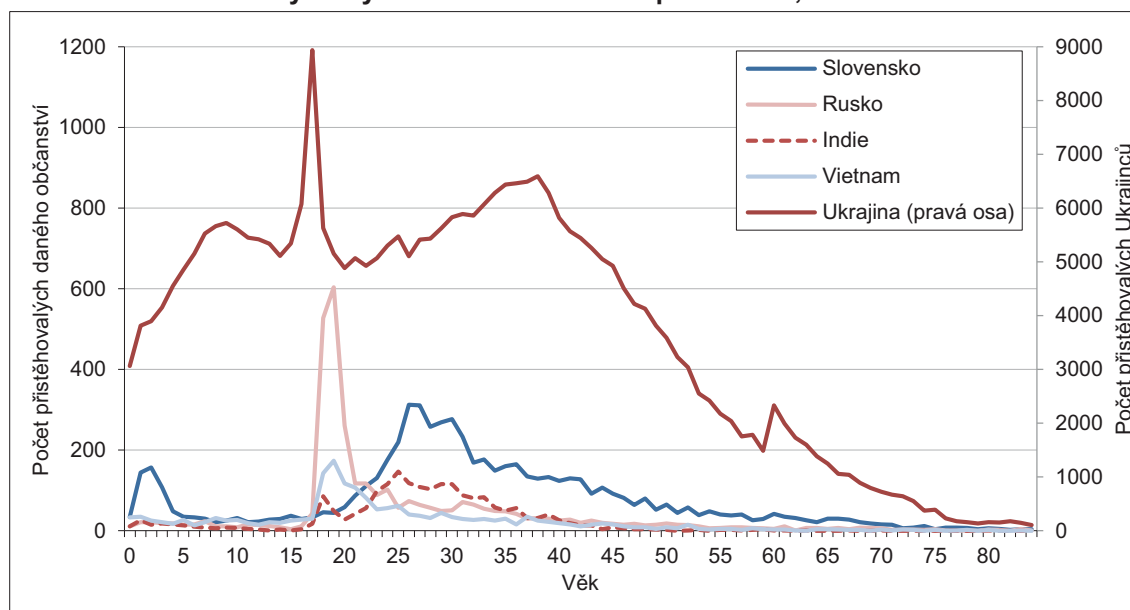

Tab. 6.5 Nejčetnější státní občanství zahraničních migrantů a jejich podíly mezi migranty, 2013 a 2017–2022

Proud a pořadí	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Přistěhovalí - 1.	SK 22 %	UA 22 %	UA 29 %	UA 35 %	UA 38 %	UA 46 %	UA 89 %
2.	UA 13 %	SK 14 %	SK 11 %	SK 9 %	SK 13 %	SK 10 %	SK 2 %
3.	RU 10 %	RU 6 %	RU 6 %	RU 7 %	RU 6 %	RU 5 %	RU 1 %
4.	CZ 6 %	CZ 5 %	CZ 4 %	CZ 3 %	CZ 3 %	CZ 3 %	IN 1 %
5.	DE 6 %	VN 5 %	VN 4 %	RO 3 %	RO 3 %	VN 2 %	VN 1 %
Vystěhovalí - 1.	UA 36 %	CZ 18 %	UA 18 %	UA 21 %	UA 18 %	SK 26 %	UA 30 %
2.	CZ 12 %	UA 15 %	CZ 17 %	CZ 18 %	SK 15 %	UA 20 %	CZ 15 %
3.	RU 10 %	SK 11 %	RU 9 %	RU 7 %	CZ 7 %	CZ 5 %	RU 7 %
4.	VN 8 %	RU 9 %	SK 7 %	SK 6 %	GB 7 %	RU 5 %	SK 4 %
5.	SK 5 %	VN 5 %	VN 6 %	VN 4 %	PL 7 %	PL 4 %	IN 3 %
Saldo stěhování - 1.	SK x	UA 27 %	UA 34 %	UA 41 %	UA 59 %	UA 57 %	UA 92 %
2.	DE x	SK 15 %	SK 14 %	SK 10 %	SK 11 %	RU 5 %	SK 2 %
3.	BG x	RO 6 %	RO 5 %	RU 6 %	RU 8 %	SK 4 %	RU 1 %
4.	RO x	BG 5 %	BG 5 %	RO 5 %	RO 5 %	RO 2 %	IN 0 %
5.	HU x	RU 5 %	RU 4 %	BG 4 %	HU 4 %	VN 2 %	VN 0 %

Zkratky: BG - Bulharsko, CZ - Česko, DE - Německo, GB - Velká Británie, HU - Maďarsko, IN - Indie, PL - Polsko, RO - Rumunsko, RU - Rusko, SK - Slovensko, UA - Ukrajina, VN - Vietnam.

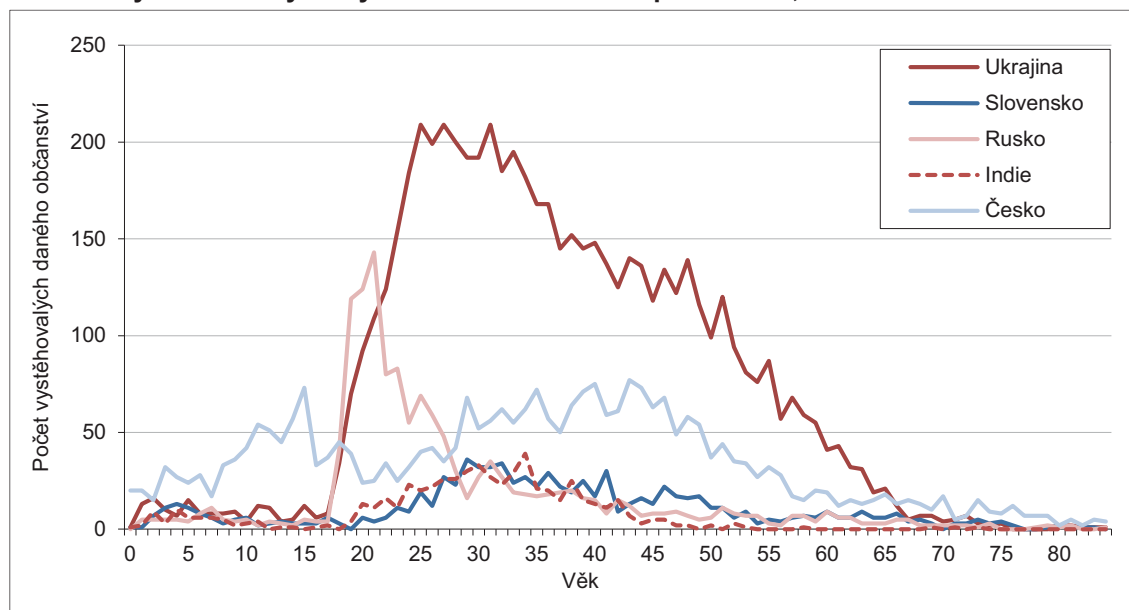
Obr. 6.8 Přistěhovalí vybraných státních občanství podle věku, 2022

U vystěhovalých do zahraničí představovali v roce 2022 (tab. 6.5 a 6.6) první pěti nejpočetnějších skupin občané Ukrajiny (6,0 tisíce), Česka (2,9 tisíce), Ruska (1,4 tisíce), Slovenska (0,9 tisíce) a Indie (0,6 tisíce). S výjimkou Slováků došlo u všech ostatních nejčetnějších skupin k meziročnímu navýšení vystěhovalých. Oproti přistěhovalým se skladba vystěhovalých v čele lišila pouze na jednom místě – místo občanů Vietnamu byli u vystěhovalých v první pěti občané Česka. Ti se s občany Ukrajiny střídali téměř po celé sledované desetiletí 2013–2022 na prvních dvou místech, přičemž většinou nejčetnější byli Ukrajinci (pouze v letech 2015–2017 občané Česka a v letech 2020 a 2021 se na druhé, resp. hned první místo, dostali občané Slovenska a občané Česka byli mezi vystěhovalými až třetí).

Věkové složení vystěhovalých Ukrajinců, Slováků a Indů bylo charakteristické vrcholem v mladším produktivním věku (u Ukrajinců již kolem věku 25 let, u Slováků a Indů až kolem 30. roku věku). Vystěhovalé občany Ruska představovaly zejména osoby ve věku 19 až 23 let. Výrazně rovnoměrněji byli napříč věkem rozloženi občané Česka s odhlášeným pobytem (obr. 6.9).

Obr. 6.9 Vystěhovalí vybraných státních občanství podle věku, 2022

Ve výsledném saldu zahraniční migrace pro rok 2022 jednoznačně dominovali občané Ukrajiny. Jejich téměř 305tisícové saldo představovalo 92 % celkového přírůstku obyvatel zahraniční migrací. V přecházejících letech byl jejich podíl na saldu migrace sice výrazně nižší (27 % v roce 2017 až 59 % v roce 2020), nejpočetnější skupinu však tvořili nepřetržitě již od roku 2017 a jejich bilance zahraničním stěhováním postupně narůstala. Zatímco v letech 2014–2016 končila se ziskem „pouze“ 2,2–4,0 tisíce osob (a v roce 2013 byla jejich bilance záporná), od roku 2017 (s výjimkou roku 2020) skokově stoupla ze 7,7 tisíce (2017) až na 28,4 tisíce (2021).

Tab. 6.6 Zahraniční migrace podle státního občanství*, 2013 a 2017–2022

Státní občanství	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Přistěhovalí	29 579	45 957	58 148	65 571	55 661	69 201	347 617
z toho občanství: Ukrajina	3 744	10 340	16 747	22 812	21 071	32 146	311 020
Slovensko	6 475	6 328	6 671	5 795	7 222	7 001	6 407
Česko	1 736	2 430	2 276	2 231	1 866	1 931	1 822
Rusko	3 050	2 891	3 388	4 265	3 439	3 731	3 274
Indie	313	1 001	1 158	1 519	862	1 245	2 000
Vietnam	1 186	2 196	2 264	1 904	1 375	1 601	1 883
Vystěhovalí	30 876	17 684	19 519	21 301	28 734	19 232	18 794
z toho občanství: Ukrajina	10 965	2 650	3 543	4 571	5 112	3 780	6 037
Slovensko	1 634	1 972	1 425	1 193	4 213	5 092	845
Česko	3 724	3 256	3 271	3 825	1 968	1 012	2 886
Rusko	3 231	1 545	1 705	1 538	1 268	1 010	1 384
Indie	212	298	461	446	494	416	584
Vietnam	2 371	880	1 089	881	618	358	499
Saldo zahraniční migrace	-1 297	28 273	38 629	44 270	26 927	49 969	329 742
z toho občanství: Ukrajina	-7 221	7 690	13 204	18 241	15 959	28 366	304 983
Slovensko	4 841	4 356	5 246	4 602	3 009	1 909	5 562
Česko	-1 988	-826	-995	-1 594	-102	919	-1 064
Rusko	-181	1 346	1 683	2 727	2 171	2 721	1 890
Indie	101	703	697	1 073	368	829	1 416
Vietnam	-92	1 316	1 175	1 023	757	1 243	1 384

* Vybraná občanství zahrnují pěti nejčetnějších skupin u přistěhovalých, vystěhovalých či v saldu migrace v roce 2022. Seřazeny jsou podle velikosti objemu zahraniční migrace v roce 2022.

Pozn.: Barvou a tučně označeny nejvyšší hodnoty v daném roce.

Druhé nejvyšší bylo v roce 2022 saldo zahraničního stěhování u občanů Slovenska, které dosáhlo 5,6 tisíce, a třetí nejvyšší – 1,9 tisíce – u občanů Ruska. Stejně tomu tak bylo i v letech 2019 a 2020, zatímco v roce 2021 bylo jejich pořadí obrácené. Bilance zahraničního stěhování občanů Slovenska byla na podobné úrovni v rozmezí 4,0–5,6 tisíce osob ročně i v letech 2012–2019, oproti tomu v letech 2020 a 2021 byla nižší⁵⁷ (3,0 resp. 1,9 tisíce), poslední meziroční nárůst tak činil (+)3,7 tisíce. Saldo občanů Ruska naopak v roce 2022 meziročně o 0,8 tisíce osob pokleslo, když se svou hodnotou přiblížilo k letům 2017 a 2018; v letech 2019–2021 a 2014 bylo vyšší (2,2–3,1 tisíce), naopak v letech 2015 a 2016 nižší (pod tisíc osob) a v roce 2013 záporné. Čtvrté nejvyšší saldo zaznamenali v roce 2022 netradičně občané Indie (1,4 tisíce), jejichž saldo zahraniční migrace meziročně významně vzrostlo (z 0,8 tisíce v roce 2021; na úrovni jednoho tisíce osob bylo i v roce 2019, což tehdy představovalo 9. nejvyšší saldo). První pěti, stejně jako v roce 2021, pak uzavíralo saldo zahraničního stěhování občanů Vietnamu (1,4 tisíce).

Vnitřní migrace

Statistika tzv. vnitřní migrace sleduje registrované změny obce bydliště v rámci České republiky. Celkový objem takto definované vnitřní migrace se v roce 2022 meziročně snížil o 4,0 tisíce na 244 125 osob měnících obec svého bydliště, což byl ale stále objem mírně (o 1 %) vyšší než desetiletý průměr z let 2013–2022. Nejmenší byl v tomto období objem vnitřní migrace v roce 2020 (232,0 tisíce), kdy byla možnost stěhování v části roku v rámci protiepidemických opatření legislativně částečně omezena, naopak nejvyšší v roce 2016 (250,7 tisíce). V přepočtu na tisíc obyvatel bylo v roce 2022 zaznamenáno 22,7 případů stěhování mezi obcemi Česka, přičemž desetiletý průměr činil 22,9.

Tab. 6.7 Vnitřní migrace podle pohlaví a věku, 2013 a 2017–2022

	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Celkem	234 094	246 070	247 414	242 679	231 989	248 149	244 125
Muži	108 933	114 414	116 537	114 264	111 158	119 946	118 765
Ženy	125 161	131 656	130 877	128 415	120 831	128 203	125 360
Věková skupina: 0–4	29 380	30 528	31 657	31 670	29 725	31 696	32 055
5–9	15 817	17 772	17 275	17 249	16 073	16 299	16 373
10–14	11 044	11 506	11 665	11 735	11 278	11 442	11 060
15–19	10 728	10 307	10 064	9 782	9 217	9 252	9 172
20–24	19 423	18 883	17 891	17 380	15 814	16 227	15 785
25–29	31 038	33 018	33 707	33 065	31 200	31 997	30 656
30–34	29 557	30 547	31 237	31 094	30 745	33 074	32 359
35–39	23 970	23 226	23 248	22 443	21 768	23 505	23 583
40–44	14 976	18 861	19 334	18 719	18 040	18 998	18 025
45–49	11 554	12 250	12 983	13 062	13 409	15 179	15 180
50–54	8 495	9 740	9 838	9 367	9 093	10 202	10 297
55–59	7 578	7 046	6 857	6 880	6 852	7 776	7 653
60–64	6 551	6 855	6 563	5 914	5 447	6 131	6 037
65–69	4 497	5 060	4 822	4 521	4 326	5 109	4 972
70–79	4 718	5 824	5 749	5 537	5 443	6 569	6 551
80+	4 768	4 647	4 524	4 261	3 559	4 693	4 367
Podíl (%) věkové skupiny: 0–14	24,0	24,3	24,5	25,0	24,6	24,0	24,4
15–64	70,0	69,4	69,4	69,1	69,7	69,5	69,1
65+	6,0	6,3	6,1	5,9	5,7	6,6	6,5
Průměrný věk migrantů ¹⁾	30,7	31,0	30,8	30,6	30,7	31,5	31,4

Pozn.: Barvou a tučně označeny nejvyšší hodnoty v daném roce.

¹⁾ Výpočet z absolutních počtů migrantů podle věku.

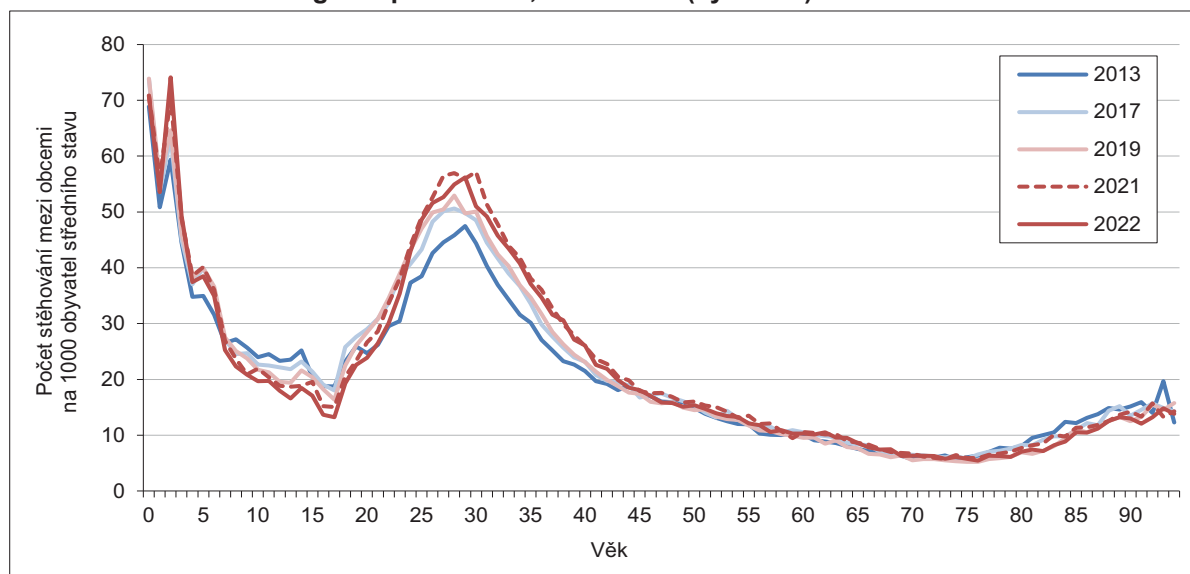
⁵⁷ Pravděpodobně v důsledku vyššího počtu evidovaných vystěhovaných jakožto následek implementace novely zákona o pobytu cizinců z roku 2019.

Ve vnitřním stěhování na rozdíl od zahraničního mírně převažují ženy nad muži (tab. 6.7). Zastoupení žen na objemu vnitřního stěhování se v jednotlivých letech poslední dekády pohybovalo v rozmezí 51,4 až 53,8 %, nejnižší hodnota příslušela právě roku 2022. Změna obce pobytu v rámci České republiky byla evidována u 125 360 žen (o 2 % méně než v desetiletém průměru) a u 118 765 mužů (o 4 % více než průměr z let 2013–2022).

Z hlediska věku byla v uplynulém desetiletí až do roku 2020 v objemu vnitřní migrace každoročně nejpočetnější skupina osob ve věku 25–29 let, od roku 2021 jde již o věkovou skupinu 30–34 let (tab. 6.7). V pozadí tohoto posunu stojí měnící se početnost daných věkových skupin, nikoli posun nejvyšší intenzity stěhování do vyššího věku (viz dále). V průběhu roku 2022 změnilo obec bydliště v rámci České republiky celkem 32,4 tisíce obyvatel ve věku 30–34 let. Druhou nejčetnější skupinu ve statistice vnitřní migrace představovaly děti ve věku 0–4 roky (32,1 tisíce), v předchozích letech obvykle třetí, a na třetím místě byly osoby ve věku 25–29 let (30,7 tisíce). Tyto tři věkové kategorie společně pravidelně zahrnovaly dvě pětiny stěhujících se po území České republiky (39 % v roce 2022). Z pohledu základních věkových skupin (0–14, 15–64 a 65+) se stabilně na objemu vnitřní migrace podílely z 23–25 % děti do 15 let věku, osoby produktivního věku pokrývaly 69–71 % a senioři ve věku 65 a více let zbylých 6–7 %. Meziroční změny objemu vnitřní migrace v jednotlivých věkových skupinách nebyly nikterak zásadní, ve většině skupin (do 80 let věku) se pohybovaly v rozmezí –3 až +1 %, mírně hlubší –4 až –5% pokles byl zaznamenán pouze ve skupinách 25–29 resp. 40–44 let, kde ale došlo i k nejvýraznějšímu úbytku počtu obyvatel. Změna objemu tak neznamenala zásadní změnu intenzity vnitřní migrace.

Porovnání v čase (obr. 6.10) ukazuje, že věkový profil intenzity stěhování uvnitř ČR je poměrně stabilní. Nejčastější je stěhování hned u nejmladších dětí ve věku 0–2 roky (průměrně se jich v roce 2022 v každém z těchto věků stěhovalo 66 z tisíce a podobně tomu tak bylo i v předchozích letech), resp. z pohledu pětiletých věkových skupin u 0–4letých dětí (57 ‰ v roce 2022). Poté intenzita migrace klesá až do věku okolo 16–17 let (v roce 2022 měnilo obec pobytu necelých 14 z tisíce obyvatel tohoto věku) a následně opět roste směrem k druhému, oproti věku na počátku života o něco nižšímu, vrcholu mezi 25 a 30 roky věku. V roce 2022 připadlo nejvíce případů vnitřního meziobecního stěhování na obyvatele ve věku 28 a 29 let, kterých se přestěhovalo každých 55 resp. 56 z tisíce, v rámci pětiletých věkových skupin zůstal lokální vrchol intenzity stěhování ve skupině 25–29 let (53 ‰). Vysoká migrační aktivita v této věkové skupině je pravděpodobně spjata se stěhováním za prací po absolvování školy nebo se založením vlastní domácnosti. U třicátníků a starších mají míry vnitřní migrace s věkem klesající trend, když nejnižší míru migrace vykazují osoby okolo věku 75 let, resp. ve skupině 75–79 let (6 ‰). U starších seniorů naopak intenzita změny pobytu opět mírně roste, což může souviset se stěhováním do zařízení sociální péče, k rodině nebo do menšího obydli.

Obr. 6.10 Míra vnitřní migrace podle věku, 2013–2022 (výběr let)

Proudy vnitřní migrace

Z pohledu konkrétních meziobecních proudů stěhování v rámci České republiky byl v průběhu let 2013–2022 (tab. 6.8) jednoznačně nejčetnější pohyb z Brna do Prahy (9,0 tisíce změn obce pobytu, z toho 978 v roce 2022). Druhý nejsilnější proud byl téměř poloviční a směřoval z Ostravy do Prahy (4,7 tisíce stěhování za deset let, 400 v roce 2022). Třetí nejčastější byla v úhrnu posledních deseti let i v samotném roce 2022 změna obce pobytu z Prahy do Kladna (4,3 tisíce resp. 394). Tři až čtyři tisíce osob během let 2013–2022 pak měnilo bydliště v těchto směrech: z Jirkova do Chomutova, z Chomutova do Jirkova, z Plzně do Prahy, z Kladna do Prahy, z Prahy do Jesenice a z Havířova do Ostravy. V roce 2022 se na čtvrtém místě umístil proud z Plzně do Prahy (386 osob) a na pátém z Prahy do Brna (343).

Optikou jednotlivých obcí Česka vykázala v součtu let 2013–2022 nejvyšší saldo vnitřního stěhování obec Králův Dvůr (2,1 tisíce) v okrese Beroun, dále Chýně (1,9 tisíce) a Jesenice (1,6 tisíce) z okresu Praha-západ⁵⁸ a jako čtvrté Říčany (1,6 tisíce) v okrese Praha-východ. Na dalších místech, se saldem od tisíce do 1,3 tisíce osob za desetileté období, pak byly obce Nehvizdy, Milovice, Horoměřice, Brandýs nad Labem-Stará Boleslav a Mníšek pod Brdy. První desítku uzavírala (se saldem necelých 1,0 tisíce) Bašť. Ve všech případech šlo o obce geograficky blízké Praze. V přepočtu na tisíc obyvatel dané obce bylo saldo vnitřního stěhování v rámci této skupiny obcí nejvyšší v Chýni (60 ‰), dále v Nehvizdech (41 ‰) a v Bašti (40 ‰)⁵⁹.

Tab. 6.8 Saldo a proudy vnitřního stěhování podle obcí

Obce s nejvyšším saldem vnitřního stěhování	Obce s nejnižším saldem vnitřního stěhování	Nejsilnější proudy vnitřního stěhování (z – do)
Úhrn za roky 2013–2022		
Králův Dvůr 2 066	Brno -17 561	Brno – Praha 9 036
Chýně 1 910	Ostrava -14 698	Ostrava – Praha 4 678
Jesenice 1 580	Praha -11 453	Praha – Kladno 4 314
Říčany 1 556	Havířov -6 233	Jirkov – Chomutov 3 856
Nehvizdy 1 277	Karviná -5 064	Chomutov – Jirkov 3 567
Milovice 1 202	Mladá Boleslav -4 220	Plzeň – Praha 3 465
Horoměřice 1 102	Pardubice -3 278	Kladno – Praha 3 219
Brandýs n. L.-Stará Boleslav 1 056	Frydek-Místek -3 261	Praha – Jesenice 3 075
Mníšek pod Brdy 1 027	Ústí nad Labem -3 227	Havířov – Ostrava 3 039
Bašť 970	Třebíč -2 966	Liberec – Praha 2 966
Rok 2022		
Horoměřice 338	Praha -4 139	Brno – Praha 978
Drahelčice 206	Brno -1 568	Ostrava – Praha 400
Milovice 168	Ostrava -1 516	Praha – Kladno 394
Chýně 165	Plzeň -645	Plzeň – Praha 386
Kamenice 144	Pardubice -516	Praha – Brno 343

Vnitřním stěhování naopak v průběhu let 2013–2022 nejvíce ztratila (největší města, konkrétně Brno (-17,6 tisíce), Ostrava (-14,7 tisíce) a Praha (-11,5 tisíce). Na zbylých dvou místech pětice s největším úbytkem obyvatel vnitřním stěhování se umístily Havířov (-6,2 tisíce) a Karviná (-5,1 tisíce). Předposlední pětice (se saldem minus 4,2–3,0 tisíce pro každé město) pak zahrnovala města Mladá Boleslav, Pardubice,

⁵⁸ Králův Dvůr měl v porovnání s ostatními obcemi vysoké migrační zisky vnitřním stěhování v obou dílčích pětiletých obdobích 2013–2017 a 2018–2022 (první, resp. druhé nejvyšší). Chýně zaznamenávala přírůstek obyvatel vnitřní migrací spíše v období 2018–2022 (1. místo v této pětiletce, saldo dvojnásobné oproti letům 2013–2017), zatímco Jesenice spíše v období 2013–2017 (2. místo v této pětiletce, v letech 2018–2022 saldo jen poloviční).

⁵⁹ V rámci všech obcí byla hrubá míra salda vnitřního stěhování za období let 2013–2022 nejvyšší pro Radkovu Lhotu (135 ‰) v okrese Přerov a obce Polerady (107 ‰) a Zlonín (111 ‰) v okrese Praha-východ. V absolutním počtu šlo o salda čítající 271, 334 resp. 717 osob za daných deset let.

Frýdek-Místek, Ústí nad Labem a Třebíč⁶⁰. V rámci uvedené desítky byl úbytek obyvatel vnitřní migrací v přepočtu na tisíc obyvatel největší v Mladé Boleslavi (−10 % za desetileté období), dále v Karviné (−9 %), v Havířově a v Třebíči (obě −8 %)⁶¹.

V průběhu samotného roku 2022 byl přírůstek obyvatel vnitřní migrací nejvyšší v obcích Horoměřice (338 osob) a Drahelčice (206 osob) v okrese Praha-západ a dále v obci Milovice (168) v okrese Nymburk a Chýně (165) v okrese Praha-západ (tab. 6.8). Největší úbytek příslušel Praze (−4 139), Brnu (−1 568) a Ostravě (−1 516).

Vnitřní migrace podle státního občanství migrantů

Zhruba jednou desetinou se na vnitřním stěhování podílejí cizí státní příslušníci: v letech 2013–2018 se podíl cizinců v objemu vnitřního stěhování pohyboval na hranici 8 %, od roku 2018 pak postupně rostl až na 12,1 % v roce 2022 (tab. 6.9). Stejný trend měl i samotný objem vnitřního stěhování cizinců: zatímco v letech 2013–2018 kolísal kolem 19 tisíc, během posledních pěti let vystoupal až na 29,5 tisíce v roce 2022 (meziročně vzrostl o 2,0 tisíce).

Tab. 6.9 Vnitřní migrace podle státního občanství*, 2013 a 2017–2022

Státní občanství	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
ČR	214 730	227 385	228 086	220 981	208 600	220 632	214 643
ostatní celkem	19 364	18 685	19 328	21 698	23 389	27 517	29 482
z toho: Ukrajina	5 376	4 746	5 314	6 316	8 127	10 242	13 072
Slovensko	5 173	3 888	3 705	4 120	3 124	3 240	3 544
Vietnam	2 640	3 242	3 161	3 174	2 966	3 477	2 983
Rusko	1 208	1 270	1 210	1 261	1 566	1 672	1 562
Mongolsko	548	648	702	871	828	968	1 039
Podíl cizinců na vnitřním stěhování (%)	8,3	7,6	7,8	8,9	10,1	11,1	12,1

* Výběr a řazení občanství podle četnosti v roce 2022.

Velkou zásluhu na rostoucím objemu vnitřního stěhování měli občané Ukrajiny, kteří s výjimkou roku 2014 každoročně představovali nejpočetnější skupinu cizinců migrujících uvnitř republiky a jejichž objem vnitřního stěhování v posledních pěti letech výrazně vzrostl. V roce 2022 bylo do statistiky zařazeno 13,1 tisíce změn obce pobytu občanů Ukrajiny (tvořily již 44 % celkového objemu vnitřní migrace cizinců), o 2,8 tisíce více než o rok dříve a 2,75krát více než o pět let dříve, v roce 2017.

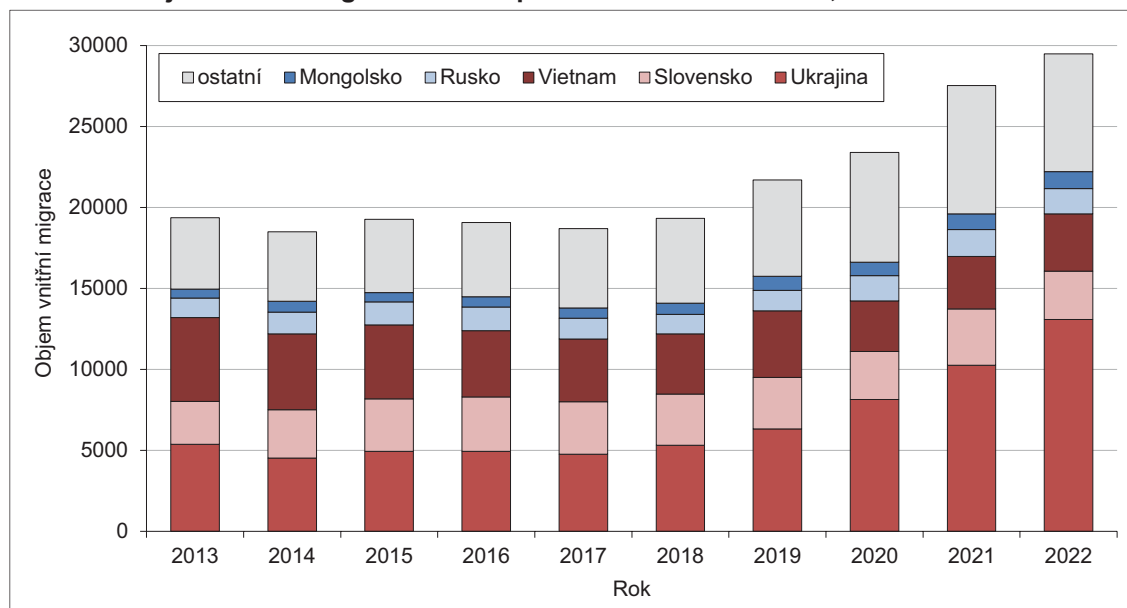
Další dvě silněji početné skupiny cizinců ve vnitřní migraci tvořili občané Vietnamu a Slovenska, kteří společně s Ukrajinci zároveň představují celkově nejsilnější skupiny cizinců žijících na území Česka. Druhé nejčetnější bylo téměř vždy vnitřní stěhování občanů Vietnamu, výjimkou byly roky 2014, kdy byli hned první nejpočetnější, a 2021, kdy byli na třetím místě jen s malým odstupem od Slováků. Ti představovali (vyjma roku 2021, kdy byli druzí) pravidelně třetí nejpočetnější skupinu cizinců ve vnitřním stěhování. Během let se přitom počty Vietnamců a Slováků měnících v rámci Česka obec bydliště sblížily, když objem vnitřního stěhování Vietnamců měl v čase klesající trend, zatímco u Slováků spíše kolísavý. V roce 2022 bylo zaznamenáno celkem 3,5 tisíce případů vnitřního stěhování Vietnamců a 3,0 tisíce Slováků, v roce 2013 to bylo pro srovnání 5,2 tisíce u Vietnamců a 2,6 tisíce u Slováků. Čtvrtou nejsilnější skupinu migrujících cizinců v letech 2013–2022 každoročně představovali občané Ruska (1,6 tisíce v roce 2022), pátá příčka patřila obvykle občanům Mongolska (1,0 tisíce), pouze v letech 2013 a 2015 občanům Německa.

⁶⁰ S výjimkou Prahy bylo ve všech jmenovaných obcích saldo vnitřní migrace záporné každoročně. Pro Prahu se saldo vnitřní migrace během posledního desetiletí třikrát dostalo do kladných hodnot, a to roku 2014 (0,6 tisíce), 2016 (2,3 tisíce) a 2017 (0,2 tisíce).

⁶¹ Podobně vysoký relativní úbytek obyvatel (hrubá míra vnitřního stěhování menší než −8 %) zaznamenaly z měst nad 10 tisíc obyvatel také Mariánské Lázně (−10,5 % za období 2013–2022) a Žďár nad Sázavou (−9,1 %).

Obr. 6.11 Objem vnitřní migrace cizinců podle státního občanství, 2013–2022

Stejně jako v úhrnu veškerého vnitřního stěhování (všech obyvatel bez ohledu na státní občanství) byla u cizinců nejčtenější změna obce pobytu z Brna do Prahy (4,2 tisíce v letech 2013–2022). Na druhém místě byla u cizinců změna pobytu z Prahy do Kladna (1,5 tisíce), na třetím z Plzně do Prahy (1,3 tisíce) a na čtvrtém z Prahy do Brna (1,2 tisíce)⁶². Podíl cizinců na celkovém objemu byl u těchto čtyř jmenovaných proudů poměrně podobný, pohyboval se v rozmezí 34 až 47 %, a byl tak ve srovnání s celkovým 12% podílem cizinců na vnitřním stěhování vyšší. Nadprůměrný byl podíl cizinců také u většiny ostatních z dvaceti nejsilnějších proudů meziobecního stěhování. Výjimkou byly vzájemné proudy mezi obcemi Jirkov a Chomutov a mezi obcemi Havířov a Ostrava, kde byl podíl cizinců pouze 3–6%. Naopak ještě vyšší, více jak padesátiprocentní, zastoupení měli cizinci v některých méně silných proudech jako například v toku z Mladé Boleslavi do Prahy (50 % cizinců z 1,6 tisíce stěhování v letech 2013–2022), z Poděbrad do Prahy (72 % cizinců z 1,4 tisíce stěhování) a z Prahy do Karlových Varů (53 % cizinců z 1,1 tisíce stěhování).

⁶² Jde o stejné proudy, které se v celkovém pohledu (osob všech občanství) umístily ve stejné posloupnosti na třetím až pátém místě. Celkově druhý nejčtenější proud z Ostravy do Prahy byl v rámci meziobecního stěhování cizinců až na sedmém místě (0,9 tisíce stěhování cizinců za roky 2013–2022 představovalo 20 % celkového objemu tohoto proudu).

Tabulková příloha - krajské srovnání

1 Obyvatelstvo podle věku a rodinného stavu

[Tab. 1.1 Počet obyvatel \(v tis.\), 2013 a 2017–2022 \(k 31. 12.\)](#)

[Tab. 1.2 Celkový přírůstek/úbytek obyvatel, 2013 a 2017–2022](#)

[Tab. 1.3 Přirozený přírůstek/úbytek obyvatel, 2013 a 2017–2022](#)

[Tab. 1.4 Počet osob podle věkových skupin, 2013, 2017, 2022 \(k 31. 12.\)](#)

[Tab. 1.5 Podíl osob ve věkových skupinách, 2013, 2017, 2022 \(k 31. 12.\)](#)

[Tab. 1.6 Index stáří a průměrný věk obyvatel, 2013, 2017–2022 \(k 31. 12.\)](#)

Tab. 1.1 Počet obyvatel (v tis.), 2013 a 2017–2022 (k 31. 12.)

Kraj	Počet obyvatel							Stav k 1.7.2022		
	2013	2017	2018	2019	2020	2021*	2022	muži	ženy	celkem
Hl. město Praha	1 243 201	1 294 513	1 308 632	1 324 277	1 335 084	1 275 406	1 357 326	647 414	691 116	1 338 530
Středočeský	1 302 336	1 352 795	1 369 332	1 385 141	1 397 997	1 386 824	1 439 391	701 910	725 484	1 427 394
Jihočeský	636 707	640 196	642 133	644 083	643 551	637 047	652 303	320 135	329 320	649 455
Plzeňský	573 469	580 816	584 672	589 899	591 041	578 707	605 388	294 421	303 837	598 258
Karlovarský	300 309	295 686	294 896	294 664	293 311	283 210	293 595	142 635	148 763	291 398
Ústecký	825 120	821 080	820 789	820 965	817 004	798 898	812 337	398 997	411 110	810 107
Liberecký	438 609	441 300	442 356	443 690	442 476	437 570	449 177	219 420	227 430	446 850
Královéhradecký	551 909	551 089	551 021	551 647	550 803	542 583	555 267	271 715	281 009	552 724
Pardubický	515 985	518 337	520 316	522 662	522 856	514 518	528 761	259 972	265 891	525 863
Vysočina	510 209	508 916	509 274	509 813	508 852	504 025	514 777	254 757	257 944	512 701
Jihomoravský	1 170 078	1 183 207	1 187 667	1 191 989	1 195 327	1 184 568	1 217 200	592 794	616 587	1 209 381
Olomoucký	636 356	633 178	632 492	632 015	630 522	622 930	631 802	308 160	321 663	629 823
Zlínský	586 299	583 056	582 921	582 555	580 119	572 432	580 531	284 314	294 951	579 265
Moravskoslezský	1 221 832	1 205 886	1 203 299	1 200 539	1 192 834	1 177 989	1 189 674	581 933	605 843	1 187 776
ČR	10 512 419	10 610 055	10 649 800	10 693 939	10 701 777	10 516 707	10 827 529	5 278 577	5 480 948	10 759 525

Pozn.: Barvou jsou označeny nejvyšší hodnoty v daném roce, pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

* Stav a struktura obyvatel v roce 2021 vychází z výsledků SLDB 2021, kdežto údaje za předchozí roky navazují na výsledky SLDB 2011.

Tab. 1.2 Celkový přírůstek/úbytek obyvatel, 2013 a 2017–2022

Kraj	Absolutně										Relativně (na 1 000 obyvatel)					
	2013	2017	2018	2019	2020	2021*	2022	2013	2017	2018	2019	2020	2021*	2022		
Hl. město Praha	-3 579	14 005	14 119	15 645	10 807	15 993	81 920	-2,9	10,9	10,9	11,9	8,1	12,6	60,4		
Středočeský	10 520	13 813	16 537	15 809	12 856	14 236	52 567	8,1	10,3	12,2	11,5	9,2	10,3	36,5		
Jihočeský	96	1 414	1 937	1 950	-532	625	15 256	0,2	2,2	3,0	3,0	-0,8	1,0	23,4		
Plzeňský	782	2 187	3 856	5 227	1 142	2 349	26 681	1,4	3,8	6,6	8,9	1,9	4,1	44,1		
Karlovarský	-1 417	-1 063	-790	-232	-1 353	-1 810	10 385	-4,7	-3,6	-2,7	-0,8	-4,6	-6,4	35,4		
Ústecký	-1 644	-297	-291	176	-3 961	-2 688	13 439	-2,0	-0,4	-0,4	0,2	-4,8	-3,4	16,5		
Liberecký	15	664	1 056	1 334	-1 214	48	11 607	0,0	1,5	2,4	3,0	-2,7	0,1	25,8		
Královéhradecký	-1 037	285	-68	626	-844	-1 622	12 684	-1,9	0,5	-0,1	1,1	-1,5	-3,0	22,8		
Pardubický	-455	1 250	1 979	2 346	194	105	14 243	-0,9	2,4	3,8	4,5	0,4	0,2	26,9		
Vysočina	-998	-36	358	539	-961	21	10 752	-2,0	-0,1	0,7	1,1	-1,9	0,0	20,9		
Jihomoravský	1 428	4 395	4 460	4 322	3 338	3 352	32 632	1,2	3,7	3,8	3,6	2,8	2,8	26,8		
Olomoucký	-1 253	-747	-686	-477	-1 493	-2 001	8 872	-2,0	-1,2	-1,1	-0,8	-2,4	-3,2	14,0		
Zlínský	-1 394	-642	-135	-366	-2 436	-1 286	8 099	-2,4	-1,1	-0,2	-0,6	-4,2	-2,2	14,0		
Moravskoslezský	-4 770	-3 993	-2 587	-2 760	-7 705	-5 451	11 685	-3,9	-3,3	-2,1	-2,3	-6,4	-4,6	9,8		
ČR	-3 706	31 235	39 745	44 139	7 838	21 871	310 822	-0,4	2,9	3,7	4,1	0,7	2,1	28,7		

Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší hodnoty v daném roce, pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

* Celkový přírůstek obyvatel v roce 2021 vychází z rozdílu koncového a počátečního stavu obyvatel, přičemž oba stavy navazují na výsledky SLDB 2021. (Není proto shodný s rozdílem stavů k 31. 12. 2020 a 31. 12. 2021.)

Tab. 1.3 Přirozený přírůstek/úbytek obyvatel, 2013 a 2017–2022

Kraj	Absolutně							Relativně (na 1 000 obyvatel)						
	2013	2017	2018	2019	2020	2021*	2022	2013	2017	2018	2019	2020	2021*	2022
Hl. město Praha	1 718	3 125	3 043	2 755	1 092	697	718	1,4	2,4	2,3	2,1	0,8	0,6	0,5
Středočeský	1 294	2 075	1 089	1 365	-865	-1 597	-884	1,0	1,5	0,8	1,0	-0,6	-1,2	-0,6
Jihočeský	-230	128	52	-220	-1 248	-1 651	-1329	-0,4	0,2	0,1	-0,3	-1,9	-2,6	-2,0
Plzeňský	-551	-176	-194	-329	-1 190	-1 979	-1189	-1,0	-0,3	-0,3	-0,6	-2,0	-3,4	-2,0
Karlovarský	-360	-653	-736	-578	-1 344	-1 973	-1157	-1,2	-2,2	-2,5	-2,0	-4,6	-7,0	-4,0
Ústecký	-1 217	-730	-1 239	-1 114	-2 846	-3 889	-2622	-1,5	-0,9	-1,5	-1,4	-3,5	-4,9	-3,2
Liberecký	112	46	20	52	-695	-1 494	-1092	0,3	0,1	0,0	0,1	-1,6	-3,4	-2,4
Královéhradecký	-467	-81	-347	-397	-1 168	-2 131	-1118	-0,8	-0,1	-0,6	-0,7	-2,1	-3,9	-2,0
Pardubický	-315	-17	-2	114	-929	-1 570	-1120	-0,6	0,0	0,0	0,2	-1,8	-3,1	-2,1
Vysočina	-209	152	153	-139	-1 101	-891	-882	-0,4	0,3	0,3	-0,3	-2,2	-1,8	-1,7
Jihomoravský	774	1 234	1 052	1 138	-1 156	-2 161	-1266	0,7	1,0	0,9	1,0	-1,0	-1,8	-1,0
Olomoucký	-508	-354	-253	-555	-1 542	-2 168	-1496	-0,8	-0,6	-0,4	-0,9	-2,4	-3,5	-2,4
Zlínský	-769	-305	-260	-517	-1 960	-1 944	-1334	-1,3	-0,5	-0,4	-0,9	-3,4	-3,4	-2,3
Moravskoslezský	-1 681	-1 482	-1 262	-1 706	-4 137	-5 347	-4 149	-1,4	-1,2	-1,0	-1,4	-3,5	-4,5	-3,5
ČR	-2 409	2 962	1 116	-131	-19 089	-28 098	-18 920	-0,2	0,3	0,1	0,0	-1,8	-2,7	-1,8

Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší hodnoty v daném roce, pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

* Stav a struktura obyvatel v roce 2021 vychází z výsledků SLDB 2021, kdežto údaje za předchozí roky navazují na výsledky SLDB 2011.

Tab. 1.4 Počet osob podle věkových skupin, 2013, 2017, 2022 (k 31. 12.)

Kraj	0-14			15-64			65+		
	2013	2017	2022	2013	2017	2022	2013	2017	2022
Hl. město Praha	175 353	201 232	219 012	842 806	850 044	883 418	225 042	243 237	254 896
Středočeský	214 652	236 704	259 014	875 654	873 540	912 381	212 030	242 551	267 996
Jihočeský	95 890	100 169	104 421	429 563	414 856	409 223	111 254	125 171	138 659
Plzeňský	84 101	88 938	95 060	386 964	377 756	386 196	102 404	114 122	124 132
Karlovarský	44 480	44 352	44 337	205 387	193 867	187 428	50 442	57 467	61 830
Ústecký	128 800	131 548	129 113	560 986	534 972	517 354	135 334	154 560	165 870
Liberecký	68 196	71 109	73 237	296 026	284 306	282 953	74 387	85 885	92 987
Královéhradecký	82 276	84 982	87 408	367 934	351 888	344 100	101 699	114 219	123 759
Pardubický	77 936	81 098	85 537	347 586	335 911	333 271	90 463	101 328	109 953
Vysočina	75 488	77 987	81 806	344 450	330 572	323 972	90 271	100 357	108 999
Jihomoravský	172 886	185 660	200 404	789 416	768 319	769 154	207 776	229 228	247 642
Olomoucký	94 054	97 707	99 797	429 863	410 336	395 991	112 439	125 135	136 014
Zlínský	84 554	87 104	89 279	397 208	380 106	365 359	104 537	115 846	125 893
Moravskoslezský	178 789	182 087	182 383	835 577	792 722	758 072	207 466	231 077	249 219
ČR	1 577 455	1 670 677	1 750 808	7 109 420	6 899 195	6 868 872	1 825 544	2 040 183	2 207 849

Pozn.: Barvou jsou označeny nejvyšší hodnoty v daném roce, pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 1.5 Podíl osob ve věkových skupinách, 2013, 2017, 2022 (k 31. 12.)

Kraj	0-14			15-64			65+		
	2013	2017	2022	2013	2017	2022	2013	2017	2022
Hl. město Praha	14,1	15,5	16,1	67,8	65,7	65,1	18,1	18,8	18,8
Středočeský	16,5	17,5	18,0	67,2	64,6	63,4	16,3	17,9	18,6
Jihočeský	15,1	15,6	16,0	67,5	64,8	62,7	17,5	19,6	21,3
Plzeňský	14,7	15,3	15,7	67,5	65,0	63,8	17,9	19,6	20,5
Karlovarský	14,8	15,0	15,1	68,4	65,6	63,8	16,8	19,4	21,1
Ústecký	15,6	16,0	15,9	68,0	65,2	63,7	16,4	18,8	20,4
Liberecký	15,5	16,1	16,3	67,5	64,4	63,0	17,0	19,5	20,7
Královéhradecký	14,9	15,4	15,7	66,7	63,9	62,0	18,4	20,7	22,3
Pardubický	15,1	15,6	16,2	67,4	64,8	63,0	17,5	19,5	20,8
Vysočina	14,8	15,3	15,9	67,5	65,0	62,9	17,7	19,7	21,2
Jihomoravský	14,8	15,7	16,5	67,5	64,9	63,2	17,8	19,4	20,3
Olomoucký	14,8	15,4	15,8	67,6	64,8	62,7	17,7	19,8	21,5
Zlínský	14,4	14,9	15,4	67,7	65,2	62,9	17,8	19,9	21,7
Moravskoslezský	14,6	15,1	15,3	68,4	65,7	63,7	17,0	19,2	20,9
ČR	15,0	15,7	16,2	67,6	65,0	63,4	17,4	19,2	20,4

Pozn.: Barvou jsou označeny nejvyšší hodnoty v daném roce, pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 1.6 Index stáří a průměrný věk obyvatel, 2013, 2017–2022 (k 31. 12.)

Kraj	Index stáří										Průměrný věk				
	2013	2017	2018	2019	2020	2021*	2022	2013	2017	2018	2019	2020	2021*	2022	
Hl. město Praha	128	121	120	119	119	123	116	42,0	41,9	41,9	41,9	42,0	42,3	41,7	
Středočeský	99	102	103	104	104	105	103	40,6	41,1	41,2	41,3	41,4	41,5	41,3	
Jihočeský	116	125	127	129	131	134	133	41,6	42,5	42,7	42,8	43,0	43,2	43,1	
Plzeňský	122	128	130	131	132	134	131	41,9	42,6	42,7	42,8	42,9	43,1	42,8	
Karlovarský	113	130	132	134	137	142	139	41,5	42,7	42,9	43,1	43,3	43,6	43,4	
Ústecký	105	117	120	123	124	128	128	40,9	41,8	42,0	42,2	42,4	42,7	42,6	
Liberecký	109	121	123	124	125	128	127	41,1	41,9	42,1	42,3	42,4	42,7	42,6	
Královéhradecký	124	134	136	139	141	143	142	42,0	42,9	43,1	43,3	43,4	43,6	43,5	
Pardubický	116	125	126	128	129	131	129	41,5	42,3	42,4	42,6	42,7	42,8	42,7	
Vysočina	120	129	130	132	133	135	133	41,6	42,6	42,8	42,9	43,0	43,2	43,1	
Jihomoravský	120	123	124	125	125	126	124	41,7	42,3	42,4	42,5	42,6	42,7	42,5	
Olomoucký	120	128	130	133	134	136	136	41,7	42,6	42,8	43,0	43,1	43,3	43,3	
Zlínský	124	133	135	137	138	141	141	42,0	42,9	43,1	43,3	43,4	43,6	43,6	
Moravskoslezský	116	127	129	131	132	136	137	41,5	42,5	42,7	42,9	43,0	43,3	43,3	
ČR	116	122	123	125	126	128	126	41,5	42,2	42,3	42,5	42,6	42,8	42,6	

Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší hodnoty v daném roce, pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce. Index stáří udává počet seniorů (osob ve věku 65 let a více) na 100 dětí.

* Stav a struktura obyvatel v roce 2021 vychází z výsledků SLDB 2021, kdežto údaje za předchozí roky navazují na výsledky SLDB 2011.

2 Sňatečnost

[Tab. 2.1 Sňatky podle kraje bydliště ženicha, 2013 a 2017–2022](#)

[Tab. 2.2 Sňatky podle měsíce konání, 2022](#)

[Tab. 2.3 Sezónnost sňatečnosti, 2022](#)

[Tab. 2.4 Úhrnná redukovaná sňatečnost* ve věku 16–49 let podle pohlaví, 2013, 2017–2022](#)

[Tab. 2.5 Úhrnná redukovaná sňatečnost svobodných ve věku 16–49 let a průměrný věk při 1. sňatku* podle pohlaví, 2013, 2017–2022](#)

[Tab. 2.6 Sňatky s alespoň jedním cizincem mezi snoubenci v letech 2013, 2017 a 2022 a struktura snoubenců-cizinců podle st. občanství v roce 2022](#)

Tab. 2.1 Sňatky podle kraje bydliště ženicha, 2013 a 2017–2022

Kraj	Sňatky celkem						První sňatky v roce 2022			
	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022	mužů	žen	protogamní*
Hl. město Praha	5 531	6 604	6 549	6 841	5 455	5 704	6 983	5 382	5 655	4 901
Středočeský	5 252	6 524	6 656	6 872	5 631	5 660	6 904	4 986	5 070	4 335
Jihočeský	2 600	3 145	3 407	3 284	2 792	2 656	3 313	2 503	2 501	2 192
Plzeňský	2 367	2 857	3 034	3 006	2 479	2 654	2 987	2 125	2 157	1 833
Karlovarský	1 300	1 551	1 631	1 593	1 232	1 313	1 527	1 028	1 057	872
Ústecký	3 161	3 901	4 299	4 207	3 508	3 616	4 281	2 928	2 948	2 460
Liberecký	1 877	2 289	2 265	2 288	1 906	1 949	2 257	1 595	1 569	1 359
Královéhradecký	2 268	2 669	2 791	2 797	2 228	2 272	2 836	2 096	2 084	1 830
Pardubický	2 057	2 450	2 648	2 552	2 184	2 309	2 647	2 034	2 002	1 802
Vysočina	2 043	2 554	2 689	2 666	2 154	2 262	2 416	1 943	1 897	1 727
Jihomoravský	5 043	6 040	6 156	6 164	5 272	5 348	6 171	4 729	4 770	4 214
Olomoucký	2 632	3 039	3 204	3 213	2 665	2 795	3 242	2 466	2 411	2 142
Zlínský	2 383	2 940	2 856	2 903	2 513	2 651	2 901	2 317	2 297	2 078
Moravskoslezský	4 985	6 004	6 285	6 484	5 396	5 589	6 355	4 715	4 720	4 124
ČR	43 499	52 567	54 470	54 870	45 415	46 778	54 820	40 847	41 138	35 869

Pozn.: Barvou jsou označeny nejvyšší hodnoty v daném roce, pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

* Protogamní sňatky, tedy sňatky svobodných snoubenců.

Tab. 2.2 Sňatky podle měsíce konání, 2022

Kraj	Měsíc uzavření manželství												Sňatky celkem
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Hl. město Praha	167	287	233	443	608	1 199	1 080	997	1 140	355	253	221	6 983
Středočeský	95	316	144	474	514	1 348	1 169	1 032	1 064	362	234	152	6 904
Jihočeský	42	143	83	227	195	590	590	528	549	208	97	61	3 313
Plzeňský	42	107	72	192	206	517	554	490	405	212	123	67	2 987
Karlovarský	17	68	47	94	93	255	281	277	218	85	54	38	1 527
Ústecký	82	216	98	258	309	747	767	682	583	287	150	102	4 281
Liberecký	36	104	60	142	169	421	397	347	310	152	74	45	2 257
Královéhradecký	38	107	46	164	203	528	537	446	456	180	76	55	2 836
Pardubický	23	109	63	181	186	476	446	421	427	148	113	54	2 647
Vysočina	22	95	59	136	164	451	396	414	368	188	68	55	2 416
Jihomoravský	92	249	150	437	541	1 148	894	892	1 001	469	180	118	6 171
Olomoucký	47	127	81	229	282	606	468	484	538	203	120	57	3 242
Zlínský	48	126	54	186	234	531	447	416	469	251	86	53	2 901
Moravskoslezský	89	253	187	426	508	1 055	1 004	928	989	534	242	140	6 355
ČR	840	2 307	1 377	3 589	4 212	9 821	9 081	8 354	8 517	3 634	1 870	1 218	54 820

Pozn.: Barvou jsou označeny nejvyšší hodnoty v daném roce, pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 2.3 Sezónnost sňatečnosti, 2022

Kraj	Měsíční index*												Var. koef. (%)
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Hl. město Praha	0,28	0,54	0,39	0,77	1,03	2,09	1,82	1,68	1,99	0,6	0,44	0,37	44,3
Středočeský	0,16	0,60	0,25	0,83	0,88	2,37	1,99	1,76	1,87	0,6	0,41	0,26	56,1
Jihočeský	0,15	0,56	0,29	0,83	0,69	2,17	2,10	1,88	2,02	0,7	0,36	0,22	58,3
Plzeňský	0,17	0,47	0,28	0,78	0,81	2,11	2,19	1,93	1,65	0,8	0,50	0,26	52,7
Karlovarský	0,13	0,58	0,36	0,75	0,72	2,03	2,14	1,74	1,74	0,7	0,43	0,29	55,8
Ústecký	0,23	0,66	0,27	0,73	0,85	2,12	2,11	1,88	1,66	0,8	0,43	0,28	49,4
Liberecký	0,19	0,60	0,31	0,77	0,88	2,27	2,07	1,81	1,67	0,8	0,40	0,23	51,8
Královéhradecký	0,16	0,49	0,19	0,70	0,84	2,27	2,23	1,85	1,96	0,7	0,33	0,23	63,4
Pardubický	0,10	0,54	0,28	0,83	0,83	2,19	1,98	1,87	1,96	0,7	0,52	0,24	54,9
Vysočina	0,11	0,51	0,29	0,69	0,80	2,27	1,93	2,02	1,85	0,9	0,34	0,27	57,6
Jihomoravský	0,18	0,53	0,29	0,86	1,03	2,26	1,71	1,70	1,97	0,9	0,35	0,23	50,0
Olomoucký	0,17	0,51	0,29	0,86	1,02	2,27	1,70	1,76	2,02	0,74	0,45	0,21	51,4
Zlínský	0,19	0,57	0,22	0,78	0,95	2,23	1,81	1,69	1,97	1,02	0,36	0,22	50,8
Moravskoslezský	0,17	0,52	0,35	0,82	0,94	1,92	1,96	1,72	1,90	0,99	0,46	0,26	44,3
ČR	0,18	0,55	0,30	0,80	0,90	2,18	1,95	1,79	1,89	0,78	0,42	0,26	50,7

* Měsíční index vypovídá o poměru měsíčního počtu sňatků a průměrného měsíčního počtu daného roku v daném kraji. Jedná se o očištěný index (po přepočtu na stejný počet dnů v měsíci).

Pozn.: Barvou a tučně označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty měsíčního indexu v daném kraji/v ČR.

Tab. 2.4 Úhrnná redukovaná sňatečnost* ve věku 16–49 let podle pohlaví, 2013, 2017–2022

Kraj	Muži						Ženy							
	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Hl. město Praha	0,479	0,575	0,564	0,584	0,463	0,525	0,619	0,517	0,618	0,626	0,642	0,516	0,586	0,698
Středočeský	0,491	0,619	0,632	0,652	0,518	0,541	0,643	0,563	0,711	0,725	0,759	0,608	0,640	0,738
Jihočeský	0,516	0,637	0,698	0,662	0,566	0,551	0,685	0,580	0,720	0,803	0,766	0,662	0,670	0,801
Plzeňský	0,497	0,623	0,655	0,650	0,516	0,582	0,634	0,585	0,751	0,774	0,770	0,626	0,698	0,744
Karlovarský	0,501	0,630	0,678	0,650	0,514	0,570	0,656	0,571	0,736	0,797	0,781	0,606	0,680	0,773
Ústecký	0,448	0,567	0,629	0,621	0,506	0,550	0,643	0,522	0,678	0,746	0,738	0,614	0,663	0,768
Liberecký	0,520	0,633	0,638	0,632	0,535	0,563	0,634	0,603	0,752	0,747	0,743	0,647	0,686	0,739
Královéhradecký	0,522	0,628	0,673	0,673	0,533	0,565	0,689	0,590	0,726	0,794	0,777	0,646	0,667	0,808
Pardubický	0,496	0,613	0,665	0,633	0,539	0,595	0,668	0,573	0,725	0,796	0,767	0,635	0,703	0,792
Vysočina	0,510	0,670	0,709	0,706	0,566	0,615	0,652	0,589	0,773	0,836	0,836	0,682	0,737	0,766
Jihomoravský	0,519	0,644	0,663	0,661	0,558	0,589	0,664	0,578	0,726	0,752	0,763	0,660	0,696	0,776
Olomoucký	0,514	0,634	0,657	0,672	0,551	0,598	0,697	0,578	0,733	0,750	0,791	0,644	0,706	0,815
Zlínský	0,519	0,664	0,655	0,676	0,582	0,648	0,702	0,601	0,777	0,767	0,798	0,689	0,783	0,834
Moravskoslezský	0,501	0,624	0,655	0,682	0,568	0,608	0,693	0,578	0,724	0,764	0,812	0,671	0,733	0,823
ČR	0,500	0,622	0,647	0,651	0,533	0,574	0,660	0,569	0,715	0,749	0,760	0,629	0,681	0,771

* Součet redukovaných měr sňatečnosti (počet sňatků k celkovému počtu osob) pro věky 16–49 let.

Pozn.: Barvou a tučně označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 2.5 Úhrnná redukovaná sňatečnost svobodných ve věku 16-49 let a průměrný věk při 1. sňatku* podle pohlaví, 2013, 2017-2022

Kraj	Úhrnná redukovaná sňatečnost svobodných						Průměrný věk					
	Muži			Ženy			Muži			Ženy		
	2013	2017	2022	2013	2017	2022	2013	2017	2022	2013	2017	2022
Hl. město Praha	0,394	0,499	0,548	0,429	0,527	0,624	31,9	32,1	32,7	29,6	30,0	30,6
Středočeský	0,397	0,518	0,555	0,453	0,593	0,631	30,7	31,3	32,1	28,2	28,9	29,9
Jihočeský	0,428	0,543	0,601	0,476	0,602	0,693	30,7	31,3	32,0	28,2	28,9	29,8
Plzeňský	0,401	0,531	0,537	0,467	0,624	0,622	31,0	31,2	32,1	28,3	28,7	30,1
Karlovarský	0,390	0,527	0,548	0,443	0,593	0,634	31,5	31,4	32,2	28,9	29,1	30,2
Ústecký	0,348	0,461	0,540	0,398	0,547	0,634	31,2	31,6	32,8	28,5	29,2	30,6
Liberecký	0,418	0,531	0,550	0,483	0,609	0,619	31,0	31,4	32,2	28,4	28,8	30,1
Královéhradecký	0,433	0,531	0,605	0,479	0,605	0,688	30,6	31,3	32,1	28,2	28,8	29,9
Pardubický	0,417	0,532	0,594	0,470	0,622	0,682	30,7	31,1	31,9	28,0	28,6	29,5
Vysočina	0,443	0,593	0,588	0,498	0,666	0,671	30,4	30,7	31,9	27,7	28,3	29,4
Jihomoravský	0,436	0,562	0,587	0,488	0,626	0,680	31,0	31,3	32,1	28,3	28,9	29,9
Olomoucký	0,437	0,548	0,613	0,479	0,625	0,694	30,7	31,4	32,2	28,3	28,9	29,7
Zlínský	0,455	0,585	0,634	0,522	0,681	0,734	30,6	31,2	31,9	28,2	28,7	29,5
Moravskoslezský	0,410	0,533	0,608	0,466	0,603	0,708	30,6	31,2	32,1	28,2	28,9	29,9
ČR	0,412	0,532	0,577	0,465	0,602	0,664	30,9	31,4	32,2	28,4	29,0	30,0

* Vycházející z redukováných měř. prvossňatečnosti pro věky 16-49 let.

Pozn.: Barvou a tučně označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 2.6 Sňatky s alespoň jedním cizincem mezi snoubenci v letech 2013, 2017 a 2022 a struktura snoubenců-cizinců podle st. občanství v roce 2022

Kraj	Absolutně			Relativně (%)			Podíl snoubenců-cizinců podle st. občanství (%) v r. 2022					
	2013	2017	2022	2013	2017	2022	Slovensko	Ukrajina	Rusko	Německo	Polsko	ostatní
Hl. město Praha	953	1 274	1 789	17,2	19,3	25,6	23,6	23,8	12,5	3,2	1,4	35,5
Středočeský	508	620	891	9,7	9,5	12,9	33,4	27,2	7,6	3,5	1,9	26,4
Jihočeský	163	207	303	6,3	6,6	9,1	29,7	19,5	5,6	4,6	1,7	38,9
Plzeňský	205	247	404	8,7	8,6	13,5	32,9	32,7	3,5	6,9	1,7	22,3
Karlovarský	137	173	212	10,5	11,2	13,9	27,4	22,6	5,7	14,2	3,3	26,9
Ústecký	251	314	371	7,9	8,0	8,7	28,3	18,6	5,4	10,2	1,3	36,1
Liberecký	163	190	227	8,7	8,3	10,1	30,4	28,2	3,5	4,8	1,8	31,3
Královéhradecký	160	184	245	7,1	6,9	8,6	36,7	22,0	5,3	5,3	4,5	26,1
Pardubický	126	173	214	6,1	7,1	8,1	33,6	24,8	4,7	3,7	2,8	30,4
Vysočina	116	161	189	5,7	6,3	7,8	39,7	21,2	2,6	3,7	3,7	29,1
Jihomoravský	497	599	741	9,9	9,9	12,0	45,7	15,8	5,9	2,0	1,2	29,3
Olomoucký	196	216	239	7,4	7,1	7,4	37,2	15,5	3,3	5,9	4,2	33,9
Zlínský	196	239	319	8,2	8,1	11,0	50,5	13,8	2,8	2,8	1,6	28,5
Moravskoslezský	415	496	579	8,3	8,3	9,1	46,3	7,8	3,1	3,6	8,1	31,1
ČR	4 086	5 093	6 723	9,4	9,7	12,3	33,8	21,3	7,0	4,4	2,5	31,1

Pozn.: Barvou označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

3 Rozvodovost

[Tab. 3.1 Rozvody, 2013 a 2017–2022](#)

[Tab. 3.2 Rozvody podle počtu nezletilých dětí žijících v manželství, 2013–2022 \(výběr let\)](#)

[Tab. 3.3 Rozvodovost a délka trvání manželství při rozvodu, 2013, 2017–2022](#)

Tab. 3.1 Rozvody, 2013 a 2017–2022

Kraj	Počet rozvodů						Podíl rozvodů vyššího pořadí				
	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2013		2022	
								muži	ženy	muži	ženy
Hl. město Praha	3 002	2 860	2 798	2 743	2 633	2 404	2 370	22,5	18,9	16,4	14,9
Středočeský	3 793	3 768	3 397	3 381	3 209	3 177	3 048	20,1	19,0	21,5	21,7
Jihočeský	1 747	1 498	1 439	1 433	1 345	1 276	1 148	21,8	20,1	17,0	16,1
Plzeňský	1 613	1 356	1 386	1 279	1 207	1 149	1 043	21,0	19,9	23,9	21,3
Karlovarský	879	734	678	694	672	633	577	24,8	24,6	25,1	26,0
Ústecký	2 252	2 252	2 106	2 022	1 745	1 619	1 740	23,2	23,4	23,9	25,1
Liberecký	1 311	1 158	1 000	1 180	991	929	826	23,6	22,9	22,4	21,3
Královéhradecký	1 543	1 343	1 273	1 286	1 124	1 068	955	20,4	20,0	21,0	22,0
Pardubický	1 257	1 327	1 120	1 117	1 012	955	829	18,9	16,9	19,4	20,4
Vysočina	1 125	1 100	1 064	1 030	890	863	813	16,1	17,1	17,8	19,2
Jihomoravský	3 000	2 867	2 684	2 631	2 266	2 392	2 177	16,6	17,2	16,3	16,9
Olomoucký	1 713	1 430	1 417	1 377	1 255	1 237	1 104	19,0	18,4	16,1	16,5
Zlínský	1 381	1 246	1 285	1 274	1 033	1 087	1 002	15,6	14,7	15,2	14,5
Moravskoslezský	3 279	2 816	2 666	2 694	2 352	2 318	2 214	18,3	17,7	19,6	18,3
ČR	27 895	25 755	24 313	24 141	21 734	21 107	19 846	20,0	19,1	19,5	19,2

Pozn.: Barvou a tučně označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 3.2 Rozvody podle počtu nezletilých dětí žijících v manželství, 2013–2022 (výběr let)

Kraj	Rozvody s nezletilými dětmi (%)			Počet nezletilých dětí v rozvedených manželstvích			Průměrný počet nezletilých dětí*			Rozvody 2022 podle počtu nezletilých dětí			
	2013	2017	2022	2013	2017	2022	2013	2022	2022	1	2	3+	
Hl. město Praha	47,1	52,7	52,6	2 081	2 287	2 138	1,47	1,71	1,71	598	568	81	
Středočeský	59,1	62,1	60,2	3 433	3 737	2 873	1,53	1,56	1,56	829	860	147	
Jihočeský	58,4	58,3	60,5	1 543	1 367	1 112	1,51	1,60	1,60	336	314	44	
Plzeňský	61,7	56,7	58,5	1 511	1 207	954	1,52	1,56	1,56	306	264	40	
Karlovarský	52,2	55,7	53,9	679	600	490	1,48	1,58	1,58	173	116	22	
Ústecký	57,5	58,6	56,3	1 917	1 927	1 514	1,48	1,55	1,55	522	395	62	
Liberecký	60,8	58,3	57,3	1 205	1 057	745	1,51	1,58	1,58	232	212	29	
Královéhradecký	59,2	62,4	59,2	1 416	1 325	886	1,55	1,57	1,57	279	253	33	
Pardubický	62,0	61,0	58,7	1 210	1 304	776	1,55	1,59	1,59	246	210	31	
Vysočina	59,1	60,8	59,9	1 063	1 099	833	1,60	1,71	1,71	192	248	47	
Jihomoravský	56,4	61,0	56,8	2 620	2 754	2 003	1,55	1,62	1,62	575	567	95	
Olomoucký	58,2	59,7	60,0	1 511	1 381	1 057	1,52	1,60	1,60	323	305	34	
Zlínský	56,7	59,4	61,7	1 241	1 179	956	1,58	1,55	1,55	300	276	42	
Moravskoslezský	57,2	58,4	57,0	2 905	2 528	2 032	1,55	1,61	1,61	623	539	100	
ČR	57,1	59,0	57,8	24 335	23 752	18 369	1,53	1,60	1,60	5534	5127	807	

* Průměrný počet nezletilých dětí v rozvedených manželstvích s nezletilými dětmi.

Pozn.: Barvou a tučně označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 3.3 Rozvodovost a délka trvání manželství při rozvodu, 2013, 2017–2022

Kraj	Úhrnná rozvodovost (%)										Průměrná délka trvání manželství při rozvodu									
	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022						
Hl. město Praha	42,0	42,8	41,9	41,3	39,7	36,6	36,3	12,9	12,4	12,9	13,0	13,3	13,2	13,2						
Středočeský	58,4	60,6	54,8	54,7	51,8	51,5	49,4	12,8	13,2	13,5	13,7	13,8	13,7	13,9						
Jihočeský	50,1	45,5	43,9	43,9	41,8	39,7	36,0	12,8	13,0	13,1	13,7	13,1	13,2	13,5						
Plzeňský	52,0	45,6	47,5	44,0	41,5	40,1	36,6	12,3	13,4	12,8	12,8	13,3	13,2	13,0						
Karlovarský	48,6	44,5	41,6	42,8	41,5	39,5	36,8	11,9	12,2	11,9	12,1	12,5	12,5	11,9						
Ústecký	46,8	51,3	48,6	47,4	41,2	38,2	41,7	12,1	12,3	12,7	12,4	12,6	12,8	12,6						
Liberecký	52,2	48,7	43,0	50,5	42,8	40,8	36,6	12,4	13,6	13,0	13,5	14,0	13,2	13,4						
Královéhradecký	49,5	46,9	44,8	45,3	40,1	38,3	34,8	13,4	13,0	13,0	13,3	13,4	13,4	13,2						
Pardubický	44,5	50,2	42,8	42,5	39,0	37,4	32,7	13,4	13,4	13,5	13,9	14,2	13,6	13,7						
Vysočina	40,3	41,9	40,6	39,8	34,5	33,7	32,3	13,5	13,8	14,2	14,0	14,5	14,4	14,3						
Jihomoravský	47,1	47,7	44,8	44,1	38,3	40,7	37,2	13,5	13,7	14,0	14,2	14,3	14,2	14,3						
Olomoucký	48,5	43,3	43,3	42,9	39,0	38,7	35,4	13,6	14,0	14,1	14,0	14,3	14,7	13,8						
Zlínský	42,7	41,2	42,9	43,2	35,1	37,6	34,9	14,0	14,5	14,4	14,1	14,7	14,4	14,3						
Moravskoslezský	46,2	42,9	40,8	41,9	36,7	36,7	35,6	13,1	13,2	13,9	13,5	14,0	13,6	13,6						
ČR	47,8	47,2	44,8	44,8	40,6	39,7	37,7	13,0	13,2	13,4	13,5	13,7	13,6	13,5						

Pozn.: Barvou a tučně označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

4 Porodnost

[Tab. 4.1 Živě narození 2013–2022](#)

[Tab. 4.2 Živě narození podle pořadí a rodinného stavu matky, 2022](#)

[Tab. 4.3 Podíl živě narozených mimo manželství \(%\), 2013 a 2017–2022](#)

[Tab. 4.4 Úhrnná plodnost podle pořadí, 2013–2022 \(výběr let\)](#)

[Tab. 4.5 Míry plodnosti ve věkových skupinách, 2013 a 2022](#)

[Tab. 4.6 Průměrný věk žen při narození dítěte, 2013–2022 \(výběr let\)](#)

[Tab. 4.7 Živě narození s cizím státním občanstvím, 2013, 2017 a 2022](#)

Tab. 4.1 Živě narození 2013–2022

Kraj	Živě narození										Narození v roce 2022	
	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Celkem	Mrtvé			
Hl. město Praha	13 867	15 324	15 460	14 933	14 713	15 157	13 528	13 577	49			
Středočeský	14 218	15 323	14 776	14 836	14 437	15 111	13 467	13 522	55			
Jihočeský	6 374	6 880	6 748	6 665	6 552	6 699	6 087	6 108	21			
Plzeňský	5 510	6 066	6 082	6 027	5 876	5 933	5 509	5 524	15			
Karlovarský	2 826	2 753	2 755	2 827	2 682	2 619	2 370	2 384	14			
Ústecký	8 060	8 442	8 099	8 094	7 947	7 886	7 257	7 293	36			
Liberecký	4 535	4 753	4 725	4 659	4 557	4 386	3 921	3 932	11			
Královéhradecký	5 451	5 702	5 677	5 504	5 526	5 537	5 058	5 074	16			
Pardubický	5 077	5 372	5 526	5 672	5 454	5 421	4 929	4 947	18			
Vysočina	4 920	5 440	5 430	5 497	5 349	5 547	4 979	4 994	15			
Jihomoravský	12 403	13 509	13 594	13 328	12 859	13 085	12 078	12 125	47			
Olomoucký	6 322	6 679	6 699	6 359	6 584	6 394	5 985	6 007	22			
Zlínský	5 585	6 084	6 078	5 774	5 834	6 040	5 361	5 372	11			
Moravskoslezský	11 603	12 078	12 387	12 056	11 830	11 978	10 770	10 817	47			
ČR	106 751	114 405	114 036	112 231	110 200	111 793	101 299	101 676	377			

Pozn.: Barvou označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 4.2 Živě narození podle pořadí a rodinného stavu matky, 2022

Kraj	Pořadí narození				Rodinný stav matky			Ovdovělá
	1.	2.	3.	4.+	svobodná	vdaná	rozvedená	
Hl. město Praha	7 278	4 819	1 149	282	5 082	7 975	462	9
Středočeský	6 013	5 431	1 504	519	5 808	7 131	520	8
Jihočeský	2 754	2 428	662	243	2 862	2 998	216	11
Plzeňský	2 578	2 157	561	213	2 588	2 749	166	6
Karlovarský	1 027	903	276	164	1 325	948	92	5
Ústecký	3 254	2 552	845	606	4 262	2 706	280	9
Liberecký	1 761	1 507	473	180	1 861	1 883	173	4
Královéhradecký	2 261	2 004	572	221	2 385	2 473	193	7
Pardubický	2 213	1 899	602	215	2 207	2 544	171	7
Vysočina	2 184	1 968	621	206	2 069	2 731	176	3
Jihomoravský	5 517	4 907	1 206	448	4 766	6 876	423	13
Olomoucký	2 694	2 369	639	283	2 671	3 070	238	6
Zlínský	2 393	2 157	614	197	2 073	3 111	176	1
Moravskoslezský	4 978	4 029	1 165	598	5 132	5 232	392	14
ČR	46 905	39 130	10 889	4 375	45 091	52 427	3 678	103

Pozn.: Barvou označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 4.3 Podíl živě narozených mimo manželství (%), 2013 a 2017–2022

Kraj	Celkem										V tom podle pořadí (v roce 2022)		
	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022	1.	2.	3.+			
Hl. město Praha	38,7	41,3	40,7	40,3	40,5	40,5	41,0	47,9	33,1	32,7			
Středočeský	42,2	47,8	47,0	46,8	46,8	47,3	47,0	58,2	39,3	34,8			
Jihočeský	45,7	50,6	50,3	49,3	50,6	49,8	50,7	61,5	41,6	42,5			
Plzeňský	46,4	50,8	51,6	48,3	49,2	49,6	50,1	59,0	42,2	42,5			
Karlovarský	60,7	60,1	61,7	59,6	62,7	61,2	60,0	70,5	50,8	54,3			
Ústecký	59,3	64,5	63,4	63,5	62,8	63,0	62,7	70,4	53,1	62,4			
Liberecký	49,8	55,4	54,2	52,7	53,3	54,3	52,0	60,9	44,4	45,3			
Královéhradecký	47,1	50,4	49,8	51,4	51,5	51,9	51,1	60,9	43,8	41,7			
Pardubický	44,3	48,8	48,9	47,2	48,6	48,8	48,4	60,1	38,9	38,6			
Vysočina	38,9	44,4	43,4	45,7	44,6	45,8	45,1	55,9	38,6	32,4			
Jihomoravský	39,6	43,6	43,8	42,7	43,9	43,4	43,1	52,7	34,6	35,9			
Olomoucký	45,7	50,2	49,8	49,4	50,0	50,9	48,7	59,4	39,5	41,1			
Zlínský	37,4	43,0	42,3	43,4	43,1	43,1	42,0	53,5	33,6	30,2			
Moravskoslezský	49,8	52,7	51,9	52,2	51,1	50,9	51,4	60,0	41,6	49,6			
ČR	45,0	49,0	48,5	48,2	48,5	48,5	48,2	57,6	39,7	41,5			

Pozn.: Barvou a tučně označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 4.4 Úhrnná plodnost podle pořadí, 2013–2022 (výběr let)

Kraj	Celkem															
	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022	1. pořadí			2. pořadí			3.+ pořadí		
								2013	2017	2022	2013	2017	2022	2013	2017	2022
Hl. město Praha	1,36	1,55	1,56	1,52	1,51	1,71	1,44	0,77	0,85	0,81	0,47	0,54	0,49	0,13	0,15	0,14
Středočeský	1,54	1,79	1,74	1,76	1,74	1,90	1,64	0,76	0,90	0,78	0,57	0,67	0,64	0,20	0,22	0,22
Jihočeský	1,48	1,74	1,74	1,74	1,75	1,87	1,67	0,73	0,87	0,79	0,55	0,62	0,65	0,19	0,24	0,23
Plzeňský	1,41	1,67	1,70	1,70	1,69	1,79	1,59	0,70	0,87	0,78	0,53	0,58	0,61	0,18	0,21	0,21
Karlovarský	1,42	1,55	1,59	1,68	1,62	1,69	1,47	0,70	0,77	0,66	0,48	0,52	0,55	0,23	0,26	0,26
Ústecký	1,47	1,72	1,69	1,73	1,72	1,79	1,62	0,71	0,84	0,75	0,51	0,57	0,56	0,26	0,31	0,31
Liberecký	1,51	1,73	1,75	1,76	1,76	1,78	1,55	0,74	0,87	0,73	0,54	0,61	0,58	0,22	0,25	0,24
Královéhradecký	1,49	1,71	1,74	1,72	1,76	1,85	1,66	0,71	0,86	0,77	0,57	0,60	0,64	0,21	0,25	0,25
Pardubický	1,45	1,67	1,74	1,82	1,77	1,85	1,64	0,70	0,84	0,76	0,54	0,61	0,62	0,21	0,22	0,26
Vysočina	1,44	1,73	1,75	1,81	1,80	1,95	1,74	0,68	0,84	0,79	0,55	0,62	0,68	0,20	0,26	0,27
Jihomoravský	1,48	1,72	1,76	1,75	1,73	1,83	1,67	0,75	0,88	0,80	0,55	0,63	0,66	0,19	0,22	0,21
Olomoucký	1,45	1,68	1,73	1,68	1,79	1,82	1,70	0,72	0,82	0,80	0,53	0,62	0,66	0,20	0,24	0,25
Zlínský	1,40	1,67	1,70	1,65	1,71	1,88	1,66	0,68	0,84	0,77	0,53	0,59	0,66	0,20	0,24	0,24
Moravskoslezský	1,41	1,60	1,68	1,67	1,67	1,78	1,62	0,68	0,79	0,77	0,51	0,56	0,59	0,22	0,25	0,25
ČR	1,46	1,69	1,71	1,71	1,71	1,83	1,62	0,73	0,86	0,78	0,53	0,60	0,61	0,20	0,23	0,23

Pozn.: Barvou a tučně označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 4.5 Míry plodnosti ve věkových skupinách, 2013 a 2022

Kraj	2013						2022					
	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40+	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40+
Hl. město Praha	5,4	25,5	70,0	107,7	55,9	5,8	3,3	27,4	74,3	105,1	62,8	8,4
Středočeský	10,1	43,2	98,2	103,8	43,7	4,7	5,6	40,8	108,4	107,7	52,9	5,8
Jihočeský	11,8	42,5	96,5	98,6	38,8	3,5	6,8	48,3	112,1	107,5	50,1	5,0
Plzeňský	12,3	45,4	91,7	90,7	35,2	3,5	8,6	45,7	105,7	104,2	45,1	4,3
Karlovarský	21,1	59,0	88,7	74,1	33,8	3,8	11,8	53,7	92,2	87,1	39,0	4,5
Ústecký	23,7	59,1	92,3	80,2	33,9	3,1	16,4	61,6	106,2	88,1	41,9	4,5
Liberecký	15,2	50,7	92,3	95,8	39,8	4,0	8,6	45,7	98,7	97,2	50,9	4,4
Královéhradecký	11,0	41,2	98,4	101,7	39,2	3,3	7,4	41,2	110,5	112,6	51,1	4,7
Pardubický	9,2	40,9	98,3	97,2	38,1	3,1	6,9	40,3	116,7	107,1	49,1	4,6
Vysočina	6,5	37,4	103,8	98,3	34,7	3,1	4,6	44,2	130,8	112,2	47,1	4,8
Jihomoravský	9,1	37,9	94,9	107,2	40,0	4,0	4,6	37,3	109,9	115,7	54,6	5,9
Olomoucký	10,5	40,6	95,2	98,9	37,1	3,7	7,7	44,5	112,8	112,2	51,6	5,6
Zlínský	6,6	31,6	95,9	101,0	37,9	3,2	3,4	33,9	113,9	117,0	54,8	5,0
Moravskoslezský	15,1	46,9	95,1	88,7	30,8	3,0	9,4	49,8	108,0	101,5	45,4	4,4
ČR	11,7	41,9	92,4	98,2	40,0	3,9	7,2	42,7	105,0	106,2	51,5	5,5

Pozn.: Barvou označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 4.6 Průměrný věk žen při narození dítěte, 2013–2022 (výběr let)

Kraj	Celkem															
	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022	1. pořadí		2. pořadí		3.+ pořadí				
								2013	2017	2022	2013	2017	2022	2013	2017	2022
Hl. město Praha	31,5	31,5	31,7	31,7	31,8	32,0	31,8	30,1	30,1	30,6	32,8	32,8	33,0	35,2	35,1	35,3
Středočeský	30,0	30,1	30,2	30,3	30,3	30,5	30,6	28,2	28,3	28,8	31,2	31,4	31,5	33,7	33,7	34,0
Jihočeský	29,7	29,9	29,8	30,0	30,0	30,2	30,2	27,8	28,0	28,4	30,8	31,1	31,2	33,8	33,3	33,6
Plzeňský	29,5	29,8	29,9	29,9	29,9	30,1	30,0	27,6	27,9	28,4	30,9	31,2	31,1	32,9	33,2	33,1
Karlovarský	28,7	29,0	29,0	28,9	29,2	29,4	29,5	26,5	27,0	27,8	30,2	30,6	30,5	31,9	31,8	31,8
Ústecký	28,6	28,7	28,7	28,7	29,0	29,1	29,2	26,6	26,8	27,4	29,9	29,9	30,1	31,5	31,5	31,8
Liberecký	29,5	29,6	29,8	29,8	29,9	30,1	30,2	27,7	27,9	28,4	30,7	30,8	31,1	32,9	32,7	33,1
Královéhradecký	29,8	30,0	30,1	30,2	30,1	30,5	30,4	27,8	28,1	28,6	31,0	31,2	31,3	33,3	33,5	33,5
Pardubický	29,8	29,8	30,0	30,0	30,1	30,2	30,3	28,0	27,8	28,7	30,8	31,2	31,0	33,4	33,5	33,4
Vysočina	29,9	29,9	30,2	30,0	30,1	30,3	30,2	28,0	27,8	28,5	30,7	31,0	30,9	34,0	33,9	33,7
Jihomoravský	30,1	30,4	30,4	30,6	30,5	30,8	30,8	28,3	28,6	29,2	31,3	31,7	31,7	33,7	34,3	34,1
Olomoucký	29,8	30,0	30,1	30,0	30,0	30,1	30,4	28,0	28,1	28,6	31,1	31,1	31,3	33,2	33,3	33,5
Zlínský	30,2	30,4	30,5	30,6	30,5	30,6	30,8	28,4	28,5	29,1	31,3	31,7	31,6	34,0	34,3	34,2
Moravskoslezský	29,2	29,5	29,6	29,6	29,7	29,9	29,9	27,3	27,7	28,4	30,3	30,6	30,8	32,3	32,8	32,3
ČR	29,9	30,0	30,1	30,2	30,2	30,4	30,4	28,1	28,2	28,8	31,0	31,3	31,4	33,2	33,4	33,4

Pozn.: Barvou a tučně označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 4.7 Živě narození s cizím státním občanstvím, 2013, 2017 a 2022

Kraj	Absolutně		Podíl (%)			Zastoupení občanství mezi cizími (%) v roce 2022			
	2013	2017	2022	2013	2017	2022	Ukrajina	Slovensko	Vietnam
Hl. město Praha	1 288	1 794	2 363	9,3	11,7	17,5	45,7	15,2	6,1
Středočeský	440	625	963	3,1	4,1	7,2	51,4	17,4	10,5
Jihočeský	99	127	252	1,6	1,8	4,1	47,2	11,1	20,2
Plzeňský	190	276	439	3,4	4,5	8,0	55,4	13,2	14,6
Karlovarský	163	150	162	5,8	5,4	6,8	50,6	5,6	25,9
Ústecký	268	259	331	3,3	3,1	4,6	45,3	6,9	25,1
Liberecký	166	169	263	3,7	3,6	6,7	43,7	7,2	8,7
Královéhradecký	103	107	194	1,9	1,9	3,8	61,9	5,2	11,9
Pardubický	66	124	248	1,3	2,3	5,0	58,1	8,9	8,5
Vysočina	55	79	161	1,1	1,5	3,2	60,2	8,7	7,5
Jihomoravský	290	354	636	2,3	2,6	5,3	41,2	28,3	10,1
Olomoucký	55	78	130	0,9	1,2	2,2	49,2	16,9	16,2
Zlínský	35	58	137	0,6	1,0	2,6	50,4	12,4	8,8
Moravskoslezský	127	113	247	1,1	0,9	2,3	42,5	26,3	13,4
ČR	3 345	4 313	6 526	3,1	3,8	6,4	48,2	15,2	10,6

Pozn.: Barvou a tučně označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Vybrána tři nejčastější cizí státní občanství na úrovni ČR v roce 2022. Státní občanství dítěte se na statistickém hlášení přímo nesleduje, je odvozováno od občanství rodičů. Cizí státní občanství udává ČSÚ pouze u dětí, u nichž ani jeden z rodičů neměl v době narození dítěte státní občanství ČR.

5 Úmrtnost

[Tab. 5.1 Zemřelí, 2013 a 2017–2022](#)

[Tab. 5.2 Zemřelí podle měsíce úmrtí, 2022](#)

[Tab. 5.3 Sezónnost úmrtnosti, 2022](#)

[Tab. 5.4 Naděje dožití při narození podle pohlaví, 2013–2022 \(dvouletá období\)](#)

[Tab. 5.5 Zemřelí podle vybraných skupin příčin smrti, 2022](#)

[Tab. 5.6 Standardizované míry úmrtnosti na nejčastější skupiny příčin smrti \(na 100 000 obyv.\), 2022](#)

Tab. 5.1 Zemělí, 2013 a 2017–2022

Kraj	Celkem						Podle pohlaví v r. 2022		
	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Muži	Ženy
Hl. město Praha	12 149	12 199	12 417	12 178	13 621	14 460	12 810	6 427	6 383
Středočeský	12 924	13 248	13 687	13 471	15 302	16 708	14 351	7 467	6 884
Jihočeský	6 604	6 752	6 696	6 885	7 800	8 350	7 416	3 814	3 602
Plzeňský	6 061	6 242	6 276	6 356	7 066	7 912	6 698	3 434	3 264
Karlovarský	3 186	3 406	3 491	3 405	4 026	4 592	3 527	1 821	1 706
Ústecký	9 277	9 172	9 338	9 208	10 793	11 775	9 879	5 105	4 774
Liberecký	4 423	4 707	4 705	4 607	5 252	5 880	5 013	2 563	2 450
Královéhradecký	5 918	5 783	6 024	5 901	6 694	7 668	6 176	3 124	3 052
Pardubický	5 392	5 389	5 528	5 558	6 383	6 991	6 049	3 084	2 965
Vysočina	5 129	5 288	5 277	5 636	6 450	6 438	5 861	2 950	2 911
Jihomoravský	11 629	12 275	12 542	12 190	14 015	15 246	13 344	6 697	6 647
Olomoucký	6 830	7 033	6 952	6 914	8 126	8 562	7 481	3 811	3 670
Zlínský	6 354	6 389	6 338	6 291	7 794	7 984	6 695	3 424	3 271
Moravskoslezský	13 284	13 560	13 649	13 762	15 967	17 325	14 919	7 683	7 236
ČR	109 160	111 443	112 920	112 362	129 289	139 891	120 219	61 404	58 815

Pozn.: Barvou a tučně označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 5.2 Zemřelí podle měsíce úmrtí, 2022

Kraj	Měsíc úmrtí												Zemřelí celkem
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Hl. město Praha	1124	1118	1069	1047	992	958	1047	1031	1014	1072	1042	1 296	12810
Středočeský	1357	1198	1195	1140	1111	1 073	1109	1134	1144	1253	1150	1 487	14351
Jihočeský	668	639	695	604	606	541	569	559	564	653	563	755	7416
Plzeňský	636	602	630	529	515	486	492	532	579	541	504	652	6698
Karlovarský	299	325	309	275	246	313	266	280	296	301	293	324	3527
Ústecký	912	812	847	783	771	696	730	768	795	889	823	1 053	9879
Liberecký	484	423	411	443	394	353	364	376	389	415	453	508	5013
Královéhradecký	547	502	590	547	446	473	477	483	462	545	444	660	6176
Pardubický	581	503	473	501	451	467	438	487	504	532	488	624	6049
Vysočina	494	467	532	520	449	405	475	474	481	510	490	564	5861
Jihomoravský	1227	1193	1224	1093	1031	953	1030	1042	1048	1133	1045	1 325	13344
Olomoucký	677	657	722	668	572	518	568	599	570	609	585	736	7481
Zlínský	633	611	641	565	497	477	511	517	522	557	511	653	6695
Moravskoslezský	1395	1338	1357	1248	1155	1 035	1143	1195	1196	1222	1100	1 535	14919
ČR	16 211	13 820	16 789	11 699	9 557	8 628	8 814	8 714	8 932	10 101	12 815	13 811	139 891

Pozn.: Barvou označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 5.3 Sezónnost úmrtnosti, 2022

Kraj	Měsíční index*												Var. koef. (%)
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Hl. město Praha	1,03	1,14	0,98	0,99	0,91	0,91	0,96	0,95	0,96	0,98	0,99	1,19	0,7
Středočeský	1,11	1,09	0,98	0,97	0,91	0,91	0,91	0,93	0,97	1,03	0,97	1,22	0,8
Jihočeský	1,06	1,12	1,10	0,99	0,96	0,89	0,90	0,89	0,93	1,04	0,92	1,20	1,0
Plzeňský	1,12	1,17	1,11	0,96	0,90	0,88	0,86	0,93	1,05	0,95	0,91	1,15	1,1
Karlovarský	1,00	1,20	1,03	0,95	0,82	1,08	0,89	0,93	1,02	1,00	1,01	1,08	0,9
Ústecký	1,09	1,07	1,01	0,96	0,92	0,86	0,87	0,92	0,98	1,06	1,01	1,25	1,1
Liberecký	1,14	1,10	0,96	1,07	0,92	0,86	0,85	0,88	0,94	0,97	1,10	1,19	1,2
Královéhradecký	1,04	1,06	1,12	1,08	0,85	0,93	0,91	0,92	0,91	1,04	0,87	1,26	1,3
Pardubický	1,13	1,08	0,92	1,01	0,88	0,94	0,85	0,95	1,01	1,03	0,98	1,21	1,0
Vysočina	0,99	1,04	1,07	1,08	0,90	0,84	0,95	0,95	1,00	1,02	1,02	1,13	0,6
Jihomoravský	1,08	1,16	1,08	1,00	0,91	0,87	0,91	0,92	0,95	1,00	0,95	1,17	0,9
Olomoucký	1,06	1,14	1,14	1,09	0,90	0,84	0,89	0,94	0,93	0,96	0,95	1,16	1,1
Zlínský	1,11	1,19	1,13	1,03	0,87	0,87	0,90	0,91	0,95	0,98	0,93	1,15	1,2
Moravskoslezský	1,10	1,17	1,07	1,02	0,91	0,84	0,90	0,94	0,97	0,96	0,90	1,21	1,2
ČR	1,36	1,29	1,41	1,02	0,80	0,75	0,74	0,73	0,78	0,85	1,11	1,16	6,1

* Měsíční index vypočítá o poměru měsíčního počtu sňatků a průměrného měsíčního počtu daného roku v daném kraji. Jedná se o očištěný index (po přečtu na stejný počet dnů v měsíci).

Pozn.: Barvou a tučně označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 5.4 Naděje dožití při narození podle pohlaví, 2013–2022 (dvouletá období)

Kraj	Období											Pořadí (1. = nejvyšší e0)	
	2013–2014	2014–2015	2015–2016	2016–2017	2017–2018	2018–2019	2019–2020	2020–2021	2021–2022	2013–2014	2021–2022		
	Muži												
Hl. město Praha	77,4	77,5	77,7	78,1	78,3	78,4	78,2	77,1	77,1	77,1	1	1	
Středočeský	75,6	76,0	76,1	76,3	76,1	76,3	76,2	75,1	75,1	75,4	8	7	
Jihočeský	75,6	75,6	76,0	76,4	76,3	76,6	76,2	75,2	75,2	75,6	7	4	
Plzeňský	76,1	76,1	76,0	76,2	76,2	76,4	76,0	74,7	74,7	75,2	4	8	
Karlovarský	74,2	74,4	74,6	74,4	74,5	74,9	74,5	72,8	72,8	73,2	12	13	
Ústecký	73,4	73,8	73,8	74,1	74,2	74,4	73,9	72,7	72,7	73,1	14	14	
Liberecký	75,2	75,4	75,7	75,7	75,4	76,1	76,0	74,7	74,7	74,9	9	10	
Královéhradecký	76,2	76,5	76,8	77,2	77,2	77,2	76,8	75,5	75,5	75,8	2	3	
Pardubický	75,9	76,2	76,3	76,6	76,5	76,6	76,1	75,1	75,1	75,6	6	5	
Vysočina	76,2	76,5	77,0	77,0	76,9	76,7	75,9	75,6	75,6	76,2	3	2	
Jihomoravský	75,9	76,3	76,4	76,5	76,3	76,6	76,3	75,3	75,3	75,6	5	6	
Olomoucký	74,8	75,1	75,2	75,5	75,6	75,7	75,1	74,1	74,1	74,7	11	11	
Zlínský	75,0	75,4	75,4	75,5	75,8	75,9	75,1	74,1	74,1	75,0	10	9	
Moravskoslezský	73,9	74,1	74,2	74,5	74,5	74,5	73,9	72,8	72,8	73,3	13	12	
ČR ¹⁾	75,4	75,7	75,8	76,0	76,1	76,2	75,8	74,7	74,7	0,0	x	x	
	Muži												
Hl. město Praha	82,3	82,4	82,5	82,7	83,0	83,0	82,9	82,3	82,3	82,8	2	1	
Středočeský	81,5	81,5	81,5	81,6	81,6	81,9	81,6	80,9	80,9	81,4	8	6	
Jihočeský	81,4	81,5	81,6	82,1	82,0	82,1	81,9	81,1	81,1	81,3	11	7	
Plzeňský	81,4	81,4	81,4	81,7	81,6	81,9	81,9	81,1	81,1	81,1	10	10	
Karlovarský	80,2	80,2	80,5	80,5	79,9	80,2	80,0	78,8	78,8	79,2	13	13	
Ústecký	79,4	79,7	79,7	79,8	80,0	80,2	79,9	79,0	79,0	79,2	14	14	
Liberecký	81,5	81,4	81,5	81,7	81,7	81,7	81,5	80,7	80,7	81,0	9	11	
Královéhradecký	81,9	82,2	82,0	82,4	82,6	82,5	82,4	81,5	81,5	81,6	4	5	
Pardubický	81,6	82,1	82,1	82,2	82,3	82,2	81,9	81,0	81,0	81,2	6	9	
Vysočina	82,5	82,6	82,4	82,7	83,0	82,7	82,3	81,7	81,7	81,9	1	3	
Jihomoravský	82,3	82,4	82,4	82,7	82,7	82,8	82,4	81,6	81,6	82,0	3	2	
Olomoucký	81,8	81,7	81,5	81,8	81,9	82,1	81,7	81,0	81,0	81,2	5	8	
Zlínský	81,5	81,8	82,2	82,3	82,4	82,6	81,9	81,2	81,2	81,8	7	4	
Moravskoslezský	80,5	80,8	81,0	81,1	81,1	81,2	80,9	80,1	80,1	80,3	12	12	
ČR ¹⁾	81,4	81,6	81,6	81,8	81,9	82,0	81,7	80,9	80,9	0,0	x	x	

¹⁾ Pro srovnatelnost jsou hodnoty za ČR vypočteny stejně jako v případě krajů za dvouleté kalendářní období.

Pozn.: Barvou tučně označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 5.5 Zemřelí podle vybraných skupin příčin smrti, 2022

Kraj	Počet zemřelých (abs.)									
	novotvary	nemoci endokrinní soustavy	nemoci nervové soustavy	nemoci oběhové soustavy	nemoci dýchací soustavy	nemoci trávicí soustavy	vnější příčiny	covid-19	ostatní	celkem
	Celkem									
Hl. město Praha	3 119	476	552	4 876	836	529	582	667	1 173	12 810
Středočeský	3 540	791	608	5 332	890	571	602	708	1 309	14 351
Jihočeský	1 807	394	262	2 585	614	285	320	307	842	7 416
Plzeňský	1 645	340	273	2 382	396	285	330	388	659	6 698
Karlovarský	864	195	118	1 299	249	173	147	185	297	3 527
Ústecký	2 424	582	279	3 668	752	436	397	440	901	9 879
Liberecký	1 242	246	139	1 905	384	239	262	270	326	5 013
Královéhradecký	1 420	228	212	2 532	416	266	266	280	556	6 176
Pardubický	1 309	250	241	2 398	412	212	233	316	678	6 049
Vysočina	1 278	361	275	2 394	410	204	246	230	463	5 861
Jihomoravský	3 031	438	372	5 449	972	610	625	821	1 026	13 344
Olomoucký	1 703	311	284	2 957	551	436	408	382	449	7 481
Zlínský	1 504	385	300	2 531	436	337	331	349	522	6 695
Moravskoslezský	3 284	759	331	5 978	1 186	846	699	692	1 144	14 919
ČR	28 170	5 756	4 246	46 286	8 504	5 429	5 448	6 035	10 345	120 219
	Muži									
Hl. město Praha	1 614	242	243	2 260	435	280	407	363	583	6 427
Středočeský	1 958	354	236	2 599	500	332	426	396	666	7 467
Jihočeský	995	184	112	1 228	334	169	210	181	401	3 814
Plzeňský	912	139	112	1 173	209	160	208	199	322	3 434
Karlovarský	459	104	40	670	132	94	94	97	131	1 821
Ústecký	1 322	256	118	1 800	401	261	273	221	453	5 105
Liberecký	698	112	62	872	202	146	174	152	145	2 563
Královéhradecký	752	109	93	1 199	236	147	175	161	252	3 124
Pardubický	733	125	87	1 109	225	118	158	157	372	3 084
Vysočina	701	167	98	1 102	243	114	171	128	226	2 950
Jihomoravský	1 654	204	144	2 450	530	364	422	443	486	6 697
Olomoucký	908	149	113	1 381	318	231	290	208	213	3 811
Zlínský	827	200	123	1 144	243	207	225	181	274	3 424
Moravskoslezský	1 806	345	152	2 776	661	508	490	386	559	7 683
ČR	15 339	2 690	1 733	21 763	4 669	3 131	3 723	3 273	5 083	61 404
	Ženy									
Hl. město Praha	1 505	234	309	2 616	401	249	175	304	590	6 383
Středočeský	1 582	437	372	2 733	390	239	176	312	643	6 884
Jihočeský	812	210	150	1 357	280	116	110	126	441	3 602
Plzeňský	733	201	161	1 209	187	125	122	189	337	3 264
Karlovarský	405	91	78	629	117	79	53	88	166	1 706
Ústecký	1 102	326	161	1 868	351	175	124	219	448	4 774
Liberecký	544	134	77	1 033	182	93	88	118	181	2 450
Královéhradecký	668	119	119	1 333	180	119	91	119	304	3 052
Pardubický	576	125	154	1 289	187	94	75	159	306	2 965
Vysočina	577	194	177	1 292	167	90	75	102	237	2 911
Jihomoravský	1 377	234	228	2 999	442	246	203	378	540	6 647
Olomoucký	795	162	171	1 576	233	205	118	174	236	3 670
Zlínský	677	185	177	1 387	193	130	106	168	248	3 271
Moravskoslezský	1 478	414	179	3 202	525	338	209	306	585	7 236
ČR	12 831	3 066	2 513	24 523	3 835	2 298	1 725	2 762	5 262	58 815

Pozn.: Barvou a tučně označeny nejvyšší hodnoty a pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 5.6 Standardizované míry úmrtnosti na nejčtenější skupiny příčin smrti (na 100 000 obyv.), 2022

Kraj	Míry úmrtnosti									
	novotvary	nemoci endokrinní soustavy	nemoci nervové soustavy	nemoci oběhové soustavy	nemoci dýchací soustavy	nemoci trávicí soustavy	vnější příčiny	covid-19	ostatní	celkem
Celkem										
Hl. město Praha	249	36	42	355	64	43	44	49	87	968
Středočeský	278	63	48	420	70	44	46	56	102	1 127
Jihočeský	276	59	40	387	93	44	49	46	126	1 120
Plzeňský	280	58	46	402	67	49	56	66	111	1 135
Karlovarský	297	68	42	460	87	60	51	65	105	1 236
Ústecký	312	78	37	498	99	57	51	59	119	1 311
Liberecký	284	56	32	440	88	55	60	62	75	1 153
Královéhradecký	244	38	35	416	70	47	47	47	92	1 036
Pardubický	250	47	45	443	77	41	45	59	127	1 133
Vysočina	245	67	50	440	77	39	47	43	86	1 093
Jihomoravský	255	35	30	430	78	51	52	66	82	1 080
Olomoucký	264	48	43	443	83	68	64	58	68	1 139
Zlínský	250	61	47	399	70	56	56	56	84	1 079
Moravskoslezský	276	64	28	503	100	71	59	58	96	1 256
ČR	268	54	40	429	80	52	51	56	96	1 126
Muži										
Hl. město Praha	319	49	49	450	87	53	71	73	113	1 263
Středočeský	366	71	48	539	97	58	73	82	130	1 464
Jihočeský	359	69	43	473	129	60	72	72	153	1 432
Plzeňský	368	60	49	508	87	63	80	90	137	1 442
Karlovarský	372	93	40	600	113	75	71	84	121	1 570
Ústecký	409	87	39	620	133	77	79	76	141	1 662
Liberecký	384	65	37	528	121	78	89	90	85	1 476
Královéhradecký	308	48	40	529	102	58	70	71	110	1 336
Pardubický	336	59	42	549	107	51	67	78	172	1 462
Vysočina	318	79	50	540	115	50	73	61	107	1 393
Jihomoravský	337	43	31	533	113	70	80	96	102	1 407
Olomoucký	346	59	46	565	128	82	102	89	86	1 503
Zlínský	336	87	53	507	104	79	85	80	117	1 449
Moravskoslezský	371	76	33	633	145	94	91	87	121	1 651
ČR	352	65	42	539	112	68	79	82	121	1 459
Ženy										
Hl. město Praha	203	27	37	285	48	34	22	35	68	758
Středočeský	216	55	47	334	50	32	23	40	81	879
Jihočeský	217	50	37	319	69	30	30	31	103	886
Plzeňský	219	55	44	320	52	37	35	52	92	906
Karlovarský	245	53	45	356	69	49	32	50	97	995
Ústecký	248	71	35	405	77	40	28	48	99	1 051
Liberecký	216	48	29	367	67	36	35	44	67	909
Královéhradecký	201	32	32	337	48	36	27	31	79	824
Pardubický	191	37	45	365	55	31	25	48	92	889
Vysočina	194	56	51	360	50	29	24	31	69	864
Jihomoravský	198	29	30	351	54	35	28	48	67	841
Olomoucký	211	39	41	355	54	54	31	41	55	881
Zlínský	188	44	42	321	48	36	31	40	62	813
Moravskoslezský	213	54	24	409	70	50	31	41	79	970
ČR	211	45	37	347	58	38	28	41	78	882

* Úmrtnost v krajích standardizována přímou standardizací na věkovou strukturu celé ČR (mužů a žen dohromady), aby se eliminoval vliv odlišné věkové struktury obyvatel jednotlivých krajů na úroveň úmrtnosti a zároveň bylo možno hodnotit i rozdíly v úmrtnosti podle pohlaví.

Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší hodnoty na danou příčinu, pouze barvou nejnižší hodnoty na danou příčinu.

Podbarveny jsou standardizované míry, které jsou vyšší než příslušná standardizovaná míra na danou příčinu v ČR jako celku.

6 Migrace

[Tab. 6.1 Saldo migrace, 2013 a 2017–2022](#)

[Tab. 6.2 Vnitřní stěhování podle kraje vystěhování a přistěhování, 2022](#)

[Tab. 6.3 Saldo migrace podle věku a pohlaví, 2022](#)

[Tab 6.4 Zahraniční migrace podle pěti nejčtenějších státních občanství, 2022](#)

Tab. 6.1 Saldo migrace, 2013 a 2017–2022

Kraj	Absolutně							Relativně (na 1000 obyvatel)						
	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2013	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Saldo (celkové) migrace														
Hl. město Praha	-5 297	10 880	11 076	12 890	9 715	15 296	81 202	-4,3	8,5	8,5	9,8	7,3	12,1	60,7
Středočeský	9 226	11 738	15 448	14 444	13 721	15 833	53 451	7,1	8,7	11,4	10,5	9,9	11,5	37,4
Jihočeský	326	1 286	1 885	2 170	716	2 276	16 585	0,5	2,0	2,9	3,4	1,1	3,6	25,5
Plzeňský	1 333	2 363	4 050	5 556	2 332	4 328	27 870	2,3	4,1	7,0	9,5	3,9	7,5	46,6
Karlovarský	-1 057	-410	-54	346	-9	163	11 542	-3,5	-1,4	-0,2	1,2	0,0	0,6	39,6
Ústecký	-427	433	948	1 290	-1 115	1 201	16 061	-0,5	0,5	1,2	1,6	-1,4	1,5	19,8
Liberecký	-97	618	1 036	1 282	-519	1 542	12 699	-0,2	1,4	2,3	2,9	-1,2	3,5	28,4
Královéhradecký	-570	366	279	1 023	324	509	13 802	-1,0	0,7	0,5	1,9	0,6	0,9	25,0
Pardubický	-140	1 267	1 981	2 232	1 123	1 675	15 363	-0,3	2,4	3,8	4,3	2,1	3,3	29,2
Vysočina	-789	-188	205	678	140	912	11 634	-1,5	-0,4	0,4	1,3	0,3	1,8	22,7
Jihomoravský	654	3 161	3 408	3 184	4 494	5 513	33 898	0,6	2,7	2,9	2,7	3,8	4,7	28,0
Olomoucký	-745	-393	-433	78	49	167	10 368	-1,2	-0,6	-0,7	0,1	0,1	0,3	16,5
Zlínský	-625	-337	125	151	-476	658	9 433	-1,1	-0,6	0,2	0,3	-0,8	1,1	16,3
Moravskoslezský	-3 089	-2 511	-1 325	-1 054	-3 568	-104	15 834	-2,5	-2,1	-1,1	-0,9	-3,0	-0,1	13,3
ČR	-1 297	28 273	38 629	44 270	26 927	49 969	329 742	-0,1	2,7	3,6	4,1	2,5	4,8	30,6
Saldo zahraniční migrace														
Hl. město Praha	-3 584	10 689	12 534	14 827	11 472	17 938	85 341	-2,9	8,3	9,6	11,3	8,6	14,2	63,8
Středočeský	138	3 421	5 677	6 003	5 119	7 006	44 932	0,1	2,5	4,2	4,4	3,7	5,1	31,5
Jihočeský	115	1 474	1 997	2 253	530	2 183	16 637	0,2	2,3	3,1	3,5	0,8	3,4	25,6
Plzeňský	620	1 904	3 401	4 617	1 774	3 640	27 253	1,1	3,3	5,8	7,9	3,0	6,3	45,6
Karlovarský	63	690	806	942	735	820	11 909	0,2	2,3	2,7	3,2	2,5	2,9	40,9
Ústecký	762	1 249	1 962	2 313	22	2 176	16 759	0,9	1,5	2,4	2,8	0,0	2,7	20,7
Liberecký	138	1 023	1 635	1 576	6	1 954	13 090	0,3	2,3	3,7	3,6	0,0	4,5	29,3
Královéhradecký	-107	924	1 122	1 625	1 108	1 099	13 970	-0,2	1,7	2,0	2,9	2,0	2,0	25,3
Pardubický	118	1 451	2 140	2 365	1 333	1 867	15 464	0,2	2,8	4,1	4,5	2,5	3,6	29,4
Vysočina	-10	760	1 152	1 422	875	1 341	11 852	0,0	1,5	2,3	2,8	1,7	2,7	23,1
Jihomoravský	444	2 922	3 215	3 107	4 397	5 430	33 921	0,4	2,5	2,7	2,6	3,7	4,6	28,0
Olomoucký	16	530	712	885	613	714	10 408	0,0	0,8	1,1	1,4	1,0	1,1	16,5
Zlínský	16	527	948	1 054	278	1 451	10 020	0,0	0,9	1,6	1,8	0,5	2,5	17,3
Moravskoslezský	-26	709	1 328	1 281	-1 335	2 350	18 186	0,0	0,6	1,1	1,1	-1,1	2,0	15,3
ČR	-1 297	28 273	38 629	44 270	26 927	49 969	329 742	-0,1	2,7	3,6	4,1	2,5	4,8	30,6
Saldo vnitřní migrace														
Hl. město Praha	-1 713	191	-1 458	-1 937	-1 757	-2 642	-4 139	-1,4	0,1	-1,1	-1,5	-1,3	-2,1	-3,1
Středočeský	9 088	8 317	9 771	8 441	8 602	8 827	8 519	7,0	6,2	7,2	6,1	6,2	6,4	6,0
Jihočeský	211	-188	-112	-83	186	93	-52	0,3	-0,3	-0,2	-0,1	0,3	0,1	-0,1
Plzeňský	713	459	649	939	558	688	617	1,2	0,8	1,1	1,6	0,9	1,2	1,0
Karlovarský	-1 120	-1 100	-860	-596	-744	-657	-367	-3,7	-3,7	-2,9	-2,0	-2,5	-2,3	-1,3
Ústecký	-1 189	-816	-1 014	-1 023	-1 137	-975	-698	-1,4	-1,0	-1,2	-1,2	-1,4	-1,2	-0,9
Liberecký	-235	-405	-599	-294	-525	-412	-391	-0,5	-0,9	-1,4	-0,7	-1,2	-0,9	-0,9
Královéhradecký	-463	-558	-843	-602	-784	-590	-168	-0,8	-1,0	-1,5	-1,1	-1,4	-1,1	-0,3
Pardubický	-258	-184	-159	-133	-210	-192	-101	-0,5	-0,4	-0,3	-0,3	-0,4	-0,4	-0,2
Vysočina	-779	-948	-947	-744	-735	-429	-218	-1,5	-1,9	-1,9	-1,5	-1,4	-0,9	-0,4
Jihomoravský	210	239	193	77	97	83	-23	0,2	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1	0,0
Olomoucký	-761	-923	-1 145	-807	-564	-547	-40	-1,2	-1,5	-1,8	-1,3	-0,9	-0,9	-0,1
Zlínský	-641	-864	-823	-903	-754	-793	-587	-1,1	-1,5	-1,4	-1,5	-1,3	-1,4	-1,0
Moravskoslezský	-3 063	-3 220	-2 653	-2 335	-2 233	-2 454	-2 352	-2,5	-2,7	-2,2	-1,9	-1,9	-2,1	-2,0
ČR	0	0	0	0	0	0	0	x	x	x	x	x	x	x

Pozn.: Barvou a tučně jsou označeny nejvyšší hodnoty v daném roce, pouze barvou nejnižší hodnoty v daném roce.

Tab. 6.2 Vnitřní stěhování podle kraje vystěhování a přistěhování, 2022

Kraj vystěhování	Vystěhováni celkem	Kraj přistěhování													
		PHA	STC	JHC	PLK	KVK	ULK	LBK	HKK	PAK	VYS	JHM	OLK	ZLK	MSK
Hl. město Praha	24 456	x	15 810	1 169	810	431	1 408	801	791	628	649	424	300	604	
Středočeský	15 259	7 743	x	824	829	323	1 539	840	817	649	507	252	180	335	
Jihočeský	4 133	1 289	844	x	467	83	175	84	98	109	435	74	45	115	
Plzeňský	3 388	956	661	414	x	505	260	65	53	55	122	69	62	100	
Karlovarský	2 392	658	342	112	598	x	299	54	57	44	84	29	25	46	
Ústecký	5 911	1 819	1 407	272	392	309	x	640	264	156	117	90	75	153	
Liberecký	3 750	944	886	85	163	38	608	x	510	148	67	51	34	58	
Královéhradecký	4 327	973	819	105	109	38	186	426	x	1 050	92	116	41	99	
Pardubický	4 413	894	634	109	110	30	167	126	923	x	277	307	102	180	
Vysočina	3 744	760	491	438	103	37	73	55	117	370	x	81	68	101	
Jihomoravský	6 966	1 538	589	246	146	64	157	109	196	485	1 015	891	939	591	
Olomoucký	3 976	667	322	81	62	44	70	47	106	305	84	x	571	685	
Zlínský	3 684	727	291	53	62	30	75	32	78	84	64	594	x	536	
Moravskoslezský	5 955	1 349	682	173	154	93	196	80	149	229	109	1 128	958	655	
Přistěhováni celkem		20 317	23 778	4 081	4 005	2 025	5 213	3 359	4 159	4 312	3 526	3 936	3 097	3 603	

Pozn.: Barvou a tučně označena nejvyšší hodnota v rámci vystěhovaných z daného kraje, pouze barvou nejmenší hodnota.

Tab. 6.3 Saldo migrace podle věku a pohlaví, 2022

Kraj	Hlavní věkové skupiny			Skupiny produktivního věku				Celkem	v tom	
	0-14	15-64	65+	15-24	25-34	35-44	45-64		muži	ženy
Zahraníční migrace										
Hl. město Praha	18 064	64 518	2 759	19 002	17 816	14 824	12 876	85 341	34 696	50 645
Středočeský	11 295	32 074	1 563	7 740	8 153	8 731	7 450	44 932	18 362	26 570
Jihočeský	3 978	12 176	483	2 835	3 116	3 293	2 932	16 637	6 893	9 744
Plzeňský	5 307	21 304	642	5 352	5 280	5 445	5 227	27 253	10 731	16 522
Karlovarský	2 855	8 364	690	1 705	1 951	2 259	2 449	11 909	4 333	7 576
Ústecký	4 394	11 616	749	2 647	2 928	3 181	2 860	16 759	6 807	9 952
Liberecký	3 343	9 313	434	2 365	2 144	2 555	2 249	13 090	5 024	8 066
Královéhradecký	3 582	9 962	426	2 457	2 522	2 674	2 309	13 970	5 691	8 279
Pardubický	3 559	11 518	387	2 790	2 983	3 027	2 718	15 464	6 623	8 841
Vysočina	2 786	8 788	278	2 101	2 287	2 387	2 013	11 852	5 182	6 670
Jihomoravský	7 293	25 739	889	7 053	6 824	6 200	5 662	33 921	14 033	19 888
Olomoucký	2 507	7 540	361	1 793	1 920	2 040	1 787	10 408	4 298	6 110
Zlínský	2 327	7 461	232	1 711	2 001	2 056	1 693	10 020	4 175	5 845
Moravskoslezský	4 572	12 967	647	3 213	3 091	3 415	3 248	18 186	7 317	10 869
ČR	75 862	243 340	10 540	62 764	63 016	62 087	55 473	329 742	134 165	195 577
Vnitřní migrace										
Hl. město Praha	-2 873	-27	-1 239	901	1 947	-1 178	-1 697	-4 139	-1 808	-2 331
Středočeský	3 003	4 718	798	-258	1752	1 869	1 355	8 519	3 909	4 610
Jihočeský	48	-327	227	-90	-377	-2	142	-52	-95	43
Plzeňský	77	424	116	72	26	127	199	617	361	256
Karlovarský	27	-392	-2	-72	-266	-58	4	-367	-220	-147
Ústecký	5	-702	-1	-120	-404	-127	-51	-698	-341	-357
Liberecký	-36	-452	97	-150	-304	-16	18	-391	-132	-259
Královéhradecký	5	-262	89	-58	-346	19	123	-168	-132	-36
Pardubický	106	-205	-2	18	-274	-11	62	-101	-139	38
Vysočina	81	-409	110	-55	-468	-23	137	-218	-84	-134
Jihomoravský	-251	321	-93	-33	533	-74	-105	-23	107	-130
Olomoucký	115	-146	-9	13	-178	38	-19	-40	39	-79
Zlínský	13	-653	53	-4	-637	-110	98	-587	-296	-291
Moravskoslezský	-320	-1 888	-144	-164	-1 004	-454	-266	-2352	-1169	-1183
ČR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Migrace celkem										
Hl. město Praha	15 191	64 491	1 520	19 903	19 763	13 646	11 179	81 202	32 888	48 314
Středočeský	14 298	36 792	2 361	7 482	9 905	10 600	8 805	53 451	22 271	31 180
Jihočeský	4 026	11 849	710	2 745	2 739	3 291	3 074	16 585	6 798	9 787
Plzeňský	5 384	21 728	758	5 424	5 306	5 572	5 426	27 870	11 092	16 778
Karlovarský	2 882	7 972	688	1 633	1 685	2 201	2 453	11 542	4 113	7 429
Ústecký	4 399	10 914	748	2 527	2 524	3 054	2 809	16 061	6 466	9 595
Liberecký	3 307	8 861	531	2 215	1 840	2 539	2 267	12 699	4 892	7 807
Královéhradecký	3 587	9 700	515	2 399	2 176	2 693	2 432	13 802	5 559	8 243
Pardubický	3 665	11 313	385	2 808	2 709	3 016	2 780	15 363	6 484	8 879
Vysočina	2 867	8 379	388	2 046	1 819	2 364	2 150	11 634	5 098	6 536
Jihomoravský	7 042	26 060	796	7 020	7 357	6 126	5 557	33 898	14 140	19 758
Olomoucký	2 622	7 394	352	1 806	1 742	2 078	1 768	10 368	4 337	6 031
Zlínský	2 340	6 808	285	1 707	1 364	1 946	1 791	9 433	3 879	5 554
Moravskoslezský	4 252	11 079	503	3 049	2 087	2 961	2 982	15 834	6 148	9 686
ČR	75 862	243 340	10 540	62 764	63 016	62 087	55 473	329 742	134 165	195 577

Pozn.: Barvou a tučně označena nejvyšší hodnota v rámci vystěhovaných z daného kraje, pouze barvou nejnižší hodnota.

Tab 6.4 Zahraniční migrace podle pěti největších státních občanství, 2022

Kraj	Přistěhovali										Vystěhovali					
	Celkem	Ukrajina	Slovensko	Rusko	Indie	Vietnam	Ostatní	Celkem	Ukrajina	Česko	Rusko	Slovensko	Indie	Ostatní		
Hl. město Praha	92 046	75 909	2 106	1 988	1 106	632	10 305	6 705	1 491	354	909	146	339	3 466		
Středočeský	47 204	43 319	907	154	191	208	2 425	2 272	1 014	237	91	117	47	766		
Jihočeský	17 567	16 020	193	75	42	81	1 156	930	283	142	26	61	14	404		
Plzeňský	28 370	26 412	339	97	47	134	1 341	1 117	485	119	26	86	18	383		
Karlovarský	12 468	11 600	103	56	2	70	637	559	140	107	40	25	1	246		
Ústecký	17 735	16 257	219	67	19	178	995	976	314	258	48	44	6	306		
Liberecký	13 792	12 952	146	28	26	61	579	702	291	108	26	18	11	248		
Královéhradecký	14 614	13 697	148	40	33	34	662	644	267	93	12	11	24	237		
Pardubický	16 248	15 058	176	67	63	76	808	784	415	88	11	25	7	238		
Vysočina	12 405	11 557	117	16	8	22	685	553	211	109	8	15	8	202		
Jihomoravský	36 261	31 441	1 163	439	295	113	2 810	2 340	592	547	141	160	80	820		
Olomoucký	10 902	9 863	191	71	31	45	701	494	117	126	10	35	6	200		
Zlínský	10 541	9 652	195	43	15	23	613	521	206	116	12	48	2	137		
Moravskoslezský	19 395	17 283	404	133	122	206	1 247	1 209	211	482	24	54	21	417		
ČR	349 548	311 020	6 407	3 274	2 000	1 883	24 964	19 806	6 037	2 886	1 384	845	584	8 070		

Pozn.: Barvou označena nejvyšší hodnota v rámci vystěhovaných z daného kraje, pouze barvou nejnižší hodnota.